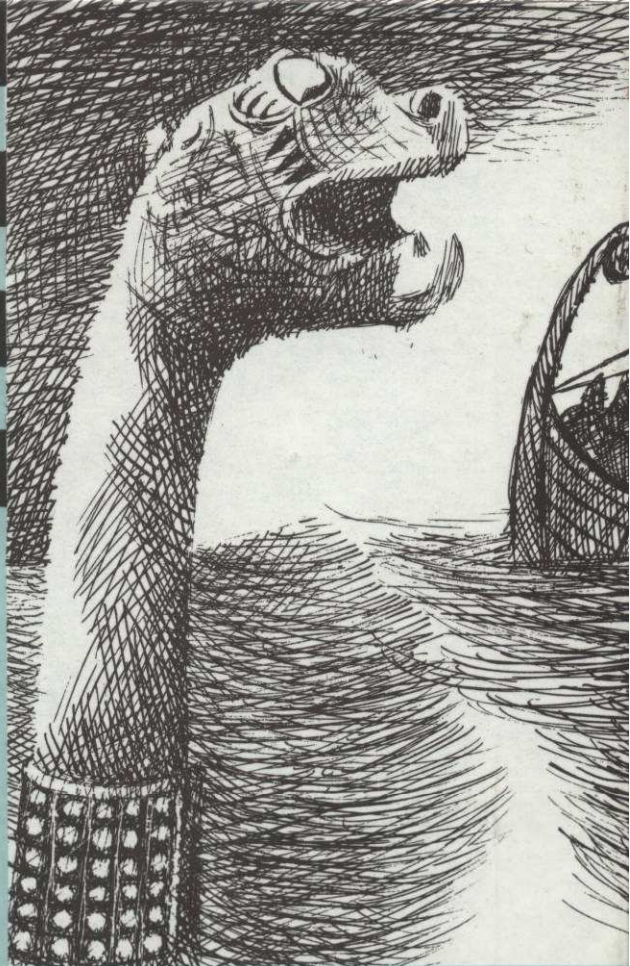

KNIHY ODVAHY

A DOBRODRUŽSTVÍ

SVAZEK 180

**Torill Thorstad
Haugerová**

V ZAJETÍ VIKINGŮ

Historický román mladé norské autorky Torill Haugerové V zajetí vikingů (jde vlastně o dvě knížky dějově na sebe navazující, které vydáváme v jednom svazku) nás zavádí do minulosti hodně vzdálené — skoro o tisíc let nazpět, do 10. století našeho letopočtu. Sourozenci Patrik a Sunniva žijí se svými rodiči a mladšími bratříčky i sestřičkami v rodné irské vesnici život plný drobných dětských zážitků a her a jen z doslechu se dovídají o postrachu posledních let — o loupeživých a krutých nájezdech výbojných vikingů. Brzy však zažijí podobný útok na vlastní kůži. Vikingové vypálí jejich rodnou vesnici a oba sourozence odvezou do zajetí do Norska. V této cizí neznámé zemi s drsným podnebím a nesrozumitelnou řečí dostanou Patrik a Sunniva nová jména — Reim a Tira — a stanou se otroky na dvoře mocného jarla Hakona. Život v otroctví je tvrdý a krutý, ale oba sourozenci v sobě přes své mládí naleznou dost vnitřní síly, aby se s ním dokázali vyrovnat, a navíc postupem času zjišťují, že dobří lidé žijí všude. I tady nacházejí přátele a ochránce, kteří se jim v rámci svých možností snaží ulehčit tvrdý osud. Ale stesk po rodném zeleném ostrově v obou dětech zůstává. A nikdy nepřestávají věřit, že se jednou přece jen vrátí domů...

Dětské knihy severských autorů jsou u našich čtenářů většinou velmi oblíbené, a určitě právem. V současné době se ve Skandinávii najde skutečně hodně autorů, dovedou dětem poskytnout četbu, která je upoutá a zaujme, aniž by se jim podbízel. Torill Haugerová rozhodně patří mezi ně, četná ocenění, která za svou tvorbu pro děti v průběhu let získala, jsou nesporně zasloužená. Kniha V zajetí vikingů je napínavá, ale zároveň hluboce lidská. Čtenáři budou prožívat s Patrikem a Sunnivou (či Reimem a Tirou) jejich příběh a nejspíš si ani neuvědomí, kolik se jeho prostřednictvím dovědí o životě lidí v době tak dávné a zemi pro nás tak vzdálené. A také pochopí, že přes veškeré změny, které ve způsobu života a myšlení staletí přinášejí, základní lidské hodnoty zůstávají stále tytéž.

13—865—88 14/54

Vázaný výtisk 25 Kčs

Z VYŠLÝCH SVAZKŮ:

F. Flos: Albatros. Nad Tichým oceánem — *M. Smirnov:* Říše slunce — *W. Legère:* Sám mezi korzáry — *J. Conrad:* Tajfun a jiné povídky — *W. Morey:* Zima v kaňonu — *J. Broszkiewicz:* Trosečníci z řeky Meteorů — *J. O. Curwood:* Vlčák Kazan. Barí, syn Kazanův — *F. Flos:* Lovci kožišin — *G. R. Richter:* Lvi přicházejí — *H. Burtonová:* Bez doprovodu bubnů — *M. V. Kratochvíl:* Podivuhodné příběhy a dobrodružství Jana Kornela — *T. V. Olsen:* Léto bubnů — *M. Pašek:* Děvče pro Oklahomu — *J. Alex:* Černé koráby I, II — *S. O'Dell:* Pětina pro krále — *R. Luskáč:* Odkaz lovice tajgy — *R. Šimáček:* Kříž proti kříži — *V. Palman:* Tajemství pytlácké jeskyně — *A. Lomme:* Noční orel — *J. Fabricius:* Tonek z Napoleonovy armády — *B. Mårtensson:* Světy bez hranic — *P. Pelot:* Ostrov dravců — *J. Pecháček:* Taliánský marš — *V. Pikul:* Škola plavčků — *A. Semjonov:* Za sobolem na kraj světa — *N. Szczeńska:* Divoký Anda — *H. Halířová:* Udet, syn divočiny — *O. Janka:* Zloděj snů — *J. F. Cooper:* Poslední Mohykán — *S. Šusta:* Tři kroky do tmy — *L. Hevesi:* Dobrodružství Andráse Jelkyho — Chlapík z pekla — *H. Friedrich:* Ledové moře — *Z. Davydov:* Zajatci ledu a noci — *A. Dumas:* Salvator I, II — *A. Sevast'janov:* Za medvědem na Kamčatku — *J. Kutík:* Bílá vydra — *R. Tudoran:* Napněte všechny plachty! I, II — *H. G. Wells:* Válka světů a jiné příběhy z neskutečna — *A. Pludek:* Rytířská jízda Jana z Michalovic — *J. Schaefer:* Jezdec z neznáma — *L. Mareš:* Sehni se pro kámen — *T. Haugerová:* V zajetí vikingů.

PŘIPRAVUJEME:

R. Krügerová: Dobrodružství perníkářského tovaryše

C. Simak: Poselství z vesmíru

A. Strugackij, B. Strugackij: Špunt

Torill Thorstad Haugerová

V ZAJETÍ VIKINGŮ

ALBATROS PRAHA

© Gyldendal Norsk Forlag, 1978
Translation © Hana Ševčíková, 1988
Illustrations © Jiří Pavlík, 1988

1. DÍL

ÚNOS

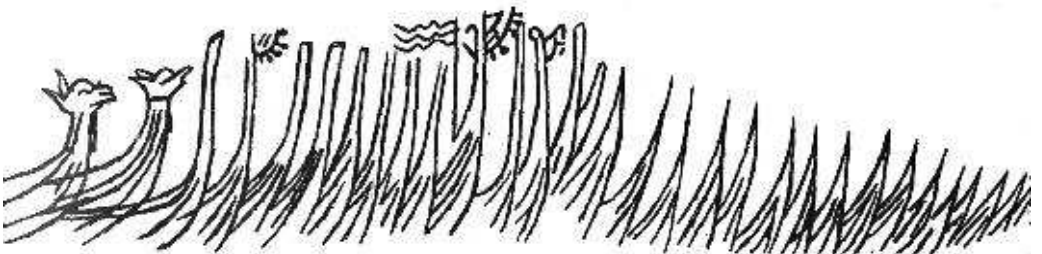
I

Reim se zničehonic probudil. Strachy se celý třásl. Tápal rukama podél drsné, kamenné zdi, až nahmatal výběžek, za nímž bylo okno. Odtáhl hadr, který otvor utěšňoval. Obličej mu ovanul proud chladného vzduchu. Venku nejasně rozeznával chladně stříbřité stromy, které jako by vztahovaly své větve po kotouči měsíce vysoko na obloze.

Tak přece to nebyl jen zlý sen. Skutečně je v té ledové zemi daleko na severu, kde na dveře brzy zaklepe další dlouhá zima. Jako by celá příroda už čekala, až se na zem snesou první sněhové vločky a všechno kolem promění ve strnulou, bílou krajinu.

Reim zakryl okno a očima pátral po temné místnůstce. Vtom zahlédl Digraldovu mohutnou postavu, jak se tiskne ke zdi a napjatě naslouchá do tmy. A Reim najednou pochopil, proč tak špatně spal. Vždyť dnes v noci se to má stát! To dnes v noci se musí vydat na cestu. Proto je Digrald na stráž.

Reim si zase lehl do slámy a přitiskl se blíž k sestře. Její záda ho hezky hřála a připomínala mu všechno, co měl rád. Měl pocit, že od té doby, co opustil Irsko, uplynula už celá věčnost. Ale když zavřel oči, viděl před sebou tátovy upracované ruce, které ho vždy chránily, mamčininy laskavé oči a vrásčitou, staříčkovou tvář babičky Gaeliony, jak se kolébá dopředu a dozadu a přitom vypráví nejzotodivnější pohádky a pověsti.

Ten rok, co se to všechno stalo, bylo tak krásné léto, že si hezčí nepamatoval. Už chápal, proč se Irsku říká nejzelenější ze všech ostrovů na celém širém světě. Tráva byla tak šťavnatá a zelená, že skoro zářila, a celá louka byla hustě posetá sedmikráskami. Obloha byla jasná, nekonečná a prozářená sluncem. Ano, dokonce si i pamatoval, že to léto se jejich strakaté krávy narodila dvojčátka, dvě rozkošná telátka, a na sousedovic statku že přišlo na svět desáté dítě.

Tehdy se jmenoval Patrik – staré, dobré irské jméno. Jednou, když byl ještě hodně malý, se maminky zeptal, proč mu dali právě tohle jméno. Ona se tehdy usmála a posadila si ho na klín: „Dostal jsi jméno po člověku, který žil tady v Irsku před dávnými a dávnými časy,“ řekla. „Taky se jmenoval Patrik a vypráví se, že se dostal do zajetí cizích válečníků a musel mnoho let tvrdě pracovat jako otrok, než byl konečně propuštěn na svobodu. Patrik byl velice zbožný muž a po smrti se stal svatým. Teď je svatý Patrik největším světcem a ochráncem celého Irsku.“

V maminčině zelených očích se šibalsky zablýsklo, když dodala: „Staří a moudří lidé říkají, že děti často zdědí vlastnosti těch, po nichž dostaly své jméno. Ale z tebe určitě žádný světec nebude, ty lumpíku můj malý.“ A přitom ho kamarádsky štípla do tváře.

Kdepak, maminka měla určitě pravdu. Žádný světec z něho nikdy nebude. Doma na statku koukal zmizet, kdykoli mu hrozila nějaká práce. Plížil se radši lesem po tajuplných pěšinkách a schovával se v košatých korunách starých, sukovitých dubů. Po loukách se honil s koňmi a válel sudy ve vysoké trávě, která voněla sluncem a létem.

Ale když ho táta načapal, chytil ho za pačesy a hromoval: „Už je nejvyšší čas, abys toho lítání po lesích a po stráních nechal!“ Obočí se mu stáhlo jako mraky před bouří. „Jsi jako luční kobyłka. Celé léto si tu jen hopsáš a prozpěvuješ. Ale až léto skončí, čeká nás všechny sklízení. Já tedy opravdu nevím, jestli z tebe vůbec někdy vychovám pořádného sedláka, ty uličníku můj malý.“

Patrik se zastyděl. Vždyť táta měl pravdu. Kdyby ho byl někdo poprosil, aby podojil krávu, uvažoval a musel se v duchu zasmát, určitě by ji místo toho začal tahat za ocas.

Statek, kde žili, stál až na kraji vesnice, těsně u hradeb kláštera. Přesně si pamatoval všechna tři malá, kamenná stavení s doškovou střechou i pastviny, které se táhly až dolů k pobřeží a kde se pásla jejich stračena a čtyři huňaté kozy. Už mnoho let panovaly v Irsku nepokoje: náčelníci a velmožové bojovali jeden proti druhému, aby

ukořistili bohatství a nová území. Tu a tam se taky doslechli o bandách lupičů z jiných zemí, kteří řádili v krajích podél irského pobřeží.

„Ještě štěstí, že tady u nás jsme v bezpečí,“ povzdychla si maminka, když se večer všichni sesedli na dlouhou lavici podél stolu. „Tohle je takový tichý a klidný koutek božího světa...“

Ale babička Gaeliona se rozesmála, až se jí kulaté břicho natřásalo. „Říkáš tichý a klidný, ano? Já osobně si tedy myslím, že tady u nás jsou boje a šarvátky na denním pořádku. S pěti dětmi, které jsou jak z divokých vajec, si člověk moc ticha a klidu skutečně neužije.“

* * *

Některé zážitky z toho léta si pamatoval líp než cokoliv jiného. Jako například když si tehdy s Brianem opatřili večeři, jakou by jim všichni ve vesnici záviděli – kdyby o ní ovšem věděli.

Brian byl druhý nejstarší kluk na sousedním statku. Co si Patrik pamatoval, byli s Brianem odjakživa nerozluční, jako dvě rostlinky plevelu. Když byli ještě úplně malí, závodili spolu, kdo z nich je silnější, kdo si troufne pověsit si na pásek víc žízal a kdo dočůrá až na střechu ovčína. Ještě dnes se musel smát, když si vzpomněl na tohle poslední mistrovské číslo, protože aby se vycvičil, spolykal tehdy strašlivé spousty vody a každičký den usilovně trénoval.

Ale potom z podobných klukovin vyrostli a místo toho si z ohebných vrbových větví vyrobili luky. Hráli si, že jsou královští lukostřelci, kteří žijí v hlubokém, začarovaném lese. Chodívali po pěšinách, které znali jen oni, až daleko do lesa a tam pak chytali loupežníky, kteří se „jako“ schovávali vysoko v korunách košatých dubů.

Svist, svist, šípy vyletěly až do vrcholků stromů a prošustěly listím. Jeden loupežník za druhým se musel vzdát. Po lese se rozléhaly děsivé výkřiky.

Patrik se toho léta strašlivě hádal se svou sestrou Sunnivou, protože se kolem něho pořád motala a chtěla s ním být právě tam, kde to bylo ze všeho nejnapínavější. Ze začátku ji do hry přibírali, protože přece jen potřebovali někoho, kdo by loupežníky spoutával, když popadali ze stromů. Ale jednoho dne se jí dostal do ruky luk a tu se ukázalo, že jejich malý zbrojnoš má jistější oko než sami rytíři. To Patrika neuvěřitelně hlodalo. Vymyslel proto zákon, podle něhož

nesmí být napříště v řadách královských lučišníků žádná žena.

Jednoho dne, když se tak s luky na zádech plížili po měkkých, mechem porostlých pěšinách, se Brian najednou zastavil a přidržel Patrika za ruku. Nehýbe se něco támhle v roští? Zůstali stát potichu jako myšky a nepohnuli ani jediným svalem v těle. Ale ano, už ho taky vidí: v houští stálo velké, červenohnědé zvíře. Hladké tělo se mu ve slunci lesklo.

Neslyšně napjali tětivy. Patrik nevěděl, kdo z nich vystřelil první, ale najednou vzduchem prosvištěly šípy – zvíře se vypotáčelo z houští, ale vzápětí se svalilo na zem a zůstalo bez hnutí ležet.

Brian byl skokem u něho. „Jelen!“ vyrazil ze sebe a hlas mu rozčilením přeskočil. „Nejvyšší královský lučišníku, hlásím, že jsme zastřelili jelena!“

Patrik zůstal stát jako zkamenělý a bez dechu zíral na zvíře. Při pohledu na bezvládné tělo toho hrdého krále lesů byl trochu nesvůj. Ale Brian mu na podobné přemítání moc času nedopřál. Vrhł se Patrikovi kolem krku a už spolu šťastně poskakovali, tancovali a smáli se jeden přes druhého.

Jak dlouho jim trvalo, než svou těžkou kořist dovněkli domů, to věděly nejspíš jen zástupy nebeské. Sundali si opasky a přivázali jelenovi přední i zadní nohy k tlustému klacku, který si pak položili na ramena a krok za krokem táhli svůj úlovek domů.

Když dorazili na statek, svítil už na obloze Velký vůz a ozařoval střechu ovčína. Táta jim vyšel naproti na dvůr. V jasném večerním světle zřetelně viděli překvapení v jeho očích.

„Pro svatého Patrika, kluci, co jste to zas provedli?“

„Copak to nevidíš, tati? Zastřelili jsme jelena.“

„To přece vidí každý, kdo má v hlavě oči! Vy jste se snad úplně pomátli na rozumu! Jestli se o tom dozví velmož, co mu les patří, tak je s námi se všemi konec. Není to tak dávno, co chytili nějakého nešťastného pytláka, a teď už visí a houpe se na oprátce.“

„Nikdo nás neviděl,“ řekl klidně Brian. „Byli jsme na jedné naší tajné stezce.“

„Pochválen buď svatý Patrik! Musíme doufat, že to dobře dopadne.“ Tátův obličej jako by se zase vyjasnil. „Ty skoč domů, Briane, a přiveď někoho na pomoc. Rozdělíme si úlovek.“ A najednou se usmál a olízl se. „Nestává se tak často, aby si malý sedlák mohl pochutnávat na jelením mase.“

Ten večer byl jako štědrovečerní hostina uprostřed června.

Světnicí se vznášela božská vůně čerstvě upečené divočiny. Na lavici seděla maminka a táta a babička Gaeliona, a všichni měli ve tvářích blažený výraz a břicha nacpaná měkkou, lahodnou jelení pečením. A u ohniště sedělo vedle sebe všech pět dětí. Blahem jen vzdychaly. Jejich nezkrotitelné čupřiny jim v záři praskajícího ohně zářily skoro jako bronz. Patrik se musel zasmát, když si vzpomněl, co o nich říkávala sousedovic žena: „Když vás pět Nealových dětí vběhne k nám do světnice, vždycky se skoro leknu, že vypukl požár.“ Patrik dobře věděl, co tím chce říct Ty zrzavé vlasy měli totiž po tátovi. Jemu sice, chudákovi, zbývalo na hlavě už jen pár chlupů, ale vousy měl ohnivě červené, jako jeřabiny v plné podzimní kráse.

Když dojedli, táta se namáhavě zvedl a poplácal si plné břicho. Popošel k Patrikovi, pohládl ho po vlasech a potom řekl něco tak nádherného, že Patrik pýchou div nepraskl: „Uvidíš, že z tebe přece jen bude dobrý hospodář, ty uličníku můj malý.“

Přibližně v té době, kdy se na stráních začaly červenat jahody, přikolíbal si to přes dvůr bratr Kormak.

„Už zase jde ochutnávat naše ovocné víno,“ zažertovala Sunniva a uchichtla se. Ani se nedalo spočítat, kolikrát si už bratr Kormak našel nějakou záminku, aby si svlačil hrdlo při dobrém sousedském posezení. Ale tentokrát to vypadalo, že má na srdci něco jiného. Celý jeho kulatý, dobrosrdečný obličej se chvěl skrývaným tajemstvím. Požádal Neala, aby s ním šel do ohrady.

„O co tak asi může jít?“ usmíval se táta a škrábal se ve vousích. Zasekl sekyru do špalku a vydal se přes louku za mnichem. Děti vystřelily za nimi a jako zvědaví zajíčci poskakovaly v trávě, která jim sahala až do pasu.

Šli kolem vysoké zvonice a pořád dál podél klášterních zdí. Skláněli se pod větvemi smutečných vrb dole u řeky a protahovali se mlázím, kde ve večerním slunci posedávaly a šveholily stovky vrabčáků. Když dorazili k ohradě, otevřel bratr Kormak vrátka kamenného plůtku a ukázal doprostřed louky: stálo tam světle šedivé hříbě. Zvedlo hlavu a lesklýma, ustrašenýma očima sledovalo dvounohá stvoření, která se k němu blížila. Vypadalo, jako by se každým okamžikem chtělo dát na úprk. Ale bratr Kormak je lákal na hrst sladkého jetele: „Pojď sem, Hvězdičko, no pojď...“

Tomu hříbě nedokázalo odolat. Přihopsalo na svých tenoučkých, nejistých nožkách, schramstlo jetel a důvěřivě sklonilo hlavu na stranu.

„To je krásné zvíře,“ řekl otec.

„Je, a od této chvíle je tvoje,“ odpověděl bratr Kormak. Odkášlal si a nasadil z legrace přísný tón: „Nás klášterní bratry už totiž přestalo bavit věčně ti koně půjčovat.“

Tátovi se pod pralesem vousů rozzářila tvář do velikého úsměvu. A potom se zatvářil stejně slavnostně jako o velkých svátcích, a začal hříbě hladit po krku. „Ale vždyť to je pro nás příliš velký dar, bratře Kormaku. Vždycky jsem si sice přál mít koně, ale...“

„Já vím. Ber to jako poděkování za to, žes nám pomohl postavit novou střechu na klášterním kostele.“

Když bratr Kormak uviděl, jak se všech pět dětí opatrně blíží k hříběti, aby si je pohladily, lišácky na Neala zamrkal: „Však ty už pár čiperných hříbat máš, jak vidím. Takové divochy asi nebude snadné

jen tak zkrotit, vid'?"

Kamarádsky je zatahal za vlasy a zasmál se svým zvučným smíchem, který tak dobře znali. Kulaté břicho mu pod hnědou kutnou poskakovalo jako míč.

Táta podal uzdu Patrikovi a nechal ho vést hříbě domů. Patrik pošilhával po Sunnivě. Je o rok mladší a navíc je to přece holka, uvažoval. Mohla by jí stačit telátka a stračena. Ale vtom jako by svatí ve výšinách četli jeho myšlenky, protože táta zničehonic řekl: „Asi se o naše nové hříbátko bude starat malá Sunniva. Ta to se zvířaty moc dobře umí.“

Sunnivě se pusa roztáhla do vítězného úsměvu. Šťastně se zatočila, až se jí dlouhé copy roztančily kolem hlavy. „Mamí!“ volala, když u chlívků zahlédla mamčinu hnědou sukni. „Podívej se na naše nové hříbátko!“

„Jmenuje se Hvězda,“ zašišlal mrňous Roderik. „To proto, že má velikou, bílou hvězdu na čele, vidíš?“

Maminka postavila kbelíky na zem a popošla k nim. Když se usmála, naskákaly jí kolem očí, které měly stejnou barvu jako irské louky, drobné, jemné vrásky. Spráskla ruce: „To je ale krásné hříbě!“ Potom si upravila šátek a opatrně se zeptala, jestli by jim bratr Kormak neprokázal tu čest a nevypil si v jejich skromné světničce pohár vína. No, vlastně nemá na podobné věci vůbec čas, zdráhal se mnich, ale když máme dnes takovou výjimečnou událost, tak...

Posadili se na lavici hned pod oknem, takže večerní slunce ozařovalo mnichovu holou lebku a zrzavý plnovous sedláka Neala. Otec mluvil hodně a dlouho. Jeho ústa připomínala neposedný jarní potůček, který neustále klokotá a vylévá se z břehů: „Letos jsme měli dobré léto,“ usmál se spokojeně. „Člověku se zdá, jako by na nebi zářila hned dvě slunce najednou. Tak na zdraví, bratře Kormaku!“

Babičce Gaelioně bylo při pohledu na ty dva na lavici trochu do smíchu. Seděla skloněná nad kolovrátkem, využívala poslední paprsky denního světla a předla hnědou ovčí vlnu. Vešla maminka. Přinesla dřevěné kbelíky a ve světnici sladce zavonělo ještě teplé mléko. Každému z dětí nalila do dřevěné misky a rozdělila chleba. A potom řekla to, co říkávala vždycky: „Děkujte a chvalořečte bohu, děti, že můžeme jít syti spát...“

Zvláštní, že ti dospělí musí být tak vážní, zrovna když je takový krásný letní večer. „Ano, je toho hodně, zač musíme být vděční,“ řekl otec. Seděl a díval se na své upracované ruce. „Takový už je úděl sedláka, že se musí donekonečna dřít s půdou. Ale svobodný sedlák je svým vlastním pánem. A to je ohromná věc.“

Potom si s bratrem Kormakem připil a oba svůj pohár vyprázdnilo do dna.

* * *

Do klášterní školy směli chodit jen synové bohatých velmožů a ti, kteří se měli stát knězi. Ale Patrik tak dlouho prosil a škemral, až mu bratr Kormak dovolil, aby si vzadu ve třídě taky našel místočko, jinak že se mu prý jeho ubohá, staříčká hlava rozskočí. A tak tam Patrik seděl, zápolil s brkem a inkoustem a učil se psát na ztuhlou kůži ze staré krávy. Měkkou telecí kůži mu bratr Kormak pro začátek odmítl dát.

Patrik si namočil špičku brka do kalamáře a začal škrabat první písmeno. „Ale ne, chlapče, takhle ne!“ Bratr Kormak si vjel do

prořídlého věnečku šedivých vlasů. „Musíš ta písma *malovat!* A malovat je hezky, jsem řekl.“

Patrik se usilovně snažil, jazyk přitom vystrkoval z pusy a nepřestal, dokud se nenaučil všechny znaky. Když se vrátil domů, snažil se do písmařského umění zasvětit Sunnivu a babičku Gaelionu. Ale babička se jen usmívala a vrtěla hlavou: „To je hrůza, jaké podivné věci oni v tom klášteře vymýšlejí, aby si ukrátili dlouhou chvíli...“

A v klášteře se taky Patrik poprvé doslechl o všech nebezpečích, která irskému národu hrozí.

Jednou, když ostatní chlapci už odešli, hbitě jako lasička skočil k výklenku ve zdi a vytáhl jednu z těch velkých, překrásných knih z kůže, kterých se vlastně vůbec nesměl ani dotknout. Otevřel ji a oči mu úžasem div že nevypadly z hlavy. Stránky byly pomalované tak nádherně jasnými barvami, že to vypadalo, jako by je vyzdobili sami andělé. Největší písmačka zářila ryzím zlatem a kolem nich se ovíjeli podivní draci a bájná zvířata. Tu a tam vykukovaly maličké podobizny svatých, kteří vypadali jako živí – jen vyskočit z knihy a začít mluvit.

Vtom z klášterní zahrady zaslechl hlasy. Jakýsi cizí mnich tam hovořil s bratrem Kormakem. Mluvil hlasitě a vzrušeně: „Vždyť ti povídám, že jsem to viděl na vlastní oči! Vypálili celou vesnici. Klášter vyplenili a mnoho mnichů zabili. Jsou to poslové samotného ďábla, tihle vikingové!“ A potom vyprávěl o tak strašlivých věcech, že Patrik cítil, jak mu hrůzou tuhne krev v žilách.

Když neznámý mnich odešel, běžel za bratrem Kormakem, který mezitím začal okopávat záhon zeleniny. Chytil ho za šňůru kolem jeho tlustého břicha: „Je to pravda, bratře Kormaku? Je to pravda, co ten cizí mnich vyprávěl? O těch krutých válečnících ze severu...?“

„Uklidni se, chlapče. Vždyť ze mě vytřeseš duši. Kdybys byl šel domů včas, neslyšel bys věci, které nebyly určené pro tvoje uši. Ale chlapče, přestaň se tak třást. Nemusíme hned dělat z komára velblouda. To, o čem ten mnich vyprávěl, se stalo mnoho dní jízdy odsud.“

Bratr Kormak odložil lopatu a vzal Patrika kolem ramen. „Přece bys nevěřil, že by se něco podobného mohlo stát tady u nás, v tomhle tichém a klidném koutku božího světa.“

Kdepak, tomu samozřejmě nevěřil. Ale než uplynulo léto, rozletěly se po celé vesnici zvěsti o nájezdech jako oheň po suché trávě.

„Říkáš vikingové?“ pravila maminka. „Ale ano, to se ví, že jsem o nich slyšela. Už tady v Irsku řadí mnoho let. Ale já vám tady přece nebudu vyprávět historiky o pirátech, když je čas jít spát.“ Podala Patrikovi misku teplého kozího mléka: „Vypij si to,“ řekla. „Po teplém mléce se ti bude zdát něco hezkého.“ A potom za sebou zavřela dveře a vyšla ven.

„To bych jád věděl, jestli jde do chlívků, nebo až do ohjady pro Hvězdu,“ zašeptal Roderik. Jakmile se za ní zavřely dveře, vyskočil bosýma nožkama na zem a přeběhl napříč místností k lůžku u ohniště. „Babičko,“ zašeptal a zacloumal kožešinovými příkrývkami. „Babičko, spíš?“

„To se ví, že spím,“ zabručela babička Gaeliona. Z příkrývek jí vykukoval jen dlouhý, šedivý cop. „Právě v tomhle okamžiku spím klidným a hlubokým spánkem, a nikdo mě neruší. Dokonce se mě ani nikdo neptá, jestli bych neměla chuť vyprávět nějakou hezkou pohádku o pirátech!“

Ale potom se obrátila k Roderikovi a lišácky na něho zamrkala: „No dobře, tak sem tedy všichni poběžte.“

A chvíli nato už jich všech pět sedělo u ní pod velikou kožešinovou příkrývkou. Babička se namáhavě vysoukala a opřela se o sloupek postele. Měla obličej vrásčitý jako staré, seschlé zimní jablíčko, ale z očí jí zářila radost ze života. Babiččiny oči byly jako dvě studánky, v nichž hluboko u dna plují pohádky a staré zkazky. Uměla vyprávět o těch nejneuvěřitelnějších věcech, které se staly v Irsku před dávnými a dávnými časy. Uměla vyprávět o skřítcích a trpaslících, kteří žijí v kopci hned za statkem, i o strašidelných dracích, kterým z tlamy šlehají ohnivé jazyky.

„Když se mluví o takových hrůzostrašných věcech, bývá to jako s tím vlkem, co stojí za dveřmi, jakmile se o něm promluví,“ řekla a děti se štěstím tetelily a cítily, jak jim po zádech krásně přebíhá mráz.

„Vyprávěj nám o vikinzích, babí.“

Babička zavrtěla hlavou: „Nevím toho o vikinzích víc, než co se říká mezi lidmi na vesnici. A nikdo neví, co z toho je pravda a co výmysl. Lidé toho napovídají. Když přijde řeč na vikingy, začnou ženské kdákat jako vyplašené slepice, a chlapi se začnou natřásat jako krocani. Z nikoho člověk nedostane ani jedině rozumné slovo.“

„Bratr Kormak mi o vikinzích vyprávěl,“ přerušil ji Patrik

vzrušeně. „Jsou to strašlivě krutí severští bojovníci. Jejich lodě jsou rychlejší než vítr a podobají se velkým hrůzostrašným drakům. Objeví se jako blesk z čistého nebe a kradou a pustoší všechno, co jim přijde pod ruku. A pak najednou jsou zase pryč.“

„V tom musí být nějaká kouzla a čáry!“ zašeptala Sunniva s očima navrch hlavy.

„Vikingové mají meče, které rozseknou i kámen, a jejich šípy dopadají hustěji než krupobití,“ přidala se Moira. „To říká mlynářova žena.“

„Mají tesáky jako dravá zvěř a na čele jim rostou rohy,“ špitla Kara. „A jedí prý děti... zaživa... Nebo je prý aspoň odvádějí do zajetí.“

„A taky prý štrašně šeredně klejí,“ vykotal ze sebe Roderik mezerou po prvních vypadlých zoubcích. Klení byla ta nejhorší vlastnost, na kterou si takhle v rychlosti dokázal vzpomenout.

Babička Gaeliona se usmála: „To vám teda povím, že jste ale po vesnici chodili s pořádně nastraženými ušima.“

„Tak už nám, babičko, pověz něco napínavého o těch vikinzích,“ žadonila Sunniva.

„Až zítra. Slyším, že se blíží někdo, komu se moc nelíbí, když vám kazím noční spánek.“ Pohladila Roderika po vlasech. „Zítra převezeme kohouta a vstaneme dřív, než si stihne protáhnout křídla. A teď už upalujte do pelechu.“

Jako ještěrky přeběhli přes udusanou podlahu, a když maminka na dvorku postavila prázdné kbelíky na zem, byli už všichni až po uši zachumlaní v kožešinových příkrývkách. Chvilí nato nakoukla do dveří: „Už spí?“

„To se ví,“ odpověděla šeptem babička Gaeliona. „Už spí, jako když je do vody hodí. Jsou to hodné děti, moc hodné.“

A byla to taky skoro pravda, protože vzhůru byl už jenom Patrik. Slyšel otce, jak těžkými kroky vchází do stavení, jak odkládá do kouta sekyru na štípání dřeva a potom zavírá dveře na těžkou petlici. Babička Gaeliona si pravidelně a klidně pochruovala na svém lůžku. Patrik větracím otvorem ve střeše pozoroval, jak se večer mění v modročernou noc. Ležel a poslouchal, jak se dole na pobřeží rozbíjí o útesy jedna vlna za druhou, až konečně taky usnul.

* * *

Den ze dne se po vesnici šířily fantastičtější a hrůzostrašnější zvěsti o vikinzích. Říkalo se, že ti strašliví válečníci ze severu zaplaví celý svět. A kam prý vkročí, tam loupí, vypalují a vraždí. A vykrádají prý i kláštery a kostely, a všechny drahocennosti si odvázejí s sebou pryč.

Tohle vikinské řádění vlastně vypuklo už před mnoha lety. Začalo to přepadením kláštera Lindisfarne v Anglii a kláštera Iona na východním pobřeží Skotska. Zvěsti o nesmírném bohatství, které skrývaly oba kláštery, se roznesly po celém severu. Proto každý rok vyplouvaly další a další lodě. Někteří vikingové se usadili na Orknejských a Shetlandských ostrovech a vybudovali si tam své říše. Odsud potom vyráželi do Irského moře, aby tam drancovali a loupili.

V průběhu toho léta se u sedláka Neala často zastavili sousedé. Přicházeli, když slunce zapadalo za vrcholky kopců, sesedli se k dlouhému stolu a vzrušeně, ale šeptem se o čemsi radili.

Na široké posteli v rohu světnice ležely děti a předstíraly, že spí. Ale nikdo neviděl pět párů očí, které na spánek neměly ani pomyslení a zvědavě vykukovaly uzoulinkou škvírkou mezi přikrývkami. Bylo to tak hrozitánsky napínavé poslouchat, co si ti dospělí vyprávějí! Ale podobné věci se samozřejmě stávají jen těm druhým a taky jen daleko od toho tichého a klidného kouta Irska, kde žijí oni.

* * *

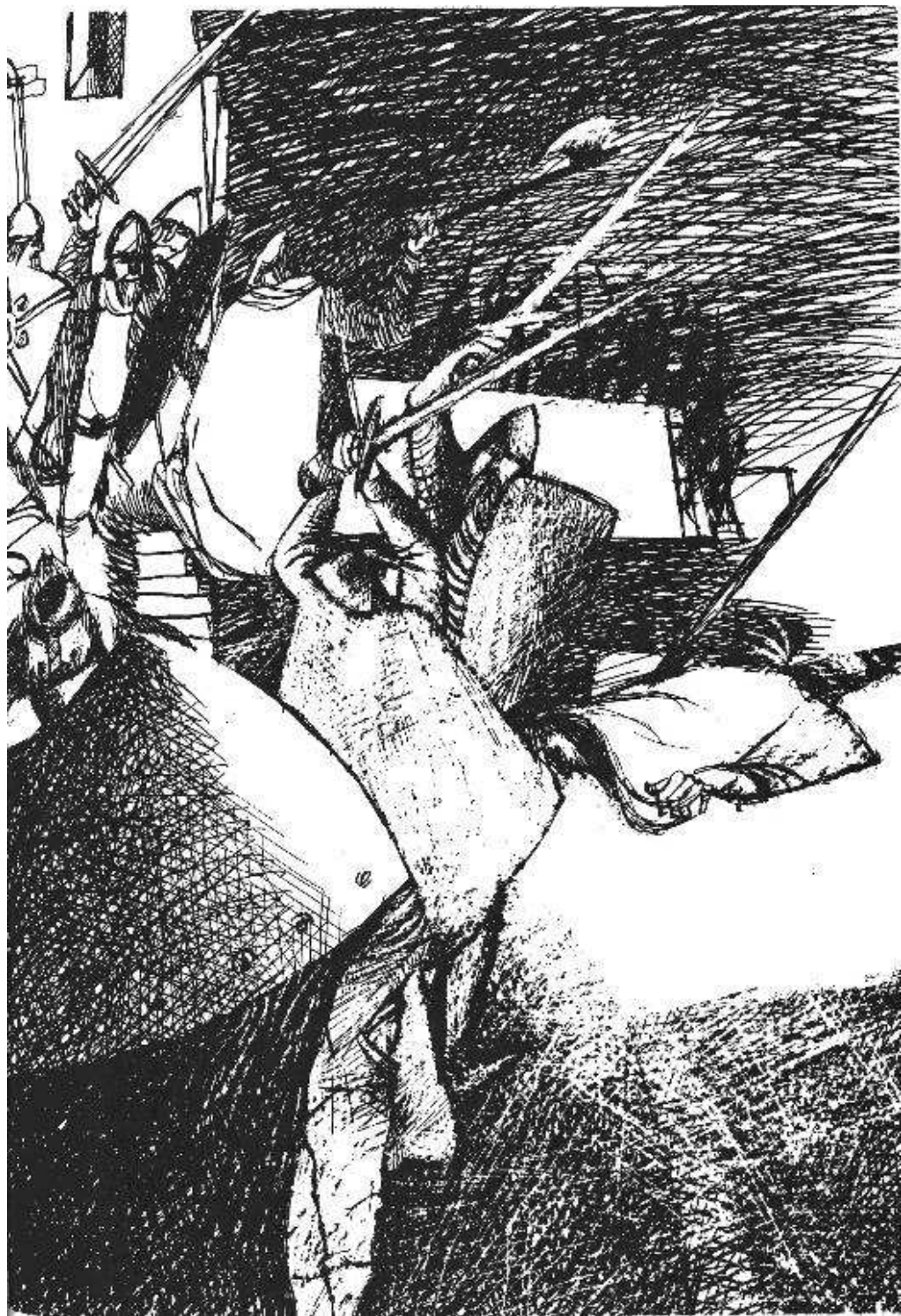
Ale jednoho dne se to všechno stalo skutečností.

„Klášter hoří!“ vykřikl otec.

Do všech, kdo byli ve světnici, jako když střelí. Vyskočili od stolu, až misky s polévkou popadaly na zem.

Otec byl v obličeji bílý jako křída. Ukazoval směrem na západ. V dálce bylo vidět, jak ohnivé jazyky olizují kostelní věž. Vysoké duby v klášterní zahradě plály prskajícími oranžovočervenými plameny. Obloha se hemžila ptáky, kteří s křikem a divokým máváním křidel vzlétli ze svých hnízd.

„Co se to tam jen mohlo stát?“ vykřikla maminka. Rukama si zakryla obličej. Nejmenší děti se jako vyplašení králíčky přitiskly k její hrubé vlněné sukni. V tom okamžiku Patrik dole na pobřeží zahlédl černé lodě. Vypadaly jako draci z ošklivé a děsivé pohádky: jejich přídě se hrozivě vzpínaly k nebi a úplně na špici je zakončovaly obrovité, vyceněné tlamy.

To jsou vikingové!

Otec vběhl do stavení a v mžiku se vrátil se svou ostrou sekyrou, kterou měl vždycky připravenou hned za dveřmi. „Tak teď už se ti lupiči dostali až sem k nám. Ale já jim ukážu!“

Ale potom mu ruka klesla. Vikingové se z lodí rojili jako mravenci. Brzy se celé pobřeží černalo ozbrojenými bojovníky, kteří třímali oštěpy, válečné sekyry a blýskavé meče. Byl by to marný boj. Otec sekeru odhodil.

„Proboha,“ zvolala maninka, „vždyť oni z kláštera vynášejí všechny drahocennosti, truhly a svaté knihy...“

To už k nim přes dvůr přicházela babička Gaeliona s plnou náručí sena. Když zahlédla útočníky na pobřeží, upustila seno a vykřikla: „Vždyť já mám v peci chleba! Jen ať si ta pakáž zlodějská nemyslí, nedám jim ze svých krásných pecnů ani drobeček!“ Otočila se a zamířila do stavení, kde stála pec, ale tatínek ji chytil za rameno: „Musíme pryč! Neztrácejme čas! Mohou tu být každou chvíli!“

A tak se rozběhli. Babička Gaeliona za nimi pokulhávala a podpírala se o hůl. Tatínek vzal na ramena Moiru. Maminka za sebou táhla Karu. Patrik a Sunniva mezi sebe vzali malého Roderika. Utíkali, co jim nohy stačily. Klopýtali přes kameny a přes klacky. Vyskočit a honem dál! Větve je švihaly do obličeje a ruce měli rozdrásané od špičatých kamenů. A v uších jim neustále znělo řinčení ostrých zbraní. Vzduch se zaplnil dusivým kouřem z hořícího kláštera. Utíkali směrem k jedné vyvýšenině v lese. Byla pod ní tajná jeskyně, kde se děti z vesnice schovávaly, když si hrály na loupežníky. Kryly ji větve a kapradí, takže když budou jako myšky, nikdo je tam nenajde... Vtom ale Sunniva najednou vykřikla: „Hvězda! Hvězda zůstala ve stáji!“

Patrik se prudce zastavil. Sestřin výkřik ho zasáhl jako rána bičem. Měl pocit, že už mu v plicích nezbývá ani trošička vzduchu. Ale Hvězdu musí zachránit. Hvězda nesmí uhořet!

„Utíkej za mámou a za tátou, utíkej!“ postrčil malého Roderika a vyrazil za Sunnivou zpátky z kopce dolů. Sunniva utíkala, až jí vlasy kolem hlavy vlály jako rudá hříva. Zaslechli ještě, jak za nimi táta volá, ale nevnímali nic jiného, než že musí dál. Srdce jim v prsou bilo jako zvon.

Zastavili se až dole u kamenné zídky. Zalapali po dechu. Ale krev jim skoro ztuhla v žilách, když zahlédli skupinku vikingů, kteří se blížili ke statku. Ale teď se přece vrátit nemohou! Přikrčili se a

proplížili se do nízké stáje. Uvnitř stálo jejich malé hříbátko a sklánělo se nad kupičkou voňavého jetele. Zlatý, milovaný koníčku! Zápolili s provazem a snažili se koně uvolnit. Konečně se uzel rozešel.

Sunniva vykoukla z okénka ve dveřích stáje. „Já se bojím,“ špitla. Vikingové už dorazili až na dvorek. Neměli ani tesáky jako dravá zvíř, ani jim z čela nevyrostaly rohy, jak vyprávěla sousedovic Miriam, ale i tak vypadali ve své válečnické výzbroji jako hrůzostrašné příšery. Jejich brnění, ostré zbraně i železné přilby se na slunci leskly.

Jeden z nich cosi hlasitě a děsivě zahulákal, když v jejich skromné světničce nenašel nic cenného. Vysypal mamčinu truhlu a na zem se vykutálela malá brož. Po celém dvoře bylo cítit spálený chleba. Jednoho z válečníků napadlo, že by mohli spálit víc než jen chleba, a přidržel pod okrajem střechy hořící pochodeň. Suché došky okamžitě vzplály.

V té chvíli vystrčily děti hříbě zadními dveřmi ze stáje a rozběhly se do stráně, co jim nohy stačily. Teď už šlo o život. Utíkej, Hvězdo, utíkej! Ach bože, kdyby to tak byl velký a silný kůň, odnesl by je do bezpečí oba dva.

Když už byli jen pár kroků od kamenné zídky, stalo se to, co se stát nemělo. Sunniva zaškobrtla o větev. Upadla na zem a slabě přitom vykřikla. A v té chvíli je zahlédl muž s pochodní. Jeho hlas prořal vzduch jako přísný povel. Pak už se všechno zběhlo tak rychle, že si z toho Patrik pamatoval jen krátké úryvky: jak se jim kůň utrhl, a než zmizel v houštích, obrátil ještě hlavu a krátce zařehl; jak jim vikingové hrozili blýskavými sekyrami a jak je svázali tak pevně, až se jim řemeny zařezávaly do zápěstí a do ramen.

Odvlekli je na břeh k lodím. Cestou míjeli klášter, odkud vikingové ještě vynášeli poslední těžké truhlice. Před hradbami ležely postavy v hnědých mnišských kápích. Ležely úplně tiše a bez hnutí, obličejové měly podivně pokroucené a kolem hlavy se jim roztékaly červené louže krve.

Vikingové už seděli připraveni u vesel. Jakmile zazněl povel, zabrali, až se kolem přídě zvedla pěna. Na volném moři pak napjali velkou, hrubou plachtu. Ve svěžím vánku spokojeně vlála a pleskala o stěžeň. Přes hladinu moře se rozezněl divoký jásot. Loupežná výprava se zdařila!

Patrik a Sunniva byli hrůzou úplně ochromeni. Bez hnutí se upřeně

dívali na zmenšující se záliv, kterému maminka říkala bohem zapomenutý kouteček zeleného ostrova svatého Patrika. Mnoho statků bylo v plamenech a nad klášterem stoupal hrozivý, temný mrak kouře.

„Nevidíš tam nahoře něco?“ špitla Sunniva.

Patrik očima zatápal do míst, kde byla jejich tajná skrýš. Chvilí se mu zdálo, jako by zahlédl maminčin bílý šátek. Ale ne. Nikde se nepohnula ani větvička.

Potom je zahnali do rohu lodního stanu. Foukal severozápadní vítr.

* * *

Den a noc jim splynuly v jedno.

Leželi na holých prknech paluby v malém stanu a tlačili se mezi sudy, které páchly shnilými rybami a mořskou vodou. Bylo tam mnoho dalších zajatců. Jedno děvčátko volalo do tmy mámu a pár mužů naříkalo a bědovalo v jakémisi cizím jazyce. Z koutku zněl hlas mnicha, který odříkával dlouhé latinské modlitby: *In nomine patris et filii et spiriti sancti...*

Patrik se přisunul blíž k sestře. Sunniva pro něho dosud byla jen otravnou, mrňavou holkou, která ho pronásledovala, kam se jen vrtnul. Najednou ale zjistil, jak je rád, že ji tu má. Byl rád, že ji může držet za ruku, a její dech, který cítil na svém obličejí, mu dodával odvahy. Najednou tu byli jen oni dva a kolem nich veliký, cizí svět. Ani jeden z nich nevěděl, co se bude dít dál. Jako by na širé, nekonečné moře odplouvala i jejich budoucnost...

Vikinská loď se na vlnách zvedala a zase klesala. V jednom okamžiku uprostřed otevřeného moře vítr náhle zesílil. Moře se rozbouřilo a vlny s hukotem dorážely na bok lodě. Když se plachta začala divoce zmítat, jako by se chtěla každým okamžikem utrhnout, přestal se mnich modlit a místo toho vykřikl: „Ještě štěstí, že nás vikingové pevně spoutali, jinak by nás vlny spláchly do moře. Kéž je bůh za takové dobrodiní odmění!“

Loď se tak houpala ze strany na stranu, že zajatci měli co dělat, aby se udrželi na místě. Patrik se uhodil o hranu jednoho sudu a cítil, jak ho rána jako žhavá koule pálí až hluboko v hlavě. Několikrát se musel vyklonit přes kraj lodě a vyzvracet se. Ještě štěstí, že nemám hlad, pomyslel si a pokusil se sám sobě se zasmát. Stejně nic k jídlu nedostanu.

Ani nevěděl, jak dlouho už tak leží. Kdykoliv zavřel oči, přihlásily

se zlé sny. Zdálo se mu, že se ocitl v ledové zemi daleko na severu, kde v temných lesích obcházejí hladoví vlci a medvědi. Teprve když se loď dostala do klidnějších vod, upadl do dlouhého, blahodárného spánku. Ve snu se mu zdálo, že někdo přerázl řemeny, které mu spoutávaly ruce. A když konečně znovu otevřel oči, zjistil, že skutečně má volné ruce a do stanu prosvítá denní světlo.

* * *

Divná země, pomyslel si Patrik, když vylezl na palubu. K obloze se strmě tyčily mohutné, šedomodré hory. Tu a tam přímo ze skalní stěny prýštily vodopády a valily se do fjordu, který se leskl jako zelené dračí oko. Hluboko v zálivu stálo několik sluncem vyžíhaných stavení z neotesaných klád. Na lesklé vodní hladině se odrážela jako v zrcadle.

Sunniva zhluboka vdechovala čerstvý vzduch a zdálo se jí, že se ho snad nikdy nenabaží. „Kde to jsme?“ zeptala se šeptem anglického mnicha.

„V Norsku,“ odpověděl. „V zemi vikingů a Seveřanů.“ Jeho slova zněla jako mrazivý dech: „Kéž nás andělé a všichni svatí opatrují. Odsud se živi nikdy nedostaneme.“

Když se loď přiblížila k pobřeží, uviděli, že na břehu se to hemží lidmi. Halekali, pokřikovali jakousi cizí řečí a mávali rukama. Jakmile vikingové spustili lodní lávku, vyběhly do lodě ženy. Vrhly se mužům kolem krku a smály se a plakaly zároveň. Chovaly se jako smyslů zbavené. Pár blondatých dětí se pletlo dospělým pod nohy. Žadonily a škemraly, aby směly nakouknout pod víka truhlic.

Muži byli v dobré náladě. Jeden z nich pootevřel největší truhlu s železným kováním. Ach, ta záře, toho zlata a pokladů! Děti nedaly pokoj, dokud každé nedostalo aspoň jednu stříbrnou minci. Ale potom se víko truhly zase prudce zavřelo. „A teď z cesty, mládeži!“

Bojovníci se prodírali davem a už nakládali truhlice na malé, huňaté poníky, kteří stáli a čekali opodál. Potom se průvod vydal na cestu mezi staveními. Zajatci museli šlapat za ostatními. Na lodi zůstali jen dva snědí muži, kteří byli nemocní. Už nikdy je nespátřili.

Jejich cesta vedla přes les. Ve vysokých smrcích šuměl vítr. Bylo čerstvě po dešti, takže země byla hodně rozblácená. Malá anglická holčička několikrát zakopla, ale bojovníci ji vztekle postrkovali vpřed. Patrik šlapal blátem a myslel přitom na zlatavý chleba, čerstvě

stlučené máslo a doměkka vypečené skopové maso.

Když vyšli z lesa, objevila se před nimi náhle celá vesnice. Statky se zelenými a žlutými políčky se střídaly jako čtverečky na šachovnici. Patrika to překvapilo, protože si bůhví proč představoval, že vikingové žijí v kamenných hradech na vrcholcích hor. Ale usedlost, k níž mířili, se přece jen hradu dost podobala. Byl to honosný dvorec, který stál na nejvyšším místě v údolí, takže celou vesnici jako by z výšky přehlížel. Kolem velkého dvora bylo tolik stavení, že je skoro ani nešlo spočítat, a všude byli vidět stráže a bojovníci. Jeden z nich uchopil louč, která svítila do šera z vnější stěny hlavního stavení. Zavedl zajatce k nízkému kamennému stavení u rozbahněné louky nejdál od středu dvorce. Sundal ze dveří závoru a posunky jim naznačil, aby si uvnitř našli místo ke spaní.

Patrik a Sunniva se zarazili a zírali do šera. Všude po zemi leželi spící lidé. Těžce oddychovali a ze spaní se vrtěli. Dotápali k prázdnému místečku v rohu místnosti a vyčerpaně klesli na ušlapanou hlínu. Ale usnout nemohli. Hlad jim hlodal v břiše. Několikrát popotáhli a potom se oba rozplakali.

Vtom Patrik ucítil na rameni čísi ruku. „Jmenuji se Una,“ ozvalo se potichu. „Slyším, že pocházíte odněkud ze západu. Moc vaší řeči nerozumím, ale trochu jsem se přece jen naučila od všech těch zajatců, co se v tomhle stavení už vystřídali.“ Hlas mluvil tiše a důvěrně: „Najdu vám kousek chleba.“

Z ohniště přinesla žhavý uhlík a rozsvítila olejovou lampu. Plamínek osvětlil její široký obličej rámovaný hustými světlými vlasy. Když se zvedla, poznali podle jejího kulatého bříška, že čeká dítě. Chvilí se přehrabovala v jakémsi výklenku ve zdi, až našla několik suchých kousků chleba.

„Jsem moc unavená a musím už spát,“ zašeptala. „Ale snězte si to. Nemám, co víc bych vám nabídla.“ A potom sfoukla lampu.

V životě nejedli nic lepšího. Suchý chleba jim chutnal málem líp než jemné pšeničné koláčky, které babička Gaeliona pekla doma v Irsku při velkých svátcích.

* * *

Druhý den je zavedli do velké síně.

„Tady je to skoro stejně nádherné jako v klášterním kostele u nás doma,“ zašeptala Sunniva a chytila se bratra za ruku. „Ale moc dobře

se tu necítím.“

Síň byla nejméně čtyřicet kroků dlouhá. Osvětlovala ji tři podélná ohniště. V nejzazším koutě stálo několik děvчат, která nad plameny opékala celou ovci. Lahodná vůně pečeného masa stoupala mezi trámy a větracím otvorem vysoko ve střeše unikala ven. Dřevěné stěny pokrývaly barevné koberce s podivnými vzory. Ale mezi koberci a nad dubovými dveřmi s železným kováním se lesklo víc zbraní, než kolik jich viděli za celý svůj život dohromady. Patrik cítil, jak se ho zmocňuje strach.

Pod řadou zavěšených sekyr a mečů zahlédli skupinku mužů, kteří hráli jakousi stolní hru. Nepříjemně připomínali hejno bezmocných vran, kterým někdo ustříhl křídla. Z těch se tedy už nikdo na žádnou vikingskou výpravu nikdy nevydá. Některým zbývaly z nohou jen pahýly, jiní přišli v boji o celé paže.

„Blíž!“ ozval se ostrý hlas.

Uprostřed podélné stěny seděl ve vyřezávaném křesle statný muž. Jeho obličej naháněl hrůzu. Přes čelo a kořen nosu se mu táhla velká, namodralá jizva, která mizela až v černém plnovousu. Určitě to byla památka na prudkou ránu mečem.

Vedle něho seděla žena v modrých hedvábných šatech. Patrik z ní nemohl spustit oči. Obličej měla stejně bílý jako plátěný šátek na hlavě. Kolem pasu měla stříbrný opasek, ale nebylo těžké poznat, že je v pase stejně zakulacená jako Una. Na opasku jí visel svazek klíčů od všech dveří a truhlic na celém dvorci. Ale co nejvíc upoutalo Patrikovu pozornost, byla malá, pozlacená irská brož, kterou měla připevněnou až úplně pod krkem.

Její muž se ze svého čestného křesla zvedl a z očí tvrdých jako ocel mu šlehalý blesky. Prstem ukázal na hromádku stříbrných prstenů a mincí, které před ním ležely na stole. „Má tohle být vše, co mi přivážíte po celém dlouhém létě na vikingu?“ zahřimal na bojovníky. „Myslíte si snad, že jsem vám dal lodě a zbraně, abyste si užívali s franckými ženami a koupali se ve Středozezemním moři?“

V síni bylo takové ticho, že Patrik slyšel svůj vlastní dech. Muž vzal ze stolu jednu ručně psanou knihu a zběžně ji prolistoval. Bylo v ní mnoho překrásných ilustrací, ale převážně text, kterému nerozuměl. Mrštil jí do ohně. Plameny ji pozřely stejně rychle, jako by zmizela v chřtánu obrovitého draka. Patrik jen taktak zadržel výkřik. V rudé záři ohně se mu jako ve snu zjevil bratr Kormak, jak sedí nad telecí kůží a jemňoučkými tahy štětce pečlivě maluje obrázky ve všech barvách

duhy.

Muž pomalu zvedl oči a začal si prohlížet zajatce. Anglický mnich a několik dalších mužů vypadalo na urostlé a silné chlapíky. Ale z malé anglické holčičky, která se vyděšeně tiskla k mámě, očividně moc velkou radost neměl.

Potom si všiml Patrika a Sunnivy. Zasmál se a zatahal je za vlasy. Takovou barvu prý na celém širém světě ještě neviděl.

„Jste Irové?“ zeptal se jejich vlastní řečí.

„Ano, pane.“

„Irsko je hezoučkový ostrůvek. Celá země je jako jedna velká pokladnice, která se zdá být nevyčerpatelná.“

Přimhouřil oči a prohlížel si Patrika od hlavy k patě. „Kolik je ti roků?“

„Jedenáct zim, pane.“

„A tobě?“

„Deset zim.“

Sunniva byla odjakživa odvážná. To ona mamince pomáhala, když přicházela na svět nová telátka, a nebála se ani vyjít na dvůr, i když tam už byla tma, že by ji mohl krájet. Ale Patrika přece jen překvapilo, ale zároveň i vyděsilo, když se napřímila a řekla: „Jmenujeme se Patrik a Sunniva a jsme nejstarší děti svobodného irského sedláka Neala.“

Hlas se jí sice trochu třásl, ale zvedla ruku a prstem ukázala na mohutné poprsí jeho ženy. „A ta brož patří naší mamince. To vím docela určitě, protože se v našem rodě dědí už dlouho. Viděla jsem, jak bojovníci vybrali její truhlu. Svatý Patrik vás za takovou krádež potrestá.“

V síni se rozhostilo ticho. Muž v křesle zvedl překvapeně obočí. Ale potom se zvrátil nazad a rozesmál se. Jeho smích připomínal vytí nemocného psa. „Však my mamince její brož vrátíme. Ale ne dřív než zase až v létě. To se totiž chystám do Irska já sám!“

Jeho odpověď bojovníky očividně pobavila, protože se chechtali, až se síň otřásala. Dokonce i jeho žena se srdečně smála a držela si přitom své kulaté břicho. „Tohle odvážné děvče budu ještě potřebovat. Vzpomenu si na ni, až přijde čas.“

„Co myslíš, že tím chce říct?“ špitla Sunniva.

Patrik jen zavrtěl hlavou. Strašlivě se bál, aby Sunniva neřekla něco, co by vikingsy vyprovokovalo k hněvu.

Muž vstal a dlouhými kroky přešel přes místnost. Když se před nimi se založenýma rukama zešíroka rozkročil, vypadalo to skoro, jako by mu v očích svítily žertovné plamínky. Ale potom řekl: „Na ta svá krásná irská jména můžete tady v Norsku zapomenout. Od této chvíle se budete jmenovat Reim a Tira. To jsou jména, která se k otrokům hodí líp.“

* * *

A tak se jmenovali Reim a Tira. A byli z nich otroci.

Když se loudali přes dvůr k šedivému, kamennému stavení, kde bydleli všichni ostatní otroci, znovu si ta slova opakovali: Reim a Tira. Jména pro otroky. Ta zoufalá situace jim stále ještě připadala jaksi neskutečná. Ale hlídač, který je do stavení popoháněl, byl skutečný až moc. Byl to vysoký, hranatý viking s nepoddajnou kozí bradkou.

V chýši praskal oheň. Una ráznými pohyby míchala obsah velkého mastkového kotlíku. Stála tak blízko u ohně, že se jí obličej leskl jako červený úplněk. Zvedla ruku a odhrnula si z čela několik mokrých pramenů vlasů.

„Tak co bude s tou kaší?“ ozval se mohutný hlas.

„Žaludek mi už vyje jako smečka hladových vlků. Jestli budeš ještě chvíli otálet, holka moje, usneš a spadneš nám do té kaše!“

Ze tmy v koutě se ozvalo souhlasné mručení a smích. Někteří otroci seděli na lavici a nakláněli se k teplu. Jiní seděli na udusané jílové podlaze a dřevěné misky měli připravené na klíně. Jeden stařík už nevydržel čekat a usnul na slámě. Hlasitě chrápal a ze spaní si něco povídal.

Děti se radši držely stranou. Když zpozorovaly, že Uně pod šátkem oči zčernaly jako dva uhlíky, neklidně se zavrtěly. Stávalo se totiž, že když si ji některý z chlapů zvlášť dobíral, hodila po něm naběračkou. Ale tentokrát jen řekla:

„Drzouni dostanou takovou odpověď, jakou si zaslouží. Tak si sem pojď s miskou, Digralde.“

Z lavice se zvedl obr. Když se vztyčil, jen taktak že hlavou nenarazil do stropního rámu. Ve světle ohně vypadal skoro jako nějaká nadpřirozená bytost. Svou zarostlou hlavou a mohutným

trupem připomínal medvěda. Podal Uně misku:

„Naplň mi ji až po okraj. Digralda nezasytí pár lžičiček. A doufám, žeš to nepřipálila, Uno!“

„Ale, žádný čuník přece nebývá vybíravý, když má hlad,“ usmála se Una. Nalila mu pořádnou porci a stejně tak i ostatním mužům, kteří už netrpělivě čekali. Potom přišla řada na ženy a staré otroky. Lahodná vůně z kotlíku byla skoro k nevydržení. Konečně se odvážily přijít i děti. Jakmile měly plné misky, odsvištěly zase jako lasičky zpátky do svého koutku.

Vtom místností otrásl hromový řev. Obrovitá medvědí postava vyskočila z lavice a začala na jedné noze poskakovat kolem dokola a hrozit přitom pěstí: „Au, au, ty mě snad chceš opařit, ty čarodějnice jedna!“ Digrald se držel za krk a vyplazoval jazyk jako hlídací pes. Miska s kaší se mu převrhla na zem.

„Vždyť jsem říkala, že je to horké!“ smála se Una. Děti se přikrčily ke stěně a snažily se, aby je pokud možno vůbec nebylo vidět. Digrald je určitě jako ten bůh, na kterého lidé tady v Norsku věří: jmenuje se Tór a umí se tak strašlivě rozhněvat, že mu od kladiva odletují jiskry. Obr si klekl na zem a nabíral si rozlitou kaši zpátky do misky. Potom se zase usadil na lavici a svými silnými tlapami misku objal, jako by hlídal drahocenný poklad. Hladové a zarudlé oči mu za nádobou sotva vykukovaly.

Ostatní otroci srkali a mlaskali, až se to po místnosti rozléhalo. Někteří kaši z misky přímo pili, a nos do ní měli zabořený, takže vypadali, jako by se jim na vousech usadila jinovatka. Mezi večeří téhle skupinky lidí a krmením čuníků věru velký rozdíl nebyl. Kdyby nebyli všichni tak strašlivě hladoví, určitě by se při pohledu na sebe dobře pobavili.

Několik malých kluků se pokusilo uždíbnout pár lžic navíc. Ale Una je plácla přes prsty. Musí přece trochu schovat taky starému Kleggemu. Popošla k hromádce hadrů a zacloumala jí. Klegge měl vlasy a vousy samou slámu. Ospalýma očima mžoural po místnosti a ztěžka se podpíral na loktech.

„Už asi bude večer, protože tu voní kaše. A za to já děkuji všem bohyním osudu. To si aspoň můžu zase lehnout, jen co se najím, chacha. Lepší je zadarmo spát, než zadarmo otročit.“

Una mu lžící přidržela a kaši mu do bezzubých úst nalévala. „Teď buď zticha a jez, dědo.“

Klegge na chvíli ztichl. Mlaskal a jedl. Potom si pohladil břicho a

těžce vzdychl. „Kaše člověka na dlouho nezasytí. Ale už je to tak, že otroci a drobní sedláci nic jiného neznají. Ve všední den nebo ve svátek, pořád jenom kaše. Ale tam nahoře,“ řekl a hlavou naznačil ve směru k velké síni, „tam si sedí jarl Håkon se svou ženou a krmí se slaninou, pečenými ptáky a chlebíčkem z té nejjemnější mouky. A co do sebe už nemohou nacpat, to hodí psům.“

„Mně by se to taky líbilo, popíjet si víno ze zlatých rohů a protancovat podrážky v jarlově síni,“ řekl jeden z mladíků. Jmenoval se Vidur a byl to Unin bratr. Pokusil se přimět jedno děvče k tanečku. Ale ona ho odstrčila a zasmála se: „To víš, na nás dva by byl překrásný pohled.“

Digrald otevřel pusu a mocně zívá. „Kdo se nacpal kaše, nepotřebuje moc, aby usnul.“ Svalil se nazad na lavici a skoro okamžitě spal. Ostatní se uložili v uctivé vzdálenosti. Chrápání starého Kleggeho znělo v porovnání s hromovým burácením, které se dralo z úst Digralda, jen jako milé bzučení čmeláka. Otroci si do uší nacpali slámu a otočili se na bok. Nový den jim začne ještě dřív, než světlo rozjasní východní oblohu.

II

Reim se rozčilením začal třást. Dnes v noci, to musí dokázat, pomyslel si, jinak se odsud nedostanou nikdy. Kdesi v temnu místnosti tušil mohutnou Digraldovu postavu. Digrald seděl zády opřený o kamennou zeď a Reim věděl, že má všechny smysly ve střehu. Slyšel každé sebemenší zašustění listu, každé zapraskání větvičky, každičký zvuk, který nepatřil k hlasům lesa a vzduchu.

Celý rok tu už žijeme jako otroci, uvažoval Reim. Možná že taky zemřeme jako otroci. Pohlédl na Tiru, která ležela na slámě vedle něho a spala.

V sinavém nočním světle jí obličej zářil jako bílý sníh. Kdysi se jmenovala Sunniva a byla dcerou irského sedláka. Bylo to živé, pihovaté děvče, s nímž se doma v Irsku pral a škádlil. Ale to děvče by v ní už nikdo nepoznal. Zhubla a byla samá kost, tváře měla propadlé a vlasy rozčuchané a neupravené.

Reim se k sestře přitiskl. Větracím otvorem ve střeše viděl kousek nebe. Pluly po něm temné, těžké mraky. Tu a tam na něj štěrbinou mezi mračny pohlédla chladná tvář měsíce. Jestlipak věští dnes v noci něco dobrého, nebo zlého? uvažoval Reim. Kumba by to poznala, ale Kumba spí. „Mě tu nechte,“ řekla jim večer. „Můj osud je svázaný s tímhle dvorcem. Tady jsem prožila celý svůj život.“

Reim zavřel oči a myšlenky se od něho pomalu vzdalovaly stejně jako mračna na noční obloze.

* * *

První týdny v nové zemi se Reimovi zdály jako zlý sen, který ne a ne skončit. „Musíš být statečný,“ říkal mu jeho vnitřní hlas. „Dokaž, že jsi z hrdého irského rodu!“

Ale moc mu to nepomáhalo. Všechna ta hrůza se mu jako ledový balvan usadila na prsou. Báł se. Báł se jarlových bojovníků, kteří hlídkovali na každém rohu, báł se drsných otroků, báł se všeho cizího a neznámého.

Ovšem nejhorší bylo, že se mu strašlivě stýskalo. Stesk ho neopouštěl ani ve dne, ani v noci. Hluboko v duši měl schovaný obrázek jejich malého statku doma v Irsku. Když ucítil vůni čerstvě

upečeného chleba, hned před sebou uviděl drobnou, shrbenou postavu babičky Gaeliony. Když zaslechl smích rozdováděných dětí, vzpomněl si na svoje sourozence. V takových chvílích se mu v koutcích očí zalesklo cosi mokrého. Zašilhal po Tiře a hned věděl, že ona na tom není o nic líp.

Jednou večer k němu přišla a zašeptala: „Pojď, něco ti ukážu.“ Proplížili se kolem stráží a vydali se směrem k pobřeží. A najednou Tira zmizela, jako by se do země propadla.

„Podívej, tady jsem,“ zašeptala tajuplně. „Nahore na stromě!“

Reim se chytil spodních větví vysokého smrku a vyšplhal až úplně nahoru, kde seděla Tira. Křečovitě se držel a tiskl se ke kmeni: „Co když ta větev praskne?“

„Ta nepraskne,“ odpověděla Tira a zasmála se. Vlasy jí ve větru vlály. Pod nimi spadala skalní stěna přímo dolů do zelenočerné vody. Ale před nimi se rozvíral tak nádherný pohled na moře, že jim to skoro vzalo dech. Jako by dohlédli až na konec světa. Viděli tisíce ostrovů a skalnatých ostrůvků, které se táhly až k onomu světle modrému pruhu, kde moře a obloha splývaly v jedno. Až daleko na moři uviděli velký ostrov, který se jim zdál zelenější než všechny ostatní ostrovy kolem. Tira začala prudce gestikulovat a ukazovat tím směrem: „Támhle vidím Irsko! Určitě je to Irsko, tím jsem si jistá!“ Reim ji musel oběma rukama přidršet, aby neskouzla dolů.

„Hlouposti,“ řekla Una, když se vrátili a vyprávěli, co viděli. „Museli byste se plavit podstatně dál, než jen k ostrůvkům tady ve fjordu, abyste se dostali domů. A moře taky není jen slaná louže.“ Zasmála se. „Ale to asi nepochopíte, dokud sami neproplujete všemi úžinami mezi tím množstvím ostrovů a útesů. Staří a zkušené lidi říkají, že moře je nekonečně veliké. A někteří dokonce tvrdí, že hluboko na dně leží mořská příšera, která je tak dlouhá, že se vine kolem všech zemí a sama sobě se zakusuje do ocasu. Zajímalo by mě, jestli je to skutečně pravda, ale z nás otroků se na moře nikdo nikdy nedostal...“

„Věříš tomu, co Una říká?“ zašeptala Tira, když se večer uložili na slámu.

„O tom mořském hadovi?“

„Ne, o Irsku.“

„Ani za mák,“ odpověděl Reim šeptem.

Stalo se mezi nimi nepsaným zákonem, že své myšlenky skrývali hluboko v duši a o rodné zemi mluvili co nejméně.

* * *

Jarl Håkon byl mocný muž. Vlastnil mnoho dvorců. Měl lodě, dobytek a otroky. Když se vydal na obhlídku svých dvorců, doprovázela ho družina několika set bojovníků.

Jarl byl mocnější než kdokoliv jiný v celém okolí, ano, dokonce i v celém kraji. Po jarlovi byli nejbohatší velkostatkáři, kteří na svých dvorcích hospodařili již mnoho generací. Potom přišli sedláci z menších usedlostí. Mnoho z nich jarlovi přísahalo věrnost. Když se jarl se svými bojovníky vydal od vesnice k vesnici, museli se jemu i jeho družině postarat o dostatek jídla a pití. Na oplátku směli doufat, že je jarl bude ochraňovat a bránit, kdyby vesnici napadli nepřátelé anebo útočníci.

Nejníž na společenském žebříčku stáli otroci. Neměli žádná práva. Na obyčejných dvorcích jich nebývalo víc než jeden nebo dva a hospodář se svou rodinou pracoval stejně tvrdě jako oni. Ale přesto všichni velmi dobře věděli, kdo je svobodný a kdo ne.

Jarl Håkon měl víc než třicet otroků a služebných. Jednoho ze svých bojovníků ustanovil jejich hlídačem. Jmenoval se Viking Had a byl to vysoký chlapík s kozí bradkou a strašlivě maličkou hlavou na svalnatém krku. V mládí se hodně najezdil na viking, a jak už to tak většinou bývá s lidmi, kteří prožili mnoho let ve válkách, neuměl už být jiný než krutý. Otroci se shodli na tom, že se na něho jméno Had moc dobře hodí; jako had na slunci na ně neustále číhal, sledoval je černýma, zrádnýma očima a byl v každém okamžiku připraven uštknout.

* * *

„Otročisko, jako jsi ty, patří do chlívka k prasatům,“ zašklebil se Viking Had a zakroutil Reimovi uchem. „Tak sebou mrskni. A ne abys to odbyl!“

První dny to Reimovi moc nevonělo. V nízkém, kamenném chlívku byla všude samá špína a hnůj, a navíc strašlivý smrad. Nutil se myslet na jednu větu, kterou jim říkávala doma v Irsku babička Gaeliona, když museli vytrhávat z pole bodláky: „Člověk si zvykne na všechno, na kyselé i na slané.“

Ale aspoň tam bylo teplo. A když už byl chvíli uvnitř, přestal vnímat i ten zápach. Postupem času si na čuníky zvykl, a byl s nimi

dokonce rád. Největší svini se právě narodilo osm růžovoučkých prasátek. Selátko, které se narodilo jako poslední, bylo tak hubeňoučké a slaboučké, že ho Reim nosil pod kazajkou, aby se zahřálo. Pozoroval, jak den ze dne roste. Čmuchalo a chrochtalo svým krásným rypáčkem a válelo se v hnoji. Když Reim seděl v rožku a byl smutný, přikolíbalo se k němu a podívalo se na něho svýma mrňavýma, lesklýma očkama, jako by chtělo říct: „To je život, vid’?“ A Reim se musel zasmát a podrbat čuníka za ušima.

Na lavici vedle sebe měl hromadu mrožích kůží, které přivezla jedna obchodní loď ze severu. Ostrým nožem je rozřezával na proužky a ty potom splétal dohromady. Starý Klegge mu ukázal, jak se to dělá. Sám měl už na takovou práci moc ztuhlé prsty.

„Na jaře se jarl chystá na loupežnou výpravu na západ,“ řekl mu Viking Had, „a tak je třeba dát loď do pořádku.“

To znamenalo, že Reim musel den za dnem, celé týdny a měsíce splétat další a další řemínky na lodní lana.

* * *

Tira pracovala s ostatními otrokyněmi.

Když byli v zajetí teprve několik dní, udivoval je zvláštní zpěv, o němž nevěděli, odkud přichází. Tóny bez ustání stoupaly a klesaly, stoupaly a klesaly, až dlouho do večera.

Teď už to věděli. Zpěv přicházel z mlýnice. Ženy si tam vymyslely svou vlastní píseň. Den za dnem vykonávaly tutéž těžkou práci. Den za dnem zpívaly tutéž monotónní píseň. A teď se Tira stala jednou z nich.

Každé ráno se probouzela do slabého světla, které do chýše pronikalo větracím otvorem ve střeše. Skoro poslepu si přes hlavu přetáhla šaty, snědla několik kousků chleba a zapila je vodou z díže v rohu místnosti. Potom si trošku studené vody špláchla do obličeje, aby se vůbec probudila, a pak se už s drkotajícími zuby vydala za ostatními děvčaty po udusané pěšině dolů ke stavení u vodopádu.

Poslední kus cesty většinou utíkala, aby už byla pod střešou. V domku, kde stálo mlýnské kolo, sice moc teplo nebylo, ale vždycky tam na ohništi svítilo aspoň pár uhlíků. Obilí mrznout nesmělo.

Celý střed stavení zaplňoval žulový žentour. Připomínal strašlivě velikánskou tlamu nějakého nadpřirozeného zvířete. Oba kameny byly jako obrovité čelisti, které žvýkají a drtí obilí, až je z něho mouka.

Mlýnský kámen by se ani nepohnul, kdyby se do něho neopřely všechny ženy najednou.

Každícké ráno se Tira postavila do řady k ostatním. Ze všech sil zabraly. Hej rup! A žernov se začal točit. Skřípal jako nakřáplý stařecký hlas, a přitom mlel a mlel a mlel. Místnost naplňoval moučný prach.

A ženy zpívaly. Stará, šedovlasá Kumba předzpěvovala. Už tu takhle v jednom a též kole šlapala celý život. Una zpívala vysokým, ale ne zcela čistým hlasem. Vedle ní šly dvě snědé dívky. Zpívaly řečí, které Tira nerozuměla. Malá anglická holčička se tiskla co nejtěsněji ke své mámě, ale i ona pohybovala rty. Jedině francká otrokyně Yrsa nezpívala. Musela chodit až v úplně nejzevnějším kruhu a dávat pozor na svého rozpustilého dvouletého kloučka s blondátou čupřinou. Měla co dělat, aby ho udržela od beden s moukou. Zničehonic si strčil plnou hrst mouky do pusy. Zasmál se, zakuckal a oběma ručkama si rozmazal mouku po celém obličejí až do vlasů.

Tu a tam se Una musela tomu rozpustilému mrňousovi smát. Ale Yrsa jí stroze řekla: „Jen počkej, až přijde řada na tebe.“

Tu Una zvažněla a pohládila si kulaté břicho. Ale pak už zase strkala žentour.

* * *

Otcem dítěte, které Una čekala, byl Digrald. Tím si byli všichni jisti, protože když si Digrald myslel, že se nikdo nedívá, přitočil se k Uně a pohládl ji po břicho. A potom se smáli a žertovali, a Una si zavrtávala nos do jeho obrovského vousiska.

„Kdyby tak člověk byl volný,“ povzdychl si Digrald, když se večer usadil u ohniště a upřeně se díval do žhavých uhlíků. „Kdyby tak člověk byl volný a mohl mít malé hospodářství někde na jižním svahu. Žádný velkostatek, jen maličký kousek půdy, krávu, pár koz a úplně nejlepší by byl i kuň. A k tomu nějakou šikovnou ženu, to by byla krása, chacha...“

Klegge klacíkem šťoural v popelu: „Takové sny jsou jenom ztráta času,“ řekl rozmrzele. „Já jsem už dost starý, abych dobře věděl, co říkají zákony: žádný otrok nesmí vlastnit víc než jeden jediný ubohý nůž!“

Digrald se zamračil. Vytáhl z pochvy svůj nůž a hrozivě jím

namířil před sebe.: „Už víc než patnáct let se dřu s balvany na polích, která mi nepatří! Dřu se tu a otročím a nedostanu za to víc než pytel slámy pod hlavu a jednou denně misku kaše, když už mi žaludek hladý přímo skučí. A kdo za to může? Můj vlastní táta! Jestli se mi někdy dostane do rukou, tak se mi ten ubohý otrocký nůž bude hodit, to vám povídám!“

Una přiskočila a začala ho chlácholit: „No tak, Digralde, uklidni se. Copak nevidíš, že se tě děti bojí?“

Digrald schoval nůž zpátky za opasek, ale zůstal stát uprostřed místnosti. „Už nejsem žádné nemluvně,“ hřímal. „Však já si odsud cestu na svobodu najdu!“

Mezi otroky se rozhostilo ticho. Všichni zvedli hlavu a podívali se na Digralda. Tahle slova je překvapila víc, než kdyby jim byl oznámil, že se stane příštím norským králem.

* * *

Jednoho dne se za kamennou zídou u stavení pro otroky objevilo jakési děvče. Šaty mělo potrhané, nohy zabalené jen do hadrů a přes hnědé copy mělo roztřepený šátek. Tahalo a strkalo tvrdohlavě dobytče, které se nechtělo hnout z místa.

„Ty zvíře hloupé,“ hubovalo děvče a švihlo krávu klacíkem. „Pohni sebou, ty mizero!“ Ale kráva jako když neslyší. Zaryla všechny čtyři do země a bojovně zvedla ocas. A stála. Dál ani krok.

„Počkej, pomůžeme ti!“

Tira přiskočila přes kamennou zídou a Reim za ní. Děvče krávu ze všech sil tahalo a oni ji ze zadu strkali.

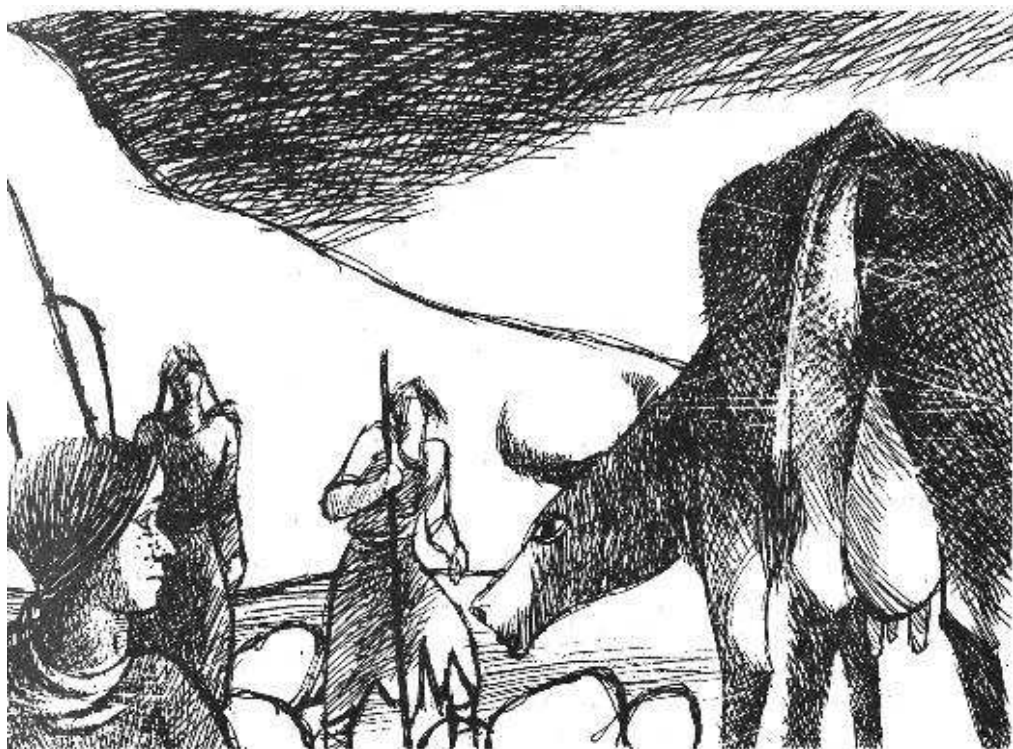
„Když si plivneš do dlaní a řekneš ‚tfuj tfuj‘, tak by to mělo pomoci,“ radila Tira.

„Búúú,“ odpověděla kráva a pleskla je ocasem do obličejů. To už si děvče dalo ruce v bok a odevzdaně se rozesmálo.

„Kde ty otrok?“ zeptal se Reim. Norština mu ještě pořád dělala potíže.

„Já přece nejsem žádný otrok!“ ohradilo se děvče a ukázalo kamsi přes stráž. „Bydlím tam s maminkou a bratry. Ti tři výtržníci pustili krávu z ohrady a já za ní musela jako blázen běžet až bůhví kam. Chytila jsem ji až tady nahoře.“

Reim se podíval mezi stromy, jestli uvidí usedlost, o níž děvče mluvilo. Mezi borovicemi pod kopcem stoupal uzoulinký, modravý

proužek kouře. To přece nemohl být žádný pořádný dům. Vždyť kouř jako by stoupal přímo ze země.

Děvče jim řeklo, že se jmenuje Tora. A hned chtělo vědět, odkud jsou oni, když mluví takovou divnou řečí. Reim a Tira vyprávěli jeden přes druhého. O své vesničce v Irsku, o hořícím klášteře, o mniších, kteří přišli o život, a o tom, jak je vikingové zajali, odvedli na loď a udělali z nich otroky.

Tora kopl do kamínku, až se rozskákal ze stráně dolů. „Náčelníci a panstvo jsou všude stejní. Nedělají nic jiného, než že spolu válčí a řežou se. A když není po jejich, odneseme to my chudáci.“

A potom jim vyprávěla svůj příběh: Před dvěma roky přepadli vesnici Illugové. Říká se, že jarlův rod se s Illugy sváří od samého stvoření světa. Vrčí jako vzteklí psi, jakmile se třeba jen na dálku ucítí. Když byl zabit někdo z jednoho rodu, museli se příbuzní okamžitě pomstít na někom z druhého rodu. Říkají tomu krevní msta.

Když bojovníci přepadli vesnici, byla Tora spolu s maminkou a

malými bratry na pastvinách. Viděli, jak plameny olizují vrcholky smrků, a tak se schovali a ze skryše nevylezli až do večera. Když se vrátili, našli místo svého malého hospodářství jen doutnající hromadu popele. Tatínek ležel mrtvý na dvoře. Bojovníci ho zabili.

Potom se jakžtakž protloukali. Ale ta maličká zemnice, co si postavili, je na severní straně, kde je půda jeden kámen vedle druhého. A mají jenom tuhle krávu a jednu hubenou starou kozu. Tora pokrčila rameny: „Možná že odsud jednoho dne odejdeme...“

„Odejdete? A kam byste šli?“

„Na Island. To je země, která leží jen několik dní plavby přes oceán směrem na západ. Lidé říkají, že na Islandu je dost půdy pro všechny. Jsou tam zelené pastviny, kam až oko dohlédne. Ale prý je tam příšerně moc trolů a zlých duchů,“ řekla Tora a otřásla se. „Přímo ze země tam prý vystřikuje vřící voda a všude kolem to prý bublá a syčí jako v čarodějných kotlích. Ale já vám nepovím, jestli to je všechno pravda, co se povídá...“

Vtom zaslechli, jak pod strání, odkud stoupal modrý kouř, někdo haleká.

„To nás volá maminka,“ řekla Tora. „Teď uvidíme, kdo z koho,“ řekla. Chytila krávu za ocas a táhla ji ze strání dolů, až se za nimi valila lavina kamení.

* * *

Tira bývala večer většinou tak strašlivě unavená, že se jen svalila na slámu a usnula, jako když ji do vody hodí. Ale jednou večer se naklonila k Reimovi:

„Dnes jsem zažila něco zvláštního,“ špitla mu do ucha. „Potkala jsem jarlova syna.“

Stalo se to, když se vracela z mlýnice. Zničehonic za sebou na pěšině uslyšela dusot koňských kopyt. Polekala se. Ale brzy zjistila, že není čeho se bát, protože to byl jen jeden z těch malých, žlutobílých poníků, kterých bylo tady v Norsku tolik. A na něm jel blondatý mladík v modrých šatech.

„No né, to je ale krásný koníček,“ neudržela se Tira a poplácala koně po krku. Bylo to statné a silné zvíře s hustou hřívou a chytrýma, lesklýma očima. Tiře se začalo strašlivě stýskat po jejich šedivém hříbátku, s nímž si hrávali doma v Irsku.

A potom se podívala vzhůru na blondáčka v sedle. Měl pršáček a

tolik pih, že vypadal, jako by mu někdo postříkal obličej dehtem. Oči měl stejně modré jako kazajku. A kazajka to byla krásná, celá modrá a přepásaná opaskem se stříbrným kováním. Na prsou mu zářila zlatá spona zdobená vyrytými hady. To bylo panečku jinačí oblečení než ty ubohé, hrubé vlněné haleny, ve kterých chodili otroci.

„Kdo jsi?“ zeptala se Tira překvapeně.

Chlapec se napřímil, ačkoliv už i tak seděl vysoko na koni.

„Jsem syn jarla Håkona, který je synem Sigtrygga Hedvábného vousu, který bojoval v Serklandu a byl synem Hallvarda Náčelníka, který v jedné bitvě porazil dvě nepřátelská vojska a byl synem Lodveho Zákonopravce, který na sněmu předčítal zákony a byl synem Ingeho Tlustého, který bojoval proti Illugům a leží pochován ve velké mohyle za dvorcem; byl to syn Bjørna Berserka, který přišel z východu přes hory a usadil se tu se svými lidmi. Jeho předkové vždycky patřili mezi nejmočnější rody v Norsku.“

Tira zůstala stát, jako když ji opaří. Chlapec bez mrknutí oka vyjmenoval všechny své předky. Znělo to, jako když pasáčci svolávají ovce, nebo jako když ctihodní bratři doma v Irsku latinsky drmolí dlouhatánskou modlitbu.

Hřbetem ruky si utřela nos.

„Já si tedy z našeho rodu pamatuji jen jediné jméno,“ řekla. „Naše babička se jmenuje Gaeliona. Umí výborně péct chleba a stloukat máslo. A taky umí vyprávět spoustu pověstí a pohádek.“

„Nepamatuješ si jména svých předků, protože jsi otrok. Tvůj rod není ani bohatý, ani mocný.“

To Tiru tak popudilo, že si dupla a řekla: „Bohatí jsme sice nikdy nebyli, ale ať se propadnu, jestli jsme někdy někomu otročili. V mém rodě byli vždycky jen svobodní sedláci. Mého bratra a mě unesli z našeho statku v Irsku ti zavšivení bojovníci tvého táty. Jste zloději a vrahové!“

Chlapec se zasmál: „Příští rok jsem na řadě já.“

„Co tím chceš říct?“

„Příští rok mi bude dvanáct zim. To se poprvé vydám na viking, abych ukořistil zlato a stříbro a fůru pokladů.“

„A otroky, jako jsem já?“

Chlapec pokrčil rameny: „Co jiného by měl syn jarla dělat?“ Kopl koně do slabin a pobídl ho k běhu.

„Vezmi mě s sebou na loď,“ volala za ním Tira. „Vezmi mě s sebou do Irska!“

Ale to už kůň i záda modré kazajky zmizeli hluboko v lese.

* * *

Ve stavení pro otroky bylo kromě Reima a Tiry ještě šest dalších dětí. Nejmenší z nich byl Yrsin neposedný capart.

Jeho máma měla co dělat, aby ho uhlídala. Zničehonic si v mlýnici vylezl na lavici a hop, a už byl v bedně s moukou. Šťastně povykoval a ručkama nadšeně vyhazoval moučnā mračna vysoko do vzduchu. Mouka se mu pomalu snášela na hlavu, takže byl brzy jako v závěži měkkého, hebounkého sněhu.

Máma jím ze všech sil zatřásla. „Ty neposlušný uličníku! Co si myslíš, že by tomu řekla jarlova žena, kdyby tě viděla?“

Ale nakonec jí nezbylo než se tomu zasmát. Chlapeček vypadal v té hromadě mouky strašlivě legračně. Jediné, co mělo na celém jeho tělíčku nějakou barvu, byla modrá očka, která rozpustile vykukovala z hlubin bílé mouky.

Další tři dospívající chlapci se už sotva dali brát jako děti. Bylo jim něco mezi dvanácti a patnácti roky – nikdo nevěděl přesně. Jmenovali se Hrbáč, Lenocho a Nevrla, a byli v otroctví od narození. Byli pomalí a neteční, jak už to s lidmi, kteří prožili celý svůj život v zajetí, většinou bývá. Nevrla, nejmladší z nich, už dostal tolik ran a výprasků, že kdykoliv jen zaslechl hlas Vikinga Hada, vyděšeně sebou trhl. Připomínal psa, který se ustrašeně krčí před svým pánem.

A potom tam byly ty dvě snědé dívky, které měly jiskřivé oči a zuby bílé jako sníh. Jmenovaly se Muna a Ofarim, a pocházely až z daleké Arábie. Padly do zajetí vikingům, kteří do jejich země připluli loupit hedvábí a voňavé koření. Jarl Håkon je před časem koupil na trhu až někde daleko na jihu Dánska. Když si je přivedl domů, často je nechával přivést do síně, aby mu vyprávěly o své podivné, daleké zemi. Nesmírně ho bavilo, když vyprávěly o těch zvláštních koních, kteří mají na hřbetě boule a skoro nikdy nepijí.

Anglickou holčičku a její mámu vikingové zajali v blízkosti města Yorku. Tira s Reimem se nikdy pořádně nedozvěděli, jak se to stalo, protože holčička byla tichá, málomluvná a neustále smutně posedávala někde v koutku. Necháпали, proč je taková skleslá, když je vlastně pořád u mámy. Ale potom pochopili. Děvčátko bylo nemocné. Bledla a chřadla, očka měla den ze dne zapadlejší, a když musela jít do mlýnice, plakala. Jednoho dne ji už nohy neunesly a zůstala ležet

na slámě. Maminka se za ni modlila dlouhé modlitby a Kumba jí ze svých léčivých bylin uvařila teplý nápoj. Ale nepomohly ani čáry a kouzla, ani zbožné modlitby. Jednoho mrazivého večera, když se na krajinu začal snášet první sníh, děvčátko zemřelo. Digrald sklonil hlavu, vzal lopatu a vyšel do mrazu. O několik dní později musel vykopat ještě jeden, o něco větší hrob. Matku i dceru pohřbili vedle sebe na malém hřbitůvku severně od mokřin, kde se pochovávali jen otroci. Nikdo se o této smutné události ani slovem nezmínil. A hlínu brzy přikryl mlčenlivý, bílý koberec sněhu.

* * *

Dny míjely jeden za druhým a byly všechny stejně jednotvárné jako nepopsané stránky knihy. Reim pracoval od časného rána, kdy do světnice pronikly první paprsky denního světla, až do večera, kdy se utahaný jako kotě svalil na slámu.

Ale jednoho dne se něco přihodilo.

Byl zrovinka na cestě ke kováři, aby si nechal nabrousit nůž. Vzduchem poletovala lehoučká sněhová krupice. Vtom Reim zahlédl přes sněhový závoj v dálce před sebou chlapce v modrém obleku.

Ale kdo to kdy v životě viděl? Reim zůstal bez dechu stát a nestačil se divit. Chlapec ve sněhu nechodil tak, že by dělal jeden krok za druhým, on se po sněhu jakoby *klouzal*. A když se dostal až tam, kde to šlo z kopce, rozjel se strašlivou rychlostí dolů. Pod svahek se ve sněhu vyválel. Vypadalo to tak legračně, že se Reim nahlas rozesmál.

Chlapec hned zase vyskočil. Oprášil si z šatů sníh a rozjel se dál.

Teprve teď si Reim všiml, že měl na nohou dlouhá prkýnka a že vlastně jen díky těm prkýnkům do sněhu nezapadne.

„Počkej!“ vykřikl. Chtěl si ta prkýnka taky vyzkoušet. Ale chlapec už byl daleko. Mířil k lesu a ztratil se v chumelenici.

Una se srdečně zasmála, když se k ní Reim s očima navrch hlavy přitítil. „Na, tom přece není nic divného,“ řekla. „Prostě jsi viděl nějakého kluka, jak lyžuje, nic víc.“

Večer z Reima únava jako když spadne. Tajně si vypůjčil pláčačky, které ženy používaly na praní prádla, a vykradl se ven. Brodil se sněhem až k lesu. Tam totiž začínal svah, který byl tak strmý, jako by spadal rovnou do propasti. Strach ho šimral v břiše, když se postavil na kraj a řemínky si připevňoval pláčačky k nohám.

Ted' musím stát rovně jako svíce a zavřít oči, pomyslel si. A potom se rozjel.

Druhý den ráno se stará Kumba vyděsila, že chlapce snad v noci přepadli zlí duchové. Měl od přemetů na zledovatěném sněhu obličej i ruce samý krvavý škrábanec.

* * *

Tu a tam se do mlýnice přišla podívat Tora. Postávala tam ve svých roztrhaných šatech a na provaze držela střapatou kozu. Když se nikdo nedíval, podstrčila jí Una pár hrstí mouky.

„Reime, zaběhni dolů za Sigridou a jejími dětmi a zanes jí tenhle pytlíček,“ řekla jednoho dne Una. „Být otrokem je sice hrozné, ale když na dveře zaklepe nouze, není mezi lidmi velký rozdíl. Sigrida tady v kraji nemá žádné příbuzné, a kdo nemá příbuzné, kteří by mu pomohli, ten je chudý a bezbranný.“

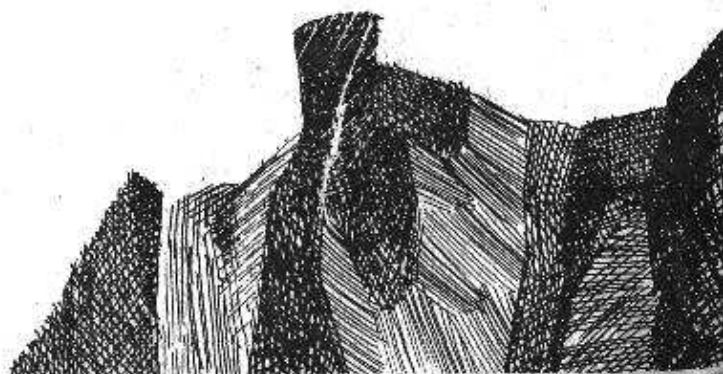
Když chvíli váhal, dodala: „Viking Had je dnes pryč. Můžeš klidně jít.“

Reim přemluvil Tiru, aby šla s ním, a tak se vydali po pěšině z kopce k moři. Sníh jim vrzal pod nohama a od úst jim stoupaly bělavé obláčky páry. Nedaleko pobřeží stál nizoučkový domek, který jako by se zahlodával do svahu. U jedné strany měl místo stěny jen strmou skalní stěnu. Přes maličkou drnovou střechu se od moře valil mrazivý opar. Vypadá to skoro jako myší doupě, pomyslel si Reim.

„Při všech ranách boha hromu, to jste vy?“ podivila se Tora, když je uviděla. Pootevřela polorozpadlé dveře na skulinku, jen aby se protáhli dovnitř. Chvíli jim trvalo, než se ve tmě rozkoukali. Jedna jediná olejová lampa vrhala slabounké světlo na kamennou zeď a na zmrzlou jinovatku pod stropními trámy. Po zemi se batolili tři caparti a hráli si s dřevěnými koníky. V rohu stála střapatá koza a přežvykovala kousek suchého mechu. Těsně u ohniště seděla drobná, hubená žena a vyškrabovala hrnec od kaše. Byla to Sigrida, Tořina máma.

„Vítejte u nás doma,“ řekla mile, „přestože tohle už dávno není žádný pořádný domov, no ale...“

Když jí podali pytlík mouky, jako by se jí v očích zalesklo něco mokrého. „Kéž za to mocná bohyně Freya Unu odmění!“

Tora Reimovi přistrčila malou stoličku: „Rač se u nás posadit do čestného křesla pro hosta.“ V plamínku lampy si připálila kousíček dřeva a klekla si k ohništi: „Teplo bude v hodovní síni za chvíličku,“ zadrkotala zuby a ze všech sil foukala do ohně. Mokrý borovicové větve, které právě přinesla z lesa, však jen dráždivě čoudily. Ale nakonec se oheň rozhořel. Reim si přisunul stoličku blíž k teplu. Nohy měl zmrzlé jako rampouchy. Natáhl si je až úplně k ohni, ale ucítil v nich teplo, teprve když místností zavanul puch pálících se podrážek.

Sigrida nalila do hrnce trochu vody, odkudsi vylovila pár sušených kopřiv a přidala hrstku mouky. Tora si hrála na hospodyni z velkostatku: točila se po místnosti a dělala, jako že roznáší plné rohy medoviny a tácy s čerstvými pšeničnými koláčky. „Pohněte sebou, otroci!“ volala. „Jak to, že tu ještě nejsou stříbrné mísy s pečenými holuby? A kde máme nějaké dobré víno?“ Bráškové se k ní hned ochotně přidali. Poskakovali, lezli po čtyřech, štěkali a dělali, že jsou cvičení psíci, kteří ctěným hostům předvádějí své kousky.

Sigrida nalila teplý nápoj do velké mísy a nechala ji kolovat. „Máme před sebou ještě dlouhou zimu,“ povzdechla si. „V jednom ročním období se zasévá, v druhém se sklízí, v třetím se jí a ve čtvrtém se hladoví. Tak to bylo odjakživa. Bohové si to tak přejí. Ale po zimě snad zase přijde jaro a potom léto...“

„A potom se vydáte na Island?“ zeptala se Tira.

„Na Island? To víš, sny člověku nemůže nikdo vzít. Říká se, že Island je ohromně krásná země se zasněženými horami a se zelenými, travnatými stráněmi. Ale tady z našeho kraje tam odplouvají hlavně bohatí sedláci, kteří pro své syny chtějí získat nové pozemky. Chudou vdovu na svou loď nevezme asi nikdo.“

* * *

Stávalo se, že se Reim zašel kvečeru ohřát do kuchyně. Ze všech hrnců a kotlíků stoupala voňavá pára.

„To jsi ty, Reime?“

Kumba si z čela odhrnula zacuchané vlasy a hrstí popela ztlumila oheň. „Pojď sem a posad' se u mně. Cos dnes celý den dělal?“

Reimovi do řečí moc nebylo. „Uklízel jsem chlívek a pletl řemínky. Jaktěživ nedělám nic jiného, než vyklízím hnůj a pletu řemeny...“

Podíval se na svoje ruce. Byly popraskané a zarudlé. „Kumbo, já

už nechci být otrok.“

Kumba se ušklíbala. „To nechce nikdo. Ale ať chceš nebo nechceš, musíš. Nikdo nemůže sám rozhodovat o svém osudu.“

Popošla k ohni a zamíchala v největším kotli. Potom se zase posadila vedle něho na lavici.

„Kumbo, já jsem tak přemýšlel...“

Kumba se na něho podívala a zamrkala svýma černýma očkama. „No tak mi pěkně pověz, co se ti honí v té tvé zrzavé hlavičce.“

„Pro jarla a všechny jeho lidi přece vaříš ty, vid’?“

„Ano, to máš pravdu. Někdy mi taky pomáhá Una. Já vím, chlapče, že máš hlad, ale schovat něco stranou je strašlivě těžké.“

„To jsem nemyslel...“ Reim se zahleděl na kožený váček, který Kumba nosila na šňůrce kolem krku. Věděl, že v něm nemá jen sušené bylinky. Měla v něm i kůži zmije, orlí a vlčí drápy, a taky nějaké umrlčí kosti, které vykopala z čísi pohřební mohyly: třikrát za sebou, vždy v noci ze čtvrtka na pátek za svitu měsíce.

„Nikdy tě, Kumbo, nenapadlo, že jídlo se dá taky otrávit?“

Nečekal, že jeho otázka Kumbu tak rozesměje, že se bude až za břicho popadat. Chechtala se, div že z lavice nespada. Kolikrát už za ta léta, co tady na dvorci vaří, k ní přišly děti s podobnými návrhy. Ale potom se napřímila a zatvářila se skoro rozhněvaně:

„Kdo si myslíš, že by to odnesl, kdyby se náhodou něco podobného stalo? No přece nikdo jiný než stará Kumba! A kromě toho ti mohu prozradit, že jarl a jeho žena mají u sebe jednoho otroka, který všechno nejdřív ochutná, než si panstvo troufne pustit se do jídla. Říká se totiž, že starého jarla otrávil. Prý měl úplně modrý obličej, když se zničehonic skácel v síni. Kuchařka ječela, že prý mu jen zaskočil ořech, a prosila o milost. Ale nikdo jí nevěřil. Pověsili ji a ještě tři další otroky na ten vysoký strom na dvoře a nechali je tam viset, dokud je vrány neuklovaly.“

Reim seděl, kopal do nohy lavice a bylo mu pod psa. Potom se zeptal: „Byla jsi někdy ve městě na trhu?“

„To se ví, že byla. Ale to bylo zamlada. Jarl s sebou chtěl mít hezká děvčata, to se ví, chacha... No jo, to už je dávno. Tam se ti ale děly věci! A těch obchodníků a řemeslníků a lodí z nejrůznějších zemí! Ale je to daleko, celý den cesty na jih.“

„Uteču odsud a vydám se do města. Možná že bychom se s Tirou dostali na nějakou loď, která by měla namířeno až do Irska.“

To se ale už Kumba doopravdy rozhněvala: „Tiše,“ špitla, „i stěny

mají uši. Jarl rozestavil do lesů kolem dvorce strážce. Všude mají své pozorovatelné. Chytit takového malého kluka, jako jsi ty, je pro ně stejná hračka jako chytit do pasti myš. A trest by byl horší, než si dovedeš představit.“

Kumba opět popošla k ohništi a zamíchala v kotli. „Kaše je hotová. Za chvíli tu už budou i ostatní. Reime, pomoz mi ten hrnec postavit na zem.“

„A pamatuj si,“ dodala po chvíli, „o těchhle hloupostech už nechci slyšet ani slovo!“

* * *

V chýši pro otroky nastal večer. Una shrnula uhlíky na hromádku a postavila kotlík na zem. Potom otevřela dveře. „Brrr, to ale fičí!“ Sníh jí štípal do tváří a vítr se jí opíral do šatů a šlehal jí přes holé nohy. Nahrabala do mísy sníh a rychle zase vběhla dovnitř. V rozpáleném kotlíku to divoce zapraskalo, když tam sníh vysypala. Kaše se u dna připálila. Zítra to bude muset oškrábat.

Zastavila se a pozorovala spící lidi kolem sebe. Oheň už pomalu dohořival, ale stále ještě rozeznávala obličej některých dětí. Mladší z obou arabských děvčátek se choulilo k sestře. Klidně spalo a ručkou objímalo dřevěnou panenku. Vedle nich se k sobě choulily obě irské děti. Vlasy jim v mihotavém světle zářily jako měď. Yrsin mrňavý capart se ve svém kožešinovém spacáčku stočil do klubíčka jako kotě. Byly mu teprve dva roky a nevěděl ještě, co jsou to zlé sny.

Všechny tyhle děti jsou otroci, uvažovala Una. Zachází se s nimi spíš jako se zvířaty než jako s lidmi. Patří jarlovi a musí pro něho dít, jak se mu zlíbí. Některé z nich vikingové unesli z jejich domovů a potom je na trhu prodali dál. Nemají nikoho, kdo by je chránil.

Je to až k nevíře, na jaké zvláštní věci děti neprijdou, přemítala Una dál a sama pro sebe se usmála. Nedávno k ní přišla malá Muna a řekla: „Už brzo budeš potřebovat vozík, Uno, aby sis na něm mohla to svoje velikánské břicho vozit.“ A Tira se tomu smála a dodala: „Já se pamatuju, jak vypadala naše kráva doma v Irsku, když se jí měla narodit dvojčata. Břicho tahala až úplně u země v trávě. A pod břichem jí viselo ještě těžké vemen. Ale s tím se ty, Uno, naštěstí vláčet nemusíš.“

Una si přejela rukou břicho. Už zase cítila, jak dítě kope – jako malé ptáčátko, když zamává křídly. Když poprvé ucítila jeho jemné,

zvláštní doteky, pocítila ohromnou radost. Její vlastní dítě! Ale jak čas plynul, přepadaly ji chmurné myšlenky. Její dítě bude otrok, stejně jako byla celý svůj život ona i její rodiče. Její dítě se narodí, jen aby dřelo a dřelo na ty, kteří jsou svobodní.

A v posledním čase ji trápila ještě jedna starost. Co když si to dítě vůbec nebude smět nechat? Obilí se letos urodilo hodně málo. Všimla si, jak se špižirna vyprazdňuje. Když v kraji řádí hlad, odkládají se novorozeňata do lesa. Takový je zákon života. Jestli to bude chlapec, pomyslela si, snad by se ještě dal zachránit. Jarl si chlapce nechával rád, protože mu z nich vyrůstali silní a užiteční otroci. Ale s děvčátky nemá slitování...

Kdyby se jí tak podařilo dostat se do blízkosti města, přemítala Una. Má tam příbuznou, jmenuje se Bergliota. Bergliota taky pocházela z otrockého stavu, ale provdala se za svobodného sedláka. Ovšem cesta do města je pro otroky uzavřená. Jarlovi bojovníci ji střeží ve dne v noci.

Una si přitáhla vlnák těsněji k tělu a položila se na své lůžko u ohniště. Navykla si spát jen po chvilkách. Musela dávat pozor, aby nevyhasly uhlíky. Poznala to nejlépe podle toho, když jí v průběhu noci začalo být chladno na záda.

* * *

Blížil se čas zimního obětování. Ze všech stavení, kde bylo ohniště, se kouřilo. Otrokyně pobíhaly mezi špižirnou a kuchyní, a nosily velké hrnce a pytle s moukou. V jednom kamenném stavení pod svahek se vařilo pivo. Všude to krásně vonělo.

Jednoho dne sebral Reim odvahu a proklouzl za těžké, dubové dveře svatyně, kde se měla obětní slavnost konat. Uprostřed místnosti zůstal bez dechu stát. Srdce mu bilo jako zvon, div že se mu nerozskočilo. Sinavé světlo, které dovnitř pronikalo větracím otvorem, osvětlovalo velký kamenný oltář. V pološeru za oltářem spatřil hrůzostrašný obličej, který na něho upřeně zíral jedním strnulým okem. To bude určitě ten pohanský bůh Ódin, projelo Reimovi hlavou, ten, který ví o všem, co se kde na světě děje, a který jedno své oko obětoval pramenu moudrosti.

Ve tmě zahlédl ještě další strašidelné obličej. Byly vyřezané do dřevěných srubových stěn, které za všechny ty roky sazemi zčernaly. Vikinští bohové! Najednou měl pocit, jako by se po něm natahovaly

čísi chladné ruce. Celý roztřesený z temné svatyně vyběhl a přibouchl za sebou dveře.

Každý den přijížděli další a další hosté, pozvaní na obětní slavnosti. Když Reim přitiskl oko až úplně těsně k okénku chlívků, viděl na cestu, která vedla od severu přes zasněžený borovicový les. Zničehonic na ní zazářily postroje a čabraky a už se přes umrzlou stráž hnali černí, hnědí a žlutaví koně. Už z dálky byl slyšet dusot jejich kopyt a bylo vidět, jak z rozehrátých koňských těl stoupá pára. Někteří hosté jeli v sedle, jiní přijížděli ve velikých saních se spoustou služebnictva a otroků. Zářivě barevné šaty hostů se krásně odrážely od bílého sněhu. Děti byly zachumlané do vlčích kožešin, a když koně prudce vyrazili ze stráně dolů k dvorci, nadšeně se rozpištěly. Zvedly ruce vysoko nad hlavu a zvonily velkými železnými zvonečky, které se po cestě používaly na zastrašování divé zvěře a zlých duchů.

Na dvorci bylo velké pozdvižení a zmatek. Digrald s Vidurem pobíhali sem a tam, a jak koně jeden za druhým přijížděli na dvůr, chytali je za uzdu a odváděli ke stájím. Na prahu hodovní síně stál sám mocný jarl se svou ženou: Měli na sobě dlouhé modré oděvy z hedvábí a byli ověšeni tolika stříbrnými a zlatými šperky, že se pod jejich tíhou div neprohýbali. Jarl rozpřáhl ruce. Jeho hromový hlas přehlušil ržání a dupot koní, i smích a halasení hostů:

„Vítejte na oslavy zimního slunovratu, přátelé!“

* * *

Přes dvůr se loudala skupinka dospívajících chlapců. Patřili k hostům, kteří přijeli na obětní slavnosti. Teď obcházel po dvorci, aby se trochu porozhlédl.

Reim se chystal zavřít dveře na petlici, protože se už chýlilo k večeru. Ale na prahu zůstal trochu nejistě stát Jako by tušil, že se schyluje k něčemu nepříjemnému. Měl sto chutí utéct, ale mladíci ho už zahlédli.

„Podívejte, támhle je nějaký otrok! Pojd'te, kluci, pobavíme se trošku!“

Kluci do sebe navzájem povzbudivě žďuchli a rozesmáli se. Měli na sobě červené a modré kazajky, a pláště lemované kožešinou. Někteří z nich měli za opaskem meč nebo sekýru. Nejstarší z nich byl zřejmě jejich vůdce. Vypadal přesně tak, jak si lidé v této zemi představovali, že má náčelnický syn vypadat: byl urostlý a statný, měl pronikavé modré oči a vlasy tak husté a žluté jako lví hříva. Z opasku vytáhl nůž a zamával jím Reimovi podnosem:

„Kydáš hnůj, otročisko otrocké? A pleteš řemeny? Možná že bychom si mohli udělat pár řemínků i z tvój kůže, co? To by byla zábavička!“

„To je dobrý nápad, Narve,“ přidali se ostatní.

Reim couval do ohrady mezi zvířata. Čuníci pištěli a vyděšeně skákali jeden přes druhého.

„No né,“ halekali mladíci. „V téhle tmě člověk ani nepozná, které prase je špinavější. Pojd'te, poškádlíme to, které máme nejbliž.“

Přitáhli si Reima za opasek u kazajky a vyvlekli ho z ohrady ven. Jeden z nich ho chytil za vlasy:

„Jak tak koukám, tak tenhle kluk žádnou otrockou značku nepotřebuje. S touhle barvou vlasů daleko neuteče. Co ty na to, otročisko jedno?“ Zaklonil Reimovi hlavu.

Reimovi se roztráslý koutky úst: „Já nejsem žádný otrok,“ vykotal ze sebe. „Jsem Ir a můj táta je sedlák. Je to svobodný člověk.“

Narve se hlasitě a zpupně zasmál. Reim na tváři ucítil jeho dech: „Ty ubohý červe! Však já ti ukážu, kdo je tady pán a kdo otrok!“

Reim ucítil palčivou ránu do břicha. Potom ho do obličejce praštila čísi pěst. Před očima se mu roztančily hvězdičky. Upadl na zem a snažil se chránit si obličej rukama. Mezi prsty viděl ruce, které ho tloukly, a nohy, které ho kopaly. Ještě a ještě a ještě. Bolestí se zkroutil do klubíčka a tváří se obrátil k udusané hlíně.

A najednou jako by ode dveří padl do chlívků veliký stín. Jeden z kluků vykřikl. Brzy nato byli všichni pryč, jako by je zahrnalo obrovské strašidlo. Utíkali k hodovní síni a zmizeli uvnitř. Přestože to bylo daleko, měl Reim dojem, že ho na chvíli zalilo teplo a světlo, že zevnitř zaslechl radostný smích a zahlédl kejklře, jak tancují mezi ohništi.

Dlouho zůstal ležet bez hnutí. Srdce mu rychle a bolestivě tlouklo o tvrdou zem. Když se s vypětím všech sil nadzvedl, udělalo se mu zle. Chtělo se mu zvracet, ale žaludek měl prázdný.

Tohle mi udělali, protože jsem otrok, bušilo mu v hlavě, protože jsem jiný než oni. Protože nepatřím mezi ně...

Sáhl si na hlavu. Z nosu a z ran na čele mu tekla krev. Když vyšel ven, zbarvil se sním tmavými skvrnami. Po cestě do chýše před sebou na pěšině zahlédl obrovitou Digraldovu postavu, jak se jako strašidelný stín tyčí v šeru. Na prahu stavení se Digrald sklonil a zmizel v nízké světnici. Reim šel za ním.

„Něco se stalo,“ špitla vyděšená Una, když spatřila Reimův obličej. Ale když nedostala žádnou odpověď, dodala: „Schovala jsem ti trošku kaše. Posad' se tady na stoličku a najež se.“

Starý Klegge se na slámě zavrtěl. „Fuj, ty ale smrdíš hnojem, chlapče.“ Jeho smích zněl jako zachrastění suchého dříví. „Ale všichni kluci, jako jsi ty, páchnou hnojem. Já na tom zamlada nebyl o nic líp.“

* * *

Nad horami vyšel měsíc, žlutý a kulatý jako hrudka čerstvě stlučeného másla. „To je dobré znamení,“ řekla Kumba. „Úplněk přináší štěstí a plodnost.“ Stará otrokyně pomalu kývala hlavou dopředu a dozadu. Zpod neupravených vlasů, které jí padaly do čela, probleskovalo zářivé bělmo jejích očí. Pobrukovala si onu těžkou, neodbytnou píseň, která k nim doléhala ze svatyně daleko na planině. Obětní obřad už trval celý den. Otroci postupně odváděli za těžké dubové dveře obětní síně kozy, telata a nakonec černého koně, který byl slavnostně podříznut na velikém kamenném oltáři. Teď, když už se na dvorec snesla noc, se podle hlasů ozývajících se zevnitř lehce dalo poznat, že medovina začala působit. Obřadní zpěv co chvíli přerušily halasení, rámus a, nevázaný smích.

Otroci seděli a s hlavou opřenou o kamennou zeď' pospávali. Jen obě irské děti a Kumba byly ještě vzhůru. Proč je Una tak dlouho pryč? A kde je Digrald? Tira si přisedla ke staré otrokyni a zaposlouchala se do prastarých obětních písní. „Kumbo,“ zeptala se, „proč vlastně obětujete?“

Kumba se na ni překvapeně podívala. „Ty snad nemáš všech pět pohromadě, děvče, že se můžeš tak hloupě ptát. Kdybychom neobětovali, to bychom brzy poznali, jak se bohové hněvají. Hora Běsů tady za dvorcem by pukla, nebe by se na nás zřítilo a ze země by vyšlehly ohnivé jazyky. Bohům se musí přinášet oběti, chápeš? Krev a

medovina dává sílu. A sílu přece potřebuje všechno, co žije na zemi: obilí, aby rostlo, dobytek i my sami. Jestli to v té divné zemi, odkud pocházíš, takhle neděláte, jak se potom lidé a dobytek udrží při životě?“

Reim si k nim přisedl. „Když jsem byl ve svatyni, viděl jsem tam obraz Ódina,“ zašeptal. „Byl strašlivě ošklivý. Skoro jako sám ďábel.“

Kumba pokývala hlavou, a když znovu promluvila, už taky jen šeptala: „Veliký Ódin jezdí na svém rychlém oři, který se jmenuje Sleipnir, přes hory a přes doly. Na ramenou mu sedí dva černí havrani a bystrým zrakem pozorují, co se na světě děje. Ódin je starý a moudrý, ale krutý. Je to bůh všech válečníků. Proto jarl a jeho bojovníci Ódinovi obětují...“

„Ale vždyť ve svatyni byly taky obrazy mnoha jiných bohů!“

„To se ví,“ usmála se Kumba a oči se jí ve vráskách skoro ztratily. „Člověk musí být zadobře s mnoha bohy. Například s Freyem, který sesílá déšť, když půda žízní, a teplo slunce, když výhonky mají růst. A s jeho sestrou Freyou, která pomáhá mužům a ženám, aby měli děti, a býkům a kravám, aby měli telátka.“

A potom je tu Tór. Už jsi ho někdy viděl, jak se svým spřežením volů pádí v bouřce po obloze? Už jsi ho někdy slyšel, jak nad hřebeny hor hřímá a burácí? Když Tór svým kladivem praští do vzduchu, rozletí se jiskry do všech stran. Jo jo, Tóra má většina lidí ze všech bohů nejraději. Tór je tak strašlivě silný, že ovládne i všechny čarodějné síly, co žijí v kamenech. V těch strmých skalách tady všude kolem nás je totiž spousta trolů a zlých duchů. Kdybychom neměli boha Tóra, okamžitě by se na nás zlé mocnosti vrhly.“

Tiře přeběhl po zádech mráz. Trolů, skřetů a čarodějníc se bála. A tady v Norsku je jich zřejmě ještě víc než v Irsku.

„A Kumbo, s čím ještě mohou bohové pomoci?“

„Ach děvče, jak se jen můžeš tak hloupě ptát. Toho je přece tolik. Už jsem ti říkala, že vikingové je prosí o vítězství v boji a o štěstí na svých loupežných výpravách. Ale obyčejní sedláci je prosí o něco jiného. Ti si přejí dobrou úrodu a mír.“

Dobrou úrodu a mír. Ta slova už přece někde slyšeli. Reim zavřel oči a opřel se o zeď. A najednou jako by byl doma v Irsku a byly vánoce. Jasně před sebou uviděl maminku, jak říká:

„Už utíkejte. Pořádně si umyjte uši a převlékněte se do čistého.“ Vyrhli se, až jim kůže červenala, důkladně si rozčesali vlasy, a když se oblékli do nového, museli se smát, protože to už se skoro

nepoznávali. A tak to bylo se všemi, kdo přišli do klášterního kostelíka: ve svátečních šatech a se slavnostním výrazem ve tváři vypadali tak trochu cize. Kněz rozepnul zlaté přezky na knize z telecí kůže a začal předčítat evangelium. Svíčky osvětlovaly jeho lesklou plešku a vápnem vybílené stěny kostela.

Zpočátku to nebyl žádný problém klidně stát se založenýma rukama. Ale po chvílce začaly člověka hrozitánsky bolet nohy. Stíny na stěnách se protáhly a knězova ústa připomínala mlýnek z pohádky, který donekonečna mele a mele. Celé kázání bylo v latině, takže nikdo nerozuměl ani slovo. Jeho mladší sestry na něho dělaly pošklebky a šimraly ho copy, aby ho rozesmály. Ale maminka se na ně přísně podívala a přiložila si ukazováček přes rty.

Ovšem když potom dorazili zpátky domů, byla už zase milá a vánočně shovívavá. Podala jim pohár s jakýmsi silným nápojem a řekla:

„Vypijme si teď vánoční přípitek: na dobrý rok a na mír. Abychom měli dobrou úrodu a mohli tady v zemi žít v míru...“

Když se Reim probudil ze sna, stála najednou ve světle ohniště Una. Jakmile ji uviděli, rozesmáli se. „Uno, tobě se snad narodí obr,“ řekla Kumba a utírala si slzy smíchu, protože tak velikánské břicho svět prý ještě neviděl.

„Já ti dám obra,“ usmívala se lišácky Una a zpod šatů vytáhla velký kožený pytlík, který tam měla schovaný. Jarl a jeho lidé se konečně natolik opili medovinou, že mohla využít příležitosti a naplnit pytlík jídlem. Rozvázala šňůrku. Tentokrát proti její kořisti nemohl nikdo nic namítat: pytlík byl plný ještě teplého voňavého koňského masa.

Lahodná vůně čerstvého masa pronikla do nosních dírek spáčů kolem. Ještě napůl ve snu si mnuli rozespalé oči, ale když uviděli, co Una přinesla, okamžitě se probrali. Ovšem s ještě větším jásotem přivítali Digralda, když se zničehonic objevil na prahu. Praštil se do hlavy o trám dveří a šeredně zaklel. Ale pár mladíků příběhlo ještě včas, aby zachránili velkou mísu pěnivé medoviny, kterou Digrald nesl přímo ze sklepa.

Jediný, kdo nevypadal spokojeně, byl mnich. „Vždyť je to obětina!“ vykřikl a pokřičoval se. „Žádný křesťan přece koňské maso nejí!“

Dlouho seděl a pošilhával po ostatních, ale když už si všichni vzali, vrhl se i on na poslední kousek masa. A že by měl něco proti

medovině, se taky nezdálo, protože za chvíličku už poskakoval a tančil s děvčaty kolem praskajícího ohně.

Místnost se začala podivně houpat Reim seděl, v ruce držel misku s medovinou a zplna hrdla se smál Yrsinu capartovi, který dělal na slámě kotrmelce. V koutku místnosti zahlédl starého Kleggeho, jak si velkým kostěným hřebenem vyčesává z vousů vši. „Už ji mám, a ještě jednu!“ pochechtával se spokojeně. Potom se zvedl, aby svůj úlovek ukázal ostatním, ale svalil se zpátky do slámy. Díky medovině se z něho na pár ubohoučkových hodin v roce stal šťastný člověk.

Vtom Yrsa vykřikla: „Poprosme bohyni Freyu, aby se Uně narodil hezký klouček!“

Postavili se do kruhu kolem ohně.

Kumba vytáhla svůj váček s čarodějnými bylinkami. Trochu z jeho obsahu nasypala do hrnce s vodou a začala zaříkávat. Pod maskovým hrncem prskaly modré a červené plameny. Kumba si něco pobroukávala, a potom začala zpívat a rukama přitom mávala v šedožluté páře, která stoupala ke stromu:

*Vlčí pařát a zobák orla,
jasná noc a černý den,
mlha v plamenech, oheň na moři,
trpaslíci, skřítci, trolové a obři,
dejte Uně krásného syna.*

Kumbiny oči zářily nad kouřícím hrncem jako dvě černé hvězdy. Prikázala Uně, aby nad silný čarovný lektvar sklonila obličej. Potom znovu zopakovala zaříkávadlo a všichni je šeptem pronášeli s ní. Uně se leskl obličej jako v horečce. Sesunula se na lavici a v mžiku usnula, jako když ji do vody hodí. Ostatní si taky pomalu hledali svá místa ke spánku. Zakopávali jeden o druhého a zavrtávali se do slámy.

Reim musel ještě na chvíličku vyjít ven. Ale nohy měl vratké. Když na stěnu stavení dostříkl curůček, zdálo se mu, že měsíc na nebeské klenbě škytl a hlasitě se rozesmál.

* * *

Dokud trvaly oslavy zimního slunovratu, zůstával Reim schovaný v nejzazším koutku stáje. Stál u okénka a díval se, jak ze dvora odjíždějí s velkým hlukem a halasením poslední hosté na koních a na

saních.

„Tak tady se schováváš!“ Reim ucítil, jak mu na rameno dopadla těžká ruka, a strašlivě se lekl.

„Promiň, chlapče, nechtěl jsem tě vyděsit.“ V Digraldových maličkých bledě modrých očích se objevilo cosi, co připomínalo úsměv. „Nikdo neví líp než já, jak to chutná, když tě bijí synáčci náčelníků. Já jsem se stal otrokem, když mi bylo teprve šest zim.“

Digrald se upřeně díval přes sebe a mluvil jakoby sám k sobě:

„Když mám zlé sny, tak se mi zdá o malém klukovi, který si důvěřivě schovává ručku v tátově silné dlani. Vcházejí spolu na veliký, honosný dvorec a přistupují až k čestnému křeslu v síni. Tu silná ruka chlapcovu ručku pouští, aby přijala, co jarl podává: blýskavou stříbrnou minci. ‚Tati, co to děláš?‘ křičí chlapec, ale otec se odvrací a odchází. ‚Proč jdeš pryč, tati? Tatínku, táto, odpověz mi!‘ Ale otcova záda žádnou odpověď nedávají. A to už chlapce odvádějí jarlovi bojovníci...“

Digrald se odmlčel a začal hřebelcovat velkého červenohnědého koně. „No tak, jen pěkně stůj, starouši. Přece bys dneska nebyl taková netykavka,“ klidně zvířeti domlouval a hladil ho po krku.

* * *

Zima ne a ne skončit. Když kůží, která zakrývala větrací otvor, proniklo do místnosti šedivé ranní světlo, Reim se vysoukal z ovčích kožešin a přehodil si přes sebe kabát. Spal vždycky skoro ve všem, co měl, a to jednak proto, aby ho sláma nepíchala do zad, ale taky proto, že v jejich kamenném stavení byla taková zima, že viděl, jak se mu jeho vlastní dech před očima mění v bílou páru. Chvilí mu trvalo, než se odhodlal vyjít do sněhu a mrazivého větru. Na lýtkách se mu udělaly omrzliny, a proto si nohy balil do starých hadrů. Nejprve vrstva hadrů, potom vrstva slámy a nakonec zase jedna vrstva hadrů. Když byl hotový, měl nohy od kolien dolů skoro jako špalky.

A zima ne a ne skončit. Jako by byla nekonečná. Lidé na okolních dvorcích hladověli a po cestách chodila spousta ubožáků, kteří s sebou vedli své děti a žebrali o jídlo. Někdy v noci bylo člověku až úzko: z lesů se ozývalo táhlé vytí vlků, kteří se v celých smečkách blížili k lidským obydlím.

I na jarlův dvorec dolehl hlad. Otroci to pocítili nejvíc. Reim byl nešťastný, když viděl sestřinu bledou a vyhublou tvář, jak se sklání

nad svou poloprázdnou miskou kaše. Děvčata dostávala vždycky nejmíň. Každý den si říkal, že by jí měl dát trochu ze svého, ale každý den zhltl všechno, co dostal, a misku hned vyškrábal.

Jednoho dne se stalo to, čeho se všichni báli. Digrald vešel do stavení a praštil pěstí do zdi.

„Co je to s tebou?“ podivil se Klegge. „Vypadáš, jako bys zastřelil medvěda a za kůži nedostal ani halíř.“

„Radši si ty svoje žertíky schovej na jindy,“ řekl Digrald zlostně. „Právě jsem se dozvěděl, že jarl chce prodat osm otroků nějakému náčelníkovi z obilných krajů.“

V místnosti se rozhostilo ticho. Otroci se dívali jeden na druhého. Sedělo jich tu třicet a žili spolu už dlouho. Někdy se spolu sice hádali a plivali po sobě nadávky, záviděli si jídlo a teplé místo na spaní, ale teď na to všechno zapomněli.

Reim stál těsně u Tiry a i přes šaty cítil její zoufalství. Oba mysleli na jedno a to samé: co když se už v životě neuvidí? Yrsin capart lezl po zemi a hrál si se svým dřevěným koníkem. Máma si ho posadila na klín a pevně ho objala.

* * *

Náčelník z obilných krajů byl chlapík malého vzrůstu, ale zato s obrovským břichem. Nevypadal, že by tuhle zimu nějak moc strádal. Teď seděl a cpal se pečenými tetřevy a srnčím, které služebné připravily na velkou stříbrnou mísu na stůl. Takové lahůdky byly v nížinách, kde žil, vzácné.

Naklonil se přes stůl a prohlížel si skupinku otroků. „Kde máš toho svého obra, jarle? Myslím toho, co zvedal moje pytle s obilím, jako by to byly polštáře naplněné peřím?“

Jarl se zasmál a naplnil hostův roh medovinou. „Toho chlapíka, o kterém mluvíš, ti neprodám, ani kdybys mi za něho nabízel čtyři krásné koně. V létě ho chci vzít s sebou na viking.“

Jarl přešel k otrokům a přivedl anglického mnicha. „Tady máš pracanta, který ti udělá stejnou službu. Bude tě sice do úmoru přesvědčovat, aby ses dal na víru v toho neduživého boha, kterého uctívají lidé za mořem na západě, ale můžeš ho přece zařadit mezi své kejklíře.“

Náčelník si pochutnával na srnčí kýtě a pokukoval přitom po mnichovi svýma maličkýma, tukem zarostlýma očkama. Ale co, to by

nemusela být tak špatná koupě. Potom si vybral další čtyři otroky, kteří se mu zdáli zdraví a silní. Lenoch byl jedním z nich.

Potom si všiml snědých dívek. „To jsou mi ale rozkošné panenky,“ liboval si a olízl se. „Možná že by se pro ně na mém dvorci nějaká práce taky našla...“ A najednou ukázal na Tiru: „Tu pěknou zrzku si vezmu taky.“

Reim viděl, jak se Tira ve své prořídle košili najednou přihrčila a scvrkla. Ramena se jí roztřásla.

Vtom ale jarlova žena řekla: „Drahý příbuzný, budeš se muset spokojit jen s dvěma děvčaty. Tu dívku, co má vlasy zrzavé jako liška, jsem si už vybrala já.“

Náčelníkovi poklesly koutky. Hřbetem ruky si utřel šňávu z úst. „Takových cavyků kolem pár otroků jsem ještě v životě nezažil. Kdybys nebyla moje příbuzná, Gudruno, už bych se byl dávno sebral a své obilí si zase odvezl. To byste tady na dvorci teprve poznali, co to znamená přitáhnout si opasek.“ Nespokojeně zamručel a ukázal na Yrsu.

Ale Yrsa se pustila do křiku, jako by ji na nože brali: „Bez chlapce mě nikam nedostanete! Je to jarlův syn!“

„Tiše, ty ženská bláznivá,“ procedil jarl mezi zuby. Ale to už u ní byl Viking Had a uštědřil jí ránu do zad.

Jarlova žena se obrátila k náčelníkovi a sladkokysele se usmála: „Caparta ti přidáme navrch, milý příbuzný.“

„A já ho budu deset let krmit, než z něho vyrostе pořádný chlap,“ mručel rozmrzele náčelník. „Kdyby bylo po mém, tak by se otrokyně, která za sebou vleče mrně, prodávala za poloviční cenu!“

„Yrsa je šikovná a o práci v hospodářství ví víc než většina ostatních.“ Jarlova žena se napřímila: „Taková pomocnice je přesně to, co teď potřebuješ, když ti manželka utekla a odstěhovala se zpátky k rodičům.“

Náčelník se zachmuřil. Ale potom zvrátil hlavu a rozchechtal se. Bylo těžké odhadnout, jestli jeho dunivý záchvat smíchu vyprovokovala Gudrunina prostořekost nebo medovina. Potom si s jarlem připil. Konečně to vypadalo, že jsou obě strany spokojené.

„A koukejte sebou švihnout!“ Viking Had hrubě strkal do otroků, kteří šli jako poslední, aby je všechny přinutil přes dvůr utíkat.

Otroci si do uzlíčků sbalili svých pár věcíček: dřevěnou misku, několik lžic a někteří také křesadlo. Yrsin blondatý capart obcházel jednoho po druhém, objímal je a hladil na rozloučenou, a pak se chytil

máminy sukně a zmizel za dveřmi. Leckomu z dospělých se podivně zaleskly oči, když se tak za ním dívali.

Muna v tichosti popošla k Tiře. Dívala se do země. „Pohlídej mi ji tu zatím, ano? Však se ještě někdy uvidíme.“ A vtiskla Tiře do náručí svou dřevěnou panenku.

Chvíli nato byl už náčelníkův průvod připraven k odjezdu. Otroci měli jít až úplně na konci, za posledními vozy a koňmi. Ruce měli svázané řemeny.

To jsou ty řemeny, které jsem pletl já, pomyslel si Reim. Zůstal stát a díval se za nimi, dokud mu poslední z otroků nezmizel ve stínu borového lesa.

* * *

Jednoho mrazivého zimního dne poslali Tiru s Reimem pro mech, aby měl dobytek co žrát.

„Když půjdete pořád po cestě směrem k řece, nemůžete zabloudit,“ řekla Kumba. Vydali se po jedné z udusaných pěšin, které se jako uzounké modré stuhy vinuly čerstvě napadaným sněhem. Tu a tam narazili na stopy po mužích, kteří tudy šli na lyžích směrem k horám. Když došli k úzké dřevěné lávce přes řeku, uviděli drnovou kůlničku, kde se schovával na zimu mech, přímo před sebou. Rozvázali na kost zmrzlé balíky mechu a řemeny si je připevňovali na nosítka, která měli na zádech.

Dokud byli zaměstnaní touhle prací, bylo jim dobře. Povídali si a smáli se. Tira vyprávěla, že zase zahlédla jarlova mladého syna.

Bojovníci vzali chlapce s sebou na planinu a učili ho jezdit na koni a zacházet se zbraněmi.

„Doufám, že se bude od nás držet dál,“ řekl Reim nevrle. „Já mám náčelnických synáčků právě tak akorát...“

Když si dali nosítka s mechem na záda, začaly se už stíny pod borovicemi prodlužovat. Od hřebenů hor na severu se zvedal vítr.

„Musíme si pospíšet,“ řekl Reim. Vedl Tiru houštím na kraji lesa. „Jsem si jist, že jsme přišli tudy.“

Ale jak šli a šli, a pěšina směřující k dvorci pořád nikde, začali se oba bát. Nedalo se dělat nic jiného, než vrátit se k mostku a jít podél toku řeky. Řeka protínala zasněženou krajinu jako široká zelená propast. Z břehů visely rampouchy a vypadaly jako ostré skleněné oštěpy. Pod ledovým škraloupem bublala a klokotala voda. Zpívala

hlubokým, čarovným hlasem.

Vtom zdálky zaslechli jakési kvílení. Byl to hukot větru, nebo že by zaslechli vodopád? Zůstali bez hnutí stát a tiše naslouchali.

„Co když to jsou vlci?“ lekla se Tira. Obličej jí v šeru bíle zářil. Reima obešla hrůza. Už v duchu viděl ostré vlčí tesáky a rudé, krvežíznivé tlamy. Chytil Tiru za ruku.

Ted' se zakvílení ozvalo znovu. Pomalu a naříkavě. Znělo to skoro jako zoufalý výkřik. Možná že to byla některá ze zlých mocností, které nikdo nesmí jmenovat, problesklo Reimovi hlavou. Po zádech mu přeběhl mráz. Čarodějná pakáž, určitě se je snaží nalákat do svých skalních doupat a zaklít je do kamene.

Zůstali bezradně stát a dívali se jeden na druhého. Cítili, jak jim strach proniká až do morku kostí. Ale když se naříkavý hlas ozval znovu, začali se brodit sněhem ve směru, odkud přicházel. *Určitě* je to člověk a volá o pomoc!

Když se konečně dostali z lesa ven, Tira si s ulehčením vydechla. Tady už to poznává. Přímo pod nimi byla plošina, které se říkalo „na prádle“, protože sem chodily otrokyně k řece prát prádlo. V zimě se odsud nosila voda.

Tiše se zdálo, jako by se přímo u vody něco hýbalo. Pospíchali ze straně, až jim nosítka s mechem na zádech poskakovala.

„Je tu někdo?“ halekali. Ale srdce měli ještě vysoko v krku.

„Freya budiž pochválena,“ ozvalo se od vody. Byl to hlas Uny. Ve sněhu upadla a zabořila se. Džbery na vodu jí odnesla řeka. „Pomozte mi,“ plakala. „Musím domů!“

Ted' šlo o každičkou chvíli. Vzali ji mezi sebe. Těžce se o ně opírala a nejistými kroky se brodila sněhem. Prsty měla domodra promrzlé. Bolestmi se kousala do rtů. Tu a tam slabě zanaříkala a rukama se chytila za břicho.

Přešli přes mostek, který řeku přetínal při jejím ústí, a konečně dorazili k mlýnici. Reim se jako žíznivá čára rozběhl pro Kumbu: „Poběž! Una leží v bezvědomí!“

* * *

Kumba uchopila kotlík s horkou vodou a spolu s ostatními otrokyněmi se vydala dolů. A jak pospíchala po nerovné pěšině, bez přestání si pro sebe hubovala: „Nerozumná, bláznivá holka! Chodit k řece pro vodu! Ted', když se jí to má každým dnem narodit a o břicho si skoro

zakopává!“

Když ženy vešly, vyplížila se Tira s Reimem ven a oba se schovali v malém přístěnku vedle mlýnice. Dřepli si na bobek a ucho přiložili ke stěně. Slyšeli, jak Una naříká a jak Kumba recituje svá runová zaříkávadla. Vzývala bohyně osudu, norny, které řídí osud každého novorozeněte. Vzývala Freyu a všechny ostatní bohy, kteří by mohli pomoci.

*Vzývám runy. Runy narození.
Runy narození pro syna otroků...*

Tira a Reim ze sebe vykoktali několik otčenášů a jiných latinských modliteb, které si pamatovali z kostela doma v Irsku. Nevěděli, co se v nich říká, ale doufali, že i tak pomohou. Jedna sousedka doma kdysi při porodu zemřela. Kéž pán bůh a všichni svatí Unu ochraňují.

Vtom na zmrzlém sněhu před stavením zaskřípaly čísi kroky. Děti se přikrčily až úplně do koutečka. Hrůza je pohltila jako černý mrak, když ve dveřích uviděly krysí postavu Vikinga Hada. V ruce držel hůl.

„Co se to tu děje?“ zahulákal. „Ani jediná ženská není k sehnání a jarlovi zrovna přijeli hosté!“ A hned praštil přes záda otrokyni, která stála nejbliž, a s nejtemnějšími hrozbami jí nakázal, aby pospíchala do síně na dvorec.

Ale vtom se zarazil. Uprostřed hloučku žen zahlédl Unin zmučený obličej. Zaklel sice, ale rychle se vzdálil.

Chvilí nato se ozval tenký, ale pronikavý křik zdravého novorozeněte.

„To jsem ráda,“ špitla Tira a zničehonic si utřela slzy z očí. Reim přiložil ucho na stěnu. „Ale uvnitř to nevypadá, že by měly velkou radost,“ pronesl krátce. „Kumba proklíná všechny mocnosti ve Valhalle a Una pláče. Říkají, že je to holčička.“

* * *

Z jarlovy síně vyšel příkaz, že se má nově narozená holčička odnést do lesa vlkům. „Ty otrokyně se množí rychleji než prasata,“ vrčel si jarl nespokojeně pod vousy. „Jediný rozdíl je v tom, že selata dorůstají rychleji. Škvrnata otroků aby člověk živil nejmíň deset let, než si na sebe prací vydělají.“

Když Digrald uslyšel, co se chystá, zamračil se. Ale zvedl dítě do

náručí a řekl potichu, že to zaslechli jen ti, kteří stáli nejbliž: „Měla se jmenovat Astrid.“ Všechny to překvapilo, protože Astrid nebylo jméno pro otroky a dítě otroků přece nemůže dostat jméno svobodných lidí. Potom otec dítě zabalil do ovčí kožešiny a vyšel s ním do studené noci.

Ostatní mlčky seděli. Podobné smutné chvílky už zažili dřív. Bylo běžné, že se děti otroků odkládaly do lesa, aby tam zemřely. Jen Una na svém lůžku hlasitě a nešťastně naříkala.

Kolem půlnoci zaslechli, jak ze sebe Digrald za dvěma setřásá sních. „No tak, děvenko moje, přestaň plakat,“ zabručel, když uslyšel Unin nárek. „Jestliže neprestaneš brečet, nikdo se tu nevyspí.“ Ale potom se k ní sklonil a potichoučku jí pošeptal, jak to zařídil: vzal uzlíček s dítětem a zanesl ho dolů k Sigridě. Když chudák Sigrida uslyšela, proč Digrald přišel, začala naříkat, jakou tře nouzi se svými vlastními dětmi. Kdyby se prý měla starat ještě o jeden krk navíc, umřou hlady všichni. A že prý musí být rozumný a podřídit se osudu, stejně jako všichni ostatní otroci.

Ale Digrald chvíli prosil a chvíli hrozil, sliboval, že jídlo už nějak sežene, přestože tresty za krádež byly přísné. Když byl při krádeži přistižen otrok, dostal výprask bičem, a když to byla otrokyně, uřízli jí jedno ucho. Ale nějak si už prý poradí. „Dej naší malé Astridce šanci,“ prosil, „aby žila... aspoň chvíli...“

Nakonec Sigrida svolila. Zůstala stát s vřískajícím uzlíčkem v náručí, a než si to stihla rozmyslet, byl Digrald pryč.

O tři dny později se na dvorci narodila další holčička. Jarlova dcerka. Všude zavládlo skoro stejné pozdvižení jako o vánocích. Přijížděly ženy z velkých statků v okolí a přivázely dary a pozornosti. Jarlova žena byla šťastná, že Una právě porodila. Má teď alespoň dost mléka a může kojit její dcerušku.

* * *

A jednoho dne zima skončila. Na stráních tál sníh a světle modrý vzduch se tetelil slunkem. Podběly vystrkovaly z hlíny své žluté hlavičky, z hor stékala šumící a stříbřitě napěněná řeka a zpívala: „Jaro je tady!“

Ale právě v té době se připravovaly k odplutí vikinské lodě. Jakmile se modrá voda ve fjordu zaleskne a nebude na ní už moc ledu, mohou lodě vyplout. Na všech velkých usedlostech a náčelnických

dvorcích zavládl shon a ruch. Otroci chystali zásoby chleba, nasoleného masa a sušených ryb, a sudy s pitnou vodou. Po několik dní se věci snášely na paluby nízkých, širokých lodí, které voněly čerstvým nátěrem dehtu. Z kovárny na pobřeží stoupal šedý kouř. U rozpálené pece stál místní kovář a měl obličej stejně černý, jako byla udusaná hlína, po které chodil. Ostřil čepele válečných sekyr, meče a oštěpy, a tvaroval hroty šípů. To všechno byly zbraně, které se měly použít proti lidem, to věděli všichni.

Tentokrát se chystalo vyrazit celkem dvanáct lodí. Stavitelé každou z nich zvenku i zevnitř důkladně zkontrolovali. Jarl si dokonce nechal postavit jednu novou loď. K veslům se vešlo padesát mužů a před i zád' zdobila pozlacená dračí hlava. Jarl loď pojmenoval *Drak*. Měl v plánu vydat se k Orknejím, kde měl příbuzné, a potom zamířit na jih a loupit v Irském moři.

„Podívejte se na ty černé krkavce, co nad loděmi krouží,“ zašeptala Kumba. „Krkavci věští smrt a neštěstí těm krajinám, které tyhle lodě navštíví, až přijde léto.“

„Leckdo se z výpravy už nikdy nevrátí,“ plakala Una a tiskla se k Digraldovi. Ale Digrald jí neodpověděl. Rychle se odvrátil a spolu s ostatními muži odcházel k lodi.

Reim s několika ostatními otroky pracoval na poli. Rozhlédl se napravo i nalevo, ale podsaditou postavu Vikinga Hada nikde neviděl. Odplížil se tedy za pár jalovcových keřů a vylezl na kopec, odkud měl dobrý výhled na celý fjord.

Přišel právě včas, aby viděl, jak vikinské loďstvo vyplouvá. Slyšel, jak kormidelníci vykřikují pokyny, viděl, jak se lesknou vesla a jak jedna loď za druhou míří z fjordu na otevřené moře. Na břehu zůstali v hloučcích ženy, děti a starci. Mávali a pokřikovali za loděmi, dokud rozeznávali muže na palubách. Pár mrňousů popotahovalo: „Táto, tatínku!“

Až daleko u ústí fjordu se k jarlově flotile přidaly další lodě, které připlouvaly z menších i větších zálivů a ramen fjordu. A najednou se flotila rozrostla na veliké námořní loďstvo. Na otevřeném moři vál svěží vítr. Přišel čas rozvinout velké plachty z hrubého sukna. A to už se lodě na vlnách vzdalovaly jako hejno černých ptáků.

Reim plnými doušky vdechoval jaro. Kdykoliv si vzpomněl na vikinské výpravy, přeběhl mu po zádech mráz. Ale je zvláštní, jak snadno se dají černé myšlenky zahnat, když sluníčko svítí a zem pod nohama hřeje.

* * *

Když se Reim vydal zpátky, uviděl najednou blondatého chlapce, jak pobíhá na jižní straně dvora pod světle zelenými stromy. Chlapec byl hbitý, míhal se mezi kmeny jako veverka a bystře pokukoval po vrcholcích. Najednou zůstal bez hnutí stát. Ani jediný sval se mu v těle nepohnul. Potom zvedl luk a vystřelil. Šíp prosvištěl mezi listím a větvemi až do koruny stromu. Ozvalo se zakrácání, divoké mávání křídly a potom už na zem spadl zasažený pták. Měl modročerné, lesklé peří.

„Výborně!“ zvolal Reim. Tohle mu připomnělo staré, dobré časy doma v Irsku, kdy byl volný a mohl se s Brianem prohánět po lese a cvičit se, aby z něho byl nejlepší lukostřelec na světě. Úplně zapomněl, že by bylo rozumnější schovat se za lískovými keři. Místo toho se rozběhl k blondáčkovi a nadšeně volal: „To byla ale mistrovská střela!“

Chlapec se pomalu otočil a měřil si Reima od jeho špinavých nohou zabalených do hadrů až po zářivě zrzavou kšticu a od vši pokousaný obličej.

„Já se trefím vždycky,“ řekl po chvíli a jeho slova byla stejně pichlavá jako hroty šípů, s nimiž střílel. Založil si ruce na prsa a nohu si vítězoslavně opřel o ptáka, který ležel s roztaženými křídly na zemi.

„Plavu rychleji než ryby ve vodě. Na svém hřiběti, které se jmenuje Blesk, jezdím rychleji než sám veliký Ódin na svém Sleipnirovi. Když střílím lukem, trefím stejně bezpečně jako bohyně lovu Skade. A vím, jak se ryjí tajné runy. To všechno musí totiž syn jarla umět.“

Reim zůstal oněměle stát a naslouchal proudu chlapcových slov. Takový nafoukanec by zasloužil co proto, blesklo mu hlavou. Ale až příliš dobře si pamatoval, jak špatně dopadl o vánocích. Překousl proto vztek a řekl: „Já jsem Ir a taky se vyznám v umění, jak napínat tětivu. Chceš to vidět?“

A než ze sebe stihl jarlův syn cokoliv vypravit, Reim už třímal jeho luk. Přidržel si šíp ukazováčkem a prostředníčkem napjal tětivu.

„Vidíš toho ptáka támhle nahoře?“ zeptal se a ukázal na maličkou, černou tečku, která se vznášela vysoko pod nebeskou klenbou.

Tětiva se zachvěla. Šíp vyletěl a stoupal výš a výš k cíli. A zasáhl! Chvilí nato se přímo k nohám jarlova syna snesl velký pták.

Reim poskakoval radostí. To bude Una ráda! Takový vykrmený pták se bude do polévky hodit jedna báseň. Ale potom se zarazil. Asi jsem udělal něco špatného, napadlo ho. Otrok by neměl poučovat jarlova syna, jak se střílí lukem a šípy... Reim vytáhl z ptačího pera šíp a podal ho i s lukem pravému majiteli.

Vtom si ale všiml, že blondáček se usmívá! Vypadal strašně legračně, protože mu právě vypadly dva horní zuby. Už vůbec nevypadal slavnostně a nafoukaně. Byl z něho najednou obyčejný kluk s bystrými očima a nepoddajnou čupřinou.

„Nenapadlo mě, že by otrok mohl tak dobře střílet.“ Uznale pokyvoval hlavou. „Zajdeme do lesa na planinu, ať se rozhodne, kdo z nás je lepší, chceš?“

Reim úplně zapomněl, že by se měl vrátit ke své práci, šel za chlapcem v modré kazajce po měkkých, mechových pěšinkách, které vedly hlouběji do lesa. Tam to vonělo! Pod stromy zářily bílé sasanky a žluté petrklíče.

Jarlův syn rozhrnoval větve a nezastavil se, dokud nedošel na travnatou planinku. Uprostřed stál starý, pokroucený dub s tlustým kmenem a větvemi, které sahaly snad až do nebe. Začali střílet na cíl. Smáli se a běhali pro šípy, až byli celí upocení a určení.

Ale zničehonic začaly do jarní trávy šustivě dopadat kapičky deště. „Pojď, schováme se v naší tajné skrýši,“ řekl jarlův syn. Vtáhl Reima do dutiny v kmeni dubu. Usadili se uvnitř těsně vedle sebe a

poslouchali, jak přší.

„Mimochodem, já se jmenuji Sigurd,“ řekl jarlův syn a poškrábal se na noze, kde ho kousl komár.

„Sigurd? To je divné jméno.“

„Dostal jsem ho po Sigurdovi Drakobijci. Opravdu jsi tu pověst nikdy neslyšel?“

Sigurd se zatvářil tajuplně a potom z kazajky vytáhl jakousi věčičku. Byl to kousek dřeva, z kterého si sám vyřezal draka s otevřenou tlamou. Zvíře bylo tak krásně tvarované, že by Reima vůbec nepřekvapilo, kdyby seskočilo do trávy a začalo po nich šlehat ohnivými jazyky.

„Byl jednou jeden drak a ten drak hlídal velký poklad,“ začal vyprávět Sigurd. „Široko daleko se nenašel nikdo, kdo by si troufal přiblížit se k příšeře, která plivala oheň a síru. Nikdo kromě hrdiny Sigurda. Sigurd šel ke kováři a ten mu ukoval meč, který byl ostřejší než všechny ostatní zbraně. Sigurd mečem zamával vysoko nad hlavou a vydal se k jeskyni, kde saň žila. Tu zničehonic vystrčil drak hlavu a začal vztekle chrlit oheň a síru. Ale Sigurd se ničeho nebál. Přiběhl k drakovi a proklál mu tělo mečem. A potom mohl klidně odjet a vzít s sebou drakův zlatý poklad.“

Otec chce, abych byl taky takový,“ dodal Sigurd. „Abych byl stejně udatný jako Sigurd Drakobijce.“ Reim se otrásl. To byla hrůza, ta saň, o které Sigurd vyprávěl. Chvíli seděl, viklal si uvolněným zubem a přemýšlel, jestli zná něco stejně napínavého, co by mohl na oplátku vyprávět on. A pak řekl: „Ten, co jsem po něm dostal jméno já, je Ir a jmenuje se svatý Patrik. Žije někde nahoře nad mraky. Svatý Patrik bojuje spolu s bohem a všemi anděly proti ďáblu a jeho vojsku. Každíčký den se perou, až peří lítá. Ďáblovo vojsko je černé a strašidelné. A když přijíždějí na svých válečných koních, dělají příšerný rámus. Ale dostat se na kobytku andělům není tak snadné, protože andělé mají křídla, takže mohou odletět, než bys řekl švec. A potom přijde bůh a udeří svým světelným paprskem do ďábelského vojska, a zlí bojovníci se svalí z koňů a...“

„Ten bůh je určitě stejně silný jako Ódin,“ poznamenal Sigurd.

Mezitím přestalo pršet. Sigurd vylezl z kmene dubu a přes záda si přehodil luk. „Už musím jít.“ Napřímil se. „Čekají mě jiné a důležitější věci, otroku.“

Ale když Reim toho dne utíkal zpátky ke své špinavé práci, byl šťastnější než kdy jindy od té chvíle, co opustil Irsko.

Una dobře věděla, co musí dělat, aby svou dcerušku udržela při životě. Ale jednoho dne to dopadlo špatně.

Plížila se rosou přes louku. Hluboko v pralese zelených stébel hrály luční kobylky na své housličky. Jinak bylo všude ticho. Nad horou Běsů svítíl měsíc a pod stromy se černaly dlouhé stíny.

Strážní seděli před spižírnu jako obvykle. Napůl spali, obličej zakryté štíty. Oštěpy a meče si odložili vedle sebe.

Znenadání vyletěla z bříz vrána. Chraplavě zakrákorala a zamávala svými modročernými křídly. Stráže uchopily meče a Una se přitiskla na břicho do trávy. Ležela a ani nedutala, dokud bojovníci zase neusnuli.

Una se nenechala vyvést z rovnováhy. Vykasala si sukni až nad kolena a pevně si ji svázala řemínky. Potom se proplížila za spižírnu, jejíž celá zadní stěna se topila v hlubokém stínu.

Mrštně jako kočka vylezla po pevných, silných kmenech, z nichž byla spižírna postavená. Potom se jednou rukou pevně chytla dřeva a druhou se natáhla k okénku, které se černalo až úplně pod střechem. Naštěstí měla hodně silné paže. Přidržela se okraje okna a protáhla se dovnitř. Neprozradila se? Na šterku před stavením zaslechla kroky. Ale zřejmě to byl jen některý strážný, který musel v nutné záležitosti za roh. Slyšela, jak to cáká a stéká po stěně. Potom se strážný zase odšoural k ostatním. Una si vydechla.

Stála teď na půdě. Oči pomalu přivykaly tmě. Z trámů pod střechem visely šunky a sušené kýty jedna vedle druhé. Podél stěn stály bedny s moukou a mísy se sýry a s máslem. Una strčila ukazováček do měkkého másla a ochutnala. Na celém širém světě není nic lepšího než máslo. Ale otroci se bez něho museli obejít celý život.

Čas utíkal. Rychle vytáhla nožík, který měla schovaný v šatech. Potom si přitáhla stoličku, vylezla na ni a vytáhla se až na špičky, aby uřízla kus sušeného masa. Na šunky si netroufala.

Vtom jí celým tělem projela hrůza. Na holé noze ucítila cosi měkkého a chlupatého. Vykřikla a hned nato se už řítila na zem. Při pádu s sebou strhla jednu šunku. Mezi bednami s moukou se mihla vyděšená, šedivá myšička a zmizela ve tmě.

Una uslyšela na schodech dupot a chvíli nato ji už měli. Dívala se přímo do zlomyslné tváře Vikinga Hada. Třímal před sebou louč a oči

se mu leskly jako dva černé kameny. „Tak se mi zdá, že se tady na půdě dnes v noci neprohánějí jen myši,“ zavrčel a kopl do ní, aby ji přiměl vstát. Una cítila, že jí srdce skočilo až do krku. Strach ji ochromil, takže nemohla skoro ani dýchat.

Viking Had ji chytil za husté, kudrnaté vlasy. Potom se chraplavě zasmál a zašeptal jí přímo do obličeje: „To jsem zvědav, jak ti to bude slušet bez těch tvých hezounkých oušek, děvenko. Leckterá otrokyně tady ve vesnici už není tak krásná, jako bývala, protože dostala příliš velkou chuť cpát se jídlem svého hospodáře!“ Chytil ji pevněji a přitáhl k sobě. Bolest jí projela hlavou jako oheň. Po krku a na šaty jí stékal hustý červený pramínek krve.

Bojovníky pochopitelně nudilo sedět noc co noc na stráži a dívat se na měsíc. A tak teď využili příležitosti, aby si s chudákem Unou trochu ukrátili dlouhou chvíli. Potom ji strčili ze schodů a nechali ji odploužit se za ostatními.

* * *

Krátce po této události si jarlova žena zavolala Tiru do síně.

Tira si dobře pamatovala, co jarlova žena svého času řekla: „Tohle děvče budu ještě potřebovat, až přijde čas...“

Tira cítila, jak se jí kdesi hluboko v břiše zvedá pocit hnusu. Na čele a na rukou jí vyrazil chladný pot.

Jarlova žena ležela na lůžku a zády se opírala o spoustu polštářů a kožešinových přikrývek. V náručí držela své dva psy a pomalu je hladila po zádech. U ohniště seděl její blondatý syn a vyřezával cosi z kousku dřeva. Stará služebná pohupovala kolíbkou. Dítě v kolíbce vířkalo a mávalo maličkýma ručkama.

„Najdi jinou kojnou,“ přikázala jarlova žena služebné. „Una už nestojí za nic. Jak otrokyně přijde o ucho, přijde i o mléko.“

Potom si všimla Tiry.

„Pojď blíž,“ lákala ji.

Tira se k ní pomalu blížila.

Jarlova žena k ní promlouvala mírným tónem: „Co to máš na krku, děvenko?“

„Kříž.“ Tira jí ukázala malý přívěsek, který jí tatínek vyřezal ze dřeva.

„Už jsem o té vaší křesťanské víře slyšela. Jarl mi vyprávěl o podivných modlitebnách, kde jsou spousty cenných pokladů. Ráda

bych ta místa viděla na vlastní oči. Ale my ženy se málokdy dostaneme do světa.“

Tira jí vysvětlovala, že v klášterech žijí muži a ženy, kteří se modlí k bohu a chvalořečí mu.

„Ale z toho přece nemohou být živi, jestli nedělají nic jiného než chvalořečí tomu zvláštnímu bohu,“ zasmála se jarlova žena.

„Mají velkou zahradu. Pěstují tam zeleninu a ovoce. A taky mají kozy, krávy a ovce.“

„Oni se nikdy nevydávají na loupežné výpravy?“

Tira se zamyslela. Slyšela tatínka jednou vyprávět o jakýchsi církevních hodnostářích, kteří byli hrabiví a zlí, a nashromáždili si ohromná bohatství. Ale sama znala jen dobrosrdečného bratra Kormaka a starého kněze ve vesnici, a proto řekla: „Nás doma učili, že nikdo nemá krást ani zabíjet, a že nikdo nemá být na své bližní zlý. Ale to se ví, že všichni lidé nedodržíjí příkázání stejně dobře.“

Jarlova žena se na ni zamyšleně podívala. Ale potom se napřímila a řekla: „Teď ti povím, proč jsem si tě zavolala. Jdi se podívat do kolébky a řekni mi, co si myslíš o mé malé.“

Tira popošla ke kolébce a přes hedvábné podušky a vyšívané příkrývky si prohlížela nemluvně. Bylo to mrňavé, nazlobené stvoření, které se ze všeho nejvíc podobalo nejmenšímu selátku, o které pečoval Reim.

„Že je krásná?“ pronesla jarlova žena. Oči jí zjihly. „Všechny tři nejstarší děti mi zemřely pod úderu meče. Jsou teď v Ódinově říši. Zbývá mi už jenom Sigurd a tady ta maličká. Děkuji bohyni Freye, že to tentokrát byla holčička. Aspoň nebude muset do války.“

„Jarlova žena ti chce prokázat velkou čest,“ špitla jí služebná. „Brzy pochopíš proč. Dávej dobrý pozor, až se malá zase rozpláče.“

Tira se sklonila nad nemluvnětem v kolíbce. Za chvíli dítě znovu otevřelo ústa a rozkřičelo se. V dásničkách se mu zabělal malilinký zoubek. Nebyl větší než zrníčko ječmene.

Jarlova žena vstala. „V takový významný den se sluší, aby moje dcera dostala dárek. A tím dárkem za její první zub budeš ty.“

Tira na ni zůstala nechápavě koukat. Dát jako dárek živého člověka?!

Služebná na ni zamrkala a šeptem jí dál vysvětlovala: Zítra se prý přestěhuje sem do obytného stavení. Už se nebude muset tísnit v koutku mrazivé světnice se všemi ostatními otroky. Pořádně se vykoupe v horké vodě, aby se zbavila vší. A taky prý dostane nové

šaty...

Dárek za první zub! Tira se vzteky div nerozplakala. Takže teď je jejím majitelem ten mrňavý červený vřesklounek v kolíbce. Předali ji dalšímu majiteli, jako by byla tele na prodej. Otočila se a odcházela ke dveřím.

„Počkej ještě,“ zavolala za ní jarlova žena.

Sundala si cosi z šatů a podávala to Tiře. Byla to malá pozlacená brož s irským vzorem.

„Myslela jsem, že bys ji možná chtěla...“ Při těch slovech jarlova žena vypadala, skoro jako by se trochu styděla. Lehce se začervenala.

* * *

A potom přišlo léto. Louky rozkvetly. Vítr se honil mezi pampeliškami, sedmikráskami a zvonečky. Tira běhala po stráních, sbírala jahody a navlékala je na stébla trávy. Co chvíli strčila pár jahod do pusinky holčičce, která seděla na trávě a vztahovala po ní ruce.

Teď se měli dobře. Una, Kumba a několik dalších žen odvedlo dobytek na letní pastviny do hor, kde zůstanou celé léto. Budou tam dělat sýry a stloukat máslo. Tira musela zůstat na dvorci. Jarlova žena si totiž velmi rychle všimla, že tohle irské děvče umí s její dcerkou moc hezky zacházet.

„Víc ti už nedám,“ řekla Tira rozhodně, když malá Kjellauga křičela, že chce ještě. „Bolelo by tě břicho. Tak už tiše.“

Holčička se uklidnila. Tira ji vzala do náruče a popošla s ní k Toře. Děvče drželo na provaze stračenu a čekalo, až zvíře spořádá sladký jetel, který rostl hned u potůčku.

„Pojď, vylezeme nahoru na stráň!“ Celé udýchané a zpocené doběhly na vršek kopce, kde Reim pásł ovce. Zavedl své stádo na krásně travnatou loučku. Z jedné strany ji uzavírala strmá skála a na druhé straně udělal z tlustých větví plot, aby mu ovce neutekly. Pokud se budou zvířata držet v ohradě, může si klidně ležet v trávě. Žvýkal stéblo trávy a díval se na modrou letní oblohu, kde trylkoval skřivánek.

„Ty lenochu líná!“ halekaly Tira s Torou jedna přes druhou.

Tira opatrně posadila jarlovu dcerku do trávy a Tora uvázala stračenu ke kmeni javoru.

„Budeme si hrát na totěž co včera?“

Tira ani nečekala na odpověď a už začala sbírat šišky a větvičky. Tora seběhla k místu, kde rostl krásný, měkoučký mech. Nasbírala ho plnou náruč a opatrně ho odnášela na louku.

„Já chci být jarl jako včera,“ řekl Reim.

„A já náčelník“ řekla Tora.

Poskládali šišky pěkně do řady, jako že to jsou krávy. V letním slunci se krásně červenaly a leskly.

„Tira může být otrok,“ dobírali si ji, „když je nejmladší. Takže krávy nedostaneš žádné.“

Tira vztekle začala pěsti: „Já s vámi vážně nebudu hrát!“ a kopla do šišek, až se rozkutálely ze stráně dolů.

„Tak budeš teda král, když nedáš jinak. Dostaneš o deset krav víc než my.“

S tím Tira souhlasila. Hráli si na krále, jarla a náčelníka, a nikdo z nich neměl mň než třicet kusů dobytka. Krávy stály v maličkých chlívčích, které si postavili z větviček a kamínků, a jako střechu položili navrch mech.

Ale potom dostala Tira nápad, že jarlovi nabídne deset jahod navlečených na stéble výměnou za deset pěkných krav. Jarl se nechal zlákat. Odpočítali zboží a vyměnili si je. Náčelník se jen olizoval a taky nepotřeboval moc, aby se dal přemluvit k obchodu. Jahody byly tmavě červené, samá šťáva a chutnaly létem.

Nakonec Tira získala všechn dobytek, víc než sto kusů. „A teď jsem největším ze všech králů já!“ zasmála se spokojeně. „A vy dva jste otroci, kterým nezbyla ani jediná stará vychrtlina!“

Z údolí se ozvalo halekání. To Sigrída volala Toru, protože byl čas podojit krávu. Tira zvedla malou Kjellaugu do náručí. Dítě mezitím v měkké trávě usnulo.

„Kdo to támhle běží?“ zeptala se najednou Tora.

„Kde?“ Tira očima pátrala po stráni, až zahlédla modrou kazajku, jak mizí v lese mezi stromy.

„To byl určitě Sigurd. Myslíš, že celou dobu seděl na skále a pozoroval nás?“ Tora pokrčila rameny. „Že to ale musí být smutný život, být synem jarla.“

Obě dívky se zase vydaly ze stráně dolů. „A ne abys tu usnul, Reime!“ volala ještě Tira za bratrem. „Brzy už bude večer!“

* * *

Asi spal dlouho, protože když se probudil, bylo už sluníčko hodně nízko. Od hlavy k patě se protáhl a spokojeně si vzdychl.

Najednou ale vyskočil a protíral si oči. To je snad jenom zlý sen! Ohrada, kterou ovčím postavil, byla povalená. A na louce nezůstalo ani jediné zvíře!

Reim cítil, jak ho na zádech zamrazilo. Kde je má hledat? Odsud vedou pěšinky na všechny strany. Některé cestičky vedou na východ směrem k sousedním usedlostem, jiné se šplhají výš a výš, až k salaším vysoko v horách. Tam se nejspíš za šťavnatými zelenými pastvinami vydaly i jeho ovce. Rozběhl se přes vřes a borůvčí. Srdce mu bušilo jako o závod. Musel přes březový háj a až k hoře Běsů na severu. Několikrát se zastavil, aby si do rukávu utřel zpcený obličej. A hned zase pelášil dál.

Vtom se na pěšině před ním objevila postava. Byl to robustní chlapík v hnědém kabátci s kapuci, kterou měl staženou hluboko do obličeje. V ruce držel oštěp na medvěda.

Reim se lekl. Muž se před ním doširoka rozkročil a zastoupil mu cestu. „Jen klid, chlapče,“ zabručel. „Já nejsem žádný nebezpečný tulák, mě se bát nemusíš.“ Chlapík si sundal kapuci a Reim uviděl tvář zarostlou prošedivělým vousem a pár dobromyslných očí.

„Co má takový klučina, jako jsi ty, co dělat tak pozdě večer v lese? Vždyť na tebe mohou přijít vlci nebo i medvěd. Řekl bych, že i otrok má svůj život rád, a tak by bylo nejlepší, aby ses vydal domů, než bude černá noc.“

Reim od cizího člověka nečekal tak přívětivá slova. Skoro aniž by si to sám přál, proudila mu slova z úst a mezi nimi se prodíral pláč. A zatímco vyprávěl, co se stalo, stékaly mu do pusy proudy slaných slz.

Sedlák se poškrábal ve vousech.

„Jestli tomu všemu dobře rozumím, tak bych tě měl radši kousek doprovodit správným směrem. Viděl jsem totiž pár ovčí přímo pod horou Běsů. Mám dojem, že mezi nimi bylo i pár jehňat. Myslel jsem si, že to jsou ovce z ullinské salaše a víc jsem o tom nepřemýšlel.“

„To jsou určitě moje ovečky!“ vykřikl šťastně Reim.

Stoupal za sedlákem do stráně. Když před sebou viděl jeho široká záda, připadal si v bezpečí. Oštěp na medvědy se v šeru výhružně leskl. Reima střídavě polévalo horko a mráz, když si pomyslel, že se chtěl vydat sem do hor a neměl u sebe ani špičatý klacek nebo prak. Zdálo se mu, že se všude v tichu kolem nich něco hýbe a haraší. Ale nejspíš to byla jen nějaká menší zvířátka, možná lasička nebo kuna,

kteřá se vydala na noční lov. Nebo že by přeće? Sedlák se zastavil a napjatě poslouchal. Z plání na západě se ozývalo táhlé vytí. „To jsou vlci,“ řekl krátce, „ale jsou daleko.“

Reim se shýbl pro kámen a pevně ho sevřel v dlani. Držel se raději blíž svého průvodce a co chvíli se ustrašeně ohlížel zpátky.

Na jihu se obloha projasnila a chvíli nato vyšel měsíc. Horské pláně v nočním světle zářily skoro bíle. Přímo proti nim se zvedala strmá hora Běsů a svými vrcholky se zabodávala až do plujících mraků. Tady někde na úpatí hory viděl Brede stádo jarlových ovcí. Zrychlil a Reim se rozběhl za ním. Byl udýchaný a z čela mu stékaly curůčky potu. Razili si cestu vřesem a vysokým kapradím. Brede se rozhlížel do všech stran. Reim najednou v trávě zahlédl cosi bílého. Vykřikl. Bylo to malé jehně. Na hřbetě mělo bílou vlnu zbarvenou krví.

„Tady se asi děly věci!“ procedil Brede mezi zuby.

„Uděláme nejlíp, když počkáme do zítřka a radši se sem vrátíme, až bude světlo. Přivedu sem pár pomocníků.“

Reim mlčky přikývl. Chápal, že Brede má pravdu. Ale do očí se mu draly slzy. Teď už zahlédl i ostatní ovce. Stály až vysoko na svahu hory. Jehňátka se ustrašeně tiskla ke svým mámám.

Brede se už chystal, že se vydá po pěšině zpátky, když vtom se něco stalo: zničehonic se ozvalo hluboké mručení a vzápětí se z mlází vynořil obrovitý, temný stín.

Jehňata vyděšeně zabečela. A chvíli nato už viděli vzrostlého medvěda, jak si odnáší svou kořist – s bezvládnou ovčí v zubech se rozběhl přímo k místu, kde stál Reim a Brede.

„Já ti dám, ty zloději zlodějská!“ vykřikl Reim a mrštil kamenem, který držel v ruce. Kámen proletěl vzduchem a zasáhl obrovské chlupaté zvíře přímo do čela.

„Ty snad nemáš rozum, kluku bláznivá!“ Brede ucouvl do houští a pevně sevřel ostěp. Medvěd okamžitě zavětřil, že se v houští skrývá něco živého. Vyrasil proti nim. Pod jeho těžkým tělem se lámaly a praskaly větve. Reim se bleskurychle shýbl pro další kámen, ale tentokrát netrefil. Kámen se roztrátil o skálu přímo za zvířetem. Medvěd se vztyčil na zadní v celé své síle.

Tehdy Reim uviděl něco, na co v životě nezapomněl. V okamžiku, kdy se rozběsněné zvíře chystalo vrhnout se na ně, zarazil sedlák Brede oštěp do země a bleskurychle uskočil. Těžké medvědí tělo na násadě uvízlo a několikrát se zakomítalo sem a tam. Potom se svalilo na zem. Silný oštěp mu totiž pronikl přímo do srdce. Brede klesl na kolena. „Takový lov je na mě, starého muže, už moc,“ řekl a setřel si z čela pot. „Ale bylo to od tebe nerozumné chlapče, takhle hloupě proti sobě rozdráždit pána lesů.“

Reim chodil po stráni a obhlížel následky medvědího řádění. Všude kolem ležela mrtvá těla ovcí – hlavně jehňat.

„Budeme se muset vydat zpátky do údolí,“ řekl po chvíli Brede. „Moje žena Bergliota už o mě má jistě strach.“ Usmál se pod vousy: „Určitě si myslí, že mě přepadl medvěd.“

Reim sehnal zbylé ovce dohromady a s prořídlým stádečkem před sebou se vydal z kopce. Mezitím se úplně setmělo, ale daleko dole v údolí problikávaly plameny loučí na zdech stavení.

Šli společně až k úbočí, kde se cesta rozvojovala. Odsud se Brede musí vydat přes roklinu a potom skoro až k městu, než se dostane na svůj statek. „Sbohem, chlapče,“ zabručel. „Zítra s sebou přivedu své syny, abychom medvěda odtáhli domů.“

A potom dodal:

„Jestli jsi otrok na jarlově dvorci, tak ode mě pozdravuj Unu a jejího bratra Vidura. Jsou to vzdálení příbuzní mé ženy. Věčná škoda, že tak šikovní lidé musí celý svůj život dřít jako otroci.“

„Já se bojím,“ špitl Reim. „Bojím se jít zpátky na jarlův dvorec.“

Brede se poškrábal ve vousech. „Já vím. Když se něco takového stane, nemá s otrokem nikdo slitování. Ale když na pastvě usneš a dobytek se ti rozuteče, nemůžeš čekat nic jiného než výprask. Já bych ti ho, chlapče, taky dal, kdybys pracoval u mne.“

Ale potom nasadil vlídný tón a štípl Reima kamarádsky do tváře: „Kdyby to bylo v mé moci, chlapče, pomohl bych ti, protože já jsem na své dva staré otroky byl vždycky hodný. Ale jsem jen obyčejný sedlák a do věcí jarla a jeho bojovníků nemám co mluvit. Sám jsem dokonce uvažoval o tom, že se vydám přes moře na Island. Už mám tady těch nepokojů a věčných bojů dost.“

Reim polkl. Vezmi mě s sebou, vezmi mě s sebou na Island! volala jeho dušička. Ale slova mu uvízla v krku. Vždyť přece moc dobře věděl, že je to holá nemožnost. Místo toho jen poděkoval, jak nejlépe uměl, a vydal se po široké pěšině směrem na západ do údolí. Slyšel

své vlastní srdce, jak mu ustrašeně buší do noci. „Já tam dolů nepůjdu,“ říkal si nahlas, „já tam nepůjdu.“

Na půli cesty se zastavil u opuštěného seníku. Uvnitř našel pár řemenů, kterými přivázal ovce. Potom si zalezl do slámy a usnul.

* * *

Když se Reim ráno po hrůzostrašné noci probudil v polorozpadlém seníku, bylo mu hned jasné, že udělal hloupost. Teď už určitě zjistili, že zmizel. Chvilí uvažoval, že snad uteče. Mohl by rozvázat ovce a poslat je do údolí. Brzy by se rozkřiklo, že se nahoře v horách našla roztrhaná jehňata, a lidé by si řekli, že medvěd odnesl i toho mrňavého otroka Reima. Nikde by po něm nezůstala ani stopa.

Ale brzy se ozvala nejistota. Jak dlouho by vydržel sám? Do města to není víc než den cesty a tam by se možná už dostal na nějakou loď. Ale to by se nejdříve musel dostat přes valy, kde má jarl své strážce. A co by bylo s Tirou? Přece ji nemůže jen tak opustit...

Loudal se bez cíle po uzounké lesní pěšině, kde věděl, že moc lidí nechodívá. Pod ním v údolí ležela vesnice. Na jarlových polích sklízely otrokyně obilí. Pole ve slunci žlutě zářila. Reimovi se zdálo, že v ohradě za humny vidí Vidura, jak hřebelcuje koně.

Reim se sklonil nad potůčkem, který klokotal ze stráně, a dosyta se napil. Tu si všiml, že celá stráň je samá šřavnatá, temně červená malina. Byly tak zralé, že stačilo zatřást větvičkou, a už měl plnou hrst. Mňam! Takové sladoučké maliny. Lahodná chuť léta se mu rozlévala do celého těla.

Vtom jako když do něho střelí. Ve vřesu za ním něco zachrastilo a na cestu vyskočil kluk. Byl to Nevrla.

„Jé to jsi ty, Nevrla,“ oddychl si Reim. „Tys mě ale vyděsil.“

V Nevrlových maličkých očkách se zlomyslně zablyšklo. V ruce držel nůž.

„Nevrla!“ vykřikl Reim. „Co to děláš?“

„Jdi po pěšině pořád dolů!“ přikázal Nevrla. „A neotáčej se, nebo poznáš, jak se umí ostrá ocel zakousnout do zad.“

A tak v parném podvečerním slunci šlapali do údolí.

„Tady ho máš,“ řekl Nevrla, když konečně potkali Vikinga Hada. „A nezapomeň věrného otroka dobře odměnit!“

* * *

Vidur se zvedl ze slámy a popošel k Reimovi. Rozsvítil olejovou lampičku. „Ukaž mi ta tvoje záda.“

Reim ležel na břiše, aby se mu suchá, pichlavá sláma nedostala do ran. Záda ho páčila, jako by mu někdo na kůži tiskl žhavé železo. Zatínal zuby. Nechtěl, aby Vidur viděl, že brečí.

Vidur se zamračil. „Tohle je to nejstrašnější, co tomu dítěti mohli udělat,“ řekl rozhořčeně. „Pojďte se podívat, jak se tady zachází se synem irského sedláka!“

Nevrla zalezl do nejtmaššího kouta místnosti. Jenom Hrbáč se přišoural k Reimovu lůžku a chvíli na něho tupě koukal. Ostatním to nestálo za námahu. Klegge se na zemi protáhl a zívá: „Pcha, se synem irského sedláka,“ zaskřehotal. „Když si otrok začal hrát na svobodného člověka, tak co? Starý Klegge je už v otroctví víc než sedmnáct zim. Moje záda už schytala tolik výprasků, že mě to už jenom zašimrá, když přisviští bič. Staré čubky mají tlustou kůži. Kousání blech je nemůže vyvést z rovnováhy.“

„Buď zticha, ty starý pse,“ rozkřikl se Vidur. „Neprosil jsem tě, abys tu poštěkával.“

Klegge se uvelebil na slámě. Chvíli nato už chrápal, jako obvykle.

Hrbáč si taky zalezl na své místo. Všichni byli unavení a rozlámaní po celodenní práci na poli.

Vidur namazal Reimovi záda tukem. A přestože to dělal, jak nejjemněji dovedl, měl Reim pocit, jako by mu do těla zabodával rozžhavené jehlice.

„Lež klidně, člověče,“ řekl Vidur zprudka. Ale hlas se mu podivně roztřásl, když dodal: „Kéž nám otrokům bohové na onom světě tohle všechno vynahradí...“

* * *

Když se blížil podzim, vrátily se jednoho dne ženy s dobyt看kem z hor. Na dvoře zavládl zmatek. Krávy bučely, ženy pobíhaly sem a tam, a uklízely do spižírny sýry a máslo.

Una byla celá nesvá. Jakmile dokončila svou práci, rozběhla se po pěšince, která vedla k chaloupce v lese.

Sigrída seděla na mezi před stavením. Její tři caparti pobíhali mezi stromy a hráli si na vikinky. Mávali dřevěnými meči a nejvíc je bavilo, když mohli pozlobit sestru. Na zemi ve vysoké trávě ležela nahatá holčička a kopala nožkama. Chytala si baculaté prstíčky u

nohou a snažila se je strčit do pusy. Sluníčko si pohrávalo s jejími světlounkými vlásky.

„Astrido!“ Una ji zvedla a přitiskla k sobě. „Ta ale vyrostla, Sigrido! Kéž tě Freya požehná, že ses mi o ni tak dobře starala, zatímco jsem byla pryč. Poďvej, co ti nesu,“ řekla a hodila Sigridě do klína několik kožených pytlíčků. „Tady máš kus sýra a trochu másla. Víc jsem toho už nepobrala.“

„Ty snad nemáš všech pět pohromadě, děvče. Takhle přijdeš i o druhé ucho!“

Una si sáhla na levou stranu hlavy. Zbledla, ale neřekla nic.

Všichni tři malí vikingové přiběhli, jakmile u mámy v klíně zahlédli kožené váčky. Okamžitě začali škemrat a žadonit.

„Tiše,“ hubovala Sigrida. „Ani živáček se nesmí dozvědět, odkud to jídlo máme. Nebo je s námi se všemi konec.“

Chlapci vážně přikyvovali. Sigrida se musela usmát, když se na ně tak dívala. Letní slunko jim posázelo nos pihami. „Tohle léto bylo ještě jakžtakž dobré,“ řekla. Tu a tam se jim podařilo chytit nějakého toho ptáka a někdy dokonce i zajíce. Tora chodila denně do zálivu a chytala tresky, které si pak pekli na roštu. Les byl plný sladkého ovoce, a sbírali taky houby a kořínky. Nadělali si velkou zásobu kopřivových listů a pampelišek, které si usušili a schovali na zimu.

Ale jak dlouho to takhle půjde dál, to nikdo neví. Sigrida ze sebe setřásla truchlivé myšlenky.

„Mimochodem, mám pro tebe zvláštní novinu,“ řekla. „Říkala mi to Tora. To děvče má taky oči a uši všude. Před časem se prý na cestě k jarlovu dvorci objevil neznámý chlapík. Dostal se sem s jednou lodí z Islandu, která do Norska připlula pro stavební dříví a jiné potřebné věci.“

Poslední dobou se často stává, že na jarlův dvorec přijdou cizinci. Celý rok sem proudí obchodníci, kteří prodávají nejrůznější zboží, truhláři a řezbáři, kteří vyrábějí truhly a povozy, a kováři, kteří kovají ostré zbraně nebo taky krásné šperky. Ale tenhle cizinec byl jiný. Šel rovnou ke stavení pro otroky a ptal se po jednom z vás – po Digraldovi. Když se dozvěděl, že jarl si svého silného otroka vzal s sebou na viking, podivil se tomu. Teď se ten cizinec usadil na jednom dvorci blízko zálivu, kde kotví jeho loď. Rozhodl se tam prý nějaký čas počkat, jestli se vikinské lodě nevrátí.“

* * *

Otroci byli zrovna na poli a žali obilí, když Tira vykřikla: „Podívejte, támhle na moři vidím loď!“

Reim přimhouřil oči a díval se do dálky. Na hladině fjordu vál svěží vítr. Moře se běhalo kraječkami vln. Ale Tira měla pravdu. V dálce se černaly široké přídě vikinských lodí. Vynořovaly se z rozpěněných vln a zase se do nich zanořovaly, a brázdily moře směrem k fjordu. „Vikinské loďstvo se vrací z výpravy!“

„Určitě s sebou přivázejí spoustu pokladů,“ vykřikla Tira, „a otroků...“ Najednou se rozzářila. „Možná že nám někdo bude moct povědět, co nového je v Irsku!“

Teď už loď zahlédl leckdo. Na dvoře se to hemžilo lidmi. Všichni pobíhali sem a tam, a ukazovali na moře. I psi rozčileně štěkali.

„V takový den si otroků jistě nebude nikdo všímat,“ řekl Reim. Vydali se zkratkou přes les k zálivu. Když tam dorazili, uviděli, že se tam už sešla spousta lidí. Byl tam i Nevrla, Hrbáč, a dokonce i stará Kumba. Dokonce i Klegge se s pomocí dvou holí a značné dávky zvědavosti dobelhal pod stráž. Una stála trochu stranou. Čekala na Digralda.

U skupinky bojovníků seděl na svém žlutavém poníkovu Sigurd. Dnes měl na sobě stříbrem pobitý pás a přes blondatou čupřinu zlatou čelenku. Napjatě sledoval blížící se loďstvo. Jeho matka si povídala s několika ženami ze sousedních statků. Všechny byly nastrojené do sněhobílých plátěných košil a šatů se zlatými šperky. I děti se vyšňořily do krásných barevných obleků.

Jakmile přirazily první loď a lidé na břehu už rozeznali tváře mužů na palubě, vznesl se k obloze jásavý pokřik. To je přece Arild a Torgrim a Svein. A támhle je Sigtrygg! Když posádka spustila lodní můstek, vběhl na palubu houf dětí. Tři malé holčičky skočily na krk jednomu vousatému vikingovi. „Tati, ukaž nám, co vezeš!“

Nemusely čekat dlouho. Truhlice se už vynášely na břeh. Takové poklady ještě v životě neviděly! Truhly byly až po okraj naplněné zlatem a stříbrem, drahokamy a vzácnými látkami. Jedna truhla se převrhla, když ji muži vlekli na břeh. Ve slunci se zatřpytily zlaté šperky a děti se kolem ní se smíchem nadšeně rozskákaly.

Vtom už z loď sestupoval robustní viking a v ruce nesl velký, zlatý kříž. Obraz křesťanského boha! Lidé v němém úžasu ustupovali stranou.

„Digralde!“ Una byla skokem u něho.

„To jsem rád, že tě zase vidím!“ Oči se mu šťastně rozzářily.

„Zanedlouho budu svobodný člověk. Svobodný, Uno, slyšíš?!“ Vyzdvihl Unu i boží obraz vysoko do vzduchu, až se všichni kolem rozesmáli.

Ale kde zůstal *Drak*! Kde je jarlova loď! Ženy se nedaly odbýt a žádaly odpověď.

Bojovníci vrtěli hlavami. Na cestě domů je zastihla silná bouře a lodě se navzájem ztratily z dohledu. Však on se tu *Drak* jistě brzy objeví. Takovou bytelnou loď přece nezdolá pár vln.

Když tuhle zprávu uslyšela jarlova žena, zbledla jako křída. Nasedla na koně a spolu se synem rychle odjela.

„Podívej, teď vyvádějí otroky,“ špitla Tira.

„Podívej, jak jsou bledí a jak nemocně všichni vypadají. A těch dětí!“ Nejmenším nebylo víc než pět, šest zim. Vikingové je jistě časem odvedou na trh a prodají.

„Je někdo z vás Ir?“ zavolal Reim do hloučku.

„Ano, já.“ Jeden malý chlapec se pln očekávání rozhlédl, když uslyšel, že někdo mluví jeho mateřštinou.

„Nevíš něco o našich rodičích?“ Reim se sestrou mu řekli jméno kláštera a rodičů.

Chlapec zavrtěl hlavou. „Vždyť já ani nevím, jak dopadli moji vlastní rodiče a sourozenci,“ vypravil ze sebe a rozplakal se.

A potom se s celým hloučkem ostatních otroků ztratil v lese, kde se už listy probarvovaly do červena a do žluta.

* * *

Večer se všichni seskupili kolem Digralda a on začal vyprávět, jak to všechno bylo:

Tomu říkám život, pomyslel si Digrald, když stál na přídi lodi a pozoroval stříbřitou hladinu. Velká silná plachta ve svěžím vánku pleskala o stěžeň a pěna vln stříkala až na palubu. Celým tělem vnímal, že žije. Konečně přišlo léto, po kterém tolik toužil. Léto na vikingu!

Na lodi, na které se plavil, bylo skoro sto mužů. Mladičci, kteří se vydali na svou první výpravu, halasili a plni očekávání přecházeli po palubě. Bylo jim tak dvanáct, patnáct zim a byli to hlavně synové velkých statkářů a náčelníků.

Chlubili se spoustou výzbroje a zbraní. Někteří měli i nákladná brnění a blyštivé přilby. Vůdcem skupinky byl Narve, urostlý chlapec,

který převyšoval všechny ostatní skoro o hlavu.

„Správný náčelnický syn má vypadat jako Narve,“ říkali ostatní. Měl orlí pohled a zlaté vlasy mu visely přes ramena jako bujná hříva. Ve všech sportech byl nejlepší, nejsilnější a měl největší výdrž. A kromě toho ho všichni bezmezně obdivovali, protože mu nad horním rtem už vyráželo zlaté chmýří. Ale Digrald si všiml, že když se moře rozbouřilo, odploužil se Narve za lodní stan, vyklonil se přes okraj lodě a všechno, co měl v žaludku, poslal rybám.

Toho léta se Digrald směl zúčastnit skoro všech útoků. Viděl, jak vesnice i celá města hoří plamenem. Slyšel, jak staří lidé, ženy i děti křičí hrůzou. Viděl, jak je vikingové chytají a zabíjejí, jak odvádějí mladé, silné ženy i muže jako zajatce na lodě.

Ale když se vikingové večer sesedli, o těchto věcech se nemluvilo. Bavili se tím, že počítali zlaté a stříbrné mince, které se jim kupily v truhlách, a navlékali si těžké náramky ze zlatého kovu. Čím dál tím hlasitěji se chvástali svými udatnými činy. Mluvili o zemi Franků a Frísů, a o všech ostatních bohatých královstvích v západních mořích. Vykládali o překrásných stavbách, o skvělém jídle a pití, a o všech nádherných ženách, s nimiž se pobaví. Když se pořádně opili, plácali Digralda po ramenu a říkali mu, že kdyby nebyl otrok, vybrali by si ho za svého vůdce. Vždyť byl o hlavu vyšší než většina z nich, a když se vyřítil do útoku s bojovou sekyrou vysoko nad hlavou, šla z něho hrůza.

Ale Digrald se zatím držel mezi posledními. Když měl zdvihnout sekyru a tnout, jako by mu změkly paže. Sám dost dobře nevěděl proč. Je snad zbabělý? V uších mu neustále znělo: Musíš vpřed, Digralde. Udělej letos v létě nějaký velký čin. Jeden jediný hrdinský kousek a jsi svobodný člověk!

* * *

Po čase drancování v Irském moři zamířila vikinská flotila na východ. Brzy zahlédli útesy na franckém pobřeží.

„Bohyně osudu nám jsou nakloněny,“ řekl jarl. „V téhle mlze budou naše lodě ze břehu sotva vidět.“ Přešel na příď *Draka* „Blížíme se k pobřeží!“ vykřikl. „Už vidím městské hradby. Zaútočíme. Připravte si zbraně. Ukažte, že máte v žilách vikinskou krev!“

Digrald se zvedl a přitáhl si opasek. Nenosil meč jako svobodní muži, a brnění taky neměl. Jeho zbraněmi byla ostrá sekyra a luk.

Oblečení měl ušité z červenohnědé býčí kůže, která byla dost tlustá, aby odolala leckterému ostrému šípu.

Vikingové veslovali ke břehu a zakotvili ve stínu houští u pobřeží. Jedna loď za druhou hladce vplouvala do temného zálivu. A chvíli nato se už z jejich útroh jako obrnění brouci rojili vikinští bojovníci. Potichu, potichoučku se plížili k městským hradbám.

Vytáhli háky a lana a vyšplhali na hradby. Odsud přehlédli celé francké město, které ještě klidně spalo v ranním šeru. Stavení stála v hloučcích podél úzkých cest a kolem sebe měla stáje a kůlničky. Na městských pastvinách polehávaly černé a bílé krávy, a klidně odpočívaly v trávě. Jinak nebylo nikde vidět žádný jiný život než pár ospalých slepic, které se v ohradách na dvorcích prohrabovaly hlínou.

Digrald přimhouřil oči. V dálce za malým hájkem listnatých stromů probleskoval v ranním světle kříž. Byl umístěn až na vrcholku špičaté střechy, která se tyčila k obloze. A Digrald se za ten čas, co byl na vikingu, už naučil, že kříž znamená poklady. Rychle se rozhlédl, jestli si ho všiml ještě někdo.

Vtom v předních řadách zavládl neklid. Jeden z jarlových mužů se s šípem v prsou zřítíl z hradby. Hned nato zasvištěl vzduchem další šíp a zabodl se do ramene bojovníkovi, který stál hned vedle Digralda. Útok přišel tak nečekaně, že vikingové ztratili hlavu. Někteří seskočili z hradby a rozběhli se zpátky k lodím. Pár dvanáctiletých nováčků se strachy rozbrečelo. Náčelnický synek s orlím pohledem a zlatou hřívou dostal ostrým šípem přímý zásah do zadnice a rozvřeštěl se jako čuník na porážce. Seskočil do roští pod hradbou a kulhavě odhopsal do bezpečí.

„Při jediném oku velikého Ódina, teď už vidím, odkud vítr vane!“

Jeden z vikingů se kryl za předprsní hradby. Ukazoval na kopec uprostřed města. Obránci ozbrojení kameny a luky se tam zabarikádovali za jakýmsi polorozbořeným domem. Bylo patrné, že město toho léta už jednu návštěvu vikingů nebo jiných útoků zažilo, protože teď byli všichni, kdo měli ruce a nohy, důkladně připraveni. Šípy se na vikingy sypaly jako krupobití. V řadách jarlových mužů se ozývaly kletby a nadávky.

„To je poprvé, co musí starý viking, jako jsem já, stáhnout ocas mezi nohy,“ vrčel Viking Medvěd. „A to jen kvůli hrstce mizerných franckých jezvců. Ovšem s luky a šípy zacházejí, jako by je střílet učil sám Ódin!“

A protože si nepřáli skončit ve Valhalle dřív, než bylo nezbytně

nutné, rychle se obrátili a prchali zpátky k lodím.

* * *

Digralda jako by se zmocnila posedlost. Zatímco ostatní bojovníci ustupovali, plížil se po hradbách dál a sešplhal až v místě, kde byla kamenná zeď nejnižší. Bleskurychle přeběhl po pěšince, která vedla mezi keři ke stavení s křížem. Neustále přitom svíral sekyru.

Když se dostal až ke kostelní zdi, položil se na břicho a schoval se do stínu košaté lípy. Strachy mu po těle naskočil studený pot. Kolem kostela se zdál být naprostý klid, ale z kopce uprostřed města se blížila skupina domorodců, kteří byli ozbrojeni kyji a palcáty. Digrald neměl čas na rozmyšlení. Musel jednat rychle.

Přeběhl přes nádvoří před vchodem a rozrazil těžké, dubové dveře. Uvnitř ho oslepila tma. Druhý konec síně osvětlovala slabá světla, která se v průvanu rozmihotala.

A najednou se před ním objevil statný chlapík. Měl na sobě dlouhou hnědou kutnu a na prsou mu visel matný stříbrný kříž. Vedle něho stál chlapec v bílém a v ruce držel hořící svíci. Díval se na Digralda velkýma, vyděšenýma očima.

Digrald na okamžik zaváhal. Chlapík v hnědé kutně byl vysoký a silný, a jistě by chvíli trvalo, než by ho Digrald v zápase porazil. Bleskurychle proto zvedl sekyru a zasadil mnichovi smrtící ránu do krku. Hnědá postava se s temným zaduněním skácela k zemi.

Ale Digrald měl stále ještě v cestě chlapce, který před ním bez hnutí zůstal stát – v bílých šatech a se svíci v ruce. Jako by hrůzou zkameněl.

Digrald cítil, jak se ho zmocňuje vztek. Slyšel, jak se obránci města blíží, a dostal strach o svůj vlastní život. Zdvihl sekyru. Ťal. Bílá postava se bez života svezla k zemi. Světlo svíce zamžikalo a zhaslo.

Překročil obě ležící těla a rozběhl se k oltáři. Stála na něm zlatá skříňka a pohár ze stříbra. Ale nad oltářem vévodil kříž z těžkého zlata s překrásně zářivými kameny. Na kříži visel nehybně a přísně křesťanský bůh, ruce měl roztažené a očima se zabodával přímo do Digralda. Na stěně za oltářem se tyčil jeho mohutný stín. Digrald zneklidněl. Možná že tenhle bůh, o kterém toho už tolik slyšel, přece jen žije. A určitě bude mocný, když mu lidé stavějí tak veliké svatyně a přinášejí tolik drahocenných věcí.

Ale na podobné úvahy mu moc času nezbylo. Z nádvoří před kostelem se už ozývalo dupání mnoha nohou. Ze všech sil cloumal krucifixem, až se mu ho konečně podařilo vytrhnout ze zdi. V tom okamžiku se už západním vchodem do kostela vřítili obránci města. Když na zemi spatřili bezvládná těla, zděšeně vykřikli.

Digrald vyběhl nízkým bočním východem a prodíral se hustým křovím na východní straně kostela. Brzy za sebou uslyšel houf pronásledovatelů. Kameny a šípy kolem něho jen svištěly. Jeden kámen ho zasáhl do ramene, až ztratil rovnováhu a upadl. Rychle se ale zase postavil na nohy a kříž si křečovitě přitiskl k tělu. Proběhl vrbovým houštím a pádil dál podél hradební zdi z kopce k moři. Doběhl, právě když se vikinské lodě chystaly odrazit. Veslaři už seděli na svých místech.

Digrald vyskočil na palubu *Draka* a přiřítit se rovnou do stanu, kde seděl jarl Håkon. Jarl měl špatnou náladu. Museli se města vzdát. Jedinou kořistí bylo pár stříbrných mincí, které našli v jednom z domků. Byl to nejčernější den, jaký kdy zažil.

„Zmiz odsud, otroku,“ zavrčel, když se před ním objevil Digrald. Měl sto chutí mrštit drzému vetřelci roh plný medoviny přímo do tváře.

Vtom Digrald vytáhl kříž, který měl schovaný pod pláštěm. Jeho zář zaplavila celý stan. Zlaté ornamenty a zářivé drahokamy se jen třpytily. Muži ucouvli. I sám jarl zůstal bez dechu sedět a jen zíral, jako by na okamžik ztratil řeč.

Potom se v křesle zvrátil nazad a rozřehtal se. Něco podobného za ta léta, co se plavil po mořích jako viking, ještě nezažil.

„Vy všichni, jeden vedle druhého, jak tu stojíte, které jsem dosud považoval za nejudatnější muže v zemi – vy jste se dali na útěk a stáhli ocas mezi nohy, jakmile jste potkali pár franckých chasníků. Podívejte se tady na toho otroka! Dokázal uloupit takovouhle svátost křesťanům přímo pod nosem. Tenhle otrok má v žilách víc vikinské krve než kdokoliv z vás, kteří si říkáte jarlovi muži. Přístup blíž, Digralde, myslel jsem si, že jsi zbabělý pes. Ale teď si přeji, aby všichni, kdo jsou tady, byli svědky toho, že ti hodlám udělit svobodu. Jakmile doplujeme domů, vyhlásím to na sněmu!“

Ve stanu zavládlo velké pozdvižení. Jarl Digraldovi nabídl, aby si s ním připil, a všichni muži provolávali propuštěnému otroku slávu. Konečně byl jarl zase v dobré míře.

Svobodný, říkal si v duchu Digrald, když se pozdě v noci svalil na lůžko. Svobodný! Byl to nezvyklý pocit. Zatoužil, aby se už vraceli na sever. Za Unou. Oni dva spolu už vytrpěli hodně příkoří. Nevěděl ani, jak se vede jeho malé dcerušce. Mohl jen doufat, že dobře. Třeba se mu teď podaří začít nový život. Třeba si něco vydělá lovem tetřevů a sokolů, aby mohl vykoupit i Unu. Mohli by si postavit hospodářství, kde by vyrůstala i jejich holčička.

Ale jakmile domyslel tuhle myšlenku, vytanula mu ze tmy vzpomínka na jiný dětský obličej. Chlapci bylo tak sedm, osm zim a v ruce držel svíci. Oči se mu v pohublém obličejí zvětšovaly a zvětšovaly.

Digrald se na lůžku vrtěl a převaloval. Byl zpocený po celém těle. V hlavě už neměl nic jiného než ten dětský obličej. Jako by v něm žil dál a nechtěl mu dopřát klidu. „Při všemohoucím Tórovi,“ naříkal. „Kdo mě zbaví toho trápení. Mám strašlivé sny!“

„Buď už zticha, hlupáku,“ vrčeli ti, kteří spali poblíž. „Kvůli tomu, že je z tebe svobodný člověk, nás ještě nemusíš budit!“ Přetáhli si ovčí kožešiny přes hlavu a znovu usnuli. A na moři zatím stíhala jedna vlna druhou a lodě mířily k novým cílům.

Draze jsem si vykoupil svobodu, přemítal Digrald a udělal to, co neudělal ještě nikdy od té doby, kdy mu bylo šest zim a kdy ho otec prodal do otroctví. Otočil se ke stěně a rozplakal se.

* * *

Druhý den po návratu vikinského loďstva sestupovaly otrokyně po strmé pěšině, která vedla k místu, kde se pralo prádlo. Tira se táhla s balíkem, který byl skoro větší než ona sama. Musela se opírat o hůl, aby udržela rovnováhu. Za ní šla Kumba s Unou a nesly kotel vařící vody. Dole u ústí řeky položily prádlo i kotel na zem. „Fuj, to je ale smrad,“ ulevila si Kumba a zacpala si nos. Když uvolnila řemen na jednom z pytlů, div že se neskácela do vody. Byl plný šatů, které zaschlou špínou skoro stály. Vysypala celý obsah na břeh: kabátce, kalhoty a pláště. Všechno stejná šedohnědá barva.

Jedno z děvčat si dalo ruce v bok a ušklíblo se: „Tomu tedy říkám udatní vikingové! Pro mě za mě se mohou až do nebe vychloubat svými hrdinskými činy, ale já neznám na celém širém světě nic smutnějšího, než je viking ve špinavých spodkách.“

Kumba se uchichtla: „Právě teď sedí všichni v síni, lijí do sebe

medovinu a vytahují se jeden přes druhého. Ale celému slavnému vikinskému vojsku by se vedlo moc špatně, kdyby nemělo nás otrokyně, které po nich uklidíme všechnu špínu, co oni nadělají. Jedině my nežaseme s otevřenou pusou nad jejich vyprávěním.“

Otrokyně se rozesmály. Jejich smích se smísil se šuměním řeky.

Una začala plácačkou plácát prádlo, až se to odráželo od horských stěn na obou stranách údolí. „Tak se to dělá, děvenko.“

Tira zápolila s kazajkou, která byla jako seschlá hrouda hlíny a špíny. Zdálo se jí, jako by na ní viděla skvrny od krve. Musela ji hodně drhnout a tlouct, než byla natolik čistá, aby bylo vidět, jakou má vlastně barvu. Byla to překrásná kazajka protkávaná zlatými nitkami. Možná že ji svlékli mrtvému. Tira se otrásla.

Podzimní sluníčko stálo nízko a zelená voda se v jeho paprscích mrazivě třpytila. Tu a tam se mezi kameny a po písečném dně mihla zlatohnědá hejna malých rybek. Tira si stoupla do vody a pustila se do spodního prádla. Skoro vůbec se nedalo vyprat. Tira do věcí tloukla a tloukla, až měla ruce i nohy tak promrzlé, že už je vůbec necítila. Nakonec jí musela Una pomoci.

Konečně visely všechny červené, zelené a modré kabátce a bílé plátěné kalhoty pěkně v řadě vedle sebe a vlály ve větru.

„Podívejte, jaký má teď Viking Håvard vítr v plachtách,“ smály se dívky, když se Håvardovy gatě větrem nafoukly, div že jim neodletěly na moře.

Zpátky po pěšině do kopce se jim šlo bez těžkého nákladu líp. Z jarlovy síně se ozýval smích a halasení. Sešla se tam celá jarlova velká rodina. Čekali, až se vrátí *Drak* Ale kolem celého dvorce stáli bojovníci na stráži. Zvěsti o pohádkové kořisti, kterou s sebou lodě přivezly domů, se rychle šířily.

Ke stavení pro otroky se belhal starý, shrbený muž.

„Není to ten cizinec, co sem připlul s tou islandskou lodí?“ zeptalo se jedno z děvčat.

„No jo, to je určitě on,“ přikývla Tira. „To bych teda ráda věděla, co tu chce.“

* * *

Po tři dny seděl jarlův syn na koni a díval se na moře, dokud slunko nezapadlo za hřebeny hor na západě.

„Sigurde?“

Jarlův syn se otočil. Oči se mu usmály: „To jsi ty, Reime!“

Seskočil z koně a odvedl ho k nejbližšímu stromu. Potom rukou zašmátral pod kazajkou a vytáhl jakousi věcičku, kterou tam měl schovanou. Reimovi údivem div nevypadly oči z důlků. Sigurd držel v dlani maličkou loď se zlatými dračími hlavami a s řadou štítů po obou stranách.

„To je *Drak*,“ řekl Sigurd hrdě. „Naučil jsem se takovéhle lodě vyřezávat od jednoho řezbáře, který tu byl letos v zimě. Na plachtu mi matka dala kousek hedvábí. A kovář mi na štíty udělal cvočky, jako že to jsou puklice...“

„To je šíleně krásná loď,“ řekl Reim.

Na jednom místě mezi balvany na břehu zůstalo po přílivu malé jezírko. Kluci si k němu lehli na břicho. Foukali loďce do plachty a klacíkem vířili vodu, aby se udělaly vlny. Maličká dračí loď přeplula aspoň stokrát z jedné strany na druhou, od zálivu k zálivu. Plachta se jí na hladině zlatavě zrcadlila.

„A teď se vydáme na viking!“

Sigurd foukal do plachty, až se mu tváře nadouvaly. „Na moře a nahrabat si zlato a stříbrné poklady!“ rozkřikl se a nad hlavou zamával svou malou sekyrkou. „Ke vzdáleným břehům! Ukořistit mladé otroky!“

Ale jak to vyřkl, hned se kousl do rtu: „Pojďme si hrát na něco jiného,“ řekl rychle.

„A na co?“

Sigurd nasadil tajuplný tón: „Mohli bychom si smísit krev a stát se pokrevními bratry.“

„Smísit krev?“ Reim se otrásl.

„Ano, podívej: říznu se do prstu a ty uděláš totéž. Když si smísíme krev, staneme se přáteli na život a na smrt.“

Sigurd vytáhl nůž a podal ho Reimovi: „Ty musíš první.“

Ostré železo se dotklo měkké pokožky. Reimovi se ta myšlenka moc nezamlouvala. Ale neměl na vybranou. Zavřel oči a řízl. Na bříšku palce se mu objevila maličká kapička krve. „Pospěš si,“ vykřikl rozčileně, „nebo vykrvácím!“

Sigurd zatnul zuby a nasadil kamenný výraz, jaký vídal u otcových vikingů. Pak se píchl nožem do kůže a vytlačil z ranky kapičku krve.

Reim se upřeně zadíval Sigurdovi do očí nad pihovatým nosem. Potom si přitlačili palce jeden proti druhému.

„Nikdy neznad,“ řekl Sigurd.

„Nikdy nezrad’.“

Byla to tak vážná chvíle, že jim oběma přeběhl po zádech mráz.

Slunce zapadalo za hory a začalo být chladno. Sigurd si zastrčil nůž za opasek a zvedl se. Přivedl svého žlutavého poníka a Reim si nasedl za něho. Pak se klusem rozjeli přes les, až se dostali k místu, kde se pěšina rozdvjovala. Tam Reim seskočil.

Když se měli rozejít, tvářil se Sigurd trochu zaraženě: „Tak ti nevím, jestli to ode mě bylo správné smísit svou krev s otrokem,“ řekl. „Doufám, že nás bohové neviděli...“

Reim se zasmál: „Ti tvoji bohové teď už určitě spí, když celý den bojovali na pláních kolem Valhally...“

Reim se lehkým krokem rozběhl za ostatními otroky. Když vešel do stavení, seděl u ohniště neznámý cizinec...

* * *

„Co mi chceš?“ zavrčel Digrald.

Shrbená postava sedící na lavici vůbec nevypadala nijak vznešeně, ani zvlášť důstojně. Cizinec byl zahalený do hnědého pláště z hrubé vlněné látky, v jakých chodili chudí sedláci, a ruce měl odřené a rozpraskané po mnoha letech dřiny na polích. Digrald pozoroval jeho ohnutá záda a prořídlé, bílé vlasy, které se mu kroutily kolem uší. Čekal, ale začínal ztrácet trpělivost. „Co mi chceš, starče?“ opakoval.

Tu cizinec zvedl obličej a Digrald pohlédl do páru očí, které měly stejnou barvu jako moře v oparu letního dne. Zarazil se. V hloubi těch očí zahlédl malého chlapce, který si důvěřivě schovává ručku v tátově silné dlani. Kráčí spolu do strmého kopce k velkému dvorci, vcházejí do honosné síně a předstupují před jarla. Tu silná ruka chlapce pouští a on vidí, jak se v ní zablýskla stříbrná mince. „Tati, co to děláš?!“ Ale otec se odvrací a odchází. „Odpověz mi, táto!“ Ale otcova záda žádnou odpověď nedávají. Jen se čím dál tím víc zmenšují a postava se rozplývá a mizí. Jako v podivném, zlém snu.

Od té doby v sobě Digrald nosil nenávisť a zášť k otci. K otci, který měl silná záda a svalnaté paže, k nimž míval důvěru, ale které ho opustily bez jediného slova.

Digrald byl zmatený. Tady před ním najednou sedí málem trpaslík. *Je to a zároveň to není* ten otec, kterého kdysi znal.

Stařík se zvedl a nejistými kroky popošel k synovi: „Je tomu víc než patnáct zim, synu, co jsme se viděli naposledy. Nebýt tvých

světlých, kudrnavých vlasů, nikdy bych tě nepoznal...“

„To se ví, že jsem vyrostl a zesílil,“ zavrčel Digrald, „když jsem se den za dnem musel rvát s žulovými balvany. Holýma rukama jsem je dobýval z hlíny. Tahal jsem vozy s náklady, s nimiž nepohnul ani pár tažných koní. Patnáct zim jsem se dřel hůř než zvíře.“

Otec se unaveně posadil zpátky na lavici: „Pokus se mě pochopit, synu. Poslouchej, co ti chce říct starý muž. Není na světě nešťastnějšího člověka, než jsem já. Kdysi jsem byl zámožným sedlákem a měl jsem mladou a hodnou ženu. Můj dvorec stál na jižní stráni a už po tři generace se dědil z otce na syna. Naše pole nebyla velká, ale byla na nich dobrá a úrodná půda. Každý den jsem vstával, dřív než kohout zakokrhal, oral jsem a zaséval, chodil jsem na trávu kravám, sklízel jsem obilí a ukládal je do sýpky. Ruce jsem měl večer ztěžklé jako kameny, ale u srdce mi bylo lehce. Měli jsme pět čiperných dětí a všechny jsme je dokázali uživit. Tys byl náš nejstarší syn, větší a silnější než všichni tvoji sourozenci.“

A pak se stalo to, co nám přineslo neštěstí. V okolních vesnicích nastala neúroda. Sami jsme měli jen právě tolik, abychom vydrželi přes zimu.

Ale na kraji lesa číhali zloději. V noci se příkradli k mému dvorci. Slyšel jsem na dvoře dusot koňských kopyt a vyskočil jsem z postele. Zloději obilí! Ale snažit se bojovat proti takovým lidem by bylo šílenství. Ve světle měsíce jsem viděl, jak vynášejí pytle s obilím ze spižírny a nakládají je na koně. Hned vzápětí jsem ale stejně děkoval bohyním osudu. Vyvázli jsme živi! Ve světnici klidně spala moje žena a všechny děti.

Ale dole ve vesnici byl leckterý dvorec v plamenech. Hořelo po celém údolí.

A potom přišel hlad. V kraji nastal rok hrůzy. Nikdo neměl co jíst. Seškrabovali jsme kůru ze stromů a vařili jsme si kořínky a listy. Půjčil jsem si pár díž obilí a zadlužil jsem se u jednoho velkého sedláka. Nejprve jsem musel prodat vzdálenější pole, která můj otec vlastnoručně vymýtil. Později mi už nepatřilo málem ani stavení, ve kterém jsme žili. V noci jsem se převaloval ze strany na stranu a nemohl jsem usnout. Byla to hrůza poslouchat, jak jste vy děti plakaly hlady a žadonily o něco k jídlu. Obě nejmladší přes zimu zemřely. Jen Ódin sám ví, jak jsem trpěl!

A tak jsem tě vzal za ruku a odvedl. Toho dne mi srdce krvácelo. Ale neměl jsem na vybranou. Byl jsi veliký a silný a mohl jsi

zachránit ostatní sourozence.

A najednou jsem tam stál se stříbrnou mincí v ruce. A stříbro jsme vyměnili za obilí. Prodal jsem tě, jako sedlák na trhu prodává tele. Ale ty jsi nám na chvíli zachránil život. Pořád jsem si říkal, že jakmile bude za námi tenhle rok, zase tě vykoupím.

Potom jsem uprosil jednoho náčelníka, aby nás všechny vzal na palubu své lodi, která plula na Island. Měl jsem tam příbuzné a doufal jsem, že mi pomohou. Ale bohyně osudu na mě seslaly další tvrdé rány. Moje hodná žena i ostatní děti zemřely vyčerpáním, než jsme se dostali přes moře. Já sám jsem tak onemocněl, že jsem svým příbuzným byl první čas v nové zemi jen na obtíž. Ale pomohli mi, jak nejlépe uměli. Postavil jsem si tam malou usedlost. Trvalo mi to roky života. A celý ten čas, co jsem byl na Islandu, jsem měl v hlavě jedinou myšlenku: Musím vysvobodit svého syna z otroctví.“

Stařík si položil hlavu do dlaní: „Pokus se mě pochopit, synu!“

Digrald pohotově odpověděl: „Přicházíš pozdě, otče. Tvůj syn si našel cestu z otroctví sám.“

Otec na syna překvapeně pohlédl. Digrald pokračoval: „Až se jarl vrátí, vyhlásí přede všemi na sněmu, že jsem svobodný člověk.“

Digrald se posadil na lavici vedle starce. „Jediné, co mě teď ještě váže k téhle chatrči, je jedno děvče, které bych si rád vzal za ženu, jestli se mi ji podaří vykoupit.“ Přitáhl si Unu na klín a odhrnul jí vlasy. „Tady vidíš, co všechno musí otrokyně vydržet, když chce uchovat při životě svoje dítě!“

Stařík se lekl a otřásl se. Digrald se naklonil k otci. Mluvil čím dál tím mírnějším hlasem: „My dva to už nějak vymyslíme. Ale o naši holčičku, Astridu, se nám stará jedna chudá vdova. Jestli pro mě chceš udělat něco dobrého, otče, tak použij své stříbro k tomu, abys Sigridě a jejím dětem našel místo na nějaké lodi, která popluje na Island. A postarej se, aby tam byla malá Astrida v bezpečí...“

* * *

Po sedmi dnech a nocích vplula do zátoky poničená loď s polámanou příďí i zádí. Byl to *Drak*.

Loď se v bouři uchýlila ze směru a vítr ji zanesl až k břehům Švédska. Tam se dostala do boje se švédskými vikinky a skoro všichni, kdo byli na palubě, podlehli ranám jejich mečů.

„Můj manžel je mrtev!“ Jarlova žena vztáhla ruce k nebi: „V tento

den proklínám všechny bohyně osudu!“

„Jarl už nežije,“ řekla Kumba a oči se jí rozzářily jako dva kousky jantaru. „Konečně jsem ho dostala. Zasáhla jsem ho svými kouzly a tajným zaříkáváním.“

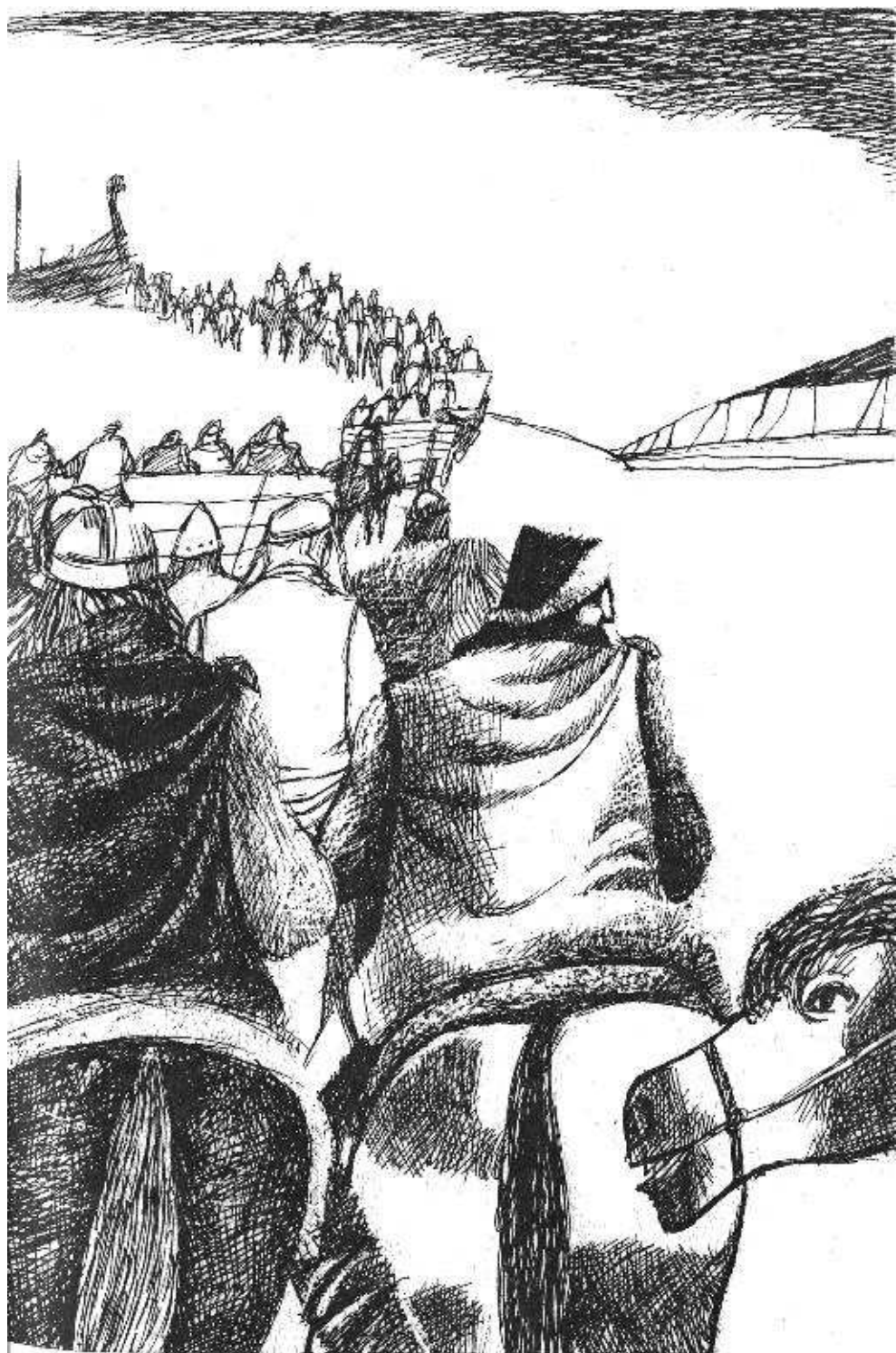
Ale Digrald se zachmuřil a sklonil hlavu. Takže je dál otrokem. A má jím zůstat i nadále. Jarl zemřel a nemůže už vyhlásit na sněmu, že mu udělil svobodu.

Nastaly rušné dny. Takové pozdvižení a tolik příprav jen kvůli tomu, že zemřel jeden člověk, ještě v životě nezažili. Po celém dvorci to vonělo jako o vánocích, přestože byl teprve podzim. Ženy pekly a chystaly jídlo, muži vařili pivo. Otroci měli od rána do večera spousty práce a ani v noci toho moc nenaspali. Ale ti, kteří se točili kolem vaření, měli aspoň tu výhodu, že si mohli tu a tam uždíbnout kousek něčeho k jídlu navíc. Una uléhala každíčký den krásně sytá. „Nikdy se nám nevede líp, než když někdo zemře,“ povzdechla si spokojeně.

Starý Klegge nevycházel ze sklepa, kde se vařila medovina. Den ze dne byl veselejší a veselejší, poskakoval na čím dál tím nejistějších nohách a prozpěvoval si žertovné písničky. Nakonec jarlova žena usoudila, že ho tam už nemůže nechat, a tak ho poslala do kuchyně hníst těsto. Tam se mu ovšem taky nevedlo špatně. Byl tam mezi spoustou děvčat, před nimiž se mohl předvádět a štípat je do tváří.

Pro pohřební mohylu vybrali místo, které leželo o samotě vysoko na kopci a odkud byl rozhled přes celý fjord. Jarlova žena si ze sousedního statku půjčila dvanáct otroků, a tak dvaadvacet mužů tři dny bez přestání kopalo a vyhazovalo hlínu. „To je mi ale pořádný hrob pro jediného muže,“ poznamenala Tira. „Chápeš to, Reime?“

Ale brzy to pochopili oba. Den na to, co otroci dokončili hrob, uslyšeli od moře pravidelný pokřik a povzbuzování mužů, kteří s vypětím všech sil táhli cosi těžkého. Ze všech stavení vybíhalo služebnictvo, otrokyně i řemeslníci, kteří byli zrovna na dvorci, a jim hned v patách děti. Reim si zaclonil oči. Dole v zálivu vytahovali otroci na břeh *Draka*. Loď se podobala obrovitému, nemocnému mořskému ptákovu, jak tam tak ležela na mělčině a jako by lapala po dechu. Otroci popotahovali její kýl po kulatých špalcích a loď se pomaloučku, sotva viditelně posunovala. Monotónní mumlání otroků se neslo fjordem a nad lesy jako temná smuteční píseň. K večeru byli už všichni ochraptělí, ale to už byla loď v hrobě.

Potom začaly ženy a děti nosit na loď věci. Přinášely truhly a skříňky, nádoby s jídlem, hrnce na vaření a rošty. Přitáhly i těžké vozy a saně. Dokud slunce nezapadlo, proudily k hrobu spousty lidí. Když přišel čas porazit dva býky a několik ovcí, rozlehlo se po dvoře bučení a pobekávání. Pozdě večer se ozvalo zoufalé zařehotání mladého koně, který pod ranou sekyry padl k zemi.

Než se nad vrcholky hor vyhoupl měsíc, vydal se k hrobu průvod s mrtvým. Jarl byl oblečen do červeného pláště a na hrudi měl položený štít a meč, jak se sluší a patří na udatného bojovníka. Teď se vydá na dlouhou cestu za Ódinem do Valhally. Plačky se rozkvílely a zvedaly ruce k obloze, kde se nad vrcholky smrků pomalu vynořoval měsíc a zaléval krajinu stříbrem.

* * *

Muži začali hrob zahazovat hlínou a vršit vysokou mohylu. Reim se odplížil. Tělo měl únavou ztěžklé, jako by bylo z olova. Kdyby se mu teď podařilo zmizet, možná že by si mohl i chvílku zdřímnout. Nikdo si nevšimne, že je pryč. Vydal se po pěšině, která vedla k louce se statným dubem.

Vtom někde blízko vedle sebe zaslechl podivné, naříkavě vzlyky. Zarazil se. Pod dubem seděl chlapec. Blondatou hlavičku měl skloněnou ke kolenům a ramena se mu třásla. Sigurd! Jarlův syn, který se cvičil v boji s mečem a oštěpem. Jarlův syn, který se příští léto chystá na viking. Sedí tady, vzlyká a brečí! Reim k němu popošel a vzal ho kolem ramen. Sigurd se lekl a zvedl hlavu. Po tvářích se mu koulely slzy jako hrachy. Potom si obličej zase schoval v dlaních.

„Já vím, že jsi nešťastný. Vždyť ti umřel táta.“

Sigurd zvedl hlavu. Mluvil tak tiše, že skoro jen šeptal: „Já musím pořád myslet na Bleska. Proč mi museli vzít mého poníka? Hrávali jsme si spolu každíčkový den. Teď je Blesk mrtvý a leží v chladné hlíně...“ Pláč se změnil v nešťastné povzlykávání.

Reim si přisedl těsně k Sigurdovi. Po těle se mu rozlil příjemný pocit: takhle tady spolu teď sedí, otrok a syn jarla. Oběma je jedenáct zim a oba tíží na duši stejně skličující myšlenky. Reim si v duchu představil jejich malou stáj doma v Irsku. Hvězdo, pomyslel si. Ty můj hodný, zlatý koníčku. Tebe už taky v životě neuvidím.

Sigurd si hřbetem ruky utřel nos. „Až se vrátím z vikinské výpravy a budu dospělý, Reime, propustím tebe i tvou sestru na svobodu.“

Krátce a jaksí nehezky se zasmál: „Víš, Reime, teď jsem tady totiž pánem já. Vlastním šest velkých dvorců a poručím víc než třiceti otrokům. Všichni očekávají, že ze mě bude velký viking. Ale já nemám chuť na nic jiného než vyřezávat si ze dřeva figurky, jak to dělají řezbáři.“ Ušklíbl se. „Otec se zřejmě zmýlil, když mi dal jméno po Sigurdovi Drakobijci.“

Sigurd roztáhl svůj plášť a oba kluci se opřeli o tlustý kmen dubu.

Reim nevěděl, jestli se má odvážit uvěřit tomu, co Sigurd řekl o propuštění na svobodu, ale začal si představovat, že si hraje na louce doma v Irsku. Zdátky k němu doléhaly rozvláčné, smutné pohřební písně, které pomalu slábly a slábly – až úplně zanikly.

* * *

Digrald se jen mračil a mračil a náladu měl pod psa. Když mu bylo takhle, nikdo si s ním netroufal ani promluvit. Všichni se mu zdaleka vyhýbali, aby si na nich nevyžil svůj vztek.

Ale zničehonic se mu oči rozjasnily. Zavolal Vidura a Unu: „Jarl je mrtvý,“ pošeptal jim. „Takže máme příležitost. Zvěsti o bohaté kořisti z tažení se už rozběhly do sousedních krajů. Bohatství je vždycky zdrojem neklidu. Jestli se nemýlím, můžeme každým dnem čekat útok. A když se panstvo pere, nikdo se nedívá, kam běží otrok...“

Jediný, kdo slyšel, o čem se toho večera hovořilo, byl Reim. Ležel na slámě, snažil se zachytit každíčké slovo a srdce mu přitom bilo jako zvon. Druhý den se přitočil k Digraldovi:

„Digralde, vezmeš nás na tu cestu, o které jsi mluvil, taky?“

Digrald na něho zděšeně pohlédl. Potom ho chytil za ramena a začal jím trást, div že mu hlava neuletěla. „Kdo ještě o tom ví, ty kluku všetečná? Odpověz mi!“

„Niii-kdo,“ vypravil ze sebe Reim a snažil se uniknout ze sevření.

„To, cos slyšel, nebylo pro tvoje uši,“ řekl Digrald přísně. „Na takovou nebezpečnou cestu s sebou nemůžeme brát děti.“

Ale zřejmě mu neuniklo, jak v Reimových očích pohasl plamínek naděje, protože chvíli nato ho zlehka pohládl po vlasech a řekl: „Tak dobře. Nemohu ti přece zakázat, abys šel s námi. Ale jazyk za zuby, rozumíš?“ pohrozil mu na závěr a zamračil se.

Všichni, kdo byli do plánu zasvěceni, museli teď být ostražití jako rysi. Jakmile zahlédli, že se v lese blízko dvorce něco hýbe, okamžitě museli upozornit ostatní. Šetřili si jídlo, tu kůrku chleba, tu trošku

mouky nebo kousek sušeného masa. Tira se každou noc ve vší tajnosti odplížila do stavení pro otroky a spala tam.

Čekali a doufali. Noc co noc ozařoval úplněk spící stavení a bojovníky na stráži. Hladina moře se leskla jako obrovský štít. Ticho jen tu a tam narušily slabé zvuky ze tmy lesa. Číhá tam někdo? Ne. To byla jen veverka, která se hravě vyšplhala po kmeni, nebo nějaký pták, který se rozletěl nad koruny stromů. Po lidech nebylo nikde ani vidu ani slechu.

Po několika dnech si jarlovi bojovníci s ulehčením oddychli. Zmenšili i počet hlídek. Raději než na stráži se střídali u hodovního stolu v síni. Bylo tam jídla i pití, co hrdlo ráčí. Mladíček, který se teď stal jarlem, seděl spolu se svou matkou v čestném křesle a důstojně přijímal každého, kdo před ním přišel pokleknout. A všichni se mohli na vlastní oči přesvědčit, že tento světlovlasý chlapec je důstojným pokračovatelem náčelnického rodu. Postupem času se k němu jistě přidá mnoho mužů. Neohrožené bojovníky lákaly hromady zlata.

* * *

Digraldovy plány byly založeny na představě, že by se mohli dostat na nějakou loď, která pozdě na podzim popluje na Island. Una a žena sedláka Bredeho byly vzdálené příbuzné a Brede se přece na Island chystá. Kdyby mu nabídli své služby, možná že by je s sebou na loď vzal. Byla to odvážná myšlenka, ale Digrald se jí držel jako tonoucí stébla.

Jen aby už nebylo pozdě. Ve vzduchu byl už chvílemi cítit mrazivý dech. A zůstat ještě celou další zimu jako otroci v moci jarlových mužů, to bylo skoro k nepřežití.

Digrald stál spolu s Reimem a Tirou a dívali se, jak se poslední listy snášejí k zemi. Nahé a bezbranné větve stromů trčely k obloze. Zničehonic se Digrald shýbl.

„Co tam vidíš, Digralde?“

Digrald uchopil Tiru za ruku a ukázal na tenkou vrstvičku ledu, která se po mrazivé noci usadila na hlíně. V jedné místě jasně viděli, jak se pod průzračným povrchem něco hýbe. Poslední závan křehkých letních barev.

Když Digrald vylomil tenoučký led, ozvalo se jemné křupnutí. A vtom se už ze země vznesl motýl. Nejprve jen ztěžka mávl křídly, ale potom se rozletěl průzračným podzimním vzduchem.

„Stejně umře,“ řekla Tira. „A možná že už dnes večer.“

„Ano,“ odpověděl Digrald zamyšleně a díval se za průsvitnými křídly, dokud se mu neztratila v dálce. „Ale zemře na svobodě.“

Digrald sklonil hlavu a vydal se zpátky do jejich chýše. A Tira s Reimem věděli, že dnes v noci bude mít poslední noční hlídku.

III

„Digralde,“ špitl Reim. „Neslyšíš nic?“

Statný obr ze spaní zabručel a rozhodil pažemi, až se sláma rozletěla do všech stran. „Kdo se to opovažuje budit unaveného otroka, když spí?“ zabručel. „Ať už je tu ticho, nebo si mě nepřejte!“

„Digralde,“ opakoval Reim a zatahal ho za vousy. „Já venku něco slyším!“

Tu Digrald vyskočil, jako by ho uštkl had. Strhl z okna hadr a vykoukl ven. Proti zlověstně modrému nočnímu nebi se nehybně tyčil temný smrkový les. Ale jestli ho smysly neklamou, má dojem, že jasně slyší řinčení zbraní.

Najednou mraky odpluly a objevil se měsíc. A vtom je uviděl: dlouhou řadu mužů, kteří se jako černí vlci plížili k jarlovu sídlu. Byli až po zuby ozbrojeni meči, štíty a smrtícími sekyrami. Z houští probleskovaly oštěpy. Tam čekali jezdci.

„Bůh hromu ať je s námi, máš pravdu, chlapče,“ vydechl Digrald. „Vzbud' ostatní. Musíme se připravit.“

Bylo jich celkem pět, kdo se chystali uprchnout. Bez jediného slova si našli své šaty a oblékli se. Za chvíli už byli hotovi.

Reim se sklonil nad Kumbu. Cítil, že má uplakaný obličej. „Staré Kumbě se po vás bude stýkat,“ řekla. „Ale už utíkejte.“

Z rohu se ozvalo Kleggeho zamručení: „Jen blázni utíkají od jednoho pána k druhému. Ale šťastnou cestu a ať vás bohové opatrují.“

Pět otroků se protáhlo dveřmi a najednou se ocitli uprostřed černé noci. Stráže nebylo nikde vidět.

* * *

Ozvalo se zatroubení rohu.

Illugové útočí! Uprchlíci zalehli na břicho do stínu několika lískových keřů. Na krátkou chvíli se stali svědky boje na planině. První šípky zasáhly stráže na dvoře. Ale vzápětí už ze svých příbytků vybíhali jarlovi bojovníci a zdálo se, že ze sebe setřásli spánek poměrně rychle. Vyšplhali na střechu síně a kosili útočníky deštěm smrtících šípů.

Chvíli nato se ozval dusot koňských kopyt. Ze tmy lesa vyrazili Illugové na koních. Obklíčili obytná stavení. Z korun vysokých stromů a z hustých křovin svištěly šípy a oštěpy.

Jarlovi muži, kteří se opevnili na střeše hlavního stavení, měli co dělat, aby uhasili zápalné šípy, které se ze tmy sypaly jako hvězdný déšť. Brzy však vzplála suchá drnová střecha jiného stavení a vzápětí už hořela i spižirna. Rudé plameny šlehaly vysoko do vzduchu a záře z ohně se odrážela na zdech síně.

„Už musíme jít,“ zašeptal Digrald. „Poběžíme k přívozu. Když se Illugům podařilo projít až k jarlovu dvorci, je cesta určitě volná. Pojdme,“ zašeptal a neslyšně jako divoká kočka se plížil zarosenou trávou. Ostatní se rozběhli za ním.

Reim pozoroval čtyři příkrčené postavy, které ve spěchu opouštěly chýši otroků. Věděl, že musí jít za nimi a že má nejvyšší čas. Ale jako by ho cosi zdržovalo. Mám rychlé nohy, pomyslel si, doženu je. A navíc znal cestu, kterou se vydali, dost dobře. U přívozu už s Digraldem jednou byl. Převozník byl propuštěný otrok z jarlova dvorce.

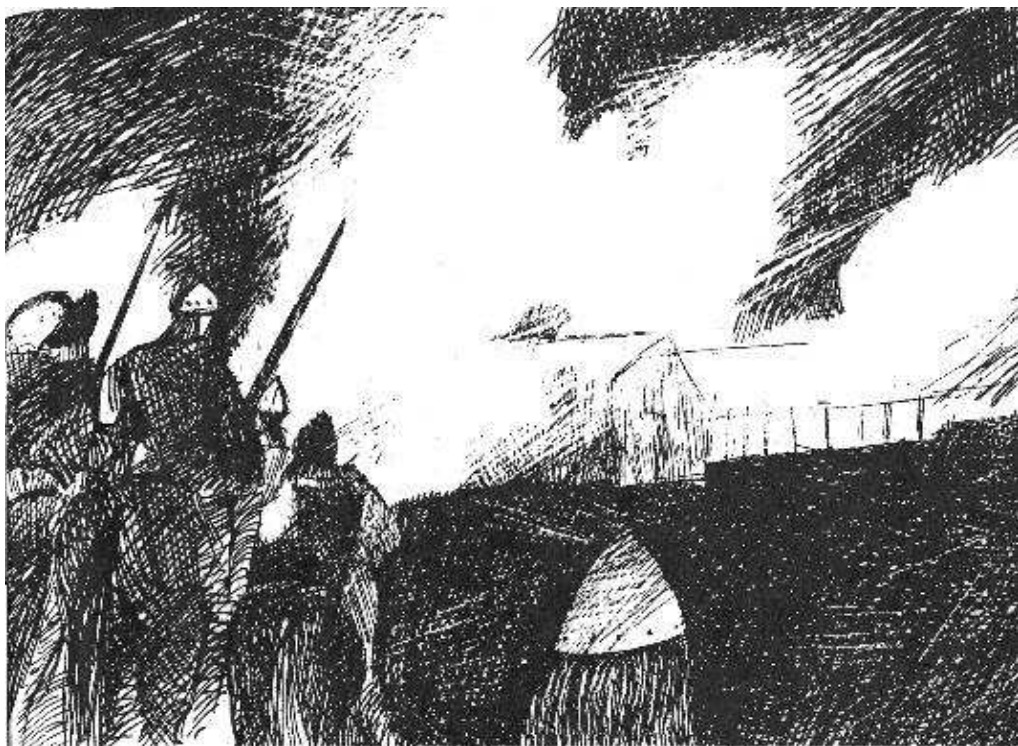
Reim zůstal ležet jako myška ve stínu houští a pozoroval zuřivý boj. Po zemi se váleli muži a koně jeden přes druhého. Divoký křik a vzteklé kletby se mísily s nářkem zraněných. Stavení, která byla v plamenech, praskala a syčela. Chvíli to vypadalo, že jiskry zapálí i les, ale vítr se naštěstí včas obrátil.

Jarlovi muži se bránili udatně. Boj pomalu slábl. Illugové zřejmě pochopili, že tentokrát jarlovo sídlo nedobudou. Zajali několik zraněných a stáhli se do tmy lesa. Nastalo ticho. Ve stříbřitém měsíčním světle zůstala mezi staveními ležet jen bezvládná těla koní a mužů.

„Sigurd je v bezpečí,“ řekl si Reim polohlasně. „Pokrevní bratři na život a na smrt! Teď ale už musím opravdu běžet za ostatními.“

* * *

Utíkal lesem, až doběhl k valům, kde měli jarlovi lidé jednu ze svých hlídkových věží. Srdce mu tlouklo jako o závod. Když šel tehdy lesem s Digraldem, stráž je zastavila a jeden z bojovníků šel s nimi, aby zkontroloval, zda opravdu nepůjdou dál než jen k přívozu. Ale tentokrát se jarlových mužů bát nemusel. Za kamenným valem zahlédl jejich bezvládná těla. Leželi jeden přes druhého a šípy jim ještě trčely

z těl.

Jako srnka přeskakoval kořeny a kameny. Na pěšince před ním byla tma a ticho. Po ostatních ani vidu ani slechu. Proklínal se, že byl tak hloupý a čekal. Kolem byla jen černočerná noc. A byl sám.

Ve vysokých smrcích šuměl a vzdychal vítr. „Bojíš se?“ šeptaly kmeny stromů.

„Ano, bojím,“ odpovídalo jeho bušící srdce. „Les je plný duchů a trolů. Mohou mě svést z cesty, nebo třeba i zlákat a zaklít do skály...“

„Tiše, takové věci neříkej,“ šuměl vítr.

Nad korunami stromů prosvítalo zelenavé světlo, ale tady v lese byla tma, že by ji mohl krájet. Zdáлки zaslechl slabé hučení. To byla řeka. Pěšina vedla z kopce podél vody až k malému zálivu na západ od úbočí lesa. Pokud se měsíc skrýval za mraky, viděl sotva na krok. Ale po levé straně tušil vysokou skalní stěnu a věděl, že jde správným směrem.

Ticho lesa znenadání prořalo zavytí. Reim cítil, jak mu krev

stydne v žilách. Jsou to psi ze dvorce, kteří už hledají uprchlé otroky? Nebo že by to byli vlci? Z mraků vykoukl měsíc a pěšina se v jeho ostrém světle zabělala. Rozběhl se rychleji. Větve ho chytaly za kazajku a šlehaly ho do obličeje.

Dostal se do spodní části údolí, kde rostl vřes a vysoké, žluté kapradí. V okamžiku, kdy kotouč měsíce zase zmizel za plujícím mrakem, ozvalo se vytí znovu. Tentokrát blíž. Zůstal bez hnutí stát, dokud měsíc zase nevykoukl. Potom se rozběhl, co mu dech stačil, po bělavé pěšině, která se vinula mezi kmeny smrků. Přeskakoval kameny a větve, tu a tam na kluzkém mechu upadl, ale vyškřábal se zase na nohy a pádil dál, až mu po obličeji crčely proudy potu.

Vtom se zavytí ozvalo těsně vedle něho a nepocházelo jen od jediného zvířete.

„Už jsou tady,“ pípala jeho ustrašená dušička. „Tady!“

V ostrém měsíčním světle uviděl tři nebo čtyři zvířata podobná vlkům, jak zlýma, žlutýma očima upřeně hledí přímo na něho. Ale co ho vyděsilo nejvíc, byly plíživé stíny za houštím. To nebyla zvířata. To byli lidé. Teď už mu bylo zcela jasné, že ho někdo pronásleduje. Jestli to jsou jarlovi bojovníci nebo Illugové nebo někdo úplně jiný, kdo mu jde v patách, to nevěděl. Ale zato věděl, že chytit otroka se vyplatí každému.

Až ve spáncích cítil, jak mu bije srdce. Do krku se mu dral pláč. Měl sto chutí plácnout sebou na pěšinu a všechno vzdát. Celý ten bláznivý úprk, na který se vydal úplně sám. Ale zpátky se přece vydat nemůže. Hrůza ho obešla a celý se roztřásl, když si vzpomněl, jak mu rány bičem svištěly přes záda, když se mu v horách rozutekly ovce.

Měsíc se zase schoval za mraky a Reim se rozběhl, kam ho nohy nesly, přes mechoviska a mokřiny. Zdálo se mu, že na zádech cítí dech vlčích tlam. Konečně doběhl k řece. Vrhł se do vody. Chladná voda mu vystříkla do obličeje a dodala mu nové síly. Přeplaval k druhému břehu a schoval se pod smrkem, který se převrátil do řeky. Ležel na vodě a ani nedutal. Skoro si ani netroufal dýchat. Psi čmouchali podél břehu, potom zavylí a znovu začmouchali na místě, kde se jim stopa ztratila. Tam se také objevili pronásledovatelé. Skočili do vody a brodili se při kraji řeky. Kleli a nadávali, že jim kořist unikla. Hledali dlouho, ale nakonec to vzdali. Odešli jen tak na oko, aby si na něho počíhali hned za nejbližším křovím? Reim nevěděl.

Teprve teď si uvědomil, jak je voda v řece ledová, ale přesto zůstal ve své skrýši pod stromem, dokud se nezačalo rozednívat a ranní

mrazík řeku nezahalil lehkou mlhou. Potom si ale uvědomil, že jestli nevyleze na břeh, zmrzne. Tělo už měl celé ztuhlé a promodralé.

Zaryl se prsty do kmene smrku a vysoukal se nahoru. Na kamenitém břehu zůstal vyčerpaně ležet, dokud nad hřebenem hor nevyšlo slunce. Potom se s vypětím všech sil zvedl na lokty a stáhl ze sebe mokré šaty. Teď, když se ranní mlha zvedla, uviděl, že břeh přechází v širokou, travnatou stráň. Polehávalo na ní stádo ovcí, které se ještě zcela neprobudily do nového dne. Zřejmě přeplaval na tu stranu údolí, která patří Illugům. „Ještě jsem volný,“ řekl si nahlas. Paprsky slabého podzimního sluníčka ho hřály jako dobří kamarádi. Přeběhl přes louku a těsně se přitulil k teplým tělům zvířat. Okamžitě se propadl do hlubokého spánku, takže ani necítil, jak ho čísi silné paže zvedají a odnášejí pryč.

* * *

Když se Reim probudil, dívaly se na něho dva páry zvědavých očí. Z jedné strany u něho stál svalnatý, ale malý muž s neupraveným vousiskem. Z druhé strany stála shrbená žena, které přes prsa visely slámově žluté copy.

„Neboj se,“ řekla žena. Její světle modré oči se usmívaly. „My ti nic neuděláme. Tumáš,“ řekla a podala mu misku, z které to sladce a teple vonělo. „Vypij si trochu kozího mléka. Dodá ti sílu.“

Reim si přidržel misku u úst a velkými doušky pil.

„Ty chudáčku malý,“ řekl muž. „Když jsem tě za svítání našel u řeky, byls polomrtvý zimou. Spals celý den. Nahoře v údolí se dnes v noci zřejmě daly velké věci. Viděli jsme, jak plameny šlehaají až nad les, a ještě teď je ve vzduchu cítit kouř. To asi hořelo na dvorci jarla Håkona, vid’? Však my jsme si hned říkali, že jsi zběhlý otrok z těch končin.“

Reim se prudce posadil.

„Tady se nemusíš ničeho bát,“ opakovala žena a snažila se ho uklidnit. „Dostal ses do dobrých rukou. My jsme sice otroci Illugů, ale je naší lidskou povinností pomáhat druhým, když jsou v nouzi. Máme to štěstí, že žijeme na vlastním dvorci. Ale přesto tě tu nemůžeme schovávat dlouho.“

Reim se rozhlédl. Téhle mrňavé, ubohoučké chaloupce by tedy dvorec nikdy neřekl. Nebylo to nic jiného než jakási kolnička z drnů a kamení s propadlou, mechem porostlou střechou. Jediná lavice tu byla

ta, na které teď seděl. Po místnůstce chodila malá koza a ožďibovala ze stěn mech.

Najednou se lekl. Zdálo se mu, že z kouta jasně slyší slabý hlas. Ležela tam hromada starých hadrů a ovčích kožešin. Ale vtom uviděl, že se ta hromada hýbe a že se z hadrů vynořila čísi hlava. Byl to strašlivě, ale strašlivě starý děda.

Obličej měl žlutý a vrásčitý jako řepa, kterou zapomněli přes zimu v hlíně. Reim seskočil z lavice. Člověk nikdy neví, jestli v takovémhle doupěti nebydlí skřeti nebo duchové.

„Polekal jsem tě?“ zapípal stařík. Zachichotal se a jeho smích zněl asi jako klokotání horského potůčku. „Aspoň uvidíš člověka, který je skoro stejně starý jako sám Ódin. Staří lidé mají hodně co vyprávět. Jen pojď blíž...“ Reim si dodal odvahy a popošel k němu. Stařík se s vypětím všech sil snažil posadit. Žena mu podepřela záda smotanými kožešinami a nadzvedla ho alespoň tak, aby měl hlavu nad roztrhanými příkrývkami. „Tak, to je ono, pradědečku,“ řekla. „Už brzo dostaneš něco teplého do žaludku, ty chudáčku můj vetšý.“

Stařík se usmál bezzubými ústy: „Sem k nám moc dětí nechodí. Když tak vidím takového malého klučinu, jako jsi ty, tak si vzpomenu na svoje první roky jako otrok. Říká se, že moji rodiče byli svobodní sedláci, ale já si ani nepamatuji, jak vypadali. Bylo mi čtyři nebo pět zim, když mě Illugové unesli z rodného statku a já se stal otrokem. Tehdy se o mě starala jedná stará hodná otrokyně.“

A tady v Norsku jsem žil celý život jako otrok. Moje žena byla taky otrokyně tady na dvorci Illuga Einarssona. A všech našich třináct dětí bylo otroky, a všechna vnoučata i pravnoučata. Narodili se jako otroci a zemřou jako otroci. Tak si bohové přejí, aby to bylo.“

Reimovi stouply do očí slzy a odvrátil se. Tak to dopadne i s ním a s Tirou, jestli se z téhle země nedostanou.

„Ale já jsem si svůj život stejně užil dobře,“ zachichotal se stařík. „Když nikoho nenapadne, aby nás zabil, dožijeme se my, kteří se dřeme v otroctví, vyššího věku, než panstvo na válečných taženích. Za všechny ty roky, co jsem na světě, se mi už vystříдалo dvanáct pánů. Všichni přišli o hlavu někde v daleké cizině. Já jsem se sice musel dřít a otročit, ale hlava mi naštěstí zůstala na krku. Ovšem dnes už mohu jen podle svých kloubů předvídat počasí, nic víc, chacha. Ale sasanky jsem viděl na kraji lesa rozkvétat už skoro stokrát.“ Reim polkl. „Jestli jsem spal tak dlouho, jak říkáte,“ řekl, „tak musím co nejrychleji dál.“

Žena mu přinesla šaty, které mu sušila u ohniště. Ukázala otevřenými dveřmi: „Přívoz je vidět až odsud. Ať ti bohyně osudu pomáhají, chlapče můj malý.“ A potom dodala tak potichu, že to Reim nezaslechl:

„Malý otrok, který se vydá takhle sám do světa, nemá velkou šanci.“

* * *

Když se Reim rozběhl k přívozu, slunce už pomalu zapadalo do moře. Běžel bos a z kazajky mu zbývaly už jen cáry. Každý musel na první pohled poznat, že je zběhlý otrok. Ale přesto doufal, že všechno dobře dopadne. Dole v zátoce se na hladině houpala úzká pramice, která převážela lidi přes úžinu. S ulehčením si vydechl. Takže převozník je tedy doma.

Převozníkův roubený domek stál až úplně u vody. Už zdálky viděl ve dveřích jeho dlouhou, nahrbenou postavu. Reim cítil, jak mu srdce v prsou poskočilo radostí. Teď už má skoro vyhráno. Hned na druhé straně úžiny je město a odtamtud se mu už jistě podaří najít Bredeho dvorec. Lehce jako srnka přeběhl poslední úsek, který mu zbýval k přívozu.

„Potřebuju se dostat na druhou stranu do města!“ Reim sotva dechu popadal. „Buď tak hodný a převez mě tam. Jestli chceš, dám ti za to tenhle přívěsek,“ ukázal mu železný křížek, který měl na krku.

Ale v tom okamžiku vycítil, že něco není v pořádku. Převozník se mu pokoušel naznačit, aby utekl pryč. „Neměl jsi sem vůbec chodit,“ zašeptal a bezradně rozhodil rukama.

Ale už bylo pozdě. Zničehonic se ve dveřích vedle převozníka objevili dva muži. Do Reima jako když uhodí blesk. Okamžitě poznal své pronásledovatele z předešlé noci. Ze stavení se ozvalo poštekávání psů.

„Co bys řekl tomu, kdybychom tě do města převezli my? A zadarmo...“ Jeden z mužů se škodolibě zasmál a píchl Reima svým nožem mezi lopatky. „V noci jsme sice měli štěstí, chytili jsme pár velkých ryb, ale trocha potěru v síti taky neuškodí.“

Reim vykulil oči. V domku zahlédl tři jarlovy bojovníky: ruce měli svázané za zády a z oblečení jim zbyla jen košile a spodní kalhoty. Nevypadali zrovna moc důstojně. Jeden ze zajatců měl žlutou kozí bradku a krysí očka. Reim se pod jeho pohledem přikrčil. Viking Had!

„A vy tři ven, nebo vám pomůžeme, až vás to bude mrzet!“
rozkázali muži z Illugova rodu.

Potom vyvedli psy a významně se převozníka zeptali, jestli je
přece jen nechce převézt do města.

* * *

Reim si město představoval daleko větší. Skoro ho až trochu
zklamalo. Nebyly tu žádné velké, kamenné domy, jenom hrstka
nizkých, dřevěných stavení s drnovými střechami, které slunce
vypálilo do běla. Mezi domky vedlo pár ubohoučkých a neuklizených
uliček, kde se povalovalo mokré podzimní listí.

Ale Kumba měla pravdu, když říkala, že ve městě je živo.

Všude byla spousta lidí a ze stánků se zbožím se ozýval křik a
hlasité volání. Někteří obchodníci prodávali kotlíky a maskové hrnce,
jiní zas sněhobílé peří, které si bohatí mohli nasypat do peřin a
polštářů. Byl tam i sokolník a ukazoval kolemjdoucím leskle černé
ptáky, které držel na kožené rukavici. Obchodníci s oblečením
vytahovali ze svých naditých truhlic jeden balík šatů a barevných
látek za druhým. Ze střechy kovářny stoupal k obloze hustý šedivý
kouř. Uvnitř žhnula kovářská pec a ozývaly se ohlušující údery
kladiva. A byla tam taky spousta zvířat. Po uličkách pobíhaly
kdákající slepice a tu a tam pochrochtávalo i pár čuníků. Mezi domy
projela skupinka zámožných jezdců na koních s překrásně
vyzdobenými postroji. Děti seděly na nízkých huňatých ponících.
Smály se a ohromně je bavilo pozorovat všechny ty zvláštní věci,
které tady ve městě byly k vidění.

Kousek stranou si pár žen postavilo kožené stany. Vařily v nich
bylinkové nápoje pro vymrzlé pocestné zdaleka. „Jsme věštkyně!“
vykřikovaly chraplavým hlasem. „Umíme věštit. Víme všechno o
budoucnosti, víme o všem, co se kde ve světě událo!“

Mezi sebou měly malého kulařoučkého chlapíka s bystrými očima.
Prodával nejrůznější amulety pro štěstí, které jste si mohli pověsit na
krk nebo na zápěstí. Uchopil několik stříbrných kladívek a pohupoval
jimi před očima kolemjdoucích. „Jen se račte podívat, Tórova mocná
kladiva!“ lákal kupce. „Ochrání vás před dnou i před morem, před
dravou zvěří i před troly, před duchy a skřety!“ Jeden starý, dnou
nalomený sedlák se u něho zastavil, aby si kladívko koupil.

Obchodník šibalsky zamrkal a ze záhybu kabátu vytáhl maličký

blýskavý křížek. Rychle se rozhlédl do všech stran. „Tuhle vzácnost by sis taky neměl nechat ujít, kamaráde,“ zašeptal mu důvěrně. „Shrbená záda se ti nenarovná, dokud nebudeš používat mocné čarovné amulety, které přinášejí štěstí. Tyhle kříže jsou teď v zemích na západě moc oblíbené. Říká se, že přinášejí zdraví a dlouhý život...“

Stařík mu zaplatil ještě jednu stříbrnou minci ze svého koženého váčku a odkulhal dál.

Ve městě se prodávali i otroci.

Reimovi bušilo srdce jako o závod. Vedle něho stál Karel Náčelnická hlava z rodu Illugů. Všude kolem postávalo hodně žen, dětí i dospělých mužů. Většinou byli svázaní. Kupci se mezi nimi procházeli, prohlíželi si je a domlouvali cenu s prodávajícími.

Největší zájem byl o silné mladíky. Ale někteří kupci chtěli raději mladé otrokyně. Byly totiž lacinější.

* * *

„Otevři pusu!“ přikázal robustní chlapík, který se zastavil před Reimem. Měl mohutný šedočerný plnovous a oči mu pod hustým obočím nebylo skoro vidět. Reim si netroufl nic jiného než uposlechnout. Doširoka otevřel pusku a zahleděl se k bledému podzimnímu sluníčku, které ozařovalo trh s otroky.

Chlapík se uchichtl: „Tenhle kluk jistě kouše hlava nehlava, přestože mu druhé zuby teprve rostou!“

„Snad si ho nechceš koupit místo hlídacího psa,“ zasmál se Karel Náčelnická hlava.

Muž si Reima prohlížel od hlavy k patě. „Ále, ten na žádnou velkou práci nebude, takový hubeňour slaboučký,“ usoudil nakonec. „V těchhle vrabčích svalech moc síly nebude,“ řekl a ohmatával přitom Reimovi nadloktí.

„Však on vyroste a zesílí, drahý příteli. Šestileté hřbě nemůžeš soudit podle chůze.“

Sedlák se rozřehal na celé kolo: „Ty jsi mi ale skvělý obchodník, Karle. Nejradši bys mi namluvil, že toho kluka máma ještě kojí. Každý přece pozná, že je mu určitě nejmíň dvanáct zim.“ Žďuchl Reima do boku: „Nemám pravdu, chlapče?“

Reim honem přikývl, ale okamžitě pochopil, že udělal chybu, protože Karel Náčelnická hlava ho kopl do holeně, až mu celým tělem

projela řezavá bolest. Sedlák si zabručel pod vousy: „Ze mě ti žádný obchod nekouká, kamaráde. Musím se porozhlédnout po nějakých silných pracantech, škvřnata mi nestačí.“

Poodešel k velkému světlovlasému chlapci, který stál ve skupince zámožného sedláka z obilných krajů, a začal sjednávat cenu za něho. „Tohle je jiné zboží!“ zavolal ještě zpátky.

Světlovlasý chlapec se rozplakal. Dlouho k sobě tiskl staženku, která se choulila vedle něho, ale potom se musel vydat za svým novým pánem. „Ať tě ochraňují všichni bohové ve Valhalle!“ volala za ním babička.

Reim se po očku podíval na Karla: měl špatnou náladu a Reim věděl, co si myslí. Tady na trhu to s kupci vypadalo bledě. Sedlák měl pravdu. Chlapec byl slabý a zelený, a žebra se mu pod kůží dala přímo počítat.

„Kolik chceš tady za toho klučinu?“

Do Reima jako když udeří. Ten hlas přece odněkud zná! Před ním se objevil podsaditý chlapík v hnědém plášti s kapuci. Reim radosti div nevykřikl, když poznal, kdo to je. Ale muž na něho skoro neznatelně mrkl a Reim se zadíval do země, jako že nic.

„Marku stříbra. Časem vyroste a zesílí.“

„Marku stříbra?!“ Muž v plášti ta slova divže nevyplivl Karlovi do obličeje. „Za tu hubenou kostru nedám víc než pár halířů. Vždyť možná ani nedožije do jara. Potřebuji nějakého otroka, který by mi teď v zimě vymlátil obilí, na jaře ho už nebudu potřebovat. Nesnaž se ze mě vylákat peníze. Tady máš dva šestáky. Jestli ho neprodáš teď, už ho nekoupí nikdo.“ Karel nakvašeně vrtěl hlavou. Tohle byl špatný den. Ale s kupcem si plácl. Obchod byl uzavřen.

Když došli až za vysoké stromy na kraji tržiště, Reim se už neudržel. Ze samé radosti hlasitě vykřikl. Měl obrovskou chuť vrhnout se Bredemu kolem krku, ale netroufal si. Vždyť je pořád jen otrok a teď patří jemu.

Brede se zasmál a podrbal se ve své šedivé kšticí: „Víc peněz jsem stejně neměl. Dal tě skoro zadarmo. Ale na radování teď moc času nemáme. Loď už na nás čeká. Musíme si pospíšet.“

Ale vtom se zarazil a ohlédl se. „Co je to za pozdvižení?“ divil se. „Zdálo se mi, jako bych zaslechl křik, který oba dobře známe.“

Reim se podíval mezi větvemi. Jakýsi severonorský náčelník se ze všech sil snažil pohnout jedním otrokem, který za nic na světě nechtěl jít s ním. „Zapltil jsem za tebe dvě marky stříbra, ty pse!“ rozčiloval

se náčelník. „Nohy máš dost silné, aby tě unesly. Tak sebou pěkně koukej pohnout!“

Otrok se hlasitě bránil. Z úst se mu valily proudy nadávek a kleteb: „Jsem nejpřednější bojovník z družiny jarla Hákona!“ vřestěl. „Ať tě ani nenapadne se mě dotknout!“

„To si piš, že mě to napadne,“ zahučel náčelník a švihl otroka bičem přes záda. „Budeš se muset co nejdřív naučit ten svůj drzý jazyk krotit, kozí bradko, nebo by tvůj život mohl vzít rychlý a smutný konec!“

Když se na jednoho štěstí usměje, obrátí se k druhému zády, napadlo Reima. Ať už o nás rozhodují svatí nebo bohyně osudu, ten život je přece jen zvláštní...

* * *

„Copak jsem to neříkal, že brát s sebou na takovou nebezpečnou výpravu děti je holý nesmysl?“ zabručel Digrald, když se Reim objevil ve dveřích. Dosud probíhalo všechno tak, jak Digrald doufal. Bergliota své příbuzné přijala vlídně a sedlák Brede byl rád, že získal takového siláka, jako je Digrald, který mu pomůže překonat první obtížné měsíce v nové zemi. Jediný, kdo Digraldovi narušoval plány, byl ten malý irský neposeda, který se jim v noci při útěku ztratil. V poslední chvíli dostal Brede nápad, že si zajde do města na trh, aby se – jak řekl – „porozhlédl po zaběhlých hříbatech“.

Vidur se srdečně zasmál a žďuchl Reima do boku: „Ty si prostě musíš jít za každou cenu vlastní cestou, vid’?“

Una Reima objala, až se v jejím měkkém náručí skoro ztratil. Ale Tira se zlobila. Z očí jí šlehaly blesky: „Ty moulo,“ zavrčela. „Kdybys přišel o jediný den později, už bychom byli daleko na moři. Jak se jenom můžeš chovat tak hloupě!“

Reim se červenal až za ušima, ale přesto se musel usmát. To je přece celá Tira. V životě nepotkal člověka, který by se uměl tak parádně rozdurdit jako ona: zatínala pěstičky a prskala jako vzteklá kočka. Ale naštěstí své drápky zase rychle schovala. „A navíc jsi zmrzlý jako drozd,“ řekla a přehodila mu přes záda svůj špinavý kabátek.

V Bredeho nízké světnici se sešla zvláštní společnost: na dlouhé lavici seděli zamlklí muži v hnědých kazajkách a s pečlivě zastřiženými vlasy i vousy – místní sedláci. Ženy měly vlasy

schované pod šátky, jak se sluší a patří, a na sobě měly vlněné šaty. Malé děti seděly dospělým na klíně a větší děti pořád o něco žadonily a tahaly své mámy za sukně. Pár dospívajících kluků a děvčat pobíhalo sem a tam a navzájem se škádliho. Kousek stranou seděli otroci. Měli rozčuchané vlasy, neupravené vousy a šaty samý cár. Byli zvyklí mlčet, když mluví svobodní lidé.

Celkem měly vyplout čtyři lodě. Jedna patřila hospodyni Aud. Aud byla vdova se sedmi syny a už dlouho měla v plánu přeplavit se přes moře na západ a najít si tam nové pozemky. Před časem obětovala bohům a usoudila, že tento rok pro ni bude příznivý a vhodný k odplutí. Ale zničehonic se jí donesla zpráva, že její nejstarší syn padl při výpravě do země Franků. A tak musela odjezd odložit od jednoho úplňku k druhému. Chtěla nejprve v zemi, kde od nepaměti odpočívali její předci, vztyčit mrtvému synovi mohyly.

Blížil se sice už podzim, ale couvnout už nemohli. Sedláci se na dlouhou cestu připravovali celé léto. A teď měli připravené truhly s oblečením i s ložním prádlem, kožené pytle s obilím a velké bečky se soleným i čerstvým masem. Jen kolik dní jim trvalo, než porazili všechnen dobytek, který nemohli vzít s sebou. „To byla ale dřina,“ povzdechla si Bergliota. „Ale teď už se konečně můžeme vydat na cestu. Co říkáš, muži?“

Sedlák Brede se poškrábal ve vousech. Postavil se na práh a zadíval se přes fjord. Moře bylo temně šedé a mělo stejnou barvu jako obloha. V dáli se bělala pěna vln.

„Bojím se, že tohle není moc vhodné počasí pro tak dalekou plavbu,“ řekl krátce.

„Vítr přece fouká od pevniny,“ namítl sedlák Torolv. „Když budeme mít štěstí, doplujeme na Island za pár dní. Máme dobrý vítr.“

Brede neodpověděl. Jen postával a zamyšleně se rozhlížel přes moře. Zvedl se třetí sedlák, který dosud mlčky seděl v koutě:

„Myslím, že Torolv má pravdu. Musíme vyplout teď, nedá se nic dělat. Nechápu, Brede, čeho se pořád bojíš. Tady nás nečeká nic dobrého. Schyluje se k dlouhým bojům mezi jarlovým rodem a Illugy. A stejně jako už tolikrát na nás dolehne, že naše dvorce stojí uprostřed bitevního pole těch dvou rodů. Je přece jedno, jestli přijdeme o život tady doma, nebo na širém moři. Osobně bych dal přednost studené smrti před moc horkou, chacha...“

Bergliota spokojeně přikývla. „Tak je rozhodnuto,“ řekla. „Bohyně osudu nám byly nakloněné. Nemůžeme čekat, že nám stejnou přízeň

prokáží i příště. V noci sneseme všechny truhly a pytle na pobřeží. Dobytek tam přivedeme až těsně před vyplutím.“

Bergliota podala Reimovi pohár s bylinkovým nápojem: „Jestli je pravda, co mi tu vyprávíš, že ses celou noc máchal v ledové vodě, tak bude nejlíp, když vypiješ tenhle odvar.“ Reim se sice ošklíbl, ale z rozhodného výrazu hospodyně vyčetl, že musí uposlechnout. A tak všechen vřící nápoj spolykal.

„Ten klučina by dnes snad mohl přespat tady ve světnici,“ řekla Bergliota. „Ale vy ostatní se musíte schovat v chlívků. Nic lepšího mě nenapadá. Dnes v noci bude leckdo obcházet po kraji a hledat uprchlé otroky.“

„Hledat uprchlé otroky, hledat uprchlé otroky...“ Ta slova se Reimovi honila ztěžklou hlavou. Svalil se na lavici. Jako by se s ním celá světnice houpala, vznášela a ztrácela se ve snu. A najednou odplouval s oblaky, vysoko převysoko na obloze, letěl přes hory a přes dolů, a vracel se k místům, které právě opustil...

* * *

Nad drnové střechy jarlova dvorce se právě vyhouply první bledé sluneční paprsky. Na dvoře před hlavním stavením byly jasně patrné stopy po nočním boji. Na chladné zemi ještě stále leželo několik bezvládných lidských těl a pár koní. Všude se povalovala polámaná kopí a šípy, a jedna zatoulaná přilba se dokutálela až k potůčku vedle stavení pro otroky. V místech, kde stávala spižírna, se černala doutnající hromada ohořelých trámů. Popel byl ještě žhavý. Na dvorec se snesla smrt a neštěstí.

Bledá a unavená jarlova žena seděla se svým synem v čestném křesle. Tam také přijala zprávu, že dvanáct jarlových mužů padlo a tři – mezi nimi i Viking Had – byli pravděpodobně zajati. Slabě zanaříkala: „Běda přeběda, že jsem se musela dožít tak strašlivého dne. Neznám nic jiného než boje a rozepře. Není tomu tak dávno, co se tady po dvoře proháněli moji čtyři synáčci. Teď jsou tři z nich mrtví. Dva padli na vikingu na západě a nejstaršího mi zabili Illugové.“ Schovala si obličej do dlaní. Ale najednou se zprudka vztyčila. Z očí jí šlehaly blesky: „Sigurde, nezapomeň svého nejstaršího bratra pomstít!“

„Přiveď otroky!“ zavolala na jednoho z bojovníků. „Je načase, aby uklidili to tratoliště, co máme přede dveřmi.“

Ale když se bojovník vrátil, byl tak rozčilený, že málem koktal: „Otroci utekli, paní! Zůstali tu jen staří a pár těch přihlouplých mladíků...“

„Kde je Digrald?“

„Pryč, paní.“

„A Una? A Vidur?“

„Taky pryč, paní.“

„Tak to zmizel i Reim... a Tira,“ řekl Sigurd tak tiše, že to nikdo ani nezaslechl. „Co kdybych tak i já...“

Jarlova žena se zachmuřila. Bez otroků se neobejde. Vždyť všechnu práci v hospodářství přece dělají oni: vaří, zpracovávají mléko, štípou dříví, ořou...

„Banda jedna otroká!“ rozkřikla se vztekle. „Copak tady nedostávali jídlo a šaty? Dneska už nikdo neumí věrně sloužit svému hospodáři!“

A zatímco tam tak seděla a lamentovala, vešel do síně Viking Vítěz a oznámil jí, že přináší dobré novinky. Dostal prý zprávu, že náčelník z obilných krajů je na cestě s několika sty dobře vyzbrojených bojovníků. Kromě toho se prý proslýchá, že i král se rozhodl podporovat mladého jarla proti útokům sousedů.

Jakmile to řekl, bojovníci vyrazili vítězný pokřik. Všichni se shromáždili v síni. Viking Vítěz před ně předstoupil a promluvil: Podle jeho názoru prý vyvázli z útoku dobře. Někteří z jarlových mužů ovšem padli – tak už to bývá. Ale k pokladům se nepřátelé nedostali a dvorec stojí a stát bude do konce všech dnů. Tak proč se trápit, že pár otrockých kůží dostalo chuť vzít do zajecích? Příští rok se chystají nové výpravy. A zase budou hory zlata a další otroci. Mladá, svěží krev! Dokud budou mít rychlé lodě a ostré meče...

Zvedl se skald a začal opěvovat mrtvého jarla: jak byl udatný v boji a jak nevídaně bohatý! Ať se stejně tak vede i jeho synovi, mladému Sigurdovi, který se už v létě vydá na odvážné vikinské tažení.

Muži si naplnili poháry medovinou a připili si. A tak to šlo celý den a celý večer. A zatímco nad horami vyšel měsíc, bojovníci si vyprávěli napínavé příběhy o dalekých výpravách, které zažili, a o všem tom třpytivém zlatě, které na ně příští rok čeká. Předháněli se, kdo nejvíc upoutá pozornost mladého jarla.

Ale Sigurd ve svém čestném křesle jen tiše a zamyšleně seděl. Jeho myšlenky bloudily úplně jinde. Jako by odplouvaly na stříbrných

měsíčních paprscích a vznášely se vysoko, převysoko nad dvorcem.

Tvář se mu rozjasnila, teprve když do síně vstoupil malý kejklíč, který přiměl svého psíka, aby proskakoval obručí a předváděl další kousky. „Ještě!“ volal nadšeně a smál se obratnosti šikovného zvířátka. A v tom okamžiku vydal svůj první rozkaz jako jarl: „Postarejte se, aby tento kejklíč dostal zlatý náramek a pes šťavnatou kýtu.“

* * *

Když nad hřebenem hor na východě začalo svítat, byly už všechny čtyři lodě nových osídlovatelů Islandu daleko na fjordu. Za nimi se až do nebe příkře tyčila zelenomodrá hora Běsů. Kolem jejich vrcholků poletovaly lehounké vločky sněhu.

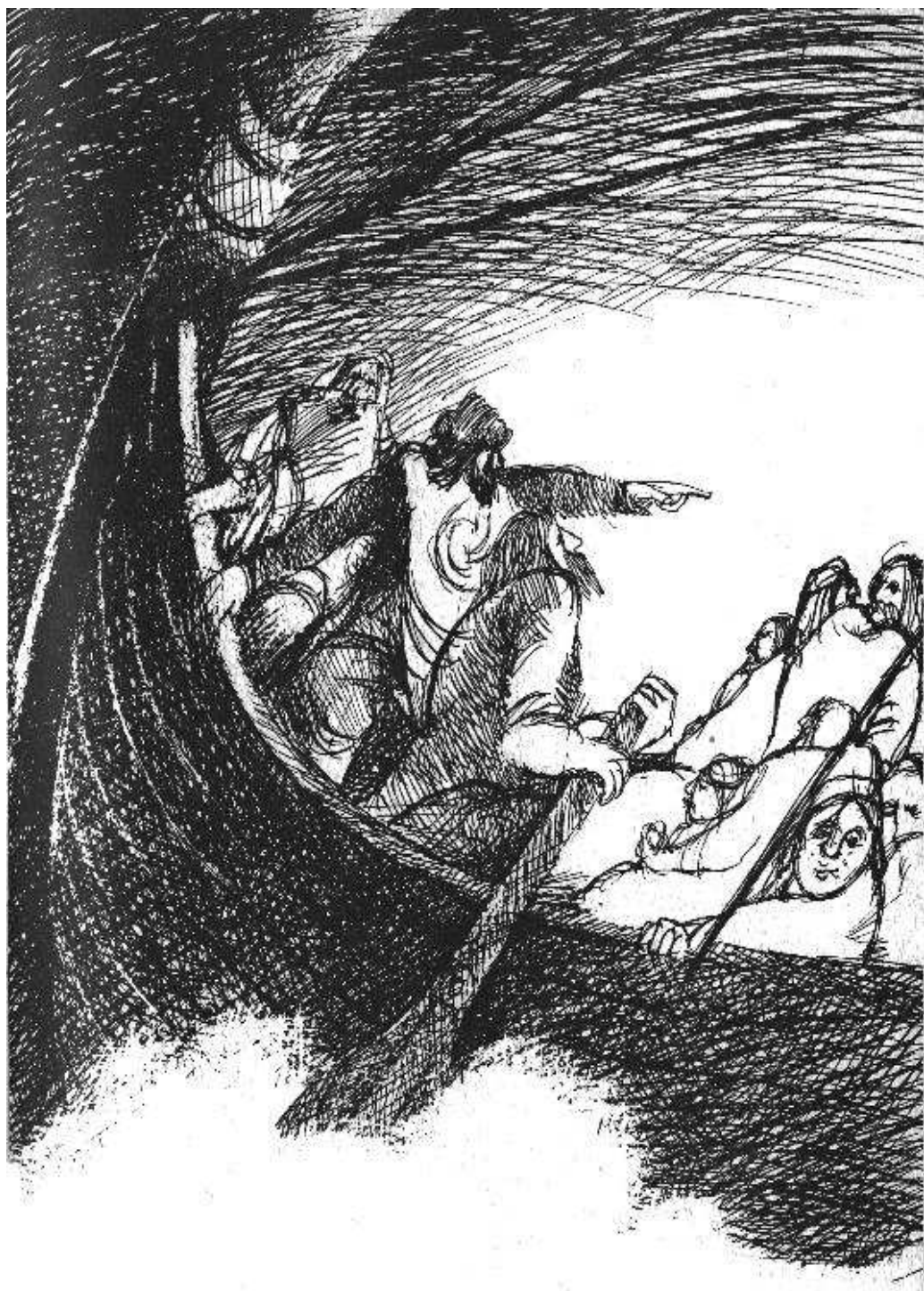
Veslaři pravidelně zabírali. Vesla pleskala o hladinu. Tira, Reim a ostatní děti hladili zvířata, domlouvali jim, a vůbec dělali všechno, co bylo v jejich silách, aby je uklidnili. Na palubě bylo pět mladých telátek a jeden býček, několik ovcí a pár koz, které mečely a byly velmi neklidné. Šedák stál přivázaný ke stěžni. Byl to hodný a moudrý kůň, který trpělivě přežvykoval trochu suchého sena. Plavbu na lodi už zažil dřív.

„Kdy už tam budeme?“ naléhaly děti.

U kormidla stál sedlák Asbjørn. Znal norské břehy i cestu na Island skoro z paměti.

„Jestli nám bohové budou nakloněni, doplujeme na Island asi tak za deset nebo dvanáct dní,“ odpověděl. „Ale jestli se vítr stočí, může nám to taky trvat víc než měsíc, než se tam dostaneme. Po cestě nás čeká mnoho nebezpečí. Možná že podél pobřeží číhají vikingové nebo piráti. A jestli se dostaneme se zdravou kůží podél pobřeží na otevřené moře, budeme proti sobě mít jiného a nebezpečnějšího nepřítele – samotný oceán.“

Děti se krčily za okrajem lodi a vykulenýma očkami pozorovaly měnící se krajinu. Šedivá mořská hladina byla posetá tisíci ostrůvky – některé byly zarostlé lesy, na jiných se tyčily strmé útesy a skály. Každým okamžikem s hrůzou čekali, že se ze skal ozve bojový pokřik a palubu zasype déšť šípů. Ale jedině, co slyšeli, byl křik racků, kteří kroužili vysoko nad stěžněm. Široko daleko nebylo vidět žádnou cizí pirátskou loď. A přitom pluli oblastí, kde vikingové řádili nejvíc!

Když lodě minuly nejzazší holé útesové ostrůvky, které jako by chránily ústí fjordu, bylo jasné, že překonali první velkou překážku. Napjali plachtu a k obloze se vznesl vítězoslavný jásot. Lodě nabraly rychlost a brázdily si cestu vlnami.

„Teď máme oceán přímo před sebou!“ vykřikl Asbjørn od kormidla. Rozpěněné vlny zalévaly palubu. Asbjørn už měl svůj tlustý, vlněný kabátec do poslední nitky promočený. „Tímhle tempem dorazíme na Island rychleji než všichni ostatní osídlovatelé před námi!“

Lod' se prudce kymácela ze strany na stranu. Kolem dokola bylo jenom šedé moře a šedá obloha. Asbjørn se zamračil. Slunce zatím ještě mořským oparem slabě prosvítalo, ale kdyby mlha zhoustla, neměli by se podle čeho řídit. Snadno by ztratili směr.

„Kéž nás opatruje bůh všech moří Njord!“ křičel Brede do větru a křečovitě se držel lanoví. Kudrnatý vous mu ve vichru vlál do všech stran.

Tira, Reim i ostatní děti zalezli do lodního stanu. Una s Bergliotou tam nasypaly do železného kotlíku dřevěné odřezky a piliny, aby trochu zatopily. Teď nad uhlíky opékaly kousky masa.

„Berte si, děti,“ řekla s úsměvem Bergliota. „Ale pořádně to maso rozžvýkejte, protože kdo ví, jak dlouho budeme muset na moři vydržet“

Tira neměla na jídlo ani pomyšlení. Jako by se jí i v žaludku přehupovala jedna vlna přes druhou. Zavrtala si hlavu k teplému břichu jedné z ovcí a dlouho tak zůstala ležet a jen tiše naříkala. Ale moc klidu si neužila. Díže a truhly, hrnce a kotlíky se jedno přes druhé převalovaly po stanu.

Reim si předsevzal, že ostatní děti naučí písmena, která znal z klášterní školy. Ale brzytoho musel nechat. Lod' se tak strašlivě kymácela, že mu nůž, jímž řezal do dřívka znaky, ujel a zařízl se mu do bříška palce. Hluboká rána nehezky krvácela.

„Štěnata a kořata si nemají hrát s ostrým železem,“ řekl Brede. Roztrhal pár hadříků na proužky a ránu mu obvázal.

V nejzazším koutku seděl Digrald a byl stejně klidný, jako by odpočíval na balvanu hluboko zabořeném do země. Vykládal o tom, jak nádherný bude život v nové zemi. Jsou tam prý skvělé pastviny a pro všechny dost místa. Určitě se jim podaří postavit si střechu nad hlavou, ještě než začne podzimní nečas. Pustí se do práce, až se z něho bude kouřit. Už se na to těší.

Una se nemohla dočkat, až zase uvidí svou dcerušku. A Aud mluvila o dvorci, který pro sebe a pro své syny postaví.

Kvečeru zahalekal Vidur od kormidla: „Jasní se!“

* * *

Reim se vysoukal ze stanu na palubu. Brr, to je ale vichr! Vlny se s hukotem tříštily o bok lodě a z hlubin to strašidelně klokotalo a bublalo. Ale nad hlavou měl nebe plné zářivých hvězd.

O kousek dál stála Tira. Jak se tam tak opírala o kraj lodě, měl najednou pocit, že se trochu podobá mamince. Přes léto ohromně vytáhla. Už to nebyla žádná malá holčička.

Když bratra uviděla, nejistým krokem k němu popošla. Vítr jí foukal vlasy do obličeje. „Hu hu, blíží se k tobě mořská příšera!“

Fuj, Reim se oťrásl. O takových věcech na moři radši ani nemluvit. Ale potom se rozesmál: „V životě jsem ještě neslyšel o mořské příšeře, které je na lodi tak špatně, že celý den jen leží a drží se za břicho!“

Zatahala ho za nepoddajnou čupřinu: „Že ty mě musíš taky pořád zlobit, Reime.“

„Reime,“ ušklíbl se. „To jméno můžeš teď už klidně zapomenout...“

„Zapomenout, jaké jméno jsi dostal jako otrok? To přece nejde. Vždyť jsme pořád ještě otroci, přestože sloužíme jinému pánovi.“

Reim jí ale pošeptal do ucha: „Člověk přece může doufat, že jednoho dne bude zase na svobodě, ne? Třeba až se dostaneme na Island...“

Šťastně, ale trochu nejistě se usmála: „Hele, Patriku...“ To jméno znělo najednou tak nezvykle.

„Copak Sunnivo?“

„Vidíš totéž, co vidím já?“

Zaklonil hlavu a zahleděl se na zářivou noční oblohu. A tu pochopil, na co se ptala. Uprostřed změti hvězd zahlédl Malý vůz, podle kterého se doma v Irsku vždycky řídili, když zaběhli moc daleko – svítival jim přímo nad střechou rodného statku. A teď zářil a neklidně poblikával do větrné noci jako znamení z veliké dálky.

„To je divné, že jsme si ho nevšimli dřív. Za celou tu dobu, co jsme byli v Norsku jako otroci.“

„Ano, je to trošku divné.“

„Sunnivo, myslíš, že se někdy...“

Reim větu nedokončil. Věděl, že by sestra jen zavrtěla hlavou a řekla něco podobného, jako říkávala babička Gaeliona: „Ty můj malý, hloupoučký uličníku, nikdo přece neví, jaký osud ho čeká...“

2. DÍL

ÚTĚK

I

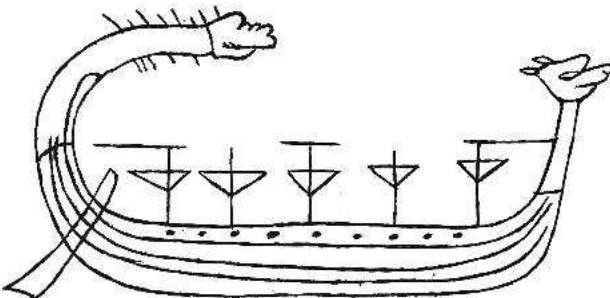
Tira si přitáhla ovčí kožešinu těsněji kolem těla. Třásla se zimou. V její malé skrýši moc místa nebylo a ona se navíc ještě krčila v koutku, aby ji nikdo nezahlédl. Srdce jí prudce a bolestivě tlouklo v prsou. Neměli by už brzy přijít? pomyslela si. Neměl by Reim už brzy přijít? Už jí z toho nepohodlného sezení a čekání tuhly ruce i nohy. Za hřebenem hor začal po obloze stoupat měsíc. Zadíval se na ni svým chladným, bledým obličejem a potom se znovu schoval za plující mraky. Věští dnes večer něco zlého, nebo dobrého? uvažovala.

Již podruhé takhle plna napětí sedí a čeká. Poprvé to bylo v nízké, ledové chýši, kde bydleli otroci, v zemi vikingů – v Norsku. Tehdy se jim podařilo uprchnout a dostat se přes oceán až na Island. Nyní se měli vydat na ještě delší a nebezpečnější cestu. Dole na pobřeží, ne víc než sto kroků od místa, kde se skrývala, kotvily tři lodě. Plachty měly připravené k odplutí. Chystaly se na jih, kolem ostrovů v Atlantiku a potom rovnou k břehům Irska.

Tolik se toho přihodilo od toho léta, kdy je vikingové unesli a odvezli z jejich rodné země. Když zavřela oči, stále ještě před sebou viděla, jak rudé ohnivé jazyky olizují stěny klášterního kostela v jejich vesnici. Stále ještě slyšela křik prchajících dospělých i dětí a viděla ty hrozivé lodě podobné drakům, jak vplouvají do zálivu. Již celou věčnost neslyšela svou mateřštinu, již celou věčnost jim nikdo neřekl Patriku a Sunnivo, jak se jmenovali, když se s bratrem honili po zelených loukách doma v Irsku.

Dole na pobřeží nakládali muži na palubu již poslední sudy a pytle. Na jedné z lodí seděl osamělý strážce. Opíral se o stěžeň a zpíval smutnou, monotónní píseň, která ji uspávala.

Tira si položila hlavu na předloktí a za zavřenými víčky se jí začaly promítat vzpomínky na první dny v cizí zemi daleko na severu.

Toho podzimního dne, kdy odrazili od norských břehů, se po obloze honily mraky a na šedivém moři se bělala pěna vln. Audina mohutná dračí loď vyplula z fjordu jako první a za ní následovaly ještě další tři lodě s napjatými plachtami.

„Co myslíš, jaké to bude v té nové zemi?“ zeptala se Tira. „Myslíš, že je to pravda, co lidé říkají, že tam prýští oheň a voda přímo ze země a že to tam všude bublá a syčí, jak čarodějnice vaří v obrovských kotlích své lektvary?“

„Určitě,“ přikývl Reim. „Určitě je to pravda. Nikde jinde na celém širém světě není tolik zlých duchů a čarovných mocí jako na Islandu. To říkají všichni.“

„Brede taky?“

„Ano, Brede taky.“

Na lodi o tom spolu hodně mluvili. Napětím se celí třásli. Plavili se k nové a neznámé zemi, která ležela daleko za mořem na západě. Za sebou nechávali Norsko, zemi vikingů. Celý rok se dřeli a otročili u mocného jarla, než se jim podařilo uprchnout a dostat se k sedlákovi Bredemu a jeho ženě Bergliotě. Jejich noví hospodáři byli obyčejní sedláci, kteří s otroky zacházeli v podstatě stejně jako s lidmi svého vlastního stavu. Nyní ale opustili chudou půdu a neklidné časy v Norsku a vydali se přes moře na Island, aby si tam vybudovali nové hospodářství. Na palubě byl taky Bredeho soused Asbjørn, který se na Island plavil již dřív, a znal proto cestu skoro jako svoje vlastní boty. Měl s sebou i dobytek, otroky a všechny členy své domácnosti. Brede a Bergliota s sebou měli jen své tři syny a své otroky. Jejich nejmladší kluk Ravn byl strašlivý divoch. Rád se předváděl, jaký už je chlapík. Když byly tak vysoké vlny, že voda zaplavovala palubu, lezl po okraji lodě a šplhal vysoko na stěžeň. Bergliota měla co dělat, aby ho trochu zkontrolovala.

Tiře nebylo na moři právě nejlíp, ale přesto si za celou tu dlouhou plavbu nepostěžovala. „Já se musím vždycky štípnout do ruky, abych se přesvědčila, že to je pravda“ řekla. „Že jsme se opravdu dostali z té ledové chatrče pro otroky, že je konec dřiny u mlýnského kola a že se už nemusíme bát těch zlých jarlových bojovníků, kteří chudáka otroka jen tloukli holí po zádech. Teď bude všechno lepší. V té nové zemi“

Ale Reim se jen odvrátil. „Nesmíš zapomínat, že jsme pořád ještě otroci,“ řekl krátce. „A z Islandu k nám domů je daleko.“

* * *

Postupem času začal leckdo litovat, že se na tak dlouhou a nebezpečnou plavbu vydali až tak pozdě na podzim. Uprostřed oceánu je zastihla bouře od severozápadu. Hromy otřásaly oblohou a déšť šlehal mořskou vodu do bílé pěny. Lodě se navzájem ztratily z dohledu a na rozbouřeném moři tancovaly jako ořechové skořápky. Nízký stan z hrubé vlněné látky, který si vztyčili u stěžně, je před větrem příliš nechránil. Byla v něm naskládaná spousta nejrůznějších věcí: kožené pytle a truhly, šaty svázané do uzlů a železné kotlíky na vaření. V jakési prohlubni pod úrovní paluby stál zoufalý dobytek a na rozbouřených vlnách neklidně bečel a bučel. Tak se plavili celé dny a noci, a vítr se ne a ne utišit. Teprve po více než třiceti dnech na moři se to stalo:

Asbjørn se potýkal s kormidlem a vlasy i vousy mu přitom pokrývala zmrzlá jinovatka. Odplivl si, aby se zbavil slané pachuti v ústech, a řekl: „Už celou věčnost nás bouře a vítr někam ženou a ještě jsme neviděli z moře vykukovat ani jediný útes. Bojím se, že plujeme přímo do náručí trolům v říši stínů.“

„Nevypadá to zrovna nejlíp,“ přikývl Brede, ale jeho slova pohltil vítr. „Už nám taky skoro došlo jídlo a pitná voda.“

V tom okamžiku zpozorovala Tira, jak vysoko na obloze krouží podivný pták. Škvírou ve stanu ho viděla zcela zřetelně. Měl takovou zvláštní barvu. V matném ranním světle se zdálo, jako by se mu křídla modře třpytila. Přemýšlela, jestli má upozornit Reima. Ležel obličejem zabořený do ovčí kožešiny, těžce oddechoval a napůl spal. Zůstala raději ležet a s údivem ptáka pozorovala. Něco jí připomínal. Nějakou pohádku, kterou uslyšela doma v Irsku. Vyprávělo se v ní o jakémisi ptákovi, který na svých silných křídlech přeletěl přes veliké, nekonečné moře...

Vtom uslyšela výkřik:

„Země na obzoru!“

Vyskočila, přes hlavu si přetáhla kožešinu a vylezla ze stanu. Brr, to je vichr! Vlny dorážely na bok lodi a vodní tříšť vystřikovala vysoko do vzduchu. Podívala se vzhůru ke stěžni. Už tam kroužilo ptáků několik. V letu stoupali a zase prudce klesali.

„Země na obzoru!“ volali teď na lodi už všichni. „Země na obzoru!“

Mladí i staří se hrnuli na před, kde se valící vlny lámaly a jako bičující déšť dopadaly na palubu. V dálce na obzoru, až tam, kde moře a nebe splývaly v jedno, bylo nejasně vidět uzoulinký pruh

země.

Pokaždé když se loď vzepjala, aby přeťala hřbet další vlny, ho znovu zahlédli.

„Při velikém Ódinovi, co je to tu za pozdvižení?“ Hukot větru a vln prořal hromový hlas. Z lodního stanu se vynořila obrovská postava, která spíš než člověka připomínala rozlíceného medvěda. Obr kolem sebe máchal velikánskými pěstmi a rozčuchané vlasy mu ve větru vlály.

„Co je to tu za pozdvižení, povídám? Sotva jsem si vlezl do kožešin, a už tu řvete, jako by vás honil sám bůh moře!“ Zarudlýma očima mžoural po lidech kolem sebe. „Uno!“ zavolal. „Kde je Una?“

Ke vchodu do stanu spěchala mladá podsaditá žena. Potýkala se s větrem a jen tak tak, že na kymácející se palubě neztratila rovnováhu. Vlasy ji vyklouzly zpod šátku a vlály ve větru jako zlatá hříva. Když se dopotácela k obrovi, chytila se jeho kazajky, aby neupadla.

„Digralde,“ řekla, „před námi leží země, po níž jsme tak toužili, a ukázala na severozápad. Tam na nás čeká naše malá holčička. A jestli všechno dobře dopadne, tak si v té zemi postavíme svůj vlastní dvorec.“

Pokývala hlavou a usmála se na mladíka, který stál vedle ní. Byl to její bratr Vidur.

Digrald si mnul oči a nechápavě se rozhlížel. Potom otevřel pusu a vyrazil ze sebe ohlušující ryk, který se nesl přes moře a duněl, jako by na lodi byl sám bůh hromu.

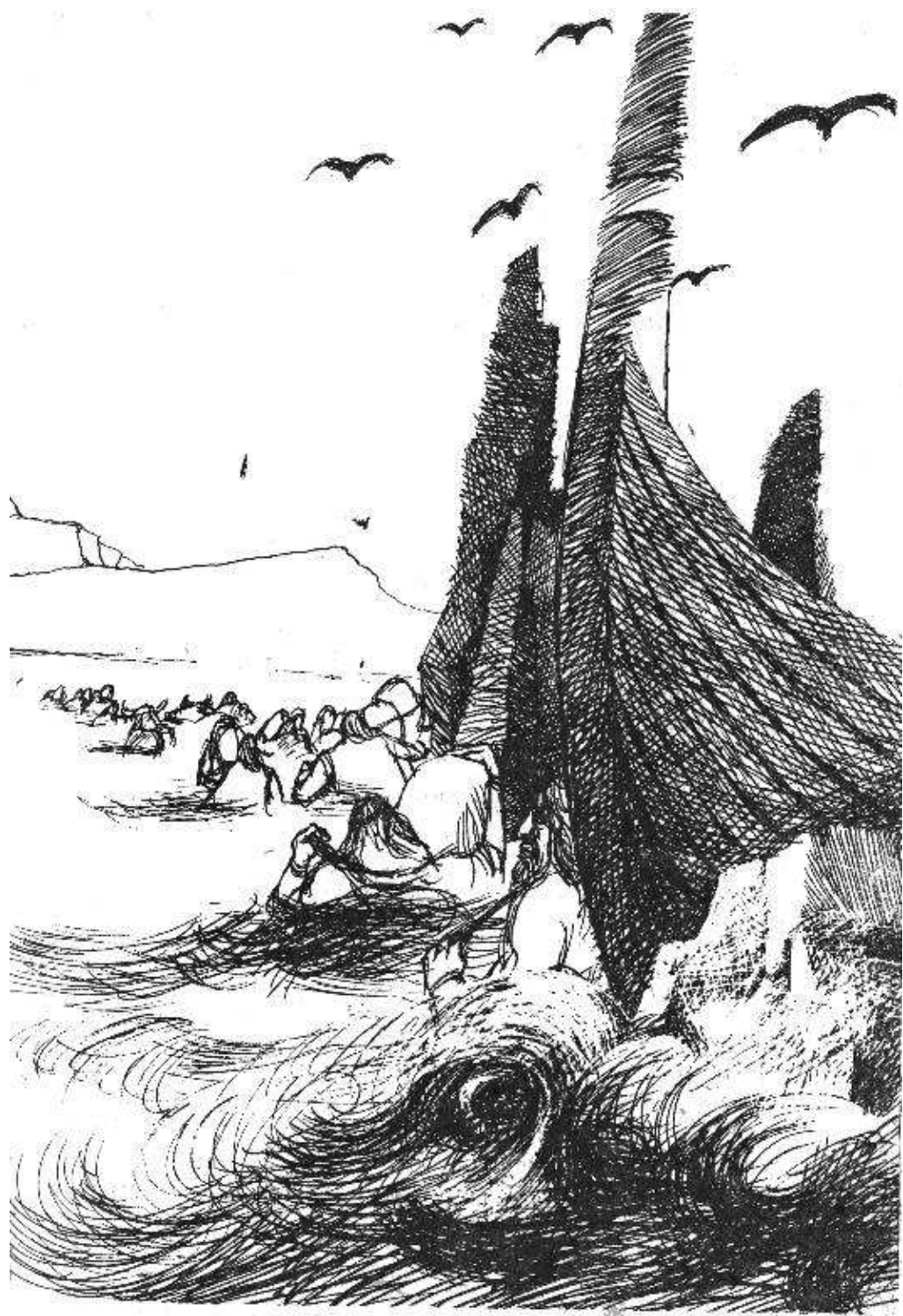
„U všech koček Freyinyých!“ halekal. „Lidičky, copak nemáte v hlavě oči? Copak nevidíte, že se blížíme k Islandu?“

Chytil svou malou ženu kolem pasu a vyzdvihl ji do výšky: „Uno, začíná nám nový život! Právě teď nám začíná!“

„Pusť mě,“ hubovala Una, jak se tak zmítala mezi palubou a nebem. „Pusť mě, nebo *můj* život teď ukončíš!“

Vtom se přes ně převalila obrovská vlna a porazila je, až se svalili na dno lodi. Ženy k sobě přitiskly děti a zalezly s nimi zase do stanu. Brede chytil svého syna za ucho: „Měl bys mít víc rozumu, Ravne, než abys v tomhle vichru lezl po obrubnici. Radši si, chlapče, najdi nějakou nádobu na vylévání vody z lodi. Teď budou všichni muset přiložit ruku k dílu.“

Muži si razili cestu k přídi. Úplně vepředu na špicí zdobil loď vyřezávaný drak. Vypadal děsivě a jeho otevřená tlama a prázdné oční důlky naháněly hrůzu.

„Hej rup! Zaberte!“ Rvali se a potýkali s dračí hlavou, když vtom, se přes zábradlí převalila další mohutná vlna a málem je všechny smetla. Draka nebylo snadné zdolat. Jako by napínal krk a ze všech sil se bránil. Brede později říkal, že když se jim konečně podařilo dostat dračí hlavu na dno lodě, prý se mu zdálo, jako by se z hloubi dračího chřtánu ozvalo hluboké zamručení.

„Tak to bude nejlepší,“ příkyvovala jeho žena Bergliota. „Opatrnosti není nikdy dost. Teď jsou jistě všichni na břehu. Stojí na těch šedivých skalách a dívají se, jak připlouváme. Duchové země žijí tady na Islandu v kamenech a ve skalách již tisíce roků a teď se jistě bojí, že jim jejich zem vezmeme. Nesmíme je vyděsit vyceněnou dračí tlamou.“

* * *

Připluli už tak blízko k pobřeží, že se útesy před nimi tyčily jako zeď. Malá holčička ze skupiny otroků se přitiskla k Tiře a pevně ji objímala kolem pasu. „Já se bojím,“ naříkala. „Celý svět se houpe nahoru a dolů.“

Kdykoliv se příd' zanořila do další rozpěněné vlny, zavřela Tira oči. Čekala, že se loď každým okamžikem musí roztříštit o podmořské útesy, kterých je v těchto končinách jistě víc než dost.

Opět se do lodě převalila obrovská vlna. Brede ošklivě zaklel. Příval vody spláchl jeden sud s obilím a už ho odnášel pryč. Brede se za ním vrhl, ale musel se pevně držet okraje lodi, aby ho hlubina nepohltila. Skrznaskrz mokrý a s krvácející ranou na čele se vysoukal zpátky do lodě.

„Sbalte plachtu!“ zakřičel. „Blížíme se ke břehu!“

Teď přišla na řadu vesla a všichni měli plné ruce práce.

Asbjørn stál u kormidla. Zamířil k úzkému zálivu, kam se valila jedna vlna za druhou, až pěna stříkala do všech stran. Kdykoliv se moře s hukotem zase stáhlo zpátky, zůstalo dno zálivu málem suché, jen špičaté kameny z něho trčely jako ostré hroty. Asbjørn přetočil kormidlo a zamířil přímo do zálivu.

A vtom se to stalo. Příboj mrštil loď proti mohutné vlně a celé plavidlo se otrásl prudkým nárazem. Tyče, které držely stan, se přelomily. Šedák hlasitě zaržál a začal se stavět na zadní. Digrald musel napnout všechny síly, aby ho udržel. Muži se potáceli po palubě, napůl oslepení slanou vodou a ohlušení hukotem vln.

„V boku máme proraženou díru!“ vykřikl Asbjørn. „Nabíráme vodu!“

Tira a Reim se k sobě přitiskli oněmělí strachem: „Svatý Patriku a všichni ostatní svatí, pomozte nám!“ Brzy se utopí v ledové a temné vodě u pobřeží neznámé země. Malá holčička plakala a plakala, zatímco vítr kolem nich svištěl, a moře a vlny se vařily y jednom víru.

Ale vtom se stalo něco, na co později vzpomínali jako na zázrak: obrovská vlna najednou loď z podmořského útesu nadzvedla a zanesla ji do zálivu.

Když příď zaskřípala o písek, vyskočili muži do vody a začali loď vytahovat na břeh. Kdykoliv další vlna zapěníla pod kýlem, ze všech sil zatáhli. Když byla loď konečně v bezpečí, bylo třeba dopravit na břeh zvířata. Byl to hrozný boj a tahanice. Stáli do pasu ponořeni do ledové vody a přenášeli těžká těla zvířat. Teprve teď se zjistilo, že čtyři ovce během cesty pošly a že v rozbouřených vlnách zmizelo několik kožených pytlů a truhlic.

„Freya budiž pochválena, že jsme konečně u cíle,“ zašeptala Asbjørnova žena. Tiskla k sobě holčičku, která neustále plakala. Když loď narazila na útes, ošklivě se totiž uhodila a vyrazila si několik zoubků. Ve skrznaskrz mokřých šatech se celá třásla.

Tira si odhrnula mokré vlasy z čela. Pro sněhovou vánici toho z nové země moc neviděla. Všude byly jen samé holé skály a na západ od zálivu padala do moře pěnicí řeka. Island... Země ledu... vhodné jméno pro tenhle ostrov, studený a nepohostinný. Jako by to byla začarovaná země, kde nežijí žádní lidé.

Asbjørn ukázal na malý domek vysoko ve stráni, který bylo ve sněhové vánici sotva vidět. Bude to asi nějaký osamělý seník nebo salaš.

Kolem dokola, kam až oko dohlédlo, byla krajina pustá. Padal sníh a pokrýval zem mokřým šedobílým kobercem, který zakrýval pěšiny i všechny stopy po lidech.

Náš malý průvod se vydal na cestu. Některé pytle s obilím a vaky s šaty naložili na Šedáka. Zbytek museli nést na zádech. Jako poslední šla Tira s Reimem a před sebou hnali ovce a kozy.

* * *

Jestliže se na lodi tísnili, pak tady v té chatrči z kamene a drnů, která ze všeho nejvíc připomínala seník nebo větší kolnu, bylo místa ještě

míň. Děti si zalezly do koutku a těsně se přitiskly k tělům zvířat, aby se u nich zahřály. U stropu visely mokré kabátce a pláště, a voda z nich kapala.

Digrald se zvedl a přitáhl si opasek. „Máme už jen jednu sušenou skopovou kýtu,“ řekl, „a to je pro Digralda hladová večere.“ Přehodil si přes záda kožešinu a z pytle visícího na trámu vylovil nějaké náčiní. Spolu s Vidurem a Asbjørnem potom odešel do bouře. Než uplynul večer, vrátili se na kost promrzlí do stavení, ale mezi sebou nesli velikou dřevěnou díž: byla plná stříbřitých ryb.

„Kdo už na Islandu někdy byl, ten ví, že tady stačí ryby z moře jen vytahovat,“ řekl Asbjørn. „Tady je jídla pro celý královský dvůr a ještě by zbylo. Ale brr, na těch útesech to teda fičí!“

Po několika dnech sněhové vánice se počasí trochu umoudřilo. Brede vzal své syny a vydali se na pobřeží, aby zkontrolovali loď. V boku měla velkou trhlinu a bude jistě nějaký čas trvat, než se jim podaří ji spravit.

Každý den chodili na ryby nebo na lov ptáků, kterých se tu zdálo být nepřeberné množství. Jednou večer se muži vrátili z lovu pozdě. Chytili dva mladé tuleně, které nechali ležet venku na sněhu. Teď tedy měli na delší dobu jídla dost.

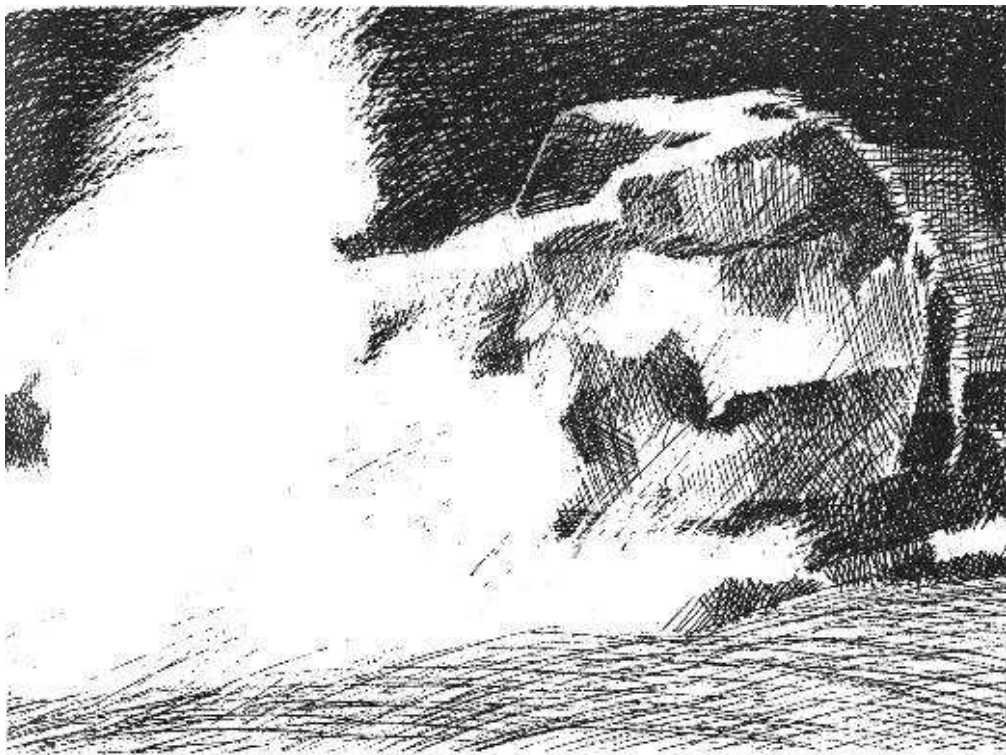
Ale když vešli do místnosti, měli zachmuřené tváře. Beze slova si pověsili pláště a kožešinové vesty, a mlčky se posadili na lavici.

„To jsou mi divní přičozí,“ řekla Bergliota. „Ztratili jste snad všichni řeč?“

„Některé zprávy jdou přes rty špatně,“ odpověděl Brede tiše. „Z Norska s námi vypluly ještě tři lodě. A teď už víme, co se stalo s jednou z nich.“

V místnosti se rozhostilo ticho. Dokonce i ty nejmenší děti, které se batolily po zemi a hrály si, se posadily, aby poslouchaly, co bude Brede vyprávět.

„Lovili jsme tuleně až na nejzazších útesech,“ začal Brede, „přibližně v těch místech, kde se naše loď málem rozbila na třísky, když jsme připlouvali k Islandu. Zrovna se nám podařilo zasáhnout druhého tuleně, když na nás Vidur zavolal, že něco vidí na hladině. Hned se mě zmocnilo zlé tušení. Na hladině totiž plaval hnědý kabátec. Když jsme došli až ke kraji útesu, uviděli jsme, že v zálivu je břeh posetý rozbitými truhlami, které moře vyplavilo na břeh.“

Potom jsme za útesem uviděli i loď: trčela z ní nad vodu jen před. Vypadalo to, jako by ji sám bůh moře svou obrovskou rukou stáhl do hlubin. Všichni, kdo byli na palubě, teď již klidně odpočívají v hlubinách Njordovy podmořské říše.“

„Tak to tedy dopadlo s našimi přáteli,“ řekla tiše Bergliota a ruce jí klesly do klína. Z pobřeží k nim jako vzdálené hromobití doléhal hukot příboje.

* * *

„Támhle v průsmyku jede na koni nějaký muž!“ Ravn začal halekat a volat, a pobíhal před chýší sem a tam.

Muž koně otočil a přicválal k nim. Byl zahalen do šedého vlněného pláště, který měl stejnou barvu jako srst jeho koně. Jako by jezdec a kůň byli srostlí v jedno.

Když uslyšel o jejich plavbě, udiveně potřásl hlavou. V tuhle roční dobu se na moře hned tak někdo nevydá. Ale hned věděl, kdo jsou, protože mezi lidmi se už rozneslo, že Aud doplula bez úhony. Hned si taky zabrala půdu a otroci už stavějí obytné stavení.

„Je to odsud daleko?“ zeptal se Brede.

„Když při rozbřesku vypluješ směrem na východ, dorazíš k cíli dřív, než bude slunce uprostřed oblohy. Dál to není.“

Potom Asbjørn vyjmenoval své příbuzné. Island'an příkyvoval. Také z nich podle jména leckoho znal. Kdyby prý Asbjørn chtěl, mohl by mu půjčit několik koní, aby se dostal do vesnice, kde se jeho příbuzní usadili.

Po nějakém čase se Island'an skutečně vrátil a přivedl s sebou šest huňatých poníků. Asbjørn a jeho lidé začali balit a nakládat své věci. Potom se vydali na cestu. Malé holčičce dovolili sedět na koni u samotného hospodáře. Seděla zády po směru jízdy a mávala Tiře a Reimovi, dokud jí nezmizeli z očí.

O několik dní později byla i loď připravená k odplutí. Brede a Bergliota spěchali, aby co nejrychleji naložili všechnen svůj majetek. A potom se svěžím větrem v plachtách vypluli směrem na východ. Z ledového, světle zeleného zimního nebe svítilo. Tira stála na zádi a pozorovala ubíhající krajinu. Z ranní mlhy se zdvíhala jedna hora za druhou. Tira viděla, jak do moře padají rozpěněné řeky, viděla modravé siluety hor a háje s ojíněnými stromy. A nad tím vším se zdvíhaly zářivé ledovce a vysoko k nebi vzpínaly své špičaté hřebeny a ledem pokryté vrcholky. Přece jen je ten Island krásná země.

* * *

Když loď připlouvala ke břehu, stála Aud již před domem. Poslala otroky, aby seběhli na pobřeží a pomohli vynášet věci na pevninu. Potom šla přivítat Bredeho.

Vzala ho za obě ruce a řekla: „Bud' vítán, Brede, příteli můj. Bohové nechť jsou pochváleni, žes se svými lidmi ve zdraví přeplul přes moře. Všichni, kdo s námi z Norska vypluli, to štěstí neměli...“

„Ne, neměli,“ odpověděl tiše Brede a zamyšleně se díval po krajině. Aud se usadila v otevřeném údolí uprostřed nízkých hor. Středem údolí protékala široká řeka. Tu a tam byly roztroušené jednotlivé usedlosti a mezi nimi se táhly rozlehlé pastviny. Kolem dokola se pásla stáda koz a ovcí, které pod vrstvou sněhu hledaly

potravu.

A všude se potulovali ti malí, huňatí poníci, kterých bylo v téhle zemi tolik.

Aud si s sebou přivezla tlusté smrkové klády, které nechala ještě před odjezdem z Norska opracovat. Takže když dorazili na Island, stačilo je jen sesadit. Otroci pak rychle postavili hlavní stavení. A teď už stál její dvorec celý a zářil do kraje novotou.

Když Brede vcházel, musel ve dveřích sklonit hlavu. Vstoupil do síně a posadil se na lavici. Aud svému příbuznému nabídla pohár na přivítanou.

„Tady vidíš, jak vypadá moje nová síň. Kouř z ohniště ještě nestihl začernit stěny. Člověk má hodně zvláštní pocit, když si vzpomene na náš starý dvorec, který jsem opustila doma v Norsku. Stářím dávno zčernal, vždyť se pod jeho nízkou střešou vystřídal už šest generací. Ale já jsem pro sebe a pro své syny chtěla zkusit něco nového.“

Brede se zasmál: „Ne, o tobě nemůže nikdo říct, že by ti chyběla odvaha.“

Aud položila svému příbuznému ruku na rameno: „Radím ti, aby sis zabral půdu v severní části údolí. Jsou tam dobré pastviny, na které ještě nikdo nevznesl nárok.“

Brede přikývl: „Zřejmě se začíná nedostávat místa už i tady na Islandu. Musím taky myslet na své syny. Ti nejstarší jsou teď už tak dospělí, že by mě nepřekvapilo, kdyby se tady na Islandu oženili a postavili si své vlastní dvorce.“

Aud se v očích šibalsky zablýsklo: „A co to tvoje nejmladší hříbě?“

„Ravn je hodný chlapec,“ zasmál se Brede, „ale je to takový divoch, že ho chudák otec sotva zvládne.“

„Já vím,“ usmála se Aud. „Ty si asi nepamatuješ, jaký jsi v tomhle věku býval ty sám. V korunách stromů jsi byl víc než na zemi.“

Aud pozdvihla roh, aby hostu připila, když vtom uslyšeli zvenku křik a veselý smích. Aud se otočila k oknu a podívala se ven. Do kopce stoupal s velkým nákladem kůň. Ale najednou se zastavil a odmítal jít dál. Všechny čtyři měl zaryté do země a nebylo s ním k hnutí. Muži ho tahali i strkali, ale kůň jen potřásl ohonem a pofrkával.

Vtom se k nim ledabylyle přišoural robustní chlapík. „Když se nechceš chovat jako pořádný kůň, ukážu ti, jak se chovají pořádní

lidé,“ zahuboval. A než mohl kůň zvednout hlavu, aby si znovu nakvašeně odfrkl, chytil ho chlapík za zadek a nadzvedl ho. A kůň se rozběhl, jako by ho do zadnice bodla vosa. Všichni, kdo stáli kolem, se smáli, až se za břicho popadali.

„Přivádíš si s sebou zvláštní pomocníky,“ řekla Aud. „Takové siláky si budou lidé tady na dvorci dlouho pamatovat.“ Zapíchlá do Bredeho pohled:

„Ale už dávno je mi jasné, příteli, žes měl na palubě své lodi uprchlé otroky!“

Brede se zamračil: „Já toho jarlovi moc nedlužím. Celé roky se svými vikiny plnil pobřeží. Kolikrát si vzal na mušku právě můj malý dvorec. Proč bych měl být proti, když pár jeho otroků chce na mojí lodi uprchnout? A navíc je teď jarl už po smrti.“

„Přesto jsi ale jarlovu rodinu pěkně vypekl, Brede. A mezi Norskem a Islandem je kratší vzdálenost, než si myslíš.“

„To je dost dobře možné,“ odpověděl Brede. „Ale Una a její bratr Vidur jsou příbuzní mé ženy. A já jsem jim vždycky chtěl z otroctví pomoci.“

„A co ten obr Digrald? Říká se, že byl s jarlem na vikinském tažení a že to je velký berserk a viking.“

„Digrald je jako beránek v rouše medvědí,“ zasmál se Brede. „Ale je pravda, že s jarlem na vikingu opravdu byl. Tam mu taky dal jarl svobodu, takže teď má jistě sto chutí najít si půdu a pořádit si vlastní hospodářství. Má s Unou dítě, holčičku, která se narodila toho roku, co byla v Norsku ta velká neúroda. Jarl přikázal, aby ji odnesli do lesa vlkům, když byla jen dítě otroků. Ale Digraldovi se ji podařilo dostat na nějaký dvorec sem na Island. Do nějaké vesnice někde na západě.“

Aud se znovu obrátila k oknu a pozorovala shluk lidí na dvoře. Uprostřed skupinky zahlédla dvě zrzavé děti, které se prohýbaly pod těžkou truhlicí.

„Brede,“ řekla ostře a znovu ho propíchlá pohledem, „ti dva malí irští otroci... Nemáš náhodou v plánu pomoci na svobodu také jim?“

Brede tiše seděl a rukou hladil prasklinu v desce stolu. „Víš, já jsem byl vždycky toho názoru, že svobodní lidé pro svého hospodáře pracují líp než nesvobodní,“ řekl pomalu. „Ale určitě je budu ještě nějaký čas na dvorci potřebovat. Ti moji dva staří otroci už moc práce nezastanou.“

„Tys byl vždycky tak trochu samorost, Brede. I ženu sis vybral z

rodu otroků.“

„Vybral jsem si dobrou ženu,“ odpověděl Brede. „O hospodářství se vždycky starala tak, že jsem jí jaktěživ nemohl nic vytýkat. A krásná byla taky, když jsem se tehdy do ní zamiloval. Už po čtyři generace nebyl v jejím rodě nikdo otrokem.“

„Ale přesto je z otrockého stavu,“ řekla Aud. Zvedla se a upravila si pás a šátek. „Ale co, chci ti jenom říct, příteli, aby sis nikdy nebyl moc jistý, že se ti jarlovi lidé nebudou chtít pomstít. Ossur Černý, náčelník tady v sousední vesnici, je jarlův strýc z matčiny strany. Proto ti radím, aby ses Digralda a jeho lidí zbavil, jakmile budeš mít svůj dvorec pod střechou. V západních fjordech sídlí lidé z nejrůznějších končin celého světa, Keltové, lidé z Faerských ostrovů i z Hebrid. Tam si můžeš být jist, že se po jejich původu nikdo ptát nebude.“

„Děkuji ti za rady,“ řekl Brede upřímně.

„Tak se podle nich taky nezapomeň řídit,“ usmála se Aud. „Když se mi říká Moudrá Aud, je to proto, že když někomu radím, tak vím, co říkám.“

* * *

Brede si zabral půdu v severní části údolí. S hořící pochodní v ruce jel na koni proti slunci a volal: „Tady si zabírám půdu, protože tady ještě nikde nikdo nebydlí. Slyšte to, duchové a trolové, kteří žijete ve skalách a v kamenech! Toto je moje území!“

Trochu stavebního dříví se Bredemu podařilo přivézt z Norska. Zbytek dvorce se měl stavět z kamene, drnů a z naplaveného dříví, které vítr a vlny zanesly k břehům Islandu. Teď v zimě, když fičel ledový vichr a sníh padal za límec, se mu do stavby moc nechtělo. Zimy byly sice na Islandu mírnější než v Norsku, ale vítr svištěl, že člověk promrzal do morku kostí.

„Ale co.“ Digrald si plivl do dlaní. „Tady nám nepomůže čekat a drkotat zubama.“ A pustil se do vyklízení místa, kde měl dvorec stát. Nejdřív bylo třeba postavit na jižní straně malou podezdívku, aby podlahové trámy ležely vodorovně a nesouvaly se. Reim, Vidur i všichni tři Bredeho synové při práci pomáhali.

Tuto první zimu bydleli na dvorcí u Aud. Tira byla ve dne v noci jako rampouch: uložili je spolu s ostatními otroky do chladného, kamenného stavení, kde přezímovala domácí zvířata.

„V životě bych byl nevěřil, že se na stará kolena ještě odstěhuju z Norska,“ řekl starý Fulne, Bredeho nejstarší otrok. Dostal k jídlu zbytek skopové kýty, ale šlo mu to pomalu, protože mu v puse už mnoho zubů nezbývalo. Mezi řečí si pomlaskával a posrkával, a pokukoval po okolí přes clonu šedivých pačesů. Jeho žena Trane stála u ohniště a dlouhou dřevěnou naběračkou míchala polévku. Z hrnce se nesla lahodná vůně čerstvého skopového masa.

„Říká se, že Brede má radši ženy a dobré jídlo než meč,“ uchichtl se Fulne. „Ale pro nás to bylo štěstí. On jen tak pronic zanic rány nerozdává.“

Trane se krátce a chruplavě zasmála: „Možná že má ze staré Trane trochu vítr. Nesmíš zapomínat, že jsem s ním byla od toho dne, kdy se narodil. Dokonce jsem ho tři roky kojila. To proto z něho vyrostl takový silák. Ale teď už mu jeho stará otrokyně moc nepomůže. Ještě štěstí, že si pořídil nové, mladé a silné otroky.“

Reim, který seděl na zemi u krbu, se uškíbl: „Já už nechci být otrok. Chci zpátky do Irska.“

Fulne se zasmál: „Tak na to můžeš, chlapče, klidně zapomenout. V životě jsem neslyšel, že by se nějaký otrok kdy vrátil do své rodné země. Já sám jsem se narodil na Bredeho rodinném dvorci. Když se proti vůli svého otce oženil s Bergliotou, zdědil to nejmenší hospodářství a nejstarší otroky. Já jsem svobodu nikdy nepoznal a co neznám, po tom také netoužím.“

Fulne vyhodil kost od kýty oknem a mastné prsty si utřel do hrubé košile. „Jsem rád, že se Bredemu tady na Islandu vede dobře,“ řekl. „Hodně jsme se spolu nadřeli. Rok za rokem jsme seli a sklízeli, káceli stromy a stavěli nová stavení. I na lov medvědů jsme si v Norsku našli čas. Jo jo, Brede je správný chlapík. Jenom na jednu věc mu nikdo nesmí sáhnout, v tom je stejný jako všichni ostatní sedláci, chacha. Nikdo se nesmí dotknout jeho koně. Myslím, že kdyby bylo po jeho, určitě by s ním i spal.“

Šedák lehce zařehtal. Znělo to, skoro jako by se uchichtl a chtěl říct, že souhlasí. Ale Tira byla ráda, že Brede na své otroky tak drží. A když dvorec zahalila tma, těsně se přitulila k Šedákovu teplému břichu.

* * *

Největší dvorec ve vesnici měl náčelník Gissur Lodinsson. Gissur

pocházel z mocného rodu, který se vystěhoval z Norska na Island už před téměř sto lety. Zabrali si mnoho půdy a podél polí a pastvin si vztyčili mezníky. Jejich dvorec byl honosný. Na staveních v islandských vesnicích bylo jen zřídkakdy vidět tak silné trámy. Všechny dveře v obytném stavení byly vyřezávané a zdobily je draci a bájná zvířata, která se navzájem proplétala.

Gissur měl dva syny. Starší se jmenoval Gorm a mladší Grim. Tu a tam projeli náčelníkovi synové na svých rychlých koních vesnicí. Mířili dolů do zálivu, kde kotvily vikinské válečné lodě. V zálivu se scházela všechna mládež. Chlapci z velkých dvorů obcházeli lodě, prohlíželi si je a mluvili a tom, že už brzy budou dost velcí, aby se mohli vydat na moře. Gorm měl příbuzné v Norsku a letos se chystal na svůj první viking. Grim měl ještě zůstat doma. Chystal se na němu předložit jednu při.

Když náčelníkovi synové cválali kolem, chudí lidé se zastavovali a na krátký okamžik prožívali odraz přepychu a bohatství. Mladíci byli vybraně oblečení: měli boty z měkké teletiny, které si šněrovali kolem kotníků, nosili kazajky z té nejjemnější a nejtenčí vlněné látky, měli zlaté spony, stříbrem vykládané opasky, zlatem vyšíváné čelenky a pláště lemované kožešinou. Připomínali hrdé sokoly, kteří kolem sebe krouží a kam přijdou, tam zatnou ostré drápy a klovnou zobákem.

Navzájem si porovnávali stříbrem a mědí vykládané meče a prsty přejížděli po lesklých hrotech oštěpů. Když se nemohli dohodnout, kdo z nich má nejlepší zbraň, vydali se na planinu hned na úpatí hor. Tam se potom utkali v zápase. Ale podobné souboje vedly často k mnohaletému nepřátelství.

Bredův syn Ravn náčelníkovy syny obdivoval, ale držel se od nich v uctivé vzdálenosti. Pořád se bál, že mu budou připomínat jeho původ. V Norsku se mu nejednou stalo, že si z něho dělali legraci kvůli tomu, že jeho matka byla z rodu otroků. To se mu vrylo hluboko do paměti.

Však já jim jednou ukážu, říkal si v duchu. Jednou jim dokážu, že jsem stejně dobrý jako oni, i když mi v žilách neproudí náčelnická krev.

„Pamatuješ na ty pohádky, co nám vyprávěla babička Gaeliona?“ zeptal se Reim. „O těch příšerných dracích, co na křesťany chrlili plamen a síru?“

Tira se usmála. Aby si je nepamatovala! Tak strašně se tehdy báli, že zalézali až do rohu babiččiny postele a schovávali se pod deku. Ale

přesto žadonili, aby vyprávěla dál.

„Já jsem takového draka viděl,“ řekl Reim. „Tady na Islandě jsem ho viděl.“

Tira vykulila oči. Vřetenko jí spadlo do klína. „Co to povídáš, Reime? Nejsi nemocný?“

„Vždyť ti říkám, že jsem ho viděl na vlastní oči,“ zlobil se Reim. „Myslíš si snad, že lžu?“ Zpod své zrzavé kštiny se na ni zamračil.

Tira se zamyslela. Ach, ten její bratr, někdy se tak snadno vyděsí. Stačí, aby někde ve tmě zamňoukala kočka, a hned se hrozně lekne. A když musí jít v noci přes dvůr, strachy se k ní celý tiskne. Ale přesto mu s tím drakem trochu věřila. Mezi nebem a zemí je tolik věcí, kterým lidé nerozumí.

„A kde jsi toho draka viděl?“ zeptala se vážně.

„Hned tady za tou horou na severu. Musel jsem běžet hodně daleko, abych chytil Šedáka, který mi utekl. A vtom se to stalo: uslyšel jsem syčivý zvuk a přímo pod nohama mi začala bublat a vřít země. Z louky stoupala jedovatě žlutá pára. Jen jsem zalapal po dechu.“

A potom se objevil drak. Hlavu měl schovanou za stoupající párou, ale já jsem jasně slyšel, jak funí a odfrkává si. Najednou vyplivl přímo k obloze rozpěněný proud vody. Nestihl jsem ani uskočit a v mžiku jsem byl mokrá na kůži. Ale než jsem se vzpamatoval, tak se drak zase ponořil do bublající a vařící se země a zmizel. Vyskočil jsem na Šedáka a pádil jsem z toho místa pryč. Měl jsem pocit, že po mně všechny čarodějnice a duchové hor vztahují své pařáty. A drakův horký dech jsem na sobě cítil ještě dlouho potom.“

Tira se otřásla. Tak přece jen měli pravdu ti, kdo říkali, že na Islandu je pro lidi nebezpečné žít.

„V životě se už k tomu místu nepřiblížím,“ zařikal se Reim.

Tira neodpověděla. Nebezpečí a dobrodružství ji zvláštním způsobem přitahovaly. Možná že se tam jednoho dne přece jen odváží podívat. Tira ovšem nevěděla, že ten den měl přijít daleko dříve, než počítala.

* * *

Od Aud bylo vidět až na Ingolfův dvorec. Skládal se z několika stavení s drnovou střechou, která jako by úplně splývala s kopcem, pod níž ležela. A co chvíli bylo odtamtud slyšet smích a hluk: mezi staveními se honil houf dětí, které rozzlobený ženský hlas svolával domů: „Helgo,“ volala žena, „Ivare, Stigu, Endre, Kjellaugu, Njåle...“ Vyvolávala celou spoustu jmen a děti přibíhaly ze všech koutů a rohů, a mizely ve dveřích, kde stála jejich matka.

Když Ingolf přišel poprvé, aby se seznámil s Bredem, přivedl s sebou pět svých nejmenších dětí. Neustále se kolem otce motaly, lezly mu na klín a tahaly ho za vousy. Dvě rozpustilé holčičky – dvojčata – pobíhaly po místnosti a dráždily psa, až vyskakoval a vztekle štekal.

„Ach božítku, ty Ingolfovy děti,“ vzdychala Bergliota a odevzdaně se smála. „V Norsku jsme sice zažili hodně bouřlivé časy, ale někdy si říkám, jestli jsme tam přece jen neměli trochu víc klidu.“

Ovšem nikdo nemohl o Ingolfovi a jeho ženě Vigdise říct nic jiného, než že to jsou dobří a hodní sousedé. Žili už na Islandu skoro dvacet zim, ale stále si ještě dobře pamatovali, jak těžce se jim začínalo. Proto se co chvíli přicházeli poptat, jestli nemohou s něčím pomoci. Ingolf měl spoustu dobrého nářadí na tesařské i truhlářské práce a Vigdisa zase Bergliotě přinesla trochu vlny, aby si ji mohla upříst. Až si prý na novém dvorci pořídí tkalcovský stav, bude se jí hodit.

Ze všech Ingolfových dětí padlo Tiře nejvíc do oka pihovaté, věčně rozesmáté děvče s blondatými vlasy a očima tak modrými jako samo moře. Byla to Helga, Ingolfova dcera. Často kolem projela na svém bílém poníkově. V sedle seděla tak jistě, že to vypadalo, jako by byla k hřbetu koně přirostlá. Ale většinou měla nějaké povinnosti doma. Pobíhala sem a tam mezi staveními a tahala kbelíky s vodou nebo žoky sena, které měly přijít do chlívků. Světlé copy za ní ve větru vlály skoro vodorovně.

Jednou, když Tiru poslali k Ingolfovi pro nějaké nářadí, uslyšela, jak si v chlívků někdo píská a prozpěvuje. Opatrně nahlédla dovnitř: byla to Helga a mazlila se s telátkem. Tira zahlédla taky shrbenou stařenu, která dřevěnou lopatou vyklízela krávám hnůj.

Vtom ze tmy vyskočilo Helžino černé kotě a jako temná čára proletělo vzduchem. Tira šokbrtla o práh a natáhla se jak široká, tak dlouhá na podlahu. Měla smůlu, protože přistála přímo na hromadě hnoje, který stařena právě vykydala krávám.

„Ahoj,“ řekla Helga. „Co tam hledáš?“ Dala si ruce v bok a

pozorovala chudinku Tiru, jak se zvedá ze země. Chechtala se přitom tak hlasitě, až se všechny stěny otřásaly. I krávy se otáčely a bučely, a dokonce i stařena se smála svými bezzubými ústy.

„Pojď sem, pomůžu ti.“ Helga sebrala trochu slámy a očistila Tiru z nejhoršího. „Tak,“ řekla, „a teď už to bude jenom smrdět. Ale to taky časem přejde.“

Helga vzala Tiru za ruku: „Jestli chceš, můžeš se podívat na moje koně.“

„Já nevím, jestli...“ Tira chvíli váhala. Bergliota říkala, že si má pospíšit.

„Jenom chvíličku, to snad přece můžeš...“ Helga ji zatáhla do nejzazšího kouta chlívků, kde vedle sebe stálo osm koní. Jen jediný z nich byl bílý. „Tenhle je skoro můj,“ řekla Helga. „Jmenuje se Vločka.“

Něžně koně hladila a poplácávala.

„V zimě tu i spím, hned tady vedle koní,“ řekla Helga. „Je tu tak příjemně teplo. A taky se tu tolik nebojím duchů. Když totiž fouká vítr, tak na dvoře všechno příšerně haraší a praská.“

Helga Tiru zatáhla k malé ohrádce. „Velké ovce jsou v horách na pastvě,“ řekla, „ale ukážu ti jednu, která je jenom moje.“ Sklonila se do ohrádky a vytáhla z ní malý uzlíček. Nebyl větší než předeno vlny. „Tohle jehně se narodilo moc brzy,“ vysvětlovala. „Ale až vyroste, utkám si z jeho vlny krásné šaty.“

Tira se zasmála. Jehňátko bylo růžovoučké a nemotorné, a na zádech se mu teprve začínaly objevovat první maličké chomáčky vlny. Žalostně bečelo a hned se dožadovalo, aby je Helga položila zpátky k matčinu teplému tělu.

„Já bych si tak přála, abys pracovala tady u nás na dvorci,“ řekla Helga. „My máme jenom starou Drumbu a ta je strašlivě stará a ošklivá. Ale u nás rozhoduje tatínek. Je nás tady víc než dost, říkává, a nebudeme žít ještě nějakého otroka.“

Tira měla radost, že si Helga přeje být s ní, přestože je otrokyně. Ale zároveň ji trochu píchlo u srdce. Když vycházely ven, zůstala stará Drumba v koutě chlívků. Stála tam ve své potřhané haleně, nohy zabalené jen do hadrů a oči vyhaslé, jakoby bez života.

* * *

O několik dní později se Tira s Helgou setkala znovu.

„Kam jedeš, Helgo?“

Tira zrovna vyšla ze dveří ovčína, když Helga jela kolem na svém bílém poníkovi. Měla na sobě kožešinový kabátek s kapuci, která jí zakrývala skoro celý obličej. Tváře jí v kousavém mrazu žhnuly. Zastavila koně a zasmála se. Od úst jí šla pára.

„Jedu se koupat do průsmyku. Nechceš jet taky? Dneska je totiž sobota, víš? A tobě by jistě neuškodilo, kdybys ze sebe smyla ten puch chlívka, co říkáš?“

Tira se otřásla. Dívala se na Helgu s nedůvěrou v očích. Koupat se? Koupat se uprostřed nejstudenější zimy? Ne, to pro ni není. Jednou, ještě v Norsku, viděla pár vikingů, kteří právě vyběhli nazí z lázně a skočili rovnou do moře mezi kusy ledu. Aby se otužili, chvíli v ledové tříšti plavali. Pokřikovali, navzájem se potápěli pod vodu a předváděli se před děvčaty, která stála na břehu a dívala se na ně.

Helga měla v žilách vikinskou krev, ale Tira byla keltského původu, a mráz a sníh zrovna nemilovala. Zavrtěla hlavou. Kdepak, taková ledová koupel není nic pro ni.

„Podívej, už jedou i vaši!“ zvolala najednou Helga.

A opravdu. Příjížděla k nim celá Bredeho rodina, každý na svém poníkovi. Brede na sobě měl svůj těžký medvědí kožich a Bergliota se choulila do pláště lemovaného vlčí kožešinou. A jel s nimi i Reim! Seděl s Ravnem na jednom Ingelfově koni. Ravn na koně pomlaskával a pobízел ho: „Hyjé, jen pěkně šlapej. Hyjé!“

„Vyskoč si za mě,“ vybídla ji Helga. „Pojedeme za nimi. Jede se jenom ke Snorremu, je to náš příbuzný.“

Na Snorreho dvorec to nebylo daleko. Když tam dorazili, uviděla Tira něco, co by si jinak ani v nejbujnější fantazii nedokázala představit. Celý dvůr byl hustě pokrytý jinovatkou, ale přesto ze země stoupala pára. Byl tam totiž teplý pramen. Houf nahých dětí se proháněl po břehu: povykovaly, smály se a skákaly do vody, až to špláchalo do všech stran. Tiře naskočila husí kůže.

Helga se svlékla. „Pojď taky,“ vybídla Tiru. „Je to krásně teplé. Pojď a uvidíš.“

Helžina hlava střídavě mizela pod vodou a zase se vynořovala. Helga funěla a oddychovala, tu a tam vyplivla vodu z úst a zasmála se. Zničehonic udělala ve vodě kotrmelec, a když už se Tira skoro lekla, že Helga v hloubce zmizela navždy, vynořila se na opačném konci jezírka.

Tira si dřepala na bobek a ponořila do vody ruku. To bylo překvapení! Helga *měla* pravdu. Voda skutečně *byla* teplá. A dokonce právě tak příjemně... Přibližně taková bývala voda v moři doma v Irsku, když se vydařilo hodně teplé léto. To jsou ale čáry a kouzla!

Pokoušení bylo příliš velké. Tira ze sebe shodila kazajku i košili a opatrně se ponořila. Teplá voda pohltila její tělo a proudy pod hladinou ji něžně hladily. Ale nikdo ji nepřinutí zůstat v té vodě dlouho. Hluboko u dna jistě sídlí vodník a nebezpeční duchové. Bála se, že ji chytí za nohu a stáhnou do hlubiny. Ale v každém případě jsem měla víc odvahy než Reim, pomyslela si hrdě. Reim stál na břehu, úplně stranou až u koní, a netroufal si do vody namočit ani ruku.

„Helgo,“ řekla, když se vracely domů. „Tady na Islandu musí ale v podzemí vládnout strašlivě mocní duchové a trolové, vid’?“

„Tiše,“ špitla Helga. „O takových věcech nikdy nemluv nahlas. Všude jsou oči, které vidí, a uši, které slyší.“

Zastavila svého koně a zašeptala: „Vidíš tu vysokou horu na severu? Starousedlíci říkají, že před dávnými a dávnými časy, ještě dřív než sem na Island přišli první osídlenci, tehdy se prý mocné síly, které v té hoře sídlí, rozhněvaly. Hora se prý otevřela a plameny šlehaly až k slunci. Ledovec praskal a duněl, a oblohu zakryl hustý déšť popela. Na stráně všude kolem padaly jako kroupy z nebe obrovité kameny a zabíjely všechno živé.“

„Přímo za tou posvátnou horou,“ pokračovala Helga, „žijí čarodějnice a vaří svůj čarodějný lektvar.“

Tira vyrozuměla, že to bude zřejmě stejné místo, o kterém mluvil Reim.

„Drž se,“ řekla Helga, „zajedeme tam,“

Tira se k ní pevně přitiskla. Když uviděla, jak se nad zemí vznáší žlutá pára, a když uslyšela, jak to v puklinách a ve škvírách v zemi vře a klokotá, přeběhl jí po zádech mráz.

„Slyšíš, jak to v zemi duní?“ zeptala se Helga.

Tira poslouchala. Dunění bylo čím dál tím silnější. Oběma rukama se chytla Helgy pevně kolem pasu. Najednou ze země vystříkl silný proud vody. Všude kolem nich to stříkalo a pěnilo. K zemi se snášel šumivý bílý vodopád vřící vody a páry.

„Fuj, to je ale pakáž čarodějská,“ ulevila si Helga a odplivla si. „Bude nejlepší, když odsud zmizíme. Takhle to vypadá, když se

trolové a duchové rozzlobí, že se jim lidé přiblížili moc blízko k příbytkům. Stará Drumba říká, že v téhle zemi žije víc těch zatracených troľů než lidí.“

* * *

S Bredeho dvorcem to šlo zdárně kupředu.

Mládež z vesnice s obdivem pozorovala Digralda, jak zápolí s obrovskými kameny a dlouhou kovovou tyčí je páčí z hlíny.

„Hele, ty ale musíš mít hrozitánskou sílu, vid’?“ řekl Helžin nejmenší bratr a plivl do dálky.

Digrald se napřímil a setřel si pot z čela: „No, to víš, trošku zabrat umím.“

„A jak moc síly teda máš?“ ptal se další bratr a prohlížel si Digraldovy velké pěsti a mohutné svaly na zádech.

„No když se do toho řádně opřu, nadzvednu třeba i koně.“

Děti překvapeně vykulily oči. Copak to je vůbec možné? Aby uzvedl celého těžkého koně?

„No, nějakého menšího určitě,“ řekl Digrald a pochechtával se pod vousy.

Jeden z kluků si dodal odvahy a zeptal se: „Je to pravda, žes byl na vikinských výpravách v dalekých zemích?“

„To je pravda,“ odpověděl Digrald a posadil se na kámen, který právě vypáčil z hlíny.

„A bavilo tě to?“

„Ale jo, ze začátku mě to docela bavilo. Bylo to děsně vzrušující, když člověk tak stál na špici té dračí lodě a spolu s ostatními se se zbraní v ruce chystal do boje. Plavili jsme se přes nekonečné moře a připlouvali jsme k městům a vesnicím, jaké jsme v životě neviděli. S ostrými zbraněmi v ruce jsme pak na ně zaútočili, vypálili jsme je, vydrancovali a nakradli jsme si zlato a jiné drahocenné věci. Pak jsme zase honem odrazili od břehu a rychle mizeli v mlze nad mořem...“

Nejmenší z kluků si vyhrnul rukáv košile a zařatou pěstičkou mával Digraldovi přímo pod nosem: „Já už mám taky docela velkou sílu, Digralde, jen si sáhni!“ Očka mu zářila. „Až budu velký, taky ze mě bude viking a taky budu jezdit na výpravy.“

„To se ví, že máš sílu,“ usmál se Digrald, „ale být tebou, použil bych tu sílu na něco rozumnějšího.“

Digraldova slova děti překvapila. „Bojovníci jsou přece velcí

hrdinové," řekl Ivar, další z Ingolfových synů. „To říká táta. Kdysi byl na tažení v Anglii. A dědeček nám vyprávěl o bojovnících, kteří válčili a plenili pobřeží až daleko na jihu světa. Všichni si získali slávu a bohatství.“

„Ti mají ale odvahu," vzdychl s obdivem mrňous.

Digrald se na ně podíval svýma malýma, světle modrýma očima. „Válečníci zabíjejí a drancují a vypalují domy lidem, kteří za nic nemohou," řekl. „Já nechápu, co je na tom tak ohromně hrdinského.“

„Jak to myslíš, Digralde?"

„Asi jsme o tom, co děláme, tehdy na výpravách tak moc neuvažovali," pokračoval Digrald. „Ale později se mi před očima začaly některé obrazy znovu vybavovat: viděl jsem obličej starých i mladých, jak křičí hrůzou. Viděl jsem malé děti, jak se snaží před námi utéct. Viděl jsem děvčata a kluky ne starší, než jste teď vy, které jsme zajali a odvěkli na loď.“

Ivar šťoural klackem v hlíně. „Pcha," řekl a zavrtěl se. „Když se neuměli bránit, tak co..."

„Nedali jsme jim příležitost bránit se," odpověděl Digrald. „Byli jsme silní. Měli jsme dobré zbraně. Oni byli proti nám bezmocní. Neměli ani kam se schovat, protože vikingové jim spálili střechu nad hlavou.“

„Taky jsi, Digralde, někoho zabil?" špitla holčička, která u nich postávala a pohrávala si s čůpkem.

„Ano," odpověděl Digrald tiše. „A dodneška mě to trápí..."

„Tak si myslím, že asi zůstanu tady na Islandu," řekl Ivar Ravnovi, když ho potkal na cestě domů. „Asi to s těmi výpravami přece jenom nebude taková sláva, jak říkají dospělí.“

„Co to vedeš za řeči?" divil se Ravn. „Měl bys slyšet, co vyprávějí vikingové! O dalekých zemích, kde jsou hory zlata a pokladů. O domech se zlatem zdobenými věžemi, o trzích, kde je zboží z celého světa..."

„Ale Digrald říká..." namítl chlapec.

„Na Digralda přece nemůžeš dát. Tomu se daří nejlíp, když se může vrtat v hlíně jako krtek. Kdo byl víc než dvacet let otrokem, už ničemu nerozumí. Kdepak, Ivare Ingolfssone, jen počkej, až přijde jaro!"

* * *

A potom začalo hřát slunce. Každý rok to bylo znovu a znovu jako nový zázrak.

„Myslíš, že je slunce opravdu z nejryzejšího zlata?“ zeptala se Tira.

„To se ví,“ přikývla Helga. „Ukovali ho trpaslíci, co žijí v posvátné hoře. Jestli mi nevěříš, můžeš se zeptat staré Drumby. Ta tohle všechno ví.“

Brede stál ve dveřích svého nového dvorce.

„Uvidíš za pár let,“ řekl, „bude ze mě bohatý a mocný statkář. Budu mít tolik ovcí, že až je na podzim poženu domů, bude to, jako by celá stráň obživla, kolik ovcí poběží v mém stádu. A přes moře budu posílat velké a ještě větší balíky vlněné látky. Ano, lodě budou tak naložené, že se budou pod tíhou mého zboží skoro potápět.“

Zasmál se a pozoroval sněhobílá jehňátka, která hopsala a hrála si v jarní trávě. „Jen koukejte pěkně růst, aby vám přibývala vlna, vy chundeláčci. Nový a teplý kabát už potřebuju jako sůl.“

Bergliota už chvíli postávala ve dveřích a poslouchala Bredeho legrácky. Teď si dala ruce v bok a rozesmála se:

„Takový kabát se neutká a neušije sám, drahý muži. Zkus na sebe pověsit chomáč vlny a říkej si tomu kabát. Musíš mít někoho, kdo ti ho udělá. Ale kdo by to tak mohl být, to tedy nevím. Já aspoň nikoho takového neznám.“

„Já ti dám chomáč vlny,“ žertoval Brede. „Když nebudeš sekát dobrotu, vyměním tě za ovci. Ta mi taky dá chomáč vlny.“

A ve světnici se rozpoutala bitva. Brede plácl Bergliotu přes ta místa, kde byla nejširší, a už se honili po celé místnosti. Bergliota nebyla z těch, kdo se neumí bránit. Hbitě doběhla k ohništi, kde visel kotlík s kaší. Chytila naběračku oběma rukama a šplíchla Bredemu rovnou do obličeje. Kaše mu přistála uprostřed vousiska a zůstala v něm pěkně viset.

Jejich dospívající synové seděli na lavici podél stěny a smáli se. Všichni tři dobře věděli, proč rodiče dovádějí jako děti: stavení vonělo čerstvě opracovaným dřevem, hned před okny se pásly tři krávy a dvacet ovcí a dosud je nezlomila žádná choroba. První měsíce na Islandu tedy zvládli dobře.

* * *

Jednoho dne byli Una s Digraldem připraveni vyrazit na západ.

„Já už jsem jako na trní, abych konečně viděla naši holčičku,“ řekla Una. „Možná že už začala chodit.“

Digrald se hrdě zasmál: „Na celém Islandu se určitě nenajde větší a silnější holka. Vsadím se o svůj přední zub, že už běhá rychleji než jelen.“

Una si do uzlíku sbalila své věci: křesadlo na rozdělávání ohně, lžíci, několik kostěných hřebenu a nakonec velký vlněný šátek, který jí utkala Bergliota. Vidur neměl nic jiného než svůj nůž a ten si zastrčil za opasek. Ale všichni byli zvědaví, co si s sebou poveze Digrald. Na lodi si totiž hlídal svůj vak, jako by Jo byla truhla s pokladem. Teď rozvázal řemen a zanořil do pytle ruku.

„Podívejte,“ řekl všem, kdo stáli kolem. „Mám tu hroudu hlíny.“

„Mysleli jsme si, že v tom pytli máš zlato,“ řekl Vidur a pohrdavě se zasmál.

„Zlato!“ ušklíbl se Digrald. „Kdepak, hrouda hlíny má daleko větší cenu než všechno zlato a poklady. Ještě v životě jsem neviděl, že by zlato klíčilo a rostlo. Tohle je hlína z mé rodné země. Tu roztrousím po poli, až budu poprvé tady na Islandu sít obilí.“

Ingolf se taky přišel podívat. Stál a pozoroval, jak kousek od stavení zurčí pramen vody z tajících ledovců. „Vydáváte se na nebezpečnou cestu,“ řekl, „musíte přes úseky s písčnými přesypy a přes prudké vodopády.“

„Však my na sebe dáme pozor,“ řekla Una. Podala Bergliotě a Bredemu ruku: „Nikdy vám nezapomeneme, co jste pro nás udělali. Teď se cítíme jako svobodní lidé.“

Potom se vydali na cestu. Koně neměli, a tak museli šlapat po svých. Ale nečekalo je víc než dva dny chůze směrem k fjordům na západě.

* * *

Helga měla tolik zvláštních nápadů. Pořád vymýšlela nějaké klukoviny a žertíky. Měla takový dřevěný klacík, kterému říkala „bručoun“. Vyvrtala si do něho dírku a přivázala k němu dlouhý řemínek. Zničehonic se rozběhla z kopce a nad hlavou mávala „bručounem“. Ze všech sil jím točila a točila, až se začal ozývat temně bručivý zvuk. Koně se lekli a splašeně prchali pryč. „To nevadí,“ usoudila Helga, „vždyť to jsou jenom sousedovi koně.“

Helga byla málokdy sama. Většinou nosila v náručí některého ze

svých mladších sourozenců. A dvojčata měla v patách bez přestání. Jednou, když byla Tira dole u potoka pro vodu, přičítala se Helga za ní.

„Konečně se mi podařilo napálit ty moje dvě trapičky,“ chechtala se. „Přelezla jsem přes střechu ovčína a potom jsem pelášila přes louku, co mi síly stačily. Fuj, že jich ale mám plné zuby. Celý den se kolem mě motají a v noci s nimi musím spát na jedné úzké posteli.“

Vzaly plná vědra vody a šly. Kousek dál se zastavily u velkého kamene a odpočívaly.

„Ty se na Reima nikdy nerozzlobíš,“ řekla Helga rozmrzele. „Ty jsi pořád hodná a milá.“

„Ale to víš, že nejsem,“ bránila se Tira. „Doma v Irsku jsem často prskala jako vzteklá kočka, protože Reim mě někdy příšerně zlobil. Ale teď,“ řekla a trochu zaváhala, „teď se všechno změnilo. Máme jenom jeden druhého. Takže teď už se skoro nikdy nehádáme.“

Tira se zamyslela. Jakpak to vlastně bylo s jejími mladšími sourozenci, s Moirou a Karou a s malým Roderikem? Kdyby tady byli teď, vůbec by si nepostěžovala, ani kdyby ji zlobili sebevíc.

Helga vykládala dál: „Táta říká, že v tvé divné zemi máte jinou víru než my. A někteří obchodníci říkají, že tam prý máte velikánské kostely, které jsou daleko větší než dvorec náčelníka Gissura Lodinssona.“

Tira přikývla: „Náš statek stál hned vedle kláštera. A v tom klášteře žil bratr Kormak.“

„Bratr Kormak?“

Tira se zasmála a najednou měla ohromně veselou náladu.

„No jo, přála bych ti bratra Kormaka vidět, když si to k nám šinul, aby ochutnal tatínkovo výtečné ovocné víno. To se mu šlo lehce, ačkoliv jinak člověk skoro nechápal, že mu nohy to jeho obrovské břicho vůbec unesou. Chechtali jsme se mu a schovávali jsme se ve vysoké trávě. Ale bratr Kormak nás vždycky našel. Měl takovou zahnutou hůl, kterou nás chytal kolem krku. ‚Rošťáci‘, říkával a dělal, jako že se zlobí. ‚A to si říkáte křesťané?‘“

Tira vyprávěla o své vesničce v Irsku, o mlynáři a starém faráři, a o všech dětech ze sousedství. Vyprávěla o červených jablíčkách v klášterní zahradě, o tajné skrýši na kopci a o svém šedivém hříbátku, které se jmenovalo Hvězda, a o projížďkách po kraji.

„Tehdy jsme neměli jména otroků. Jmenovali jsme se Patrik a Sunniva, a byli jsme děti svobodného irského sedláka.“

Vstala a zvedla ucho vědra. Vtom uslyšeli zapraskání suché větve. Tira se od té doby, co se stala otrokem, naučila být opatrná. Přikrčila se potichoučku za keř a přes listí se dívala, co se děje. Helga udělala totéž.

Kolem šlo mladé děvče a hnalo před sebou stádo krav. Jak poskakovalo z kamene na kámen, dlouhé copy mu tancovaly na prsou.

„Vždyť to je moje sestra,“ zašeptala Helga překvapeně. „Kdyby nevypadala tak spokojeně, vsadila bych se, že se mě chystá uvrtat do nějaké otravné práce. Rozumíš tomu, co se to s ní děje? Vypadá, že se úplně zbláznila.“ Helga si rukou zakryla pusou. Z krku se jí dralo přidušené chichotání. Tira ji žďuchla do boku: „Tiše,“ špitla. „Podívej, tamhle jde ještě někdo!“

Helga nevěřila svým vlastním očím. Že by si tolik bláznů vyšlo za šera na procházku? Vždyť je to Bredův nejstarší syn! Helga byla z potlačovaného smíchu v obličeji už úplně brunátná. Mladík si vesele poskakoval, ve skoku srážel paty a halekal přitom tak hlasitě, že by se z toho i měsíc na nebi roztrásl. Skokem byl u děvčete. Zvedl ji do výšky a zatočil se s ní. Potom ale zakopl a oba se svalili do vřesu. Kolem nich postávaly krávy, bučely a nechápavě civěly, protože něco podobného ještě v životě neviděly.

Teď už se ale Helga smíchy neudržela. Chytila se za břicho, kolena skrčila až pod bradu a rozřehtala se na celé kolo. Ti dva ve vřesu se na sebe vylekaně podívali a rychle se zvedli na nohy. Bredův syn se nenávistně rozhlížel na všechny strany.

„Poběž,“ špitla Tira. „S Kårem nejsou žádné žerty.“

Přikrčily se a od kamene ke kameni se odplížily pryč. Než se Kåre dostal k jejich velkému kameni, zmizely ve stínu mlází.

„Představ si, jak ti lidé někdy zblbnou,“ řekla Helga a zalapala po dechu. „,Ta láska,‘ říká stará Drumba, ,to je zlá nemoc. Je prý horší než sám mor.““

Loudaly se zpátky do vesnice a celou cestu se pochichtávaly. Teprve když došly až skoro na dvůr, uvědomily si, že za kamenem zapomněly vědra s vodou.

* * *

„Pamatuješ se na ty velké dubové lesy doma?“ zeptal se Reim. „Tam se to panečku hrálo na lučištníky!“

Seděli v seníku na Bredeho dvorci.

Tira zavřela oči. Uviděla před sebou mohutné koruny stromů v Irsku. Mezi větvemi prosvítalo světlo a pohrávalo si s listy. Tam se mohla procházet po měkkých pěšinách a obličej mít obrácený k zelenému nebi, které se nad ní klenulo a pohlcovalo ji do zvláštního, tajuplného světa. Sluneční paprsky dávaly lesu tvar a vítr hlas. Mezi pokroucenými větvemi bylo plno života a ševelení. Slunce prozařovalo průsvitné listy a tmavozelený břečťan, který se ovíjel kolem stromů. Les se každou chvíli měnil. Hned viděla mezi listy vykukovat obličej skřítků, hned zas v korunách stromů tancovaly pohádkové bytosti.

Irský les patřil lučištníkům a loupežníkům. Tam si hrávala s dětmi ze sousedství. Schovávala se za tlustými kmeny, a když ji nemohli najít, zasvištěla jako veverka. Nikdo neznal tolik skvělých skrýší jako ona – v dutých dubech i v korunách stromů. A nikdo taky neuměl tak dobře jako ona vystopovat loupežníky: plížila se lesem s očima na stopkách a neunikl jí pohyb ani jediného lístečku. Na zádech nosili luky a toulec měli plný šípů. „Támhle,“ vykřikla zničehonic a ukázala na stín za stromem. „To je loupežník!“ Okamžitě zasvištěly šípy a všichni zajásali.

Tira otevřela oči. Lišácky se jí v nich zajiskřilo. „Nejlíp si z té doby pamatuju,“ řekla a přidržela si Reima za jeho zrzavou kstici, „že jsem nad tebou vždycky vítězila ve střílení.“

„Au, pusť mě! Ty, která na pár kroků netrefíš ani krávu!“

Skočila po něm a už se kouleli v přátelském zápase, až sláma lítala na všechny strany. Rozesmátí a zadýchaní se pak zase posadili a oknem seníku se dívali ven.

Na Islandu nebyly žádné opravdu velké lesy, jen tu a tam trocha březového mlází. Byl to takový divný, jakoby trpasličí les s pokroucenými kmeny a větvemi. Nízké, houževnaté břízy se pevně zakously do země a bojovaly urputný boj proti větru a nepohodě. I tenhle les měl svou vlastní hudbu a své vlastní barvy: když například listí ve vánku šumělo a zpívalo nebo když po dešti zářily kapičky vody. Často si mezi bílými kmeny hráli na honěnou.

„Tiro,“ navrhl Reim, „mohli bychom si udělat luky. Už dlouho jsme nezkoušeli střílet.“

Nadšeně přikývla a už pelášili do lesa. Našli si pár ohebných březových větví a pustili se do práce. Nožem je pěkně opracovali, aby z nich byly dobré luky. Násady šípů seřízli a na jeden konec připevnili malé úlomky z kostí. Několik večerů po sobě v práci pokračovali.

Potom se vydali své nové luky vyzkoušet. Jako terč si vybrali jednu břízu a napjali tětivy. Svist, svist, svištěly šípy vzduchem a zabodávaly se do kmene jedna báseň. Tira se smála a nadšeně poskakovala, až se jí zrzavé copy roztancovaly kolem hlavy.

Postupem času si s nimi chtěly hrát i děti z okolních dvorců. Scházeli se při východu slunce na pláni za vesnicí a pořádali závody. Když přišly všechny Ingolfovy děti, hráli si na zneprátelená vojska, která na sebe číhají a navzájem se přepadají. Schovávali se v hustém mlází a s toulcem na zádech se plížili mezi stromy. Ale Helga se nikdy nevydržela schovávat dlouho. Zničehonic uslyšeli zpoza nějakého kamene nebo kořenu její zvonivý smích a vzápětí se už vynořily i její červené tváře.

Brede stál ve dveřích svého dvorce, kterému se už říkalo Bredesgard, a sledoval, jak si děti hrají. „Je to legrační pozorovat, jak se ta štěňata hezky baví,“ řekl Bergliotě. „Ale až bude uprostřed léta nejvíc práce, moc času jim na tyhle radovánky nezbude.“

Jednoho dne se uprostřed hry objevila Helžina starší sestra. Nazlobeně si to připochodovala a s rukama v bok a s hrozivým výrazem ve tváři se postavila před Helgu.

„Hloupá náno! Ty si tady lítáš po kopcích a doma je práce nad hlavu. Matka vzkazuje, že máš jít domů a česat vlnu. Však už brzo přijde den, kdy budeš litovat, že ses toho o práci v hospodářství nenaučila víc. To říká máma!“

Helga chvíli mlčela. Potom pomalu zvedla obličej k sestře a šelmovsky se usmála. „Něco o tobě vím,“ řekla potichu, „co ostatní nevědí. Ale já, já to vím. Trolové v tom velkém kameni dole na louce mi to prozradili...“

Sestra sklopila oči. I v ranním šeru bylo docela jasně vidět, že se začervenala až po uši. Jestli to bylo vztekem nebo studem, to se nedalo tak lehko odhadnout. Otočila se a se zaťatými pěstmi beze slova odešla.

„Česat vlnu je to nejhorší, co znám,“ poznamenala Helga.

* * *

Ravn znal tajemství runového písma. Naučil se to od jednoho náčelnického syna: za světla měsíce sedávali těsně vedle sebe ve stínu posvátné hory a vyrývali magické znaky.

Ted' se tomu umění chtěl naučit i Reim. V runách je totiž síla.

Runy umějí uzdravovat nemocné. Runy umějí uklidňovat bouři a hasit plameny, které olizují střechu domu. Ten, kdo ovládne umění run, přejde přes hory i přes doly, přes moře i přes řeky, přes lesy i holé skály a dostane se tam, kam si sám přeje.

„Když mě naučíš rýt runy, dám ti tenhle meč,“ lákal Reim Ravna a vytahoval svůj dřevěný mečík, který si vyřezal, když pásł ovce.

Ravn ohrnul nos: „Otec mi slíbil opravdický meč, jakmile mi bude patnáct zim,“ vychloubal se. „Já si už nehraju s dřevěnými meči jako nějaký usmrkanec.“

„Tak mě ty runy nauč rýt i tak,“ prosil Reim.

„Runy a magické znaky nejsou pro otrocky,“ zdráhal se Ravn.

Ale Ravn se přece jen nemohl dočkat, až bude moct někomu předvést, co všechno už dokáže. Věděl, že tenhle irský otrok umí věci, které on sám nesvede. Jednou si Reim odněkud přinesl kus staré kůže a havraní pero, které na konci zašpičatil. Špičku pera pak namočil v nádobě, kde měla Bergliota barvu z rostlin, kterou používala na barvení vlny. A potom začal na kůži něco škrábat. Pevnou rukou vedl pero a maloval jemňoučké čárky a vlnky, jednu vedle druhé.

„Tak se píše v naší řeči,“ řekl. „Tady jsem napsal: Pochválen budiž svatý Patrik, který ochraňuje zelený ostrov Irska. A dál: Ochraňuj nás od vikingů a jiné pakáže zlodějské!“

Brede se tomu smál, ale Bergliota nad těmi krásnými znaky spráskla ruce. Potom si kůži pověsili do světnice na zeď.

„Přijď, až nad průsmykem vyjde měsíc,“ řekl nakonec Ravn. „Vydáme se k posvátné hoře.“

Reimovi rozčilením poskočilo srdce. V noci pak ležel a větracím otvorem ve střeše se díval na nebe, dokud nad hřebenem hor neviděl stoupat chladnou tvář měsíce. Potom vstal a vyšel na dvůr. Ravn na něho už čekal. Spolu se pak vydali do kopců k modravé hoře, která se v noční tmě proti nim tyčila jako obrovité spící zvíře.

Ravn se zastavil až na rovné výspě skoro pod vrcholkem. Tam se posadili. Ravn pozoroval, jak se po temném nebi honí mraky, a přitom šeptal: „To sám Ódin nás naučil umění run.“

„Vyprávěj o Ódinovi!“

Ravn se přisunul blíž k Reimovi a rukama si objal skrčené nohy.

„Veliký Ódin pádí na svém rychlém oři přes hory a přes doly. Jeho dva černí havrani poletují vzduchem a krákoravým hlasem mu vyprávějí o všem, co kolem sebe ve světě vidí. Ódin všechno ví a všechno zná. Je to bůh moudrosti a básnického umění skaldů, bůh

boje a války. Když kvůli bouři, je to vlastně Ódin, který jezdí po kraji a sbírá všechny nepohřbené mrtvé...“

Přes trsy vřesu a suchá stébla trávy se přehnal závan větru. Někde blízko za nimi s křikem vyletěl z hnízda pták. Reim se přisunul ještě blíž k Ravnovi.

„Aby získal svou moudrost,“ pokračoval Ravn, „obětoval Ódin jedno své oko pramenu moudrosti. Potom visel po devět dní a devět nocí na stromě, zatímco kolem něho svištěl vítr. Obětoval se sobě samému! To nemůže žádný člověk pochopit. A když přeřízl provaz, na kterém visel, a vrátil se zpátky na zem, znal tajemství run.“

Reimovi přeběhl po zádech mráz. Ženoucí se mraky chvílemi vypadaly jako strašidelné postavy, které s vlajícími plášti padají po obloze. V takovouhle noc jsou jistě všichni duchové, zjevení a jiná strašidla na svých rejích...

„Teď se podívej,“ řekl Ravn a vytáhl několik kousků dřeva a nůž. Začal do dřeva cosi rýt. „První písmena runové řady dávají dohromady čarovné slovo: FUTHARK...“

„Futhark,“ opakoval bez dechu Reim. Skoro při tom ani rty nepohnul.

„Takhle se píše tvoje jméno.“ Ravn ryl do dřeva znaky a vysvětloval. Potom vyryl další runy a šeptal přitom podivná zaříkávadla: Rosa v plameni, oheň na moři...

To byla tajná slova, která se jen šeptala od ucha k uchu. Nikdo je nikdy nevyslovil nahlas. Vyrývaly se do dřeva, do kamene a na ostré zbraně. Ani slunce, ani měsíc se svými paprsky nesmí runových znaků dotknout.

„Třikrát za sebou, vždycky v noci ze čtvrtka na pátek, tady musíme takhle sedět,“ řekl Ravn. „Teprve potom ovládneš umění run.“

Tira o tom všem nevěděla nic. Zastihla Reima, jak sedí a cosi ryje na svůj luk.

„Co to děláš?“ vyzvídala a zvědavě pokukovala.

Reim se zatvářil důležitě. „Poznamenávám si runami svůj luk a šípy,“ odpověděl. „Vidíš, co je tu vyryté?“ Zvedl šíp a četl: „Patří Reimovi.“

„Patří Reimovi,“ přikývla. „To je mazané. Teď už si luky a šípy navzájem brát nebudeme. A na všech šípech, které netrefí, bude tvoje jméno.“

Chytil ji za copy a zatahal. Ale Tira si věděla rady. Reim byl na krku tak lechtivý, že stačilo málo a už ji pustil.

Jednou večer, když Tira šla přes louku pro ovce, našla Helgu v potocích slz. Helga ležela přes hřbet největší ovce, prsty křečovitě zatínala do její srsti a přitom hlasitě a srdceryvně plakala.

„Helgo,“ řekla opatrně Tira a rukou ji pohladila po zádech. „Co se stalo tak šíleně smutného?“

„Ztratila jsem svou volnost,“ štkala Helga. Obrátila k Tiře svůj uplakaný obličej. Oči měla pláčem opuchlé.

„Cože?!“ vykřikla zděšeně Tira. „Snad neudělali otroka i z tebe?“

„Když ty taky ničemu nerozumíš!“ rozkřikla se Helga a zařatou pěstí bušila do nebohé ovce, „Copak otroka, to by ještě nebyla taková hrůza. Ale já se mám vdávat!“

Tira se jen překvapeně posadila do trávy a trvalo jí hezkou chvíli, než se zase vzpamatovala.

Helga si hřbetem ruky utřela uplakaný obličej.

„O jedné věci jsem ti nikdy nevyprávěla,“ řekla. „Asi proto, že jsem na všechno chtěla radši zapomenout. Už skoro rok jsem totiž zasnoubená. Stalo se to loni v létě, když jsem byla s otcem na sněmu. Potkal tam Starkodda, co bydlí v západních fjordech. Hned jsem strašně litovala, že jsem tolik žadonila, abych směla jet na sněm s otcem, protože než jsem se nadála, už mě slíbil tomuhle staříkovi. Starkoddovi je už skoro čtyřicet zim. A myslí jedině na to, jak si pořídít nějaké dědice.“

„Ale vždyť ty nejsi o moc starší než já!“

„Je mi čtrnáct. Ale otec se už celý třese, aby byla svatba, aby si to Starkodd ještě náhodou nerozmyslel. Je nás dětí prý hodně, říká, a on se musí postarat o všechny. Takového bohatého ženicha se mu prý už podruhé najít nepodaří. Starkodd má obrovský statek a stovky ovcí a krav. A taky má velké lodě, které plují do jiných zemí s náklady vlny a ptačího peří.“

Helga si znovu popotáhla. „Otec rozhodl, že svatba bude hned po letním slunovratu.“

„A co tomu říká tvoje máma?“

„Ta neříká skoro nic. Tu a tam mě pohladí po vlasech a řekne, že to tak dobře umím se zvířaty a že určitě už nikdy tak dobrou pomocnici nenajde. A potom mě utěšuje a říká: Určitě se budeš mít dobře, dceruško moje zlatá...“

Helga si rukama zakryla obličej. „To je taková hrůza! Já chci pryč,

daleko odsud. Tira, nemohly bychom spolu utéct? Dnes v noci?“

Tira neodpověděla, ale přitiskla se k Helze. Pod nimi se stříbřitě modral fjord a odrážel poslední paprsky zapadajícího slunce. Ach moře, moře, pomyslela si, jsi jako modrá ukolébavka, která vypráví o rodné zemi. Jen ty mě odděluješ od domova. Ale moře je tak nekonečně veliké. Víc než třicet dní a nocí jim trvalo, než dopluli z Norska na Island. Kolik dní by jim potom trvalo, než by se dostali odsud až do Irska? Kéž by se tak mohla chytit nějakého ptáka a na jeho křídlech přeletět přes hory a přes moře až k tomu zelenému ostrovu na jihozápadě...

Tira se podívala na Helgu, jak tam sedí a rukama si pevně objímá skrčená kolena. Nedovedla si ji představit jako vdanou ženu. Helgu s tím jejím pihovatým nosem a dětskýma modrýma očima. Helgu, která si za ovčínem hraje se dřevěnými panenkami. Ne, nechápala, že by se Helga mohla stát mocnou paní na velkém dvorci.

Dlouho tam tak spolu seděly. Helga po pláči už jen poskytovala a v duchu sama se sebou bojovala. Škytla, vzdychla a potom vstala a upravila si šaty. „Pojďte,“ řekla, „pojďte jehňátka moje zlatá. Tohle je moje poslední léto doma na Ingolfsgardu.“

* * *

Druhý den už byla Helga zase jako dřív. Jako by měla zvláštní schopnost setrást ze sebe všechny starosti. Po východu slunce přišla s lukem na zádech do lesa. A že prý chce taky závodit ve střílení.

Tak se do hry vžili, že si vůbec nevšimli, že se k planině blíží jezdci. Až najednou chytila Tira bratra za ruku a řekla: „Podívej, přímo za námi stojí synové náčelníků.“

Reim se rychle otočil a uviděl asi pět mladíků, jak sedí každý na svém bílém koni. Měli modré a hnědé pláště lemované kožešinou a kolem pasu zlatené opasky. Všichni měli meč a všichni měli kolem čela zlatem protkávanou čelenku. Seděli hrdě v sedle a sledovali jejich hru.

Pak zavolali na Reima: „Kdo jsi ty, který tak dobře vedeš svůj luk?“

„Jmenuji se Patrik,“ odpověděl. „Jsem Ir. V této zemi se mi říká Reim.“

„Tak to jsi otrok,“ řekli. „Takové jméno nemá žádný syn svobodného sedláka.“

Reim sklopil hlavu. Zvykl si náčelnickým synům neodporovat. To se naučil už v Norsku.

„Ale určitě neumíš střílet tak dobře jako Grim Gissursson,“ řekl nejstarší z mladíků a seskočil z koně. „Co kdybychom spolu zkusili napnout tětivy? Vidíš toho ptáka támhle nahoře? Uvidíme, kdo ho sestřelí první.“

Reimovi se roztrásly ruce. Nejradši by byl utekl. Ale cítil, že nemá na vybranou. Tady rozhodovali synové náčelníků. On sám byl jenom otrok.

Napjal luk a vystřelil. Šíp vyletěl k obloze, ale cíl minul. Chvilí nato vystřelil Grim. Ale ani jemu se nepodařilo ptáka zasáhnout.

Vtom Reim ucítil v prstech novou sílu. Přiložil k tětívě další šíp a dlouho pečlivě mířil. Tětiva se zachvěla. Šíp zasvištěl vzduchem. Ted'! a zasáhl ptáka, který spadl na zem Grimovi přímo k nohám. Helga se rozesmála svým šťastným smíchem a neodpustila si poznámku: „To byl ale mistrovský zásah, Reime.“

I ostatní mladíci s uznáním pokyvovali hlavou, ale do Grimových očí stoupala zloba.

„Ukaž mi ten svůj luk,“ poručil.

Reim mu ho podal.

Grim ho napjal a zamířil na jiného ptáka, který kroužil vysoko na obloze. Tentokrát se trefil a unikl tak posměvačným poznámkám svých kamarádů.

„To je výborný luk,“ řekl Grim. „Jako otrok asi za moc nestojíš, na to jsi moc mrňavý a slabý. Ale vyrábět luky, jak vidět, umíš.“

Vyšvihl se do sedla. „Ty si jistě snadno uděláš nový, otroku. Tenhle budu já potřebovat víc než ty, protože já se příští léto chystám na viking.“

Reim popoběhl za odjíždějícím koněm. Oči mu zaplavily slzy.

„To nic,“ utěšovala ho Tira. „Z toho si těžkou hlavu dělat nemusíš, vždyť to byl jen luk a pár šípů.“

II

Neměl by Reim už brzy přijít? uvažovala Tira. Zřejmě asi na chvíli usnula, protože ji celé tělo brnělo. Když uviděla, jak se všude kolem ní setmělo, přeběhl jí po zádech mráz. Dole na lodi už zapálili několik pochodní, které na hladinu moře vrhaly rudé odlesky.

Napjatě poslouchala, jestli neuslyší smluvené zapískání. Ale neslyšela nic jiného, než jak moře doráží na břeh a jak si vítr v březovém háji pohrává s listím. Co když Reim nepřijde? blesklo jí hlavou. Co bude dělat? Zpátky se vrátit nemůže a sama se vydat na cestu taky nemůže. Při tom pomyšlení se začala tak strašlivě bát, až jí celé tělo jako by zmrzlo na led.

Teď musíš být statečná, šeptalo jí její bušící srdce. Za poslední dva roky si tuhle větu musela opakovat mnohokrát: Buď statečná, ukaž, že máš v žilách irskou krev. Nemůžeš spoléhat na druhé, musíš spoléhat jen sama na sebe.

Vtom někde ve tmě lesa zapraskalo pár větviček. Lekla se. Jestli to teď už není Reim, pak jsou to možná lidé, kteří s napjatým lukem prohledávají temný les. Nebo co když to jsou... Hrůzou se roztrásla. Tahle země je přece plná trolů a duchů. Věděla, že právě teď se kolem ní plíží. Proplétají se mezi zmoklými listy a svěšenými větvemi stromů – duchové s podobou i barvami lesa. Natahují po ní ruce, které se podobají sukovitým větvím. Dýchají na ni dechem, který připomíná ševelení větru v suché trávě. Nesvítí támhle ve tmě něčí oči? Vždyť ona ví, že duchové z podzemí na sebe dovedou brát podobu nejrůznějších zvířat.

Teď musíš být statečná, šeptal jí její vnitřní hlas. Vytáhla z pláště kožený pytlík s jídlem, ale dokonce ani čerstvý chleba, který jí dala na cestu Helga, jí nechutnal, jak by měl.

* * *

Island byla země, odkud přicházely všechny větry: vítr foukal od jihozápadu a honil po obloze mraky. Vítr foukal od severu a od východu, ševlel v suché slámě a ve větvích stromů, hvízdal kolem stavení a honil se přes trávu a trsy vřesu. A jak to teprve fičelo na otevřeném moři!

Skoro každý den vyplouvali v bárce, kterou si Brede přivezl z Norska. Vypluli ze zálivu a veslovali až k nejzazším útesům. Tam to panečku houpalo! Když bárka tancovala jako ořechová skořápka od oříšku na vlnách příboje, šimral člověka v břiše strach. Nikde jinde na celém světě ale nebylo tolik ryb jako tady. Těsně pod hladinou se to rybami jen hemžilo. Jakmile nahodili, stačilo už jen vytahovat jednu rybu za druhou. Celou bárku tak naplnili mrskajícím se úlovkem.

Ze začátku byli všichni, kdo se přistěhovali na Island, rybami takřka posedlí. Všichni, muži i ženy, stáli v loďkách a tahali z moře ryby. A děti závodily, komu se na háček chytí největší kus. Jednou Tira ulovila tresku, která byla skoro tak velká jako ona sama. Křečovitě svírala vlasec a Reim vesloval ze všech sil, protože prudký vítr by je byl málem zahnal na moře.

„Představ si, že by nás to tehdy skutečně odneslo,“ řekl Reim později. „Představ si, že bychom celé dny a noci leželi na dně loďky a nechali se unášet proudem a houpat vlnami. To by byla krása...“

V malém zálivu hned pod dvorcem se ryby sušily na plochých kamenech. Brede mluvil o tom, že tam dole pro loďku postaví přístřešek a taky kůlničku, kde by mohli mít síť a rybářské náčiní.

Na Bredesgardu se ryby jedly denně. Bergliota je ještě polévala troškou řídké kaše. S obilím první čas v nové zemi šetřila.

Bredeho čtyři otroci se drželi stranou v jednom rohu světnice. Měli všichni dohromady jednu velkou dřevěnou mísu a z té jedli každý svou lžící. Fulne, který byl nejstarší, si nabíral jako první. Nebylo nic příjemného vidět, jak při jídle do kaše slintá. Ale Tira i Reim vždycky zavřeli oči a polkli. V Norsku zažili, jaké to je, když v zemi řádí neúroda. A pamatovali si víc než dobře, jak hlad kosil lidi i dobytek. Pořád se báli, aby se to neopakovalo.

* * *

„Otče,“ řekl Bredův nejmladší syn, „Gorm se letos v létě chystá na viking.“

Brede seděl u ohniště a opracovával kus dřeva, z kterého měl být pluh. Odřezky se mu na zemi kupily na hromádku. Aniž by vzhlédl od práce, řekl: „Však jo, já tyhle kohouty znám. Moc nepotřebují a už se natrásají a chlubí svým peřím.“

„Gorm chce plout až do země Franků,“ pokračoval Ravn. „Lidé říkají, že tam je jedna široká řeka, která vede až hluboko do

vnitrozemí. A podél břehů té řeky že je spousta bohatství, zvlášť prý v kostelích křesťanů. Ty jsou prý plné stříbra a zlatých pokladů. A taky jsou tam velká města s trhy, kde lidé prodávají nejružnější zboží, koření a drahé koberce, perly a zářivé kameny, kostěné předměty a číše z nečistšího zlata. Lidé tam chodí oblečení snad jen v hedvábí a kožešinách. A mají prý tolik zlata a šperků, že se pod nimi úplně prohýbají.“

„Ty ses mi ale rozpovídal,“ zamumlal otec. „Ještě štěstí, že my všechny tyhle nádherné věci nepotřebujeme. Toho, kdo má obdělávat půdu, by zlato jen tížilo.“ A mlčky dál vyřezával. Potom si své dílo přidržel před sebou a znalecky si je prohlížel. „Myslíš, můj synu, že to bude dobrý pluh?“

Ravn se postavil před svého otce. V očích mu jiskřilo: „Mnoho mužů tady v kraji zbohatlo a získalo moc, když se vrátili z vikinského tažení. Přivezli si peníze, zlato a mnoho otroků...“

Otec zamručel: „No jo. Ale někdy se taky stává, že tihle dobrodruzi přijdou o víc, než co získají. V nejlepším případě přijdou o život, ale někteří přijdou o ruce a o nohy, někteří dokonce i o rozum. Ale chlapče, nešlapej mi v těch odřezcích!“

Ravn omluvně uskočil. Stál a pokukoval po šedivé šíji, schýlené nad prací. Otec měl ještě pořád široká a silná záda a jeho pěsti vypadaly, že by jimi mohl drtit kameny. Když ještě žili doma v Norsku, byl Brede vyhlášený lovec medvědů, prý nejodvážnější muž v širokém dalekém okolí. Ravn si vzpomínal, jak se otec vrátil z posledního lovu: těžký, huňatý medvěd ležel Šedákovi přes hřbet a z těla mu ještě trčel oštěp. Otec vedl koně za uzdu a na rukou i v obličeji měl krvácející rány od medvědích tlap. To bylo tenkrát pozdvižení! Lidé se seběhli ze všech stran a i psi, když ucítili výrazný pach medvěda, pelášili jako o závod. Všichni vzrušeně mluvili jeden přes druhého. Panečku, to byl ale kus! Opravdický medvěd zabiják. A Brede ho skolil úplně sám, měl na pomoc jen svého starého otroka. Tehdy byl Ravn na svého otce hrdý, tak hrdý, že mu hrud' div nepraskla. Ale podívejte se na toho udatného lovce medvědů dnes! Dnes tu sedí, rýpe do kusu dřeva a ani párem koní byste ho z místa nedostali.

Ravn chvíli přecházel sem a tam. Potom se znovu postavil před otce, ale tentokrát si dal dobrý pozor, aby mu do odřezků nešlápl.

„Gorm říkal, že pro svou loď nemá dost mužstva,“ řekl potichu.

Brede uhlazoval pluh pilníkem a hřbetem ruky zkoušel, jestli je

dřevo už dost rovné a hladké. Zasmál se: „Však najít zájemce na tyhle výpravy není žádný kumšt. Čím míň mají rozumu v hlavě, tím odvážněji vypínají hrud', mláďata nezkušená.“

Ravnovi zrudly tváře. Kousl se do rtu. „Ale otče, mně bude už brzy patnáct zim!“

Brede rukama shrábl odřezky a celou hromádku hodil do ohně. Okamžitě vzplály a celou místnost zalilo světlo. Jen na stěně se černal Bredův mohutný stín.

„Tak se mi, chlapče, zdá, že to s těmi výpravami myslíš vážně a že opravdu chceš jet taky. Jako bychom tady na statku neměli dost práce na roky dopředu!“ Bredemu potemněly oči. „Kdo tu bude orat, kdo bude krotit koně a kdo bude stavět další stavení, až se ty budeš jako berserk prohánět někde v zemi Franků? Myslíš si snad, že se pole osejí sama? Že krávy samy nadojí mléko do díží a ovce se samy pěkně vrátí z pastvin na horách a položí se rovnou do hrnce na polívku? Kdepak, chlapče, je nejvyšší čas, aby ses probudil!“

„Vždyť na práci máš přece otroky...“

„Otroky, otroky!“ zavrčel Brede. „Jako by statek měli zdědit otroci! Ne, kdo se má stát sedlákem, ten se musí nejdřív naučit rozumět půdě, než může pomýšlet na dobrodružné výlety. Vikinské výpravy jsou jenom pro náčelnické synky a jiné kůže líné, kterým je zatěžko ohnout záda za pluhem.“

„Gorm chce vyplout, jakmile nastane úplněk, otče...“

„Aspoň se ho konečně zbavíme. Dokud se nenaučí myslet taky na něco jiného než jenom na hádky a vyvolávání sporů, moc radosti z něho tady v kraji mít nebudeme. A vůbec nejlepší by bylo, kdybychom se zbavili i jeho bratra Grima, toho ctižádostivce jednoho bezohledného. A zapamatuj si jednu věc, synu: Dokud tady na statku rozhoduju já, budeš mě poslouchat. A v nejbližší době s žádnou výpravou nepočítej!“

* * *

Helga vykoukla ze dveří. „Pojď sem,“ zašeptala. „Chceš vidět mou výbavu?“

Tira se protáhla dovnitř. Ingolf po dopolední namáhavé práci na poli spal a chrápal, až se stěny otřásaly. Pár Helžiných malých sourozenců si hrálo na zemi, ale dokud otec odpočíval na lavici, byli potichu jako myšky. Starší děti pomáhaly matce v chlívků.

„Musíme do komory,“ špitla Helga. Po špičkách se proplížily světnicí a vstoupily do tmavé místnůstky, která ležela až v rohu stavení. Helga držela olejovou lampu, která na strop i na zdi vrhala slabé, mihotavé světlo. „Podívej, tady stojí všechny truhly pěkně v řadě.“

V rohu stála jedna truhlice s železným kováním a dvě truhly s dřevěnými nýty. Vypadaly dost uboze a chudě. Helga si klekla, otevřela jednu z nich a vytáhla z ní hromadu barevných stuh. Zářily modře, červeně a zeleně.

„Vidíš? To všechno jsme s mámou utkaly.“ Zvedla lampu výš, aby Tira lépe viděla. Tira prsty přejela po krásných vzorech. Taky umí tkát stuhy. Naučila ji to babička Gaeliona, už když jí bylo šest. „Musíš pilně tkát, abys ve své truhle něco měla, až přijde čas,“ říkávala babička a lišácky na ni pomrkávala. „Nápadníci tu mohou být, než se naděješ.“

Helga otevřela druhou truhlu: ležely v ní metry a metry šedivé vlněné látky. To všechno utkala Helžina matka za dlouhých zimních večerů. Ale měla hodně dcer, a tak u stavu seděla skoro pořád.

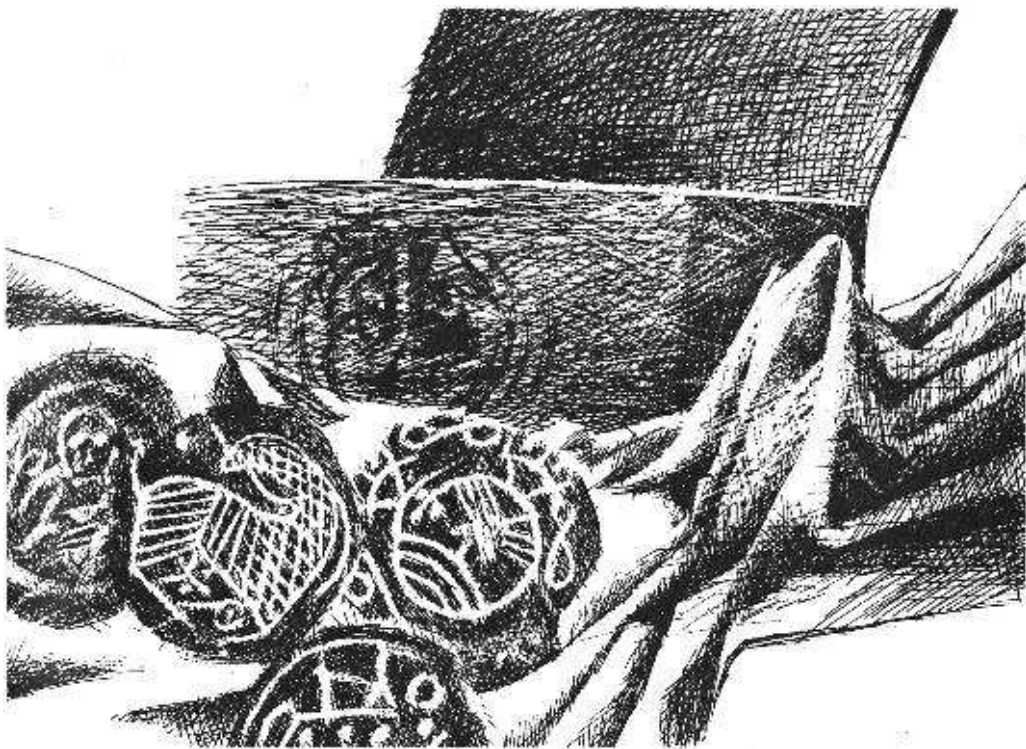
„A teď něco uvidíš...“ Helze rozčilením zčervenaly tváře. Otevřela truhlici s železným kováním. Byly v ní hrnce, kotlíky a pánve, spousta vařeček a všechno ostatní, co je potřeba k vaření. „Nevím toho o práci v hospodářství zas tak málo,“ chlubila se Helga. „Umím péct chleba, vařit polívku, dělat sýry, a umím příst a tkát a šít. Kdepak, Starkodd nedostane jen tak ledasjakou ženu, to říkají v kraji všichni. A víš co?“ šťastně se usmála: „Otec mi jako věno slíbil pár jehnat. Sama si smím vybrat, která chci. Ale zdaleka nejlepší je, že si s sebou smím vzít i svého poníka, Vločku.“

Vtom Tira zahlédla, že z truhly vykukuje Helžina dřevěná panenka. „Tu pannu si s sebou budeš brát taky?“

Helga zrozařitěla. Radost v očích jí pohasla. „Víš, když já kromě svých oveček a Vločky nebudu na Starkoddově dvorci znát nikoho,“ řekla a zadívala se do země.

* * *

Ještě z Norska si Tira pamatovala, jakou hrůzu jí naháněla dravá zvěř. Tu zimu, co byla neúroda, vídala vlky, jak se jako šedé stíny plíží mezi stromy. A na dvorcích, které stály blízko u lesa, jich často měli celé smečky až na dvoře. Jednou se dokonce vlci zakousli do kabátku

jednomu malému klukovi, který si hrál hned před prahem, a lidé ty potvory museli mlátit lopatami a holemi, aby je zahnali.

Zato medvěda za celou tu dobu, co pásla jarlovy krávy, neviděla. Ovšem mluvila s mnoha otroky a hlavně dětmi, které se s medvědem setkaly. Hrůza jim koukala z očí, když vyprávěli o tom obrovitém, huňatém zvířeti, jak se nejdřív pohupuje na zadních a potom se na svou oběť vrhne.

Kdykoliv musela v Norsku hnát dobytek přes les, byla strachy úplně bez sebe. Pod hustými větvemi černých smrků probleskovaly oči dravců. Ve vřesu a v kapradí se pořád něco hýbalo a šustilo. Velké, mechem porostlé balvany snadno připomínaly hřbet medvěda. Vyprávělo se o holčičce, kterou takový huňáč roztrhal...

Na Islandu žádná dravá zvěř nebyla. Ovce se pásly na rozlehlých travnatých stráních, které se táhly, kam až oko dohlédlo. Byly pod širým nebem v zimě v létě, ať bylo počasí jakékoliv. V životě neviděla tak veliká stáda ovcí jako tady. Když pasáci hnali stáda z

největších dvorců, bylo to, jako by se po svahu kopce valila sněhová lavina bílých ovčích hřbetů. Někdy bylo obtížné udržet takové stádo pohromadě a často se stávalo, že se pár jehňat v kopcích ztratilo nebo že některé uvízlo někde v rozsedlině mezi horskými stěnami. Ale medvěda nebo vlka se nikdy bát nemuseli. Na Islandu měl pasáček ovcí dobrý život.

Tira si položila vřetenko do klína. Odevšad to vonělo létem: z vyrazejší trávy, z vlny na tělech ovcí, z teplé, úrodné půdy. Brede prodal svou loď a místo ní si pořídil přes padesát ovcí. Některá jehňata byla ještě tak maličká, že je musela přenášet, když narazili na potok nebo na obtížnější stoupání. Jehňata cupitala za svou mámu, mrskala kraťouchkými ocásky a dojemně pobekávala. Tira je pozorovala, jak se pod kopcem poklidně pasou v trávě a pobíhají mezi blatouchy.

Složila si ruce za hlavu. Nad sebou měla nekonečné, modré letní nebe, po kterém v lehkém vánku pluly mraky a připomínaly nejroztodivnější stvoření. Vysoko na obloze kroužil na silných křídlech velký pták. Mořský orel, nebo možná sokol.

A vtom si vzpomněla, jak to bylo v té pohádce o modrém ptákoví. Jako by mezi obláčky zahlédla obličej babičky Gaeliony: bílé vlasy jí ve větru lehce poletovaly.

„Byla jednou jedna princezna,“ zašeptal její hlas, „byla jednou jedna krásná princeznička, která seděla u kolovrátku a předla zlatou přízi, jak už to princezny dělávají. Žila ve zlaté věži, kterou střežilo třicet nejudatnějších irských rytířů s meči a lesklými přilbami. Jedna zlá sudička jí totiž předpověděla, že jednoho dne ztratí svou svobodu a nikdo ji nedokáže zachránit, pokud neřekne ta správná kouzelná slova.“

Jednoho dne se zničehonic přihnal mrak a zakryl slunce. Moře zšedlo jako ocel a bylo najednou studené jako led. Nad hřebeny hor začalo hřmět a buráct. Oblohu protínaly blesky a sršel z ní ohnivý déšť.

Tu se objevil veliký, hrozitánský drak. Otevřel svou obrovskou tlamu: plameny z ní vyšlehly až do nebe a sežehly stromy i keře široko daleko kolem hradu. Rytíři bojovali statečně, ale jejich meče se o příšeru lámaly jako třísky. Nakonec se drak zmocnil princezny.

Chytil ji do svých pařátů a unášel ji daleko na sever, do země, kde slunce nikdy nesvítí, kde jsou louky věčně pokryté sněhem, kde běsní sněhové bouře a v temných lesích vyje dravá zvěř. Sem unesl drak

princeznu, protože tady ve vši tajnosti hlídal velký zlatý poklad, který měl ukrytý ve svém kamenném hradu.

Když se blížili k hradu, uslyšela princezna pláč a nárek. To plakaly všechny děti, které drak zajal. Drak chtěl, aby mu utkaly veliký koberec do jeho síně. Měl být černý jako trápení a rudý jako krev, a měl zobrazovat všechnu hrůzu, která na světě existuje.

Princezna plakala a prosila o milost, ale nic jí to nepomohlo. Musela příst a tkát od rozbřesku, kdy první světlo proniklo oknem, až do večera, kdy se na hrad snesla tma. Tkala, předla přízi a znovu tkala. A po celý ten čas pro slzy skoro neviděla.

Ale na koberci, který tkala, nebyli ani válčící bojovníci, ani hrůza a utrpení, ale postupně se na něm objevoval překrásný modrý pták. Princeznu to překvapilo, ale zároveň poděšilo, a tak schovala hlavu, do dlaní a roztřásla se jako list ve větru. Bála se totiž, jak ji drak potrestá, až to zjistí.

Vtom se vzduch zvláště rozechvěl, a když zvedla hlavu, uviděla, že pták se z koberce vznesl a teď jí létá a krouží nad hlavou. Zpíval přitom krásným hlasem: ‚Vyslal mě sem irský lid. V mých křídlech se skrývá svoboda. Celý rok jsme hledali kouzelná slova, která by tě osvobodila. Hledali jsme v mracích, hledali jsme v lesích, hledali jsme v jezerech. Potom jsme hledali v očích malého irského chlapce. A tam jsme našli ta slova, která mě zanesla až sem. Sedni si mi na záda, ať z této ledové země odletíme.‘

Vtom ucítila dračí dech. Pálil ji na kůži jako žhavý oheň. Vzduch se otrásal a duněl, a to se už nad vrcholky hor objevila obrovitá dračí tlama.

‚Drž se pevně,‘ zašveholil pták. ‚Drž se pevně mých křidel!‘

Drak plival ohnivý déšť a sirnatou páru až vysoko k obloze. Dokonce i mraky hořely plamenem. Ale pták letěl rychleji než sám jižní vítr. Stoupal výš a výš k nebi. Proletěli sněhem a hustou mlhou, ledovým krupobitím a vichrem. A tu si princezna vzpomněla, co jí po celý ten čas, co byla uvězněná na hradě, tak chybělo. ‚Kde je slunce?‘ zvolala. ‚Kam se podělo naše zářivé sluníčko?‘

A jak ta slova vyslovila, jako by se země i nebe zachvěly. Brány kamenného hradu se s hromovým duněním zřítily a z oken i dveří hradu začaly vyskakovat malé i větší kousky zlata. Tak to byl ten poklad, který drak hlídal! Zlaté střípky poletovaly a vířily vzduchem, a vysoko na nebi se skládaly do velikého, zářivého slunce.

V tom okamžiku se drak zhroutil a se strašlivým duněním zmizel v

moři, protože žádný drak nesnese sluneční zář. A z hradu vyběhly stovky dětí, aby přivítaly zlaté slunce a svobodu.

Pták letěl s princeznou dál, přes moře až do Irska. Tam už na ni všichni čekali. Radostný křik k ní stoupal jako hudba a všechny zvony ve městě vyzváněly. Ale ze všeho nejvíc zářila radost z očí malému chlapci, který seděl na ramenou svému tátovi: oči mu zářily jako samo letní nebe.“

Tira pohledem provázela houpající se mráčky. Zadívala se do chlapcových modrých očí a vplula do snu.

* * *

Probudila se, až když uslyšela svoje jméno. Po stráni přibíhal Reim. Mával rukama a hlasitě halekal. „Už jdou,“ vyrazil ze sebe a zalapal po dechu. „Už jdou!“

„Kdo?“ Tira se musela usmát, když uviděla jeho uřícenou, rozčilenou tvář.

„Svatební průvod!“

Tira bleskově vyskočila a už pelášila za bratrem na kopec nad vesnicí, odkud byl dobrý výhled. Opravdu! Údolím přicházel dlouhý průvod svatebních hostů. Jeli na koních se svátečními postroji, zvonili rolničkami a mávali pestrobarevnými stuhami. Ženy na sobě měly zářivě modré a červené šaty posázené perlami a na prsou jim visely zlaté šperky. Ani muži nebyli oblečeni o nic méně slavnostně: měli bílé plátěné košile, barevné kabátce a u pasu stříbrem vykládané meče. Jelo s nimi i několik dětí. Tira se dlouho dívala za nastrojenými děvčátky, jak s rozpuštěnými vlasy a čelenkou hrdě sedí na koni.

Těm to ale sluší.

Uprostřed průvodu jel statný muž v plášti – zřejmě sám ženich. Byl to vysoký chlapík, který měl hlavu jako koleno, ale zato mohutný zrzavohnědý plnovous. Vypadal, že si neupírá ani vepřové, ani medovinu, protože mu při jízdě břicho nadskakovalo jako míč.

Průvod přijížděl s pokřikem a halasením k Ingolfovu dvorci. Ingolf už stál na dvoře, aby svatební průvod přivítal. Ale Helgu, samotnou nevěstu, nebylo nikde vidět.

„Jsem šťastná, že dneska nejsem v Helžině kůži,“ řekla Tira.

Reim se pokusil o úsměv. „Jak si někdo může úplně dobrovolně chtít vzít takového vypaseneho plešatce.“ Žďuchl do sestry: „Kdybys teď byla doma v Irsku, možná bys už taky byla vdaná.“

„Pcha,“ ušklíbala se Tira. „Já se nikdy vdávat nebudu. To půjdu radši do kláštera.“

„Jen nepovídej. Doma jsi vasedávala u stavu a pilně tkala, abys měla plnou svatební truhlu.“

„To protože tak to dělají všichni, ale...“ Na chvíli se zarazila a pohrávala si s copem. Potom řekla pomalu: „Když já jsem si vždycky představovala, že budeme pořád žít s maminkou a s tátou a s ostatními sourozenci...“

Reim pokýval hlavou a zadíval se do země. No jo, taky si to tak nějak představoval.

Málokdy si povídali o tom, jaké to bylo doma v Irsku. Bylo to tak nejlepší. Vždyť dobře věděli, že starý Fulne má pravdu. Taky nikdy neslyšeli, že by se nějaký otrok kdy vrátil do své rodné země.

Mlčky se vraceli k Bredesgardu. Po loukách se honil vítr. Skoro vždycky zpíval stejnou píseň: zpíval o tom, jaké to je rejdit v korunách dubů a v břechťanu, svištět přes doškové střechy a pohrávat si v trávě mezi polním kvítím na zeleném ostrově svatého Patrika.

* * *

Helga seděla v čele hodovního stolu. Byla oblečená do slavnostně zářivých barev, hlavně do červené – to je totiž barva radosti a lásky. Nepoddajné, vlnité vlasy jí Drumba pečlivě rozčesala, takže jí zářily jako jemné, lesklé hedvábí. Dnes naposledy směla mít vlasy volně rozpuštěné. Den po svatbě musí začít nosit šátek, stejně jako všechny ostatní vdané ženy.

„Helgo, pozvedni číši!“

Helga zvedla roh medoviny. Přes hustý kouř, který stoupal z ohniště pod střechu a unikal větracím otvorem, Starkodda skoro neviděla. Seděl uprostřed lavice mezi svými hosty. Měl brunátné tváře a po bradě a po vousech mu stékala šťáva ze skopové kýty, do níž se zakusoval. Zničehonic uchopil roh a obrátil do sebe celý jeho obsah.

„Tak co, ženuško moje,“ zahalekal na ni přes stůl. „Bereš si bohatého a mocného muže. Řekni, co by sis tak přála. V takový den, jako je ten dnešní, ti mohu dopřát dárek.“

Helga mlčky seděla mezi svými příbuznými. Jako by se s ní celá místnost točila. Hosté zpívali a připíjeli si, a služebné a otroci neustále roznášeli mísy masa a rohy s medovinou. Její mladší sourozenci se seskupili kolem ohniště a začali tancovat řetězový

tanec. Vynořovali se z vln dýmu a kouře a zase se do nich zanořovali jako podivné, nadpřirozené bytosti.

Vtom si všimla staré Drumby. Její shrbená záda se ohýbala nad kouřícími hrnci s masem. Takhle tady na Ingolfsgardu stála už celý život. Možná že kdysi taky byla pružná jako vrbový proutek, pomyslela si Helga. Kdysi možná taky pobíhala po dvoře lehce a svižně – tehdy dávno, když byla mladá a když ji sem už jako otrokyni přivezli z Norska. Nebo že by byla Drumba odjakživa tak pomalá a těžkopádná? Většina otroků nakonec stejně skončí takhle. Nemají žádnou minulost ani budoucnost.

„Helgo, pozvedni číši!“

Drumba to tady na Ingolfsgardu neměla lehké. Jiného otroka neměli, a tak musela zastat všechnu dřinu kolem vaření a praní prádla pro celou rodinu s třinácti dětmi. Helga měla jednu velice ošklivou vzpomínku: jednou otec Drumbu zbil klackem. Vrátil se totiž celý upocený z pole a měl žízeň, ale doma nebyla ani kapka vody. A tak ji zbil. A když Drumba vzala vědra a pospíchala k řece, měla záda ještě o něco shrbenější. „Tos neudělal dobře, Ingolfe,“ řekla tehdy matka. „Je to náš jediný otrok. Musíš být na svůj majetek opatrný.“

Už zase se pozvedaly číše.

„Helgo, připij si se svým mužem!“

To je divné, že právě teď přemýšlí o staré, ošklivé Drumbě. Ale vždyť ona patří k dvorci stejně nerozlučně jako třeba koně ve stáji nebo ovce na louce. Říkávali jí Hrbáček...

Helga se zvedla. Tváře jí z medoviny žhnuly. „Jedno přání mám,“ řekla hlasitě. „Přeji si otroka, který by byl jen můj.“

Starkodd se rozesmál. „Takové přání ti snadno splním,“ řekl. „U mě na dvorci je mladých a silných otroků spousta. Stačí, aby sis vybrala, kterého chceš.“

„Nejlepší bude, když jednoho z nich pošleš sem na otcův dvorec,“ řekla Helga. „Otcí se bude hodit. A já si s sebou vezmu Drumbu.“

Starkodd se smál, až se za břicho popadal. „Ta tvoje dcera snad nemá všech pět pohromadě,“ chechtal se a plácal Ingolfa po rameni. „Mohla ze všeho toho zlata, co mám doma v truhlách, dostat cokoli, na co by jen ukázala, a ona si řekne o starou kůži otrockou. Moje mladá žena asi ráda žertuje. Ale co, vždyť všichni říkají, že smích prodlužuje život, a to člověk potřebuje, když už brzy bude mít na krku půlku století.“

* * *

Brzy po svatbě vypluly z fjordu lodě: to Starkodd vyrážel na viking, jak měl ve zvyku už od časů, kdy ještě žil v Norsku. Na svých třech lodích měl celkem šedesát mužů. Mladý Gorm Gissurson, syn náčelníka Gissura Lodinssona, vyrážel taky s jednou lodí.

Tira s Reimem postávali na dvoře, odkud měli na záliv dobrý výhled. Tyhle dračí lodě v nich vždycky vzbuzovaly děsivé vzpomínky. Přesně takové lodě totiž přistály u irských břehů v ten den, kdy je vikingové zajali a odvezli jako otroky.

Synové náčelníků byli vyzbrojeni brněním, přilbami a ostrými zbraněmi. Houf jejich mladších sourozenců si je s obdivem prohlížel. „Už za pět let mi bude dvanáct,“ řekl malý, pihovaný klučík. „A pak se vydám na viking, abych získal slávu a bohatství. Mami, podívej na ty nádherné přilby a podívej na ty zbraně! Daleko radši bych s nimi jel na loupežnou výpravu, než sedět tady doma a nudit se. Chtěl bych na moře a uloupil bych si velikánskou truhlu plnou zlata a pokladů.“

„Dvě zdravé ruce jsou dost velký poklad, synku,“ odpověděla matka krátce.

„Ženské melou pořád jedno a totéž,“ pronesl sedmiletý usmrkanec a daleko si odplivl.

„Kdepak jsi to slyšel?“ podivila se matka.

„Otec to říká. A děda taky.“

Večer hledala Bergliota Ravna. Potřebovala, aby jí s něčím na dvoře pomohl.

„To je zvláštní, že ho nikde neslyším,“ divila se. „Reime, neviděls ho někde?“

„Naposledy jsem ho viděl s Ivarem dole v zálivu, když odplouvaly lodě,“ odpověděl.

Brede vzhlédl od své práce na pluhu. Odhodil nůž a prudce vstal.

„Jestli je tomu opravdu tak,“ řekl a praštil pěstí do trámu, až to zadunělo v celém stavení, „tak už ho hledat a volat nemusíš, Berglioto. I kdybys volala sebehlasitěji, uslyší tě jenom vítr.“

* * *

Když Helga odjela, zbylo po ní prázdno. Tiře se stýskalo po jejím smíchu i po honičkách mezi staveními a hrách na loukách. Dokud tu Helga byla, Tiře ani nepřišlo, kolik toho na dvorci musí zastat. Teď

ale nastaly dlouhé dny a bylo mnoho práce.

Velkou část léta zabraly přípravy na zimu. Mnoho dní trávili svážením sena ze strání. Brede a starý Fulne šli vepředu a kosili, a ostatní šli za nimi a trávu shrabovali. Jindy zas jeli pro drny. Skládali je do nůše, kterou pak naložili Šedákovi na hřbet a odvezli domů na dvůr. Tam je pak rozložili, aby je slunce a vítr vysušily.

Ženy měly hodně práce se zpracováváním mléka. Stloukaly máslo a z kozího mléka dělaly sýr. Nikdy dřív nedávaly krávy tolik mléka jako tohle první léto na Islandu.

Brede se chodil každý den dívat na pole, jak mu roste obilí. Potrásal hlavou nad mraky, které se hnaly od hor. „Už zase bude pršet. Studený vítr a déšť obilí nesvědčí. Asi budu muset jeden pytel přikoupit, až z Norska připlují lodě s obilím.“

Když byly stráně samý květ, zemřel starý Fulne.

„V poslední době už moc práce nezastal,“ řekl Brede, „ale ani za nic bych mu byl život neukrátil, jak to leckdo se starými otroky dělá.“

Jak on, tak i Bergliota ho oplakali. Když ho ukládali do hrobu, položili k němu jeho starý kostěný hřeben a malou misku. Ale dali si dobrý pozor, aby se o tom nikdo ve vesnici nedozvěděl.

* * *

Teď v létě Tiru přepadala stesk po domově víc než kdy jindy.

Nejvíce se jí stýskalo, když objímala teplá těla ovcí nebo když hladila některého koně po hlavě. V tom okamžiku si vzpomněla na telátka a malá jehňátka a na své šedivé hříbě s bílou hvězdou na čele. Jako by je viděla před sebou, jak poskakují po šťavnatých loukách kolem jejich malého hospodářství doma v Irsku.

Stýskalo se jí, když viděla, jak si u Ingolfa na dvoře hrají a dovádějí malé děti. Jakkak se asi mají moje sestřičky a bráška? uvažovala. Jestlipak mají Moira a Kara ještě ty své dlouhatánské copy? A jestlipak už mrňousovi Roderikovi narostly nové přední zuby?

Stýskalo se jí, když viděla starou Trane, jak s vlnou a věténkem sedí v rohu ovčína. Takhle vždycky navečer sedávala babička Gaeliona. Poslední sluneční paprsky jí dopadaly na stříbřitě bílé vlasy a na prsty, které bez přestání spřádaly přízi, pořád a pořád dokola. Babičku Gaelionu měla snad ze všech nejraději.

Snění a touha po domově ji přepadaly, kdykoliv viděla od břehu odrážet loď: hladina září, sluncem vyžíhané plachty ve vánku spokojeně pleskají a přídě přetínají jednu vlnu za druhou. Vysoko nad stěžněm krouží ptáci. Provázejí loď přes oslňující hladinu až daleko na širé moře. Dívala se za nimi, dokud se pohyby jejich křídel nerozplynuly ve vzduchu a nezmezily v modrém oparu nad mořem.

Blížil se čas sněmu, kterému se na Islandu říkalo Allting. Ingolf se chystal na cestu a bral s sebou čtyři syny a dvě dcery na vdávání. Brede s sebou bral své dva nejstarší syny a Reima.

Na planinu, kde se sněm konal, to bylo čtyři dny jízdy. Když vyrazili, přšelo a hory zakrývala hustá mlha. Čtvrtého dne se mlha zvedla, vyjasnilo se a oteplilo, jen nad březovým hájem se modral lehký opar. Dorazili na rozlehlou planinu obklopenou kopci a vysokými horami. Mezi loukami a lánovým polem tekla široká, doběla zpěněná řeka. Uprostřed planiny se tyčila strmá stěna – vlastní skála Zákonů – a na rovině před ní se rozprostírala sněmovní pláň. Všude byly spousty lidí a koní. Ti, kteří přijeli zdaleka, si tu postavili

jakési přístřešky či stany z hrubého sukna. Bylo jich tolik, že se sněmovní plán podobala malému městu.

Zahájení sněmu bylo sváteční událostí. Jeden z náčelníků sněm posvětil a vyhlásil sněmovní mír: dokud bude sněm trvat, nesmí nikdo pozvednout proti druhému zbraň. Potom převzal slovo zákonopravce. Hlasitě a jasně přednesl zákony. Kolem něho stáli sedláci a s vážnou tváří naslouchali. Na sněmu se bude řešit mnoho záležitostí, rodinné spory i rozepře mezi sousedy. Po celou bílou letní noc se bude před skálou Zákonů pokračovat v jednáních.

Ale leckdo přijel na sněm také proto, aby se setkal se svými známými z okolních vesnic. „Tohle je sedlák Brede,“ řekl Ingolf, „můj nový soused.“ Zasmál se: „Mezi námi našťestí ještě nedošlo ke sporům, které bychom museli řešit na sněmu. Naopak, příští rok se chystáme slavit svatbu mé dcery a jeho nejstaršího syna.“

To bylo radosti, když se Brede opět setkal s Asbjørnem a některými dalšími známými, kteří se z Norska plavili s ním. Všichni si už vybudovali nové dvorce a dařilo se jim v nové zemi dobře.

Taková letní noc byla světlá a teplá. Na spaní nikdo ani nepomyslel. Ti, kteří nesledovali jednání pod skálou Zákonů, se potulovali mezi stany. Dalo se tam vidět leccos. Obchodníci postávali před svými stánky a nabízeli zboží. Byl tam například stánek s černými sokoly, jinde zas nabízeli bílé kožešiny polárních lišek a ptačí peří, sukno a honosné obleky, zlaté přezky a košíky z proutí a koňských houní. Brede s Reimem procházeli mezi stánky a hledali jakéhosi kováře, o němž se tady na sněmu říkalo, že je znamenitý mistr. Brede si chtěl nechat okovat koně a navíc potřeboval koupit nějaké drobnosti Bergliotě. Šel po zvuku úderů kladiva, až narazil na kovářnu.

Vtom uslyšel hluboký hlas: „Zastav se, člověče. Nepotřebuješ náhodou bezpečný zámek ke své truhle? Všude číhá plno zlodějů a lupičů.“

Do Reima jako když uhodí. Ten hlas už přece někde slyšel. Když se otočil, nemohl uvěřit vlastním očím. Kousek před ním stál u soukromého stánku Digrald. Svým mohutným tělem zaplňoval skoro celý vchod. Na břiše byl umouněný od sazí a v ruce držel kovářské kleště. Ve výhni, kde nahříval železo, to žhnulo a syčelo.

„Kdo by si kdy pomyslel, že ten kovář, kterého hledám, je můj starý známý,“ smál se Brede a nestačil se divit.

„Říká se přece, že železo se má kovat, dokavad je žhavé,“ smál se

Digrald. „Tam u západních fjordů, kde jsem si postavil svůj dvorec, zemřel loni v zimě starý kovář. A tak jsem si hned řekl, že jestli mi kdy něco dobře šlo, tak to bylo mávat perlíkem.“ Ukázal jim hezkou truhličku se zámekem, a že by ji prý Bredemu rád daroval.

„Zbraně dělám nerad,“ vykládal. „Kdepak, ze všeho nejradši dělám zámky.“ Zasmál se: „Abys udělal dobrý zámek, na to musíš mít i dobrou hlavu, ne jen silné ruce.“

Brede se vyptával, jak se vede ostatním u západních fjordů, a Digrald vypravoval: Vidur se nechal najmout na jednu obchodní loď a je na moři. Ženit se zatím nechce a dává si dobrý pozor, aby ho žádná příliš nepřipoutala. Astrid roste jako z vody a je den ze dne krásnější a krásnější. „Čím dál tím více se podobá svému otci,“ prohlásil Digrald se šibalským zábleskem v očích. „Uně se vede taky dobře, ale poslední dobou se nějak podivně kulatí přes břicho...“

Reim pokukoval po sousedním stánku. Stál v něm mladík a prodával zlaté spony. Měl kolem sebe houf děvčat a očividně ho víc bavilo žertovat s nimi než prodávat. Štípal je do tváří, pomrkával napravo i nalevo a nakrucoval si svůj elegantní knír.

Ten chlapík je Ir, pomyslel si Reim. Určitě je to Ir. Má na sobě přesně takové šaty, jaké se nosí u nás v Irsku.

Digrald se zasmál. „Tak se mi zdá, že bych ti mohl číst myšlenky,“ řekl a popošel s Reimem k obchodníkovi.

„Nerad bych tě, Benteine, rušil v nejlepším, ale tady ten chlapec je tvůj krajan. Myslel jsem, že byste si mohli o leccčems popovídat.“

Bentein se zpod svého fešáckého kníru usmál a pozdravil keltsky. Reimovi to v uších zaznělo jako nejkrásnější hudba na světě, jako zpěv a něžné broukání. Slyšel svou mateřštinu poprvé od té doby, co ho vikingové unesli.

Benteina vůbec nepřekvapilo, co mu Reim vyprávěl. K takovým věcem docházelo v těch částech Irska, odkud pocházel, téměř denně. On sám vyvázl ještě dobře. „Ale to jen díky tomu, že jsem se ohromně líbil vikinským ženám, takže se o mě dobře staraly,“ řekl a zamrkal na Reima. Teď se plaví jako obchodník na lodi náčelníka Ossura Černého.

„Ty jezdíš až do Irska?“ divil se Reim.

„Právě jsem se odtamtud vrátil,“ řekl Bentein. „Ale hned tak brzy se tam zase nevydám. Našel jsem si totiž tady na Islandu děvče.“

Reim a Bentein si spolu dlouho povídali. Nakonec Bentein sbalil svoje věci do koženého vaku a řekl: „Zajdu se radši podívat, jestli mají šenkýřky ve svém stánku trošku dobrého piva.“ Ale než odešel, sklonil se a zašeptal Reimovi do ucha: „Kdybychom se znovu setkali, tak si můžeš být jist, že na Benteina je spolehnutí. Nebylo by to poprvé, co se mi podařilo pomoci irským otrokům zpátky domů. Ale o tom nikomu ani muk!“

Později večer zašel leckdo do stanu Gudmunda Starého. Přišel tam i Brede a Digrald a mnoho dalších sedláků. Posadili se před bělovlasého starce a naslouchali jeho vyprávění o starých norských rodech. Vyprávěl o sporech, bojích a zabíjení, až člověku po zádech přebíhal mráz.

Reim historii norských rodů moc nerozuměl a jejich složitá jména se mu pletla. Celou dobu jen seděl a přemýšlel o tom, co mu řekl Bentein.

* * *

V následujících dnech se na sněmovní pláni pořádalo hodně her a sportovních utkání: zápasy, přetahování a jiné soutěže. Digralda v tomhle zápolení nikdo nepřekonal. Lidé se kolem něho srotili a s otevřenými ústy sledovali, jak pokládá na lopatky jednoho siláka za druhým. A stoupal i zájem o jeho kovářské zboží.

Ale když došlo na závody v jízdě na koni, začal si balit své věci: „Tady už nemám co dělat. Žádný kůň, který vleče na zádech Digralda, nemůže do cíle doběhnout jako první. A kromě toho, každý budoucí otec je přece neklidný jako blecha na plotně,“ zasmál se. Ale než se vydal domů, stihl se ještě podívat na pár zajímavých koňských zápasů: zvířata stála v ohradě, zlostně odfrkávala a vyhazovala. Pak nahnali dva koně proti sobě. Zvířata kopyty sekala do země, až to dunělo. Kolem nich stál kruh diváků, kteří uhýbali, jak se zápasící koně přesunovali.

„Na něj,“ povzbuzovali. „Kousni ho, jen mu dej!“ Na koně, o kterém si mysleli, že vyhraje, sázeli stříbrné prsteny a mince.

„Mně by se ostatně ještě jeden kůň hodil,“ poznamenal Brede. „Tady na Islandu bývá na dvorcích víc koní než lidí.“

Sedláci se usmívali a vykládali. Leckdo rád předvedl krásná hříbátka, která s sebou přivedl. Brede jim prohlížel oči a zuby, a díval se, jaké mají nohy. Jeden sedlák ze sousední vesnice ho lákal do

stanu, že prý si plácnou při poháru medoviny.

„Na alkohol bych si měl dát radši pozor,“ žertoval Brede. „Jinak by se mohlo stát, že mě někdo napálí a já si místo zdravého hřiběte přivedu domů starou herku. A to si dovedeš představit, jak by mě moje žena hnala.“

Ale slovo dalo slovo a Brede si nakonec přece jen od něho koně koupil. Bylo to malé, bílé hřibátko s černýma předníma nohama. A dal si nejenom jeden, ale i druhý pohár těžké medoviny, protože taková koupě se přece musí zapít.

„Takhle otroka bys nepotřeboval?“ pomrkal na něho chlapík a důvěrně ho šťouchl do ramene. „Mám s sebou pěkný kousek,“ a ukázal na mladíka, který postával u vchodu do stanu.

„Ne, díky,“ odpověděl Brede, „z toho nebude nic. Doma mám dva mladé, šikovné otroky a jednu stařenu. To mi stačí.“

„Už začínají závody!“ zavolal někdo dole na louce. Ingolf se tam rozběhl. Jeho syn měl totiž jet taky.

Zatímco sedláci mezi sebou vykládali, popošel Reim opatrně k mladému otroku, který byl na prodej. Dlouho jen stáli a dívali se na sebe. Nakonec sebral Reim odvalu. „Jsi Nor?“ zeptal se. „Nebo jsi snad Kelt?“ pokračoval, když chlapec neodpověděl. Víc řečí Reim neznal. Chlapec se jen červenýma očima upřeně díval před sebe.

Ze všeho nejspíš bude asi z Arábie, pomyslel si Reim, má takovou tmavou pleť a vlasy leskle černé. Bude mít asi pěkně přísného pána, uvažoval Reim dál. Nejhorší jsou na tom vždycky ti, co slouží u velkých sedláků. Dobře si pamatoval, jak se jemu samotnému vedlo u jarla v Norsku. Ve stavení pro otroky jich bylo třicet a měli hlídače, který je sledoval na každém kroku. A ti, kteří měli tmavou pleť a vypadali jinak než seveřané, museli často snášet ještě víc ran a nadávek než ostatní otroci.

„Tumáš,“ řekl Reim a strčil chlapci do ruky kus chleba, který mu Bergliota dala s sebou. „Určitě ho potřebuješ víc než já.“

Chlapec se rozzářil. Oči se mu rozsvítily jako dva tmavé, třpytivé drahokamy. Ukázal na sebe: „Amed,“ řekl. Tak se totiž jmenoval.

Na louku už proudily davy lidí. Všichni chtěli vidět závody. Účastnili se hlavně dospívající chlapci. Byl tam taky Grim, syn náčelníka Lodinssona, a mnoho dalších synů z velkých dvorců. Koně odfrkávali, vyhazovali a byli celí nedočkaví, aby se už mohli rozběhnout. Jeden statný muž s dlouhou tyčí v ruce se je snažil seřadit.

Potom zvedl ruku. Země se zachvěla. Koně vyrazili a tryskem se hnali přes planinu. Vtom se ozvaly výkřiky a hlasité kletby, protože jeden z mladíků se v sedle neudržel a spadl pod kopyta koní. Ingolf se natahoval, aby dobře viděl. Teď už projel cílem i jeho syn. Nebyl mezi prvními, ale taky ne mezi posledními. Dopadlo to přesně tak, jak všichni očekávali: Grim zvedl vítězoslavně ruce nad hlavu.

Reim v duchu vzpomínal, jak doma v Irsku jezdíval na Hvězdě, na jejich šedivém hříběti. Už je asi velká a je určitě daleko vyšší a krásnější než tady ti severští poníci.

* * *

Vtom ho ze vzpomínek nečekaně a bolestivě vytrhla prudká rána do zad.

„Tebe jsem už někde viděl, zrzoune!“

Reim strnul. Před sebou uviděl pyšný obličej s chladnýma, ocelově šedýma očima, lemovaný plavou hřívou spadající až na ramena. Mladík seděl vysoko v sedle na neklidném červenohnědém koni. V ruce držel hůl, kterou zvíře popoháněl. Právě teď to byl Reim, kdo okusil její chuť.

„Jakpak se takové otročisko jako ty zaběhlo až sem?“ zažertoval. „Ty snad máš sedmimílové boty, žes překonal takovou vzdálenost. Když jsem tě viděl posledně, byl jsi otrok u mého příbuzného, jarla v Norsku. Otče?“ zavolal na černovlasého a vousatého muže v plášti. „Všimni si tady toho otroka. Patří našemu rodu, ale neměl ani tolik rozumu, aby se držel tam, kde je jeho místo.“

Reim se přikrčil a po zádech mu přeběhl mráz. Jako ve zlém snu se přenesl do Norska na jarlův dvorec. Bylo to někdy kolem svátků vánočního obětování a synové náčelníků přijeli na návštěvu. „Podívejte, támhle je jeden otrok,“ volali. „Můžeme se s ním trochu pobavit.“ A pak ho tloukli a trápili, až se mu udělalo zle a před očima se mu zatmělo.

Od té doby ho jako stín provázel strach, aby někoho z jarlových lidí znovu nepotkal.

„Kdo je tvůj majitel?“ zeptal se Narve a šťouchal do něho holí.

Reim začal koktat. Nedostal ze sebe ani jediné souvislé slovo. Naštěstí ale v tu chvíli už na závodišti svolávali k dalšímu kolu. Narve se zlomyslně usmál a z výšky pohlédl na Reima: „Však my se ještě uvidíme. Možná že se do té doby naučíš mluvit norsky.“

Potom odcválal, aby se s koněm připravil na start.

Reim se odplížil. Srdce mu tak bušilo, že jen čekal, kdy se začnou všechny okolní hory trást. Zalezl si do stanu pod Bredeho kabátec a schoval se v něm.

A už se znovu rozletěla koňská kopyta. Jezdci se řítili přes louku. Kudy se přehnali, tam se k obloze zvedly mraky prachu.

Vtom uslyšeli, jak někdo křičí: „Tentokrát tě dostanu, Grime Gissursone!“

„Kdo je ten blonděák v tom modrém plášti?“ zeptal se Brede.

„Je z jarlova rodu v Norsku,“ odpověděl Ingolf. „Má po otci převzít největší statek tady v kraji. Jmenuje se Narve.“

Brede sledoval Narveho červenohnědého koně, jak s vlající hřívou pádí po planině. Byl to silný a dobře cvičený kůň. Pádil bok po boku s Grimovým běloušem.

A vtom se to stalo. Skoro nikdo to neviděl, protože zvířata i jezdce zahalovala mračna prachu. Když Narve Grima už skoro předjížděl, najel mu Grim do cesty. Hnědáček ztratil rovnováhu, zakopl a Narve po hlavě sletěl a zamotal se do pláště. Pár diváků se té podívané zasmálo, ale Narve zahrozil pěstí: „Toho budeš, Grime, hořce litovat!“ Vyšvihl se do sedla a vzteky bez sebe odjel.

Reim byl rád, že Narve teď bude mít jiné starosti než hledat uprchlé otroky. A doufal jen, že taky jeho otec, mocný náčelník, zapomene, co se přihodilo. Když odjížděli ze sněmovní pláně domů, opatrně se ještě za náčelnickou družinou ohlédl. A uviděl, že u hnědáka stojí přivázaný Amed. Tak ho sedláček přece jen prodal. Ale že by se dostal k hodnému majiteli, to tedy ne.

* * *

Když se ve zdraví vrátili domů, bylo potřeba sehnat ovce z hor a ostříhat je. Po několik dní se s nůžkami v rukách skláněli nad ovčími těly. Vlnu sbírali do velkých košů, které Brede co chvíli odnášel. Tira se nakrátko ostříhaným ovcím musela smát. Najednou měly v ostrém letním slunci tak hubeňoučká a namodralá tělíčka.

Jakmile se listí bříz zbarvilo do červena a do žluta, nastal čas mykání a předení.

„Kdybych měla sehnat dohromady všechny ovce, které mi daly vlnu na tu spoustu příze, co jsem za svůj dlouhý život upředla, panečku, to by se tady všude běhalo skoro nekonečné moře hřbetů,“

řekla stará Trane. „Někdy se mi o tom v noci i zdá.“ Den za dnem vysedávala s věténkem v ruce a předla a předla. Kolovrátek se točil a točil až dlouho do večera. Když si k ní Tira přisedla, zamžikala svýma krátkozrakýma očima.

„Tohle budu asi dělat na onom světě taky, až se tam jednou dostanu.“

„A nepotřebuješ si odpočinout, Trane?“

„Ale kdepak. Otrokyňě nesmí odpočívat, ani v tomhle životě, ani v tom příštím,“ usmála se bezzubými ústy. „Možná že si Freya nebo některá jiná bohyně bude přát nové šaty, a to bude zase potřebovat starou Trane a její kolovrátek.“

Vzadu v komůrce seděla u tkalcovského stavu Bergliota a tkala, člunek pravidelně projížděl osnovou. Buch, buch buch, ozývalo se znovu a znovu. Musela využívat denní světlo, než budou dny zase moc krátké.

A po celou tu dobu, co takhle seděla, jí myšlenky zabíhaly k nejmladšímu synovi. Ať už je kdekoliv na celém tom širém světě, doufala, že ho budou ochraňovat všichni bohové z Valhally. Zнала ženy z okolních dvorců, které své syny už nikdy nespátily.

Zahnala chmurné myšlenky a sklonila se nad kusem látky, z kterého chtěla Bredemu ušít nový kabátec. Život je zvláštní. Už to bude skoro třicet let, co se s Bredem setkala poprvé. Tehdy se jí utrhla kráva a ona se za ní rozběhla, až za ní sukně a copy vlály. V té chvíli přibíhal po stráni neznámý mladík. Chytil zvíře kolem krku a zastavil je. Když se k ní s krávou na provaze blížil, vykukoval mu z modrých očí rozpustilý smích.

Bergliota se usmála. Od té doby už byli nerozluční. Zřejmě dostali tu nemoc, co jí lidé říkají láska. Ale ze začátku to neměli lehké. Všichni v kraji věděli, že ona je z rodu otroků, přestože už po čtyři generace nikdo v rodině otrokem nebyl. Její praděd byl sice otrok, ale propuštěný, protože mu jeho hospodář za dobrou službu dal svobodu.

Brede byl nejmladší syn na velkém dvorci. Ještě jako dnes před sebou viděla jeho starého otce, jak sedí ve svém křesle v čele stolu a vyjmenovává jednoho předka po druhém, jak po sobě následovali ve čtrnácti generacích. Synově svatbě s dívkou z otrockého stavu své požehnání nedal. Jediný, kdo jim pomohl, byla jedna příbuzná z matčiny strany, ta, co se jí říká Moudrá Aud.

Mezi svobodnými a nesvobodnými lidmi je velký rozdíl, pomyslela si Bergliota. Ale bohové asi kdysi dávno na počátku časů

rozhodli, že tomu tak má být.

Zadívala se na Tiru, jak sedí shrbená nad kolovrátkem. Bylo jí děvčete líto. Věděla, že její vlastní rodina se do Norska dostala stejným způsobem. Vikingové je unesli odněkud z jihu země Franků. Proto měla tak černé vlasy a snědou pleť.

Prohodila poslední útek osnovou.

Namáhavě se zvedla a narovnávala si unavená záda. „Je už pozdě,“ vzdychla. „Myslím, že se nám všem klíží oči.“

Vtom uslyšeli, jak kohout hlasitě zakokrhá. Bergliota se otočila a poslouchala. „Když kohout kokrhá v tuhle denní dobu, zvěstuje oheň,“ řekla a otřásla se. Než si zalezla pod kožešinu, pečlivě shrabala uhlíky v ohništi a zasypala je popelem.

* * *

Z toho hrůzostrašného dne, kdy je vikingové unesli z rodné vesničky, si Tira nejvýrazněji pamatovala zápach spáleniny. Ještě dnes se v noci probouzela, když se hodně kouřilo z ohniště. S leknutím se posadila a doširoka rozevřenýma očima zírala do tmy. Znovu před sebou viděla rudé plameny, jak olizují věž klášterního kostela. Viděla ptáky, jak s křikem odlétají ze svých hnízd, a viděla, jak koruna jejich velkého dubu hoří a plápolá. Pak se strom převážil a zřítíl se k zemi, až se do všech stran rozlétly jiskry. Potom se vzňala i střecha jejich stavení. Plameny se bleskurychle prokousávaly došky. Jejich světnička, lavice, na které spávala, její dřevěná panenka, maminčin stav, a ty krásné truhly, co tatínek vyřezával... Všechno schlamstly nenasytné ohnivě jazyky. Kouř z ohně štípal v očích i v nose.

Jednoho dne se stalo něco, co jí tu hrůzu a spoušť znovu připomnělo.

Byla na cestě domů se stádem ovcí, které se zaběhly příliš daleko do kopců. Nad vrcholky hor visela těžká mračna. Bála se, že začne pršet. Proto běžela rychle. Jako zajíc poskakovala přes kameny a trsy vřesu, a zvířata před sebou popoháněla březovou větvičkou.

Najednou se zastavila a začichala. Okamžitě poznala dráždivý pach kouře, který určitě nepocházel z nějakého malého ohničku. Celá se roztrásla. Nemohlo být pochyb – někde hoří. Ze severní strany úbočí se valily temné mraky kouře.

Rozběhla se, co jí nohy stačily, na nejbližší kopec. Na vršku se zastavila a zalapala po dechu. A vtom to uviděla: dole v údolí šlehaly

vysoko do vzduchu mocné plameny. To hořel dvorec náčelníka Gissura Lodinssona. Slyšela odtamtud křik a volání. Dospělí i děti pobíhali po dvoře jako splašení. Nejmenší děti se tiskly k mámám. Otroci a služebnictvo vyháněli zvířata z chlívků a ze stáje. Krávy se rozbíhaly do všech stran a jeden maličký klučina zavřeštěl hrůzou, když se proti němu vyřítil býk a málem ho porazil.

V hořícím domě byli ještě lidé. Pobíhali sem a tam, sbírali nejrůznější věci a vyhazovali je dveřmi ven. Někteří společnými silami vynášeli truhly a skříňky. Uprostřed dvora byl pramen. Muži i ženy stáli v řadě, podávali si vědra s vodou a snažili se oheň uhasit. Ale pomáhalo to stejně málo, jako kdyby nakapali pár kapek do chřtánu obrovitého draka. Plameny se ve větru šířily neuvěřitelnou rychlostí. Na severní straně, kde hořelo nejvíc, se muži snažili zastavit oheň sekery. Ohnivě jazyky už začaly prokmitávat drnovou střechou. Najednou se ozval strašlivý křik. Muži zahodili sekery a rychle uskočili. Velký trám, který držel střechu, přehořel a zřít se do rozžhaveného ohnivého moře, až se jiskry rozléty do všech stran. Gissurův dvorec se už nedal zachránit.

V tom okamžiku nad hřebenem hor zahřmělo a spustil se déšť. Ale Tira zůstala v průřezu stát. Jako by ji nohy nechtěly nést. Sesunula se na zem.

Tu celé nebe osvítil blesk. A zároveň se po stráni ozval dusot koňských kopyt. Jezdec proletěl sotva pár kroků od ní. Pláštěť za ním ve větru vlál a vlasy mu v ostrém světle zářily téměř bíle.

* * *

O této události se v kraji hodně mluvilo. Na Gissurově dvorci stál krb uprostřed místnosti, ale požár vypukl na severní straně stavení. Severní strana těsně přiléhala na strmou skálu a tam byla poslední dobou slabá stráž. Otroci schytali mnoho ran za to, že dvorec nehlídali pořádně. Gissur chodil sem a tam, zuřil a rozdával rány bičem. Ale otroci naříkali a tvrdili, že nikoho cizího na dvorci ani koutkem oka nezahledli. To určitě do střechy uhodil blesk.

Aud přimhouřila oči. „Tak se mi zdá, že ten blesk vedla lidská ruka,“ řekla. „Když ještě tyhle velké rody žily v Norsku, bylo mezi nimi mnoho sporů a mnoho mrtvých. Bylo by divné, kdyby to tady na Islandu mělo být jinak. Ustavičně se musí jeden druhému za něco mstít. Jen si představ, že by na svých dvorcích dokázali žít v míru a

neměli bez ustání v ruce meč.“

„Ano, to by nám všem prospělo,“ odpověděl Brede.

Na Gissurově dvorci začali otroci odklízet trosky. Jednoho dne připlula z Norska loď s nákladem stavebního dříví. A než nadešel čas sklizně, byla už nová stavení skoro hotová.

* * *

Krátce po požáru zažil Reim s Tirou v lese něco hrozného.

Před časem, když se muži vrátili z lovu v horách, měli celé dny plné ruce práce. Tira pomáhala porcovat maso, které se mělo sušit, a Reim s Bredem vydělávali kůže. Takže teď to byla krása, jen tak si vyjít do kopců. Sluníčko prozařovalo listí i trávu, čmeláci bzučeli a poletovali po trsech vřesu a borůvčí bylo obsypané šťavnatými, tmavě modrými kuličkami. Panečku, ty byly ale dobré! Celý den sbírali borůvky, a možná že jich víc skončilo v puse než v Bergliotině kbelíku.

„Vypadáš, jako bys v borůvčí rejčila obličejem,“ smál se Reim a ukazoval přitom své modré zuby. Společnými silami zvedli plný kbelík a pomalu se vydali na cestu domů. Šli kolem mokřin a zatopených luk, kde se na tenkých stoncích jako lehoučké sněhové vločky houpalo chmýří suchopýru. Les byl dozlatova probarvený pozdním odpoledním sluncem, které se pomalu chystalo zapadnout.

Vtom uslyšeli dusot koňských kopyt. „Tiše,“ špitl Reim, „někdo sem jede.“ Stáhl Tiru do hustého křoví. Seděli jako myšky a přes listí napjatě sledovali jezdce v plášti. Zastavil koně na stráni přímo proti nim a nechal ho pít z bublajícího potůčku.

„Svatý Patriku,“ vydechl Reim, „vždyť je to Grim, co mi sebral můj luk!“

Grim měl Reimův luk přehozený přes rameno. Runové znaky se na světlém dřevě ostře rýsovaly a jasně vypovídaly, kdo je pravý majitel. Reim sebou trhl. Jako by se chtěl rozběhnout a luk mu z ramene strhnout.

Ale Tira bratra pevně držela za ruku. „Blíží se sem ještě někdo!“

Znovu se přitiskli k zemi. Druhý jezdec se zastavil, co by od nich kamenem dohodil. Tira si rukou přikryla pusou, aby nevykřikla. Jezdec přiložil šíp k těživě a zamířil směrem, kde stál Grim. Teď už poznali, kdo to je. Byl to Narve!

Vtom zapraskala větvíčka, Grim otočil hlavu a rozhlédl se. Hbitě

jako jelen uskočil a vyšvihl se do sedla. Šíp se zabodl do země přímo u předních nohou jeho koně.

„Tentokrát ses přepočítal, Narve!“ zvolal vítězoslavně. „Tak ty máš takhle ve zvyku plížit se za šera člověku za zády jako vlk! Moc by mě nepřekvapilo, kdybys to byl ty, kdo vypálil náš dvorec!“

„V tom se moc nemýlíš,“ odpověděl mu Narve. „Ale to ti zatím nikdo na sněmu nedosvědčí.“

S těmi slovy se vyšvihl na koně a tryskem mizel přes louku.

„Jen počkej, ještě není všem dnům konec!“ volal za ním Grim.

* * *

Přes drnové střechy Bredesgardu se honil studený vítr. Bergliota byla smutná a málomluvná. Chodila po světnici jako duch a vypadala, jako by nikoho kolem sebe nevnímala.

Večer se často stávalo, že sešla až úplně dolů na pobřeží a bez hnutí pozorovala, jak se bělavé příbojové vlny tříští o útesy. Velký vlněný šátek vlál ve vichru kolem ní. Stávala tam, dokud ji tma nepohltila, dokud její šedá silueta nesplynula se skalami a s kameny.

Tira a Reim stáli na dvoře. „Už jsme v té zemi celý rok,“ řekl Reim.

Tira přikývla. Už je to dva roky, co je vikingové unesli a udělali z nich otroky. Ani se jí na to nechtělo myslet. Podobné myšlenky ukrývala do té nejtemnější komůrky, kterou v sobě měla.

„Pomodlila ses ke svatým?“

Tira si povzdychla. Každícké ráno, když slunce vychází, a každícký večer, když slunce klesá do moře, posílá svou modlitbu svatému Patrikovi, který chrání všechny Iry, a prosí ho, aby se už brzy směli vrátit domů. Ale zatím její prosby nevyslyšel.

Reim vytáhl něco z kapsy. Jednou rukou předmět zakrýval před světlem vycházejícího měsíce. Byl to kus dřeva, do kterého vyryl nějaké podivné znaky.

Tirou jako když projede blesk. Vždyť to jsou runy! Tajné, kouzelné znaky!

„Pojď se mnou,“ zašeptal Reim. „Pojď se mnou k posvátné hoře.“ Běželi do stráně, přes houštiny a mechem porostlé kameny, až se dostali na rovnou výspu, kde se Reim učil od Ravna umění run.

„Poslouchej,“ řekl Reim a začal šeptat tak potichounku, že se jeho slova ve větru skoro ztrácela. Přitáhl Tiru za veliký balvan, jehož stín

je úplně pohltit. „Poslouchej:

*Ani slunce, ani hvězdy ať nezasvítí,
ani oheň ať nevzplane v ohništi,
ani obilí ať nevyroste na poli,
ani dítě ať se nenarodí z matčina života,
dokud se Patrik a Sunniva,
Tira a Reim,
nedostanou přes moře domů do Irska.“*

Tiře přešel po zádech mráz. Vyhloubila v zemi jamku, položila do ní dřívko a přikryla je hlínou a mechem. Na kratičkou chvíli se jeden druhému zadívali do očí. Jako by se i vzduch kolem nich naplnil zvláštní silou. Potom se rozběhli zpátky. Když dorazili ke stavení, spustil se příšerný déšť a nemilosrdně zmáčel celou krajinu. Nad horami na severu zaduněl hrom.

* * *

Bergliota seděla u stavu, když do místnosti přiběhl Reim.

„Říkají, že se na moři objevily nějaké lodě!“ vykřikl. „Prý míří přímo sem k nám do zálivu!“

Bergliota si kolem hlavy uvázala šátek a vyběhla ze dveří. Rukama si zastíňovala oči. Podzimní slunce bylo tak ostré, že hladina zářila jako nejčistší zlato.

A potom je uviděla. Daleko na otevřeném moři se jako ptáci kolébající se na vlnách houपालy čtyři lodě. Bergliota na první z nich rozpoznala dračí hlavu.

„Freya budiž pochválena,“ zašeptala. „Vracejí se.“

Vběhla do světnice, kde seděl Brede a jedl.

„Musíme dolů do zálivu!“ Na tvářích jí rozčilením naskákaly červené skvrny. „Náš syn se vrací...“

Brede se právě chtěl napít medoviny, ale teď mu ruka s rohem klesla zpátky. Upřeně se na ni zadíval a oči mu potemněly. „Budeš muset jít sama,“ řekl. „Nechci být první, kdo bude vikingům a zlodějům blahopřát k návratu výpravy. Po letošním létě mám ještě shrbenější záda než dřív, protože jsem se musel dřít za dva, zatímco mládenečci si jezdili po světě za zábavou.“

Bergliota znala svého muže natolik, aby věděla, že nemá smysl, aby ho o něco prosila dvakrát. Ale všimla si, jak se mu třásla ruka,

když zvedal roh k ústům.

A tak šla sama: z kopečka dolů a po břehu až k chráněnému zálivu, kde lodě vždycky kotvily. Už se tam sešlo hodně lidí. Většinu z nich znala. Čekaly tu hlavně ženy, které měly syny ve stejném věku jako ten chlapec, kterého vyhlížela ona. Jako by jejich srdce tloukla v jednom rytmu. A tak tam čekaly, až dračí lodě přirazí ke břehu. Ta kratičká chvílka trvala stejně dlouho jako celý rok.

Pak už lodě vpluly do zálivu.

„Vracíte se domů všichni?“ volaly ženy. „Řekněte nám to hned!“ Oči hledaly mezi ozbrojenými muži a chlapci na palubě. Už vystupují na břeh. Bohové nechť jsou pochváleni! Tady je Ivar, a támhle Tor a Leiv a Sigbjørn. Hrdě vzpřímený Gorm Gissurson sestupoval s úsměvem po můstku. Na prsou mu zářilo mnoho zlatých šperků, které neměl, když vyplouvali. Jeho matka byla v mžiku u něho a objala ho.

Bergliota si tiskla ruce na prsa. Pláč se jí dral do očí. Kde je Ravn? Kde je její nejmladší syn?

To už na břeh vynášeli pět nosítek zakrytých červenými příkrývkami. Viking Starkodd vyvolával jejich jména. Bergliotu píchlo u srdce. Třem z nich bylo sotva patnáct.

„Bojovali statečně,“ vykřikoval viking. „Teď žijí ve Valhalle, v Ódinově říši!“

Kde je Ravn? Kde je její malý, divoký synáček?

Už jde! Freyo, ochránkyně naše, už jde!

Sestupoval po můstku na břeh, ale z každé strany ho podpíral jeden dospělý muž. Tváře měl pohublé, na smrt bledé, a oči mu žhnuly jako dvě temná močálová jezírka.

Bergliota se k němu rozběhla. „Ty ses mi vrátil,“ řekla šťastně a chytila se jeho pláště.

Vykřikla. Plášť se mu svezl ke straně. Tam, kde měla být paže, která drží meč, zbyl jen pahýl, který zvadle visel z ramene.

* * *

Tahle zima byla na Bredesgardu dlouhá. Ravn ležel na lůžku, bledý a jakoby bez života. Do vyprávění se mu moc nechtělo, ale jak čas běžel, přece jim pověděl, jak se to stalo:

Z Islandu zamířili nejprve do Norska, kde měl Gorm příbuzné, tam se sešlo mnoho lodí, které potom společně vyrazily na jih.

Ravn stál na přídi spolu se zkušenými vikinky, kteří byli na výpravě již mnohokrát. Byli to silní muži s obličejí tvrdými jako žula. Měli na sobě železné přilby a brnění. Když loď přirazila k cizím břehům, vyběhli na pevninu nejprve dospělí bojovníci. Zvedli válečné sekyry vysoko nad hlavu a vyrazili svůj hrůzostrašný bojový pokřik.

„Jen se podívejte,“ říkali, když chlapci váhali, „takhle se to musí!“ Potom zvedli sekyru a ťali. Na polích tekla krev, vzduchem se nesly výkřiky.

To léto Ravn hodně vzpomínal na Digraldova slova. Nikdy by si byl nepomyslel, že válečné výpravy jsou tak děsivé. Dřív o těch druhých nikdy nepřemýšlel jako o *lidech*. Teď ale viděl v jejich očích hrůzu a slyšel jejich zoufalé prosby o pomoc. Každíčký den viděl umírat staré i mladé. Bojovníci byli jak roj kobylek, který se převalí přes krajinu. Snědli a pobrali všechno požitelné, co kde našli, a na své věčné honbě za ukrytými poklady pošlapali pole s obilím i louky, zapalovali statky a odváděli dobytek. Viděl, jak zajímají chlapce v jeho věku. Nahnali je na zád' lodě a všechny je svázali. Potom je tam nechali ležet, plakat a naříkat, zatímco loď plula k dalším cílům.

Po čase začalo být Ravnovi zle. Nemohl jít a často se stávalo, že se musel jít přes okraj lodě vyzvracet. Na palubě bylo několik chlapců, kteří na tom byli stejně. Vyhýbali se pohledům ostatních, protože nikdo přece nechce být zbabělec. Nikdo nechce ukázat, že je slabý. Šlo o to, zocelit se. Jen se podívejte na vikinga Starkodda! Úplně sám pobil všechny Franky, kteří bránili vchod do kostela, kde bylo tolik pokladů. Však Starkodd bude mít hodně do vypravovat, až se vrátí domů.

Když Ravn vyplouval, snil o tom, že se zpátky vrátí s hromadou zlata. Ale jediná věc, kterou se mu podařilo uloupit, byla zlatá brož, kterou mělo na prsou jedno mladé děvče. Bylo to v jakési francké vesničce, kterou vikingové vypálili. Dívka ležela na zemi a vypadala, jako když spí. Kolem hlavy se jí vlnily rozpuštěné černé vlasy. Zpod kadeře nad čelem jí vytékal pramínek krve. Vtom uviděl, že se jí na šatech něco zablýsklo. Rychle se sklonil a strhl brož. Ale velkou radost z ní neměl. Chladný kov páchl smrtí. Byl si jist, že mu přinese prokletí.

Když se nikdo nedíval, utíral si do rukávu slzy. Já už dál plout nechci, říkal si v duchu a hrůza ho obcházela. Ale zlo bylo jako valčík se vlna, která s sebou strhává další a další, roste a sílí. Nikdo si netroufal vybočit. On sám si také netroufl být jiný než ostatní.

„Kéž bych tak býval měl dost síly,“ plakal, „dokázat se postavit před celý ten houf vyzbrojených mužů a říct: Do toho já nejdu!“

Ale nedokázal to.

Když nastal podzim a byli už na cestě domů, zakotvili ještě kdesi v Irském moři. V šedavém ranním světle se plížili do vnitrozemí a schovávali se za vysokými keři. Vtom se na cestě přímo proti nim objevil průvod mužů v pláštích. Koně nesli velké truhly.

„Tentokrát máme štěstí,“ zašeptal Starkodd. „Jsou to křesťané. To poznám podle těch bílých křížů, co mají na pláštích. Nepřekvapilo by mě, kdyby v těch truhlách měli zlato a jiné drahocennosti. Pojd'me, už brzy budou všechny ty poklady naše!“ Vyrazil ze sebe děsivý ryk a hned nato vyběhl houf ozbrojenců z houští a vrhl se na nic netušící průvod.

Ale kdo mohl tušit, že ti mírumilovně vypadající mniši mají pod kutnami brnění a ostré meče? Teď se bleskurychle otočili, odhodili pláště a chopili se zbraní. Čepele sekyr se ve slunci blýskaly a šípy protínaly vzduch jako husté krupobití.

A pak se to stalo. Jeden mohutný rudovousý válečník zaútočil přímo na Ravna. Ten pohled se mu nadosmrti vryl do paměti: byl skoro dvakrát tak vysoký jako Ravn, a když zvedl meč, aby Ťal, vypadal děsivě. Ravn uskočil, ale ne dost rychle. Meč se mu zasekl do ramene a oťrásl celým tělem. Ravn vykřikl tak strašlivě, že se mu zdálo, že se země i nebe chvějí. Bolest a krev, šílený křik, muži, kteří se váleli ve špinavé hlíně s otevřenými ústy a vytřeštěnýma očima... A strach! Strach ho uchopil do svých pevných pařátů a už ho nepustil.

Ztratil vědomí a později celé dny a noci blouznil v horečkách. Naříkal a plakal, že ho rána mečem hned nezbavila všeho trápení.

„Tak se, chlapče, přece ovládej,“ říkal mu Starkodd. „Je to sice trpké, ale děkuj bohyním osudu, že sis směl ponechat alespoň druhou paži. Viděl jsem už horší případy.“

* * *

V den zimního slunovratu Brede a Bergliota obětovali bohům. Porazili ovci a o půlnoci postříkali krví stěny svého příbytku. Obětní kouř stoupal pod střechu a výš, až k mrazivému hvězdnému nebi.

Brede měl trápením zkřivený obličej: „Proklínám Ódina! Ať je prokletý, ten zlý bůh války, který jen žízní po krvi a po smrti!“

„Tiše,“ mírnila ho Bergliota a s hrůzou v očích sledovala svého

muže. „Copak neslyšíš, jak se svými mrtvými jezdí nad naší střechou? Copak neslyšíš...“

„Budu obětovat bohyni Eiře,“ mumlal Brede se zavřenýma očima. „Ta ví všechno o umění uzdravovat, zná rady proti chorobám i léčivé byliny. Jestli si náš syn bude smět ponechat život, bude to velký dar od Eiry a všech dobrých bohů, co jich na světě je. Ale zima je dlouhá,“ povzdychl si a pohlédl na Ravnovu bledou tvář. „Kéž by tak už přišlo jaro...“

Čekali. Čtyřikrát přeplul přes oblohu úplněk. A jako zázrakem přišlo jaro a všechno se změnilo. Stromy vyrašily a vedle dvorce se zase rozzurčela voda z tajících ledovců. „Podívej,“ řekl Reim a zatahal Tira za rukáv. „Pojď sem, ukážu ti, co se skrývá tady v tom stromečku.“

Tira popošla k bratrovi. Natáhla se, aby lépe viděla. Opravdu!

V malém hnízdě ležela čtyři mrňavá vajíčka. „Nesahej na ně,“ řekl Reim. „To by se matka už do hnízda nevrátila.“

Dlouho tam postávali, prohlíželi si vajíčka a poslouchali zpěv ptáků vysoko ve vzduchu. Najednou chytil Reim Tiru za ruku a ukázal na západ do dvorce, kde se červenala čerstvě zoraná půda.

„Snad to není...“

A přece, *byl* to Ravn. Proutěný košík si pověsil na krk a zdravou rukou rozséval po poli zrno. Semínka dopadala na černou půdu jako sněhové vločky.

A na kraji pole stál Brede. Stál vzpřímeně s obnaženou hlavou. Zasévat obilí je svátost. Ale ještě v životě to neprožíval tak silně, jako tento jarní den na Islandu.

* * *

A pak nastal čas, kdy se telily krávy. Bergliota přecházela neklidně po světnici. Z chlívků se ozývalo naříkavě bučení.

„Tiro, budeš muset skočit pro vodu, i když už je skoro půlnoc,“ řekla.

Tira pospíchala k tůňce.

Dnes v noci se mi ten měsíc nějak nelíbí, pomyslela si. Nevěstí nic dobrého. Pozorovala chladnou měsíční tvář, jak se zrcadlí na klidné hladině tůňky. Vzpomněla si na jednu pohádku, kterou jí vyprávěla stará Trane: o dvou dětech, které jednou večer šly pro vodu a mezi sebou nesly na tyči velký džber. Měsíc na ně svítil tak čarovně krásně,

že se děti zastavily a nemohly z něho spustit oči. Tak dlouho se na něj dívaly, až si je měsíc zcela podmanil a po svých paprscích si je přitáhl k sobě nahoru.

Tira se trochu otřásla, když se podívala k bledému měsíčnímu kotouči. Jako by tam ve výšce zahlédla obě děti i džber. Naplnila vědra a vydala se s nimi zpátky. Bergliota ji prosila, aby si pospíšila.

Vtom si uvědomila, že si na plochem kameni na kraji lesa zapomněla svoje malé křesadlo. Nic se přece nestane, když se pro ně vrátí. Rychlými skoky doběhla k lesu, našla křesadlo a schovala si je pod košili.

Vtom k ní přes kopec dolehlo odfrkávání koně a brzy na to se na úbočí objevili dva jezdcí. A nebyli to žádní obyčejní sedláci, kteří by si vyjeli v tuhle pozdní noční hodinu na projížďku. V ostrém měsíčním světle rozpoznala kožešinou lemované pláště a stříbrné šperky. Byli to Narve a Grim!

Musíš odsud pryč, radilo jí bušící srdce. Ale potom se rozbušilo ještě silněji. Ne kdepak! Když se teď rozběhneš, okamžitě tě objeví.

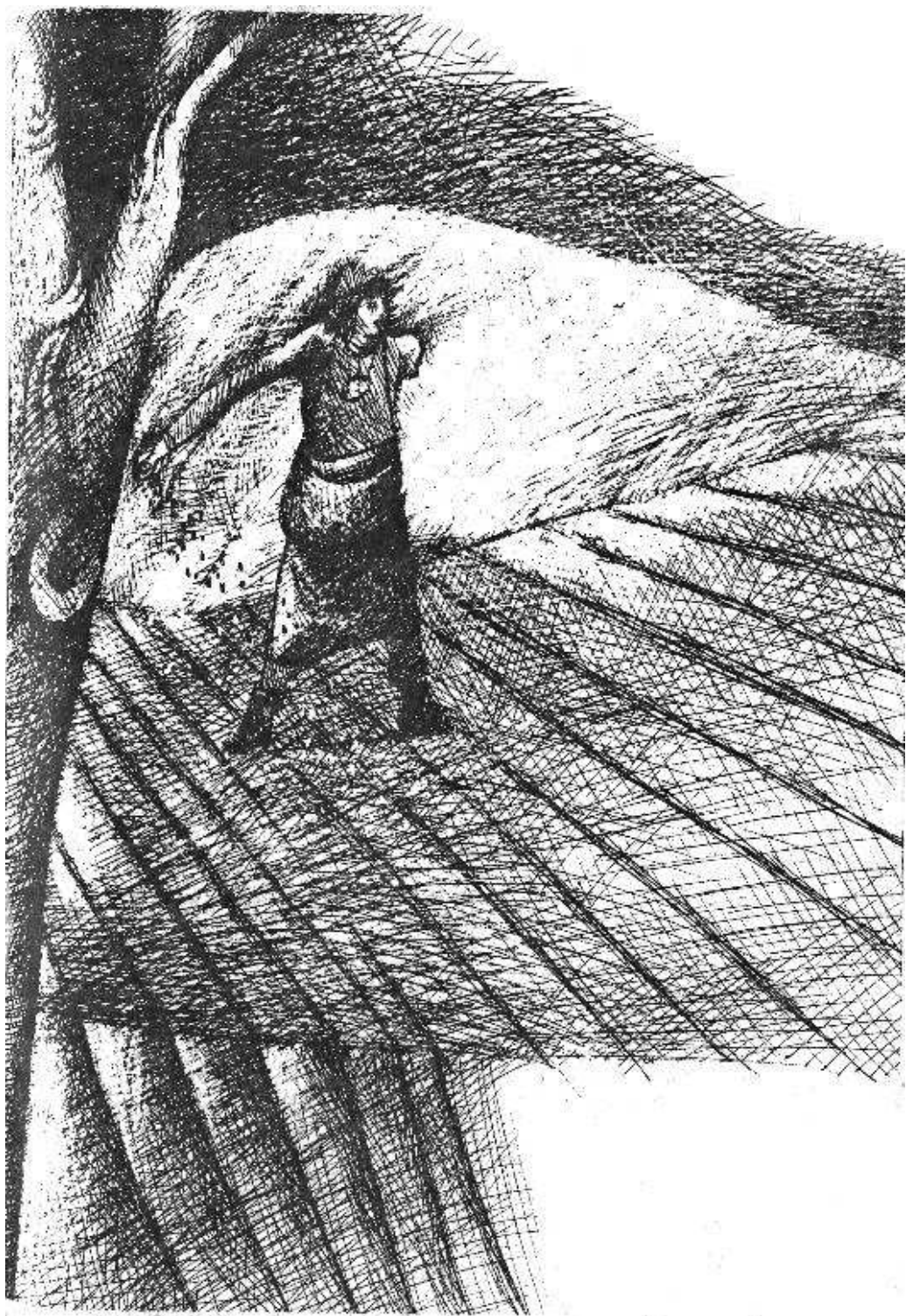
Jezdci se na chvíli zastavili, jako by se zdravili, a potom se rozjeli po stráni dolů a zastavili se poblíž, kamene, kde se Tira schovávala. Narve se v sedle držel zpřímá a jeho profil se ostře rýsoval proti kotouči měsíce. V Norsku byl nejhezčím potomkem náčelnického rodu, jakého si kdo dovedl představit. Teď dospěl a byl ještě krásnější. Přestože mu nebylo víc než sedmnáct zim, byl urostlý, měl široká ramena a mohutný plavý vous. Jediný, kdo se mu mohl rovnat, byl Grim, který tu seděl na koni proti němu.

Oba jezdcí se do chladné noci tyčili jako kamenné sochy. Když Grim konečně otevřel ústa, jeho slova protínala ticho jako meč.

„Chtěl jsi mě zabít zezadu, ty zbabělý pse, jak je tvým zvykem. Co řekneš teď, když se mi musíš postavit tváří v tvář?“

„Tvého hnusného obličej se nebojím!“ vykřikl Narve. „Teď spolu zúčtujeme jednou provždy!“

Oba seskočili z koně. Bleskurychle tasili meč. Smrtící ostří se zablýskala. Narve mával mečem Grimovi přímo před očima. Číhavě obcházel svou oběť a nahrbený jako kočka před skokem čekal na svou příležitost. Byl hbitější než Grim, který se spíš podobal velkému bručavému medvědovi, jak se tam tak pohupoval, točil se dokola a čekal na útok soupeře. Vtom Narve hbitě zdvihl meč a oběma rukama Ťal. Grim uskočil a kryl se štítem, který prudká rána rozsekla vedví až po puklici.

Narve se chopil sekyry, která mu visela u pasu. Když ji vrhl po Grimovi, šedá ocel se jen zablyštěla. Grim vykřikl. Tira zavřela oči. Výkřik jí projel tělem jako ledová dýka. Měla pocit, že slyší, jak praskají kosti.

Když opět otevřela oči, měl Grim v noze velkou ránu a silně krvácel. Zavrával a přidržel se koně. V příštím okamžiku u něho byl Narve. Snažil se ze štítu, který ležel v trávě, uvolnit svůj meč, aby jím mohl znovu tnout.

Tira si uvědomila, že se jí zvedá žaludek. Jako by tahle noc byla začarovaná. Jako by ji uvěznila do zlého, ale strašlivě zlého světa. A jak už to v hrůzných snech bývá, nemohla ani vykřiknout, ani utéct. Musela zůstat na místě a přihlížet, aniž mohla zasáhnout.

Grim padl na bok svého koně. Držel se uzdy, jako by to bylo poslední pouto k životu. Tu uslyšela, jak hlasitě štká. Byl bezmocný. Narve stál připravený k smrtící ráně.

Vtom se to ale stalo: v okamžiku, kdy se Narve rozmáchl lesklým mečem, Grimův kůň se zvedl na zadní a zaútočil na něho. Narve zakopl a upadl na zem. V tu chvíli měl Grim opět převahu. Uchopil luk, přiložil šíp a namířil. Šíp zasvištěl vzduchem a s tupým úderem se Narvemu zabořil do zad. Grimovi se po tváři rozlil úsměv. Vyskočil na koně a pádil pryč.

„Jdeš pozdě,“ řekla Bergliota, když se Tira konečně vrátila s vodou. „Už každou chvilku se to narodí. Myslím, že tentokrát to budou telátka dvě. Sama bych to nezvládla.“

Ale vtom uviděla Tiřin výraz. „Co to s tebou je, děvče? Jsi bílá jako plátno a celá se třeseš.“

Tira ze sebe nevypravila ani slovo.

„Asi jsi u potoka potkala troly a trpaslíky, vid’?“ prohodila ještě Bergliota, než odběhla zpátky k bučící krávě.

* * *

Přišly deště a plískanice.

Brede jel na Šedákovi do stráně. Před ním jel Reim na Černé nožce, jak pojmenovali poníka, kterého Brede koupil na sněmu.

Zvláštní, jak rychle se v horách změnilo počasí. Ještě před několika dny tu byl Brede se syny na rybách. Přinesli domů pstruhy i lososy. Ale teď se tady válela nízká mlha. Na severu se proti obloze tyčil horský velikán jako temný a záludný trol. Jeho černé, mokré

skalní stěny se zrádně leskly.

„Támhle vysoko nahoře vidím něco bílého!“ Reim ukazoval do strmé stráně.

Brede si zastínil oči. Chlapec měl pravdu. Až úplně nahoře se šplhala nějaká maličká, bílá ubožátka. To budou ta jehňata, co je poslední dny hledají. V téhle mlze a větru je nebylo snadné najít.

Reim seskočil z koně a rozběhl se do stráně. Běžel lehce a jako kamzík šplhal po kamenech. Úplně nahoře se zastavil a zahalekal na Bredeho. Mával oběma rukama a cosi ukazoval. Brede pochopil. Vzal lano spletené z koňských žíní, to nejsilnější, které měl, a už šplhal do stráně za Reimem. Kameny byly kluzké. V úžlabinách a štěrbinách mezi skalami proudila voda a strhávala s sebou drobné kamínky a šterk. Když dorazil až k Reimovi, byl celý zadýchaný.

„Ta nejmenší ovce asi sama nahoru nevyleze,“ řekl Brede a zavrtěl hlavou. Hluboko ve skalní průrvě stálo malé jehně a nemohlo ani tam, ani zpátky. Nešťastně pobekávalo a vlhkýma očima upřeně

pozorovalo dění nahoře.

Brede Reimovi uvázal lano kolem pasu. „A teď opatrně!“ Zapřel se nohou o velký kámen a pevně svíral lano, až mu žíly na ruku naběhly. „Pospěš si, chlapče, tohle je dost namáhavé...“

Reim se soukal dolů, kousek po kousku. Vznášel se mezi nebem a zemí, pohupoval se sem a tam, až se nohama konečně dotkl úzkého skalního výčnělku.

„Už ji mám,“ zavolal z hloubky. „Můžeš mě vytáhnout!“

Brede tahal a tahal. Nejsem už žádný mladík, pomyslel si. Tohle mi dává zabrat víc, než bych čekal. Když se Reim s jehnětem v náručí konečně přehoupl přes okraj srázu, utřel si Brede z čela pot.

Ale pak se usmál a pohládl Reima po čupřině: „Vím, žes měl nahnáno, chlapče, ale přesto jsi statečný chlapík.“

Sehnali své malé stádo dohromady a vydali se na cestu domů: nejdřív dolů z hor a potom přes lávová pole a studenou ledovcovou říčku. Reim nesl jehňátko starostlivě pod kazajkou.

„Hospodáři,“ řekl opatrně, „co musí otrok udělat, aby dostal svobodu?“

Brede byl po dlouhém dni unavený. „O tom rozhoduje jen jeho majitel,“ odpověděl krátce. „Většina své otroky nepropustí nikdy.“

Chudák kluk, pomyslel si Brede. Jsou to hodné děti, ti irští sourozenci. Ale bude ještě chvíli trvat, než budou dospělí. Pak uvidíme.

„Podívej, jasní se,“ řekl nahlas. „Za chvíli vyjde měsíc.“

* * *

Bergliota se zvedla od stavu a posbírala vlnu do košíku.

Vtom zvenku zaslechla kroky. Kdo to k nám může jít tak pozdě? podivila se.

Ve dveřích stála Aud. „Je Brede doma?“

„Jel s Reimem do hor pro ovce. Čekám ho každou chvíli. Ale pojď dovnitř. Venku na větru to není nic příjemného.“

Audiny oči byly šedé jako ocel. „Schyluje se k nepokojům,“ řekla. „Copak jsem to neříkala, že to přinese jen neštěstí, když sem na Island přivezete ty otroky? Byli to původně jarlovi otroci a nemyslí na nic jiného, než jak se jeho rodu pomstít. Teď připravil Reim o život Narveho, jarlova příbuzného. Našli ho s šípem v zádech.“

„To snad není možné.“ Bergliota klesla na lavici. „Reim byl včera

celý den s námi.“

„Záludní vlci se nejčastěji plíží ve tmě,“ řekla Aud. „Tohle pro nás nebude snadná pře. Narveho otec chce, aby otrok byl pověšen a za syna žádá plnou náhradu ve stříbře. Ale možná že se ani s tím ještě nespokojí. Nejspíš bude žádat život za život. Teď si na své syny musíš dávat dobrý pozor, Berglioto.“

Bergliota zbledla. Křečovitě se držela okraje stolu a chvíli se zdálo, že omdlí. Aud ji podepřela.

„Ale něčemu tu přece jen nerozumím,“ zašeptala Bergliota. „Jak si mohou být tak jisti, že to byl Reim, kdo Narveho zabil? Pokud vím, není ten chlapec ani zvlášť pomstychtivý, ani odvážný.“

„Na tyhle otázky teď nemáš moc času,“ řekla Aud. „Už brzy tady Narveho příbuzní budou.“

Bergliota zavolala domů syny, kteří venku cvičili koně. Když vyslechli, co se stalo, připravili si sekyry a oštěpy, a postavili se na stráž u okna a u dveří. Potom zavolala Tiru. Ale ať volala sebehlasitěji, nikdo se jí neozval.

* * *

Tira zahlédla Reima a Bredeho až těsně pod Velikou horou. Reim jel první. Seděl na Černé nožce a dlouhou březovou větví před sebou popoháněl stádečko ovcí. Když přiběhla blíž, zaslechla, jak si z plna hrdla zpívá. Byla to veselá irská písnička o muži, který při oslavách trochu moc dlouho ochutnával dobré vínečko, a když měl jet domů, popletl si koně s krávou. Když zahlédl sestru, přiložil si ruku k ústům a přerušovaně zahoukal. Měl očividně dobrou náladu a byl spokojený, že našel všechny ovce.

„Co se děje, Tiro?“ podivil se, když se před ním celá zadýchaná zastavila. „Pádíš, jako by ti v patách běžel sám rohatý. Stalo se něco dole na Bredesgardu?“

Tira zalapala po dechu. Utíkala tak rychle, že se jí srdce v prsou div nerozskočilo. Udýchaně ze sebe vyrážela nesouvislé věty a snažila se bratrovi v rychlosti vysvětlit, co se stalo. A zatímco mluvila, měnil se výraz v Reimově obličejí. Jako by se mu přes čelo přehnal černý mrak. Oči mu potemněly a objevil se v nich strach.

„Musíme utéct!“ vyrazila ze sebe Tira. „Už rozeslali lidi, aby nás našli. Na koních nás brzy dohoní. Nesmíme ztrácet čas!“

„Ale co Bergliota a ostatní?“

„Aud jim pomůže. Už na Bredesgard poslala lidi i zbraně.“ Reim se na sestru koukal pořád ještě nechápavě. „To přece nemůžou myslet vážně, že bych já, irský otrok, mohl mít na svědomí, že Narve už nedýchá!“

„To se někdy stává,“ řekla Tira a cítila, že už začíná ztrácet trpělivost. „To se někdy stává, že otrok svého pána zabije. Nikomu se nebude zdát divné, že člověk, kterého jarlovi bojovníci unesli z Irska, dostal chuť pomstít se a někoho z jarlových lidí zabít.“

„Ale všichni přece vědí, že tu noc, co se to stalo, jsem byl doma u Bredeho.“

„Pravda je to poslední, čemu budou lidé věřit,“ odpověděla Tira.

Do Reima jako když uhodí. Teprve teď pochopil souvislosti. „Kam se schováme?“ zeptal se bezradně a rozhlédl se kolem sebe. V dálce na úbočí šla stará otrokyně ze sousedního dvorce a hnala před sebou pár ovcí. Jinak nebylo na celé holé horské pláni vidět nikoho.

„Už vím, co uděláme,“ vyhrkla Tira. „Musíme na západ. Když se nám podaří dostat se do hustého březového lesa, bude snazší se někde schovat. Musíme to dokázat,“ řekla, aby Reimovi dodala odvalu.

To už k nim došel i Brede. Když uslyšel, co se stalo, zbledl. „Aud měla pravdu,“ řekl. „Vedlo to jenom k neštěstí, že jsem se zamíchal do jarlových věcí.“

Seskočil z koně a postavil se před Reima: „Jde ti o život, chlapče. Snaž se zachránit si kůži, jak nejlíp umíš. Bohyně osudu teď rozdělí naše cesty a už se asi nikdy nevidíme. Ale chci, abyste věděli, že jsem na vás vždycky myslel víc jako na vlastní děti než jako na otroky.“

Tira se k Bredemu přitiskla. Rozplakala se. „Pozdravuj Bergliotu,“ řekla. „Ať už se stane cokoli, nikdy, nikdy v životě na vás nezapomenu.“

Reim se díval, jak Brede a jeho stádečko ovcí mizí v údolí. Ale neměl moc času nazbyt. Rychle se otočil a pelášil přes kamenitý sráz za sestrou. Pěšina vedla mezi šedivými, kamenitými svahy a strmými srázy až ke skalní stěně. Podél té běželi dál, až narazili na úzkou průrvu, kde rostl hustý březový les. Větve se v bledém měsíčním světle podobaly runovým znakům. Na chvíli se zastavili, aby nabrali dech. Temné nebe se nad nimi doširoka klenulo a hvězdy ve vichru neklidně poblíkávaly.

Tira ukázala směrem na západ: „Musíme se dostat na druhou stranu údolí. Protéká tam řeka, a jestli se přes ni dostaneme, jsme

zachráněni.“

Reim přikývl. Nechal se sestrou vést. V těchle končinách ještě nikdy nebyl a cestu neznal.

Seběhli ze stráně a proběhli březovým hájem. Klouzali po deštěm zmáčených kamenech a větve je škrábaly do obličeje. Mysleli jenom na to, že musí dál...

Najednou se Tira zastavila a zaposlouchala se. Ustrašeně napíjala zrak do noční tmy. Zdálo se jí, že slyší dusot koňských kopyt. Chytila Reima za ruku. Na úbočí zahlédla šedé stíny. A než se nadáli, vynořili se sotva pár kroků od nich koně s jezdci.

„Objevili nás!“ Tira stáhla bratra k sobě do stínu velikého kamene, kde oba zůstali ležet potichu jako myšky. Tira slyšela jen tlukot svého vlastního srdce. Cítila jeho bušení až v krku a ve dlaních. Tvrdé, zoufalé údery. Reim se třásl jako postřelené zvířátko. Byl hrůzou skoro bez sebe.

„Reime, co blázníš! Sed' tiše!“

Ale než ho mohla zadržet, vyklouzl ze stínu a prchal řídkým lesem pryč. Běžel mezi stromy a přeskakoval kameny jako zajíc pronásledovaný smečkou psů. Vzduchem zasvištěly šípů. Tira ucítila v rameni palčivou bolest. Jedna střela ji zasáhla.

Ze své skrýše viděla, jak Reim kličkuje lesem, aby unikl dešti šípů.

„Ta kůže otrocká nám neuteče daleko!“ vykřikl jeden z mužů a přiložil k těživě další šíp.

Jezdci i koně stáli těsně vedle místa, kde se Tira ukrývala. K svému údivu zjistila, že jejich pronásledovatelé zatím objevili jen jednoho uprchlíka. Šíp, který ji zasáhl, byl mířen na Reima, když vyběhl z úkrytu.

„Nestřílejte!“ vykřikl někdo pod svahem. „Už ho máme!“

Tira zalapala po dechu, jak se jí hrdlo sevřelo. Musím Reimovi pomoci, blesklo jí hlavou, jinak je s ním konec. Nebud' zbabělá, říkala si v duchu. Máš přece v žilách irskou krev.

Ale zároveň ji cosi drželo zpátky. Vždyť teď mu stejně pomoci nemohu, uvažovala. Když počkám, mohu běžet dál a přivést pomoc. A tak za balvanem zůstala tiše ležet. Její tělo zcela splynulo s jeho stínem. Zezdola se ozývaly kletby a hrozby. Když zaslechla bratrův křik a nárek, bylo jí, jako by jí do těla vráželi nůž. Oni ho určitě zabijí, zoufala si. Kéž by tak svatý Patrik vyslyšel její prosby!

Opatrně vykoukla, aby se podívala, co se děje.

Reim ležel svázaný na rukou i na nohou jakoby bez života přes záda jednoho z koní. Někdo dal povel, průvod se dal do pohybu a vyrazil směrem na východ.

Tira zůstala ležet za balvanem, dokud si nebyla bezpečně jistá, že ji nikdo neuvidí. Potom se zvedla a přikrčená se tiše jako kočka plížila od kamene ke kameni, až se dostala z lesa ven. Tam se napřímila a utíkala přes lávové pole, které se před ní rozprostíralo. Utíkala a utíkala, a nevnímala nic jiného, než kameny pod nohama a hory kolem sebe.

Utíkala tak dlouho, až cítila, že už ji nohy neunesou. Tu ke svému překvapení zahlédla přímo na úpatí osamělý seník. Bylo ho pod drnovou střechou, která sahala skoro až k zemi, sotva vidět. To už poznala chýši, v níž bydleli první dny po příjezdu na Island. Rychle se rozhlédla, ale nevypadalo to, že by někde v okolí byli nějakí lidé.

Na východě už hvězdy bledly. Tira vběhla dovnitř, našla si kožešinovou přikrývku a okamžitě usnula.

* * *

Probudila se tím, že ji celé tělo pálilo. Nejprve si myslela, že ji poštipaly blechy z kožešiny, pod kterou si zalezla. Vyskočila z lavice a začala si protřepávat vlasy a šaty.

Vtom ucítila bolest v paži. Měla ji ztuhlou a nateklou, a sotva s ní mohla hýbat. Šíp pronikl hlouběji, než se zprvu domnívala. Možná že v ráně zůstal i kousek hrotu. A ještě víc to rozbolelo v okamžiku, kdy si chtěla about boty. Když si měla zavázat řemínky kolem kotníků, měla prsty ochablé a bez citu.

Vylezla si zpátky na lavici a přitáhla si vlněný šátek těsněji kolem těla. Kdyby jen neměla takovou žízeň! Ale za jasného denního světla si ven netroufala. Bude muset počkat do večera, než si bude smět svlažit hrdlo svěží vodou z potoka, který proudí kousek pod stavením. Hlad naštěstí neměla, přestože už nejedla celých čtyřadvacet hodin.

Ale ještě víc než žízeň ji trápila myšlenka na Reima. Možná že už nežije. Chudáček bráška. Beznaděj se jí zmocňovala jako šedivá mlha. Byla sama a měla strach.

Možná že by pomohlo, kdyby usnula... Spánek je jako dobrý přítel – zahálí člověka do měkké peřiny zapomnění. Zavřela oči a propadla se do tmy a ticha. Několikrát sebou trhla. Zdálo se jí, že slyší v dálce štěkat psy. Potom vrzly dveře, jak jimi pohnul vítr. Nejdou si už pro

ni? Vyhrabala se z kožešin a vyhlédla oknem ven. Nebe si už obléklo noční plášť a měsíc se na modré klenbě plíží vzhůru.

Vtom jako by zaslechla hlas babičky Gaeliony, jak odkudsi ze tmy šeptá: „Nikdy se nevzdávej. Máš přece odvahu jít dál.“

Hlavu měla jako z olova a dalo jí velkou práci vstát. Když zraněnou paží narazila na stěnu, hlasitě zanaříkala.

Najednou ale pochopila: zrádné síly noci se jí snaží tady v tom opuštěném stavení zlákat a ukolébat ji ke spánku. Jestli si chce zachránit život, musí dál.

Když vyšla ven, uviděla uprostřed průsmyku svítit měsíc: zlá, bledá tvář nad strnulou krajinou. Hory vrhaly dlouhé stíny a vysoko pod ozářeným nočním nebem se jako ledová ruka s prsty, které sahají až do údolí, rozpínal ledovec. V této části země nebyly žádné stromy, jen obrovské balvany, které nějaký obrovitý duch rozházel po údolí ještě daleko dřív, než se na Islandu usadili první osídlenci. Pokaždé když uslyšela zvuky, které se odlišovaly od ševelení větru, schovala se do stínu některého z kamenů. Když ticho proťal hlasitý křik, přejel jí po zádech mráz. Ale to jen z mláží vzlétlo pár tetřevů a na hbitých křídlech spěchalo přes trsy vřesu.

Jak tak běžela přes kameny a výmoly, přemohl ji pláč. Rána ji strašlivě bolela. Cítila, jak jí z ramene po kabátku stéká cosi mokrého a teplého. Nohy ji bolely taky. Podrážka se jí už dávno odtrhla od tenké svrchní kůže, takže po ostrých kamenech běžela už skoro bosa.

Ale ze všeho nejhorší byl strach. Bodal ji a řezal jako ocelová dýka. Tak nakonec tu přece jen takhle uboze skončí: jako otroci v cizí zemi, jako lidé bez jakýchkoliv práv. Neexistuje žádný zákon, který by chránil otrocka přistiženého při něčem nekalém. Věděla, jaký trest je čeká. Smrt.

Jen aby doběhla včas, problesklo jí hlavou. Jako by ji bodali přímo do srdce, když pomyslela na to, co by mohli udělat Reimovi. Tu a tam se jí před očima objevovaly děsivé obrazy. Reima už jednou potrestali. Pamatovala si, jak měl zkrvavená záda, když mu tehdy v Norsku uteklo stádo jarlových ovcí. Jak na to pomyslela, pláč ji úplně oslepil.

A potom se jí vybavily vzpomínky z Irska: jak ji tatínek štípl do tváře a řekl: „Tebe jen tak něco nezlomí, děvenko moje malá.“

Tatínek měl pravdu. Nepovolila, dokud neuměla psát všechna písmena, která se Patrik naučil v klášterní škole, nevzdala se, dokud nestřílela lukem a šípy stejně dobře jako bratr. Jednou se jim narodilo

telátko, které bylo tak nemocné, že nikdo neviděl důvod, proč ho nechat žít. Tehdy prosila, aby jí dovolili se o ně starat. Byla u něho ve dne v noci. Ani na okamžik se nevzdala naděje, že se zase uzdraví. Když přišlo léto, byla z telátka nejkrásnější kráva v celé ohradě. Hrdostí se přímo nadýmala, když ji maminka pohladila po vlasech a řekla: „Ty jsi ze stejného těsta jako babička Gaeliona. Ta se taky nikdy nevzdá, když si jednou něco umane.“

A teď, uvažovala Tira, teď jde o víc než kdykoliv dřív. Kdyby jim všechny síly nebe byly nakloněny, snad by se jí podařilo Reima vysvobodit.

V běhu sepjala ruce. Na koni by to trvalo víc než půl dne, než by dorazila tam, kam má namířeno. Ale když takhle chvíli půjde a chvíli poběží, možná že dorazí včas.

Zastavila se a zalapala po dechu. V dálce uslyšela hukot a šplouchání. A když přešla hřeben kopce, uviděla hluboko pod sebou v údolí řeku. V matném světle zářila jako široká, rozvlněná stuha. Honem pospíchala dolů. Rozčeřená voda na ni chladně a syrově dýchla. Ale jak se dostane na druhou stranu? Nikde neviděla žádnou lávku ani brod. Řeka duněla, pěnila a vypadala, jako by se tomu mrňavému človíčkovi, který bezradně stojí na břehu, vysmívala.

Tira se rozběhla podél břehu. V jednom místě se řeka zužovala a z jednoho břehu na druhý to bylo tak blízko, že by se jí možná podařilo přeběhnout dlouhými skoky po velkých kamenech, které vykukovaly z pěnící vody. Ale Tira si na ty kluzké kameny přece jen netroufala. Cítila se bezradná. Únavou a zimou ji bolelo celé tělo.

Vtom na úpatí hor zahlédla jakési stíny. Chvíli trvalo, než si uvědomila, že to jsou koně. V chladné noci jim z těl stoupala pára.

Nejistými kroky se k nim přiblížila. Upřeně na ni hleděli svýma velkýma lesklýma očima. Největší z nich, mohutný vraník, se pomalu kolébal směrem k ní.

Tira se chytila jeho hřívy a vyšvihla se mu na záda. Potom přitiskla obličej k jeho teplé měkké šíji. Byla strašlivě, ale strašlivě unavená. Ach, to je krása, jen si takhle lehnout a nechat ty bolavé nohy odpočinout... A kuň zatím klidně a vytrvale šlapal.

A potom zničehonic jako by zaslechla prudké hučení řeky a ucítila, jak kroky koně znejistěly. Prudce se posadila a všude kolem sebe uviděla pěnící řeku. Tak to přece jen dopadlo tak, jak prosila svatého Patrika: kuň sám našel lávku, která vede přes řeku. Zřejmě tudy chodí vždycky, když se z hor vrací na statek, kde je doma. Lávka byla tak

úzká, že přes ni kůň jen taktak přešel. Nemohla udělat nic jiného než zavřít oči a počkat, jestli se ve zdraví dostane na druhý břeh. Pevně se držela koně za hřívku a koleno křečovitě svírala jeho tělo.

Když znovu otevřela oči, uviděla divoce rozčeřenou a pěnicí řeku přímo za sebou. Dokázali to! Hodný, zlatý koníček! Opět se sesunula na jeho záda a jeli přes lávové pole. Před očima se jí vynořovaly a zase mizely vzpomínky.

Jako v mlze zahlédla, jak se na úpatí hor něco hýbe, jako by tancuje. Nad loukami se táhl kouř a v chladném měsíčním světle vytvářel nejzroztodivnější tvary.

Tira hrůzou ani nedutala: ze země stoupala pára a všude to syčelo a bublalo. Zničehonic vystříkly do vzduchu prameny vřící vody, jako by je nosními dírkami vyfrkl rozlícený drak. Museli projít kolem. Vraník ji ale nesl bezpečně. Opatrně a lehce našlapoval mezi bublajícími jezírky a vždycky došlápl na pevnou zem.

„Pospěš si,“ zašeptala Tira. „Bojím se, že se už dlouho neudržím.“

Kopla koně do slabin a ten cvalem vyrazil do strání, až dojeli na vrcholek úbočí. Tam se zastavil. Pod nimi ležela vesnice. Na zdech stavení zářily louče.

„Teď se můžeš vrátit, koníčku můj zlatý,“ zašeptala Tira. „Děkuji ti, žeš mě přivezl až sem.“

Dvorec, k němuž mířila, byl největší ve vesnici. Stál o samotě, vysoko na vršku jednoho z kopců. Stavení byla nízká a měla střechy i stěny z drnů. Z teplého pramene uprostřed dvora stoupala pára.

Ze stavení se nesl zpěv a ochraptělé halekání. Několik ženských hlasů se skřípavě smálo. K nebi stoupal úzký proužek dýmu.

Tira se připlížila blíž. Viděla jen jediného strážného. Ležel se štítem na břiše a s otevřenou pusou spal. Tira se přikradla až ke stěně obytného stavení. Našla okénko a nakoukla dovnitř.

Nejprve viděla jen louče, které jedna vedle druhé plály podél stěn. Ale po chvíli začala rozeznávat postavy a obličeje. Muži, kteří seděli na lavici, byli už pořádně opilí. Zvedali rohy s medovinou, připíjeli si a zpívali. Několik jich leželo přes stůl a hlasitě chrápal. Starkodd seděl v čele stolu. Nebyl na něho v tu chvíli právě nejhezčí pohled. Obličej měl brunátný, odulý a zalitý potem. Z plna hrdla zpíval a pěstí bušil do stolu, až pivo špláhalo.

Tira přešla pohledem do rohu místnosti. Tu se zarazila. Uviděla Helgu. Málem svou malou kamarádku ani nepoznala. Helga na sobě měla krásné šaty se spoustou šperků a na hlavě bílý plátěný šátek. Asi si taky trochu přihnula medoviny, protože rozšafně žertovala, smála se a kývala hlavou ze strany na stranu.

Tira nevěděla, jak by se k ní dostala. Dlouho postávala u okna a čekala, až už skoro začala ztrácet naději. Najednou se ale Helga zvedla a nejistým krokem zamířila ke dveřím.

* * *

Helga vyšla z osvětlené světnice přes chodbu rovnou ven, kde byla tma tmoucí. Neviděla před sebe ani na krok. A teď ještě ze tmy zaslechla šepot. Že by to byl vítr? pomyslela si. Zůstala bez hnutí stát a naslouchala. Jako by ji svým ledovým dechem ovanul mráz. Přitáhla si plášť těsněji kolem ramen a pospíchala zpátky ke dveřím.

„Helgo,“ zašeptal ze tmy hlas. „To jsem já, Tira!“ Helga se zastavila. Polekaně se rozhlédla. Její oči si pomalu zvykaly na tmou. Pohledem klouzala podél drnové stěny. Úplně vzadu u rohového sloupu zahlédla postavičku, která skoro splývala s nocí a tmou. Jen obličej jí podivně bíle zářil.

Helga si ten večer taky přihnula zlatavé medoviny, kterou si ve Starkoddově síni všichni dopřávali plnými doušky. Nejistým krokem tápala podél zdi, až se dostala k rohu stavení. „To snad ne, Tiro, jsi to opravdu ty?“ zasmála se trochu nejistě. Její hlas zněl cize. „Jak to, že si ty, otrokyně, dovoluješ takhle potajmu navštívit mocnou paní, jako jsem já? Jestli tady v kraji někoho nemáme rádi, tak jsou to žebráci, kteří chodí od dvorce k dvorci a žadoní o jídlo... Vlastně bych měla přivolat stráž... No, co mi teda vlastně chceš?“

Tira těkala pohledem z místa na místo jako vyplašené zvířátko. „Helgo, musíš mi pomoci,“ zašeptala. „Slyšíš, Helgo? Musíš mi pomoci!“

Helga cítila, jak jí medovina v hlavě šumí. Pousmála se. „Tak pojď za mnou.“

Tira poslechla. Šla ale pro jistotu hodně těsně za ní. Helžin veliký plášť ji skoro celou skryl. Téměř už u dveří narazily na chlapíka, který nesl velkou, přetékaající mísu medoviny. Prozpěvoval si, halekal, a když se míjeli, pokýval paní domu na pozdrav. Ale o kousek dál se otočil a zmateně se podrbl v šedivé kšticí. „Při Ódinovi,“ mumlal si,

„dal bych za to hlavu, že paní měla čtyři nohy! Dnes večer byla ta medovina asi hodně silná.“

Helga uchopila louč, která byla zastrčená do držáku na zdi, a vyšplhala po příkrých schodech. Světlo mihotavě osvětlovalo bohatě vyřezávané dveře s železným kováním.

„Tady je moje ložnice,“ řekla. Ze svazku klíčů na opasku vybrala malý bronzový klíček a odemkla. „Otroci tady uvnitř nemají co dělat,“ řekla. „Ale tebe sem pustím, protože mi zřejmě chceš něco důležitého.“

Vešla jako první a Tira vklopýtala za ní. Ocitly se v místnosti, která byla stejně velká jako světnice na Bredesgardu. Helga se mátožně potácela a zapalovala louče na stěnách, takže najednou bylo světla jako za bílého dne. Podél jedné stěny stála postel zdobená vyřezávanými koňskými hlavami a na ní ležela spousta péřových polštářů.

„Sáhni si,“ řekla Helga. „Už jsi někdy měla v rukách něco měkkého a krásnějšího? A podívej se na tohle!“ Helga odběhla k truhlici se zlatým kováním. Otevřela víko a obsah vytáhla na podlahu. Tak nádherné oblečení svět ještě neviděl! Zářilo tu hedvábí a překrásně tkané stuhy, kožešiny a výšivky. Nejkrásnější byly červené hedvábné šaty se zlatými šperky na prsou. „Chceš vidět taky mou pokladnici?“ Helga přinesla skříňku, která stála v malém výklenku ve stěně. Vysypala z ní překrásně zářivé perly a zlatavý jantar, zatřpytil se křišťál a modrá sklíčka. Helga prsty prohrabovala perly a hrdě se usmívala.

„Na tomhle dvorci jsem teď paní já,“ řekla a popošla do světla loucí. Věděla, že jí to sluší. Na opasku, který měla kolem pasu, jí viselo plno klíčů: jeden od spíže, jeden od síně, jeden od chléva a mnoho drobných klíčků od nejrůznějších skříněk a truhel na celém dvorci. Jak přecházela po ložnici sem a tam, klíče cinkaly a zvonily.

Tira se sesula na jednu z lavic. Byla jí tak strašlivá zima, že se celá třásla. Upřeně se dívala na Helgu, která před ní vířila po místnosti, a hlava jí pomalu klesala na prsa. Z rány na rameni jí stékal pramínek krve.

Tu se Helga uprostřed ložnice zarazila a vytřeštila na Tiru oči. Jako by najednou vystřízlivěla. „Tiro!“ zvolala a klekla si k ní. „Tiro, vždyť ty jsi zraněná! Mocná Freyo, stůj při nás! Vypadáš, jako bys každou chvíli měla omdlít!“

Tira jako ve snu zahlédla, jak Helga otvírá dveře a přivolává

jednoho za svých otroků. „Přines mi teplou vodu,“ vykřikla a za okamžik už před ní stála díže plná vřící vody. Helga ze sebe shodila slavnostní šaty. Odněkud vytáhla pár hadříků, které namočila do vody a začala jimi Tiře vymývat ránu. „Nekřič,“ přikázala, „nebo nás uslyší a přiběhnou sem.“ Tira zařala zuby, ale když jí Helga ránu obvazovala, stékaly jí po tvářích slzy jako hrachy.

„Jak se ti tohle mohlo stát?“ mumlala Helga a pomáhala přitom Tiře z šatů.

„Už jsem se ti to přece snažila vysvětlit,“ zašeptala Tira. Nesouvisle ze sebe vyrážela jednotlivá slova.

Ale tentokrát Helga poslouchala.

„Vlez si do mé postele,“ řekla Helga, „a přitiskni se co nejvíc ke stěně. Starkodd zůstal ležet namol opilý dole v síni. Dnes v noci sem nikdo nepřijde.“

Tira klesla do měkkých peřin. Tělo měla ztěžklé únavou a zranění v rameni ji páliło jako oheň. Za zavřenými víčky se jí mňhaly zmatené, nejasné obrazy: tu se ze tmy řítí jezdcí s blýskajícími se meči, chytají Reima a spoutávají ho, tu se zas objevuje rozvířená hladina řeky a louka s mlžnými bytostmi, které tancují na úpatí hor.

* * *

Druhý den se po dvorci rozeslo, že paní není toho dne zcela ve své kůži. Nevychází ze své ložnice a přeje si, aby jí nahoru poslali jídlo a vodu. Nikomu to nepřišlo divné. Den po obětní slavnosti není paní domu jediná, kdo se neudrží na nohou. Vždyť i sám hospodář se k ránu svalil pod stůl mezi zbytky masa, tam hned usnul a chrápal s hlavou v louži rozlitého piva. Služebné přes něho hodily ovčí kožešinu a jedna z nich neodolala pokušení, aby nad jeho nafoukaným obličejem nedopila zbylou medovinu. Teď vypadal, jako by se topil v jídle a pití.

„Jez,“ řekla Helga a přistrčila Tiře několik kousků masa. „A tady máš trošku kyšky na zapití.“

„Nemohu. Jsem tak strašlivě unavená.“

Tira klesla zpátky do polštářů. Tělo ji nechtělo poslouchat. Rána v paži jí bolela a páliła.

Helga snědla kousek masa. Potom začala uklízet šaty, šperky a perly, které se válely po podlaze. Mrštíla vším do truhly v rohu místnosti. A najednou se rozplakala. Celá se chvěla a ramena se jí

roztřásala. „K čemu mi tohle všechno je?“ Dupala po červených hedvábných šatech a kopala do šperků, které zůstaly na podlaze. „K zbláznění se mi stýská po mamince a tátovi, a po všech mých malých sourozencích. Dokonce i ta naše dvojčata bych tu ráda viděla. Kdykoliv sedím se Starkoddem v čele stolu, přeju si, abych byla v té naší nádherné skryši v lese, kde jsme si hrávali na lučištníky. Pamatuješ?“

Samozřejmě že se na to pamatuje. Tira slabě kývla.

„Bylo mi líp, když jsem běhala bosa doma po loukách, než když teď tady v síni chodím v botách z měkké teletiny,“ zašeptala Helga. Plakala a popotahovala. Pod bílým šátkem vdaných žen měla stále ještě ten svůj dětský pihovatý obličej jako dřív. „Na podzim se tady na dvorci narodí dědic. Na to se tu už dlouho čekalo.“

Potom vstala a hřbetem ruky si utřela nos. „Teď musíme vymyslet, co s tebou uděláme.“ Začala přecházet po místnosti sem a tam. „Jedna věc je v každém případě jistá. Tady na dvorci zůstat nemůžeš. Starkodd je Narveho strýc. Blíž už ses k hadímu hnízdu dostat nemohla.“

Otevřela dveře a zašeptala do tmy: „Drumbo, jsi tam?“ Ve dveřích se objevil šedý stín.

„Já vím, Drumbo, že se ti špatně chodí, ale nemohla bys doručit vzkaz, který ti teď dám? Jsi jediný člověk tady na statku, na kterého se mohu spolehnout.“ Drumba rychle pochopila, co si Helga přeje. Proplížila se přes dvůr a tiše se ztratila v soumraku.

Tira upadla do hlubokého a těžkého spánku. Spala celý den, a když se opět sešeřilo, ucítila, jak ji čísi silné ruce zvedají a odnášejí ze Starkoddova dvorce pryč do noci.

* * *

Digrald neklidně přecházel po místnosti sem a tam. „Musím se vydat na východ,“ řekl krátce. „Život jednoho otroka nemá velkou cenu, když se dostane do spárů velkým orlům.“

Una se mu postavila do cesty: „To od tebe, Digralde, není moudré. Náčelník má hodně mužů a ti mají ostré zbraně.“

„Když mně to prostě nedá,“ zabručel Digrald. „Už vím, jak to s Reimem vypadá. Včera jsem pod horami potkal toho malého černého kluka Ameda a ten mi řekl, co se vlastně stalo. To, že Reima nezabili, znamená, že se ho asi budou snažit dopravit zpátky do Norska jarlově

rodině.“ Digrald uchopil svou sedláckou sekyru na štípání dříví a za opasek si pověsil velké kovářské kleště. Na prahu se zastavil: „Za několik málo dní vyplouvá ze zálivu loď. Má namířeno až do Irského moře...“

Una na něho vytřeštila oči: „Ale vždyť ta loď patří Ossurovi, Narveho otci...“

„No jo, všechno není tak snadné jako cpát se vepřovým. Tři dny po Narveho pohřbu přijede Ossur se svou družinou na západ a přiveze zboží, které má loď odvézt. Doufám, že nám Bentein pomůže. Taky má nějaké zboží, které chce v Irsku prodat. Ale jestli se nám má podařit propašovat ty děti na loď...“

Una nevěřila vlastním uším.

Digrald pokračoval: „Jestli se nám je má podařit propašovat na tu loď, musíme vymyslet chytrou lest. Pamatuješ se na tu malou jeskyňku ve skalách, kde si Astrida v létě hrála?“

Una pohledem zabloudila k lůžku. Zpod zrzavých vlasů se tam bělal Tiřin obličej. Ležela s pootevřenými ústy. Oči měla zavřené.

Zraněná paže jí ležela na kožešině jako zvadlá květina.

„Samozřejmě,“ přikývla Una. „Já ji na to místo zavedu. Kéž tě Tor i Freya a všichni ostatní bohové ochraňují, Digralde.“

Digrald vyvedl svého koně, nasadil mu ohlávku a vyšvihl se do sedla. Potom jel a jel, až dojel na Bredesgard. Tam požádal Bredeho, aby mu půjčil jednu medvědí kožešinu z časů, kdy se ještě věnoval lovu medvědů.

* * *

Tiru obklopovala hustá červená mlha. Pronikal k ní dusivý pach bylin, páry a ohně. Pokusila se posadit, ale nedokázala to. Chtěla vykřiknout, ale zvuk se jí zastavil někde na půl cesty v hrdle. Měla pocit, že plave v kotli s bublajícím čarodějným lektvarem, zatímco čarodějnice kolem ní přecházejí a šklebí se na ni. Čarodějný lektvar ji pálil na kůži a stahoval ji do ještě žhavějších hlubin, kde všechno jen vřelo a syčelo.

„Pomozte mi,“ naříkala. „Pomozte mi!“ Dlouho tak ležela a utápěla se v potu.

A potom jednoho dne jako by se zachytila okraje kotle. Konečně se jí podařilo se nadzvednout. V tom okamžiku čarodějnice zmizely a spalující horečka opustila její tělo. Zůstala ležet v polospánku a

poslouchala hlasy, které sílily a zase slábly. Zahlédla postavy, které se k ní přibližovaly a zase se vzdalovaly jako stíny v pološeru. Pomalu se vytrácela i červená mlha. A najednou jako by vstoupila do lesa – do velkého, světlého lesa, kde mezi stromy prosvítají sluneční paprsky. Podívala se vzhůru: Byl tam! Její modrý pták! Zase kroužil vysoko nad korunami stromů a létal tak potichu, jako by vzduchem jen plul. Pták sklonil hlavu a podíval se na ni přes průsvitné listí. A najednou měl lidský obličej! Znamý obličej, kterého se nemusí bát.

Tira se usilovně snažila uspořádat své myšlenky. Tu se rysy obličeje zaostřily.

„To jsi ty, Uno... Asi jsem spala dlouho, že?“

„To teda ano,“ usmála se na ni Una. „Leželas tu v bezvědomí celých sedm dní. Ta rána v paži byla šeredná, děvenko moje. Ale Una ví, jak používat léčivé byliny a čáry a kouzla, aby napálila bohyně osudu.“

Přinesla uzlíček kožešin. „Počkej, nadzvednu tě, abys alespoň věděla, kde jsi. Na tomhle dvorci teď hospodaří Digrald, když jeho otec letos v zimě zemřel.“

Tira se rozhlédla. Světnice nebyla nijak veliká. Byla postavená ze silných kusů vyplaveného dříví a z drnů. Ale nechápala, že pod tak nízkou střechou může Digrald stát vzpřímeně. Bylo tam příjemně teplo, přestože kolem stavení svištěl vítr.

Vtom zvenku uslyšela hlasy. „Tiše,“ zašeptal kdosi. „Pamatuj, že Tira je nemocná. Musíme být jako myšky, abychom ji neprobudili.“

„Tady už někdo otevřel oči před drahnou chvílí!“ Una otevřela dveře. Tira ucítila, jak jí srdce radostí poskočilo. Jsou tu všichni, jak je poznala tehdy u jarla v Norsku. Byla tu Sigrida a všichni její caparti. A taky Tora, s níž si hrávala, když pásly krávy. Tora držela v náručí vzpírající se dvouleté děcko. Byla to pěkná holčička, která se smála od ucha k uchu a ukazovala svoje myší zoubky. Tahala Toru za dlouhé copy a dělala, jako že jsou to opratě koně.

„Hyjé, skákej, koníčku...,“ povykovala holčička a zvonivě se smála.

„Astrido, ty rošťando,“ hubovala Tora a zatřásla dítětem.

„Jestli si myslíš, že tohle by mohla být ta moje malá holčička, tak se vůbec nemýlíš,“ řekla Una. „To ji chtěl jarl pohodit do lesa napospas vlkům, a to jen proto, že se narodila otrokům. Teď je větší a silnější než leckterý stejně starý kluk.“ Una se zasmála. „Jo jo, když ji kluci zlobí, tak se do nich pustí a nebojí se ničeho na světě.“

„A tady je naše nejmenší,“ řekla Una a ukázala Tiře maličký červený uzlíček. „Taky není tak nejhorší, tahle Astridina sestřička.“

Tora popošla k Tiřině lůžku. Trochu v rozpacích se u ní zastavila. Všechno se mezi nimi jaksi změnilo. Toře zeštíhlal nos a zmizely pihy. Ale stále měla v modrých očích stejně veselý plamínek.

„Tuhle kytičku podbělu ti dám,“ řekla. „Je to letos první, který jsem našla. Myslela jsem, že se k tobě tak nějak hodí. Má stejně tuhý kořínek jako ty. Prostrkuje hlavu jílem a kamením, i když má za sebou tvrdou zimu.“

Tira prsty přejela přes žlutá, střapatá poupata. Jako by se v tom okamžiku probudila z dlouhého spánku. Najednou se upamatovala na všechno, co se stalo. Odhodila ze sebe příkrývky a kožešiny a pokusila se posadit a spustit nohy na zem.

„Co se stalo s Reimem?“ téměř vykřikla. „Snad není mrtvý?!“ Una se zamračila a přitlačila ji zpátky na lůžko. „Buď ráda, že jsi sama vyvázla živá,“ řekla přísně. „Dnes večer porazíme jednu ovci.“

Zažehneme obětní oheň a mocná zaříkávadla se vynesou k Valhalle.

Pro Reima i pro Digralda se všechno k dobrému obrátí.“

* * *

„Přišla jsem se s tebou rozloučit,“ řekla Helga. „Tady máš pár těch žitných koláčků, co máš tak ráda.“

„Vypadáš tak spokojeně.“

„Byla jsem u jedné staré věštkyňe, která vidí daleko do budoucnosti,“ řekla Helga. „Předpověděla mi, že Starkodd zemře.“

Tira na ni vyděšeně vykulila oči.

„Už dvacet let odolává na všech vikinských taženích,“ řekla Helga. „Ale věštba říká, že ho nakonec zlomí medovina. Stejně to máš prašť jako uhoď, jestli do sebe bude lít medovinu doma na dvorci, nebo jestli ji bude pít s ostatními vikings ve Valhalle.“

Tira se musela zasmát.

„Copak nechápeš,“ zašeptala Helga, „že když zůstanu na dvorci sama, budu rozhodovat jenom já? Moje maličké sice hospodářství zdědí, ale dokud dědic nebude dospělý a plnoprávný, budu všechen majetek spravovat já. A možná že si konečně budu moct vzít toho, koho chci.“

„A kdopak to je?“ podivila se Tira.

Helga se rozpačitě usmála. „Někdo, kdo se mi strašlivě líbí,“ odpověděla. „Jestli ho dostanu, budu šťastná. Byl sice tak hloupý, že se vydal na viking a přišel tam o ruku, ale myslím, že mě může klidně objímat tou druhou.“

Tira se usmála. Nebylo těžké uhádnout, koho má Helga na mysli.

Helga vtiskla Tiře něco do dlaně. „Vezmi si to,“ špitla. „Obchodník musí za to, že vás přeplaví přes moře, dostat kus stříbra.“

Tira objala všechny, kdo byli ve světnici. Potom se s Unou vydaly dolů k pobřeží. Měsíc za horami ještě nevyšel, a tak je nikdo neviděl.

III

Tira se lekla. Už zase zapraskaly suché větve. Tentokrát to ale bylo blíž. Byla si jista, že se k ní někdo opatrnými kroky blíží.

Kdyby se tak dokázala zbavit toho příšerného strachu, pomyslela si. Už od půlnoci sedí v téhle jeskyňce a čeká. Nad hřebeny hor už svítí měsíc. Moře září jako obrovitá stříbrná mísa a jedině vysoké útesy na severozápadě svými stíny narušují jeho hladinu.

Tady někde ztroskotala v tu bouřlivou noc před víc než rokem loď jejich přátel. Moře donekonečna omývá utopená těla v hlubinách.

Vtom zaslechla slabé zapískání. Znělo to, jako když v dálce zakřičí mořský pták. Cítila, jak se jí po těle rozlévá teplo. Reim už jde. Konečně je tady!

Chvilí nato je už viděla přibíhat po pěšině. V ostrém měsíčním světle zřetelně rozeznávala Digralda s medvědí kožešinou přes ramena i Reima v jeho hnědém kabátku. A ten chlapík, který nese jakýsi velký pytel, to bude asi ten irský obchodník. Ale překvapilo ji, že ve skupince vidí i toho snědého kudrnáčka z náčelnického dvorce.

Ir ji pozdravil jejich mateřštinou: „Už jsi musela být strachy úplně bez sebe, děvenko,“ řekl a pomáhal jí vylézt z jeskyňky.

„To nic,“ řekla Tira, „ale bylo to trochu dlouhé.“

Digrald se uchichtl pod vousy: „Ještě v životě jsem nezažil nic obtížnějšího než přinutit Benteina, aby se na pár dní odtrhl od své drahé.“

Digrald rozhodil paže a všechny tři děti mu zmizely v náručí. „Nemáme na loučení moc času,“ řekl. Hlas se mu nezvykle třásl. „Než vyjde slunce, přijede Ossur Černý se zbožím, které se bude nakládat. A tak jestli máte vyváznout se zdravou kůží, bude nejlepší, když se někde pěkně schováte.“

Měli dojem, že toho chce říct víc, protože chvíli zaváhal a svou obrovskou tlapou počechral Reimovi vlasy.

Potom se ale otočil a – zmizel ve tmě lesa.

* * *

„Schovejte se do lodního stanu,“ přikázal Bentein.

Přikrčili se, co to jen šlo, a zalezli za hromadu kožešin v nejzazším

koutě stanu. Potichouнку jako myšky tam pak leželi a poslouchali, jak vlny šplíchlají o bok lodi. Tira byla po dlouhé, probdělé noci tak unavená, že si jen položila hlavu na měkkou ovčí kožešinu a okamžitě usnula. Ale vzápětí ji probudilo harašení ve stanu a temný hlas, který říkal: „Složte všechno zboží sem, chlapi, ale rovnejte to pořádně na sebe, musí se toho sem vejít ještě moc.“

Když Reim uslyšel hlas Ossura Černého, celý se roztrásl.

„Lež tiše,“ špitla Tira. Držela ho tak křečovitě za ruku, až mu nehty zarývala do dlaní. Ossur a jeho muži dlouho skládali a přerovnávali zboží. Přivalili do stanu sudy a nanosili tam těžké truhly a vaky. Loď poveze mnoho druhů zboží: sukno a ptačí peří, mroží kly, vlnu a rybí tuk, koží kůže a síru.

„A dobře se podívejte, jestli se tu neschovali nějakí zběhlíci,“ nařídil Ossur. „Poslední dobou mě pronásleduje jedno neštěstí za druhým. Včera v noci z mého dvorce zmizeli dva otroci, jeden irský zrzoun a jeden snědý kluk z Arábie. Lidé na dvorci říkají, že v tom mají prsty zlé mocnosti, ale já si myslím, že to bude mít přirozené vysvětlení.“

Bentein se přinutil k žertu: „Mohu tě, Ossure, ujistit, že jediná živá stvoření tady na palubě jsou blechy, co se schovávají v téhle hromadě kožešin.“

Ossur se rozesmál a dlaní plácl do kožešin: „Máš pravdu, uprchlí otroci nejsou přece můry, aby se vrhli rovnou do plamenů.“ Podal Benteinovi ruku: „Máte příznivý vítr. Slib mi, že uděláš dobrý obchod. A dej si po cestě pozor na piráty!“

„Jestli všechno půjde hladce, budeme zpátky, než začnou zimní bouře,“ odpověděl Bentein.

* * *

Potom loď odrazila od břehu. Tira ucítila v dlani Amedovu ruku. Jako by se chtěl přesvědčit, jestli to skutečně je pravda.

Teprve když loď byla daleko na otevřeném moři, odvážili se vylézt. Ale pořád se drželi blízko Benteina.

Na přídi stál bělovlasý chlapík a přerovnával lana. „Měli jsme vyrazit dřív,“ bručel. „Včera byl lepší vítr. A v těch vodách, kam míříme, je vždycky lepší, když pluje víc lodí pohromadě. Všude je to samý viking a pirát!“

Vtom zahlédl ty tři, jak se schovávají Benteinovi za zády, a oči mu

ještě víc potemněly. „Co to s sebou vezeš za posádku, že jsem tak smělý? Příště povežeme snad i kojence, co jenom ujídají z mísy a nevědí, kterým koncem vesla zabrat. Ani se tě nemusím ptát, jestli náhodou zase nepomáháš zběhlým otrokům. Však já tě už znám, Benteine. Jsi dobrý obchodník, to se musí přiznat, ale když se jedná o ženské nebo o otroky, tak jsi měkký jako máslo.“

Bentein se zasmál. Hodil bělovousému reptalovi malý kožený váček. „A jestli já zase znám dobře tebe, Havtore, tak by tě tohle mělo obměkčit. Víc snad nepotřebuješ, abys měl pusu zamčenou na tři západy.“

Havtor chtivými prsty chňapl po stříbře. Usmál se bezzubými ústy a dál utahoval lana. Od té chvíle už Tira ani jednou neslyšela, že by se ptal, odkud jsou a kam mají namířeno.

Tira s Reimem se postavili ke kraji lodě a očima se loučili s Islandem. Tam daleko, pomyslela si Tira, ve stínu posvátné hory leží pod mechem a hlínou ukryté dřívko s čarovným runovým nápisem. Nikdy se nedozví, jestli jim sem, kde teď jsou, pomohla síla run, nebo modlitby, které posílala všem svatým do nebes.

V duchu viděla obličej Berglioty a Bredeho. Styděla se, že z Bredesgardu utekla bez jediného slova. Věděla, že ji to bude nadosmrti trápit, kdykoliv si na to vzpomene.

A co Helga? Ta malá, dětská Helga, s níž si hrávala na Ingolfsgardu a která se vzepřela svému mocnému muži, aby pomohla pár ubohým otrokům. Tira věděla, že asi vždycky, i když už jí bude třeba sto let, kdykoli si na Helgu vzpomene, uvidí před sebou její kulaté, modré oči a pihovatý nos.

Ale nejhorší bylo přece jen rozloučení s Unou a Digraldem. Od prvního dne, kdy je vikingové unesli a zavezli do Norska na jarlův dvorec, to byli dobří přátelé. V životě se nesečkala s tak silnými a odvážnými lidmi, jako byli oni. Bude je mít v paměti spolu s ostatními hezkými vzpomínkami a nikdy na ně nezapomene.

A všechno zlé, co zažila, ať postupně smyje čas, tak, jako moře omývá a oplachuje mořské řasy a kameny, které se skrývají hluboko pod hladinou.

Tira rukou přejížděla po okraji lodě. Jakoby náhodou otevřela dlaň a upustila uzlíček, který držela. Ztratil se v bílých vlnách, které pěnily kolem zádi. Byl v něm nožík, křesadlo a kostěná lžice, kterou používala, když byla ještě otrokyně. Uzlíček klesl do hlubin a zmizel.

Když znovu zvedla hlavu, Island se už v ranním oparu ztratil.

Všude kolem nich bylo jen modré moře a nebe.

„Jak to vlastně všechno bylo, Reime?“ zeptala se. „Co se stalo, když tě lidé Ossura Černého zajali?“

„To je dlouhé vyprávění,“ řekl Reim. „Na spoustu věcí bych radši zapomněl...“

Ale kousek po kousku se přece jen dozvěděla, jak to bylo.

* * *

Když Ossurovi bojovníci Reima chytili, odvedli ho k náčelníkovi.

Reim byl hrůzou úplně bez sebe, když se ocitl v jeho velké síni. Byla tam tma, jen pár loučí vrhalo na stěny slabé světlo. Za clonou šedého kouře, který stoupal z ohniště, matně rozeznával čísi obličej. Všude se blýskaly jílce mečů a čepele seker.

Jich bylo mnoho. On byl sám.

Oni byli dospělí bojovníci. Jemu bylo sotva dvanáct zim a navíc byl otrok.

Reim cítil, jak mu tluče srdce. Bušilo mu v prsou, na spáncích, v dlaních. Zdálo se mu, že se údery jeho srdce rozléhají po celé místnosti. Teď, teď už to jistě slyší, pomyslel si. Určitě slyší, jaký mám strach.

V čele stolu, mezi rozšklebenými tlamami zvířat, která zdobila jeho čestné křeslo, seděl Ossur Černý. Pomalu se zvedl a blížil se k Reimovi. Bojovníci mu uhýbali z cesty. Na široké hrudi se mu třpytily zlaté šperky. Tu se mu u boku zablýskl meč, který napůl skrýval široký plášť. Přistoupil až těsně k Reimovi. Reim ucítil jeho dech na svém obličej.

„Ty, nejubožejší havěť, která se plazí na téhle zemi,“ zasípal, „tys zabil nejlepšího potomka všech náčelnických rodů na celém Islandu!“

„Zab ho hned, otče,“ ozval se hlas jednoho z mladíků.

Náčelníkovy rty byly jako tenoučné linky. Reim mu sotva rozuměl, když procedil mezi zuby: „Mojí bojovníci to s tebou mohli skoncovat hned. Ale já si počkám. Chci si dopřát to potěšení vidět tě umírat.“

Reim chtěl vykřiknout. Otevřel ústa, ale z hrdla se mu nevydral ani hlas. Hrůza se mu jako rudá mlha rozprostřela před očima. Trhl sebou jako vyplašené zvíře, které chce utéct.

Okamžitě ho obklopili náčelníkovi bojovníci. Chytili ho a pevně ho sevřeli. Na rychlé náčelníkově znamení z něho strhli kabát. Najednou tam stál před celou řadou mužů s obnaženými zády. Přikrčil

ramena, jako by si chtěl schovat hlavu mezi lopatky.

Náčelník zvedl ruku. Držel v ní bič.

Reim bojoval sám se sebou. Už jednou, ještě když byl v Norsku, zakusil na svých zádech rány bičem. Tehdy se mu rozuteklo stádo jarlových ovcí. Za to ho seřezali tak, že měl záda v jednom ohni.

Když teď uviděl bič v ruce náčelníka, neudržel se už na nohou. Klesl na zem k nohám bojovníků. Nehty zatínal do podlahy, jako by se chtěl schovat pod zem.

Jen když vždy znovu a znovu přisvištěl bič, napjal celé tělo a pokusil se vstát.

* * *

Když otevřel oči, neviděl před sebe ani na krok. Místnost, kde ležel, byla temná jako sama noc. Nevěděl, jak dlouho už tam leží, ale určitě to byly celé dny a noci. Celou dobu byl v bezvědomí. Rozplakal se. Přemohl ho strach a samota. Byl nahý a zmrzlý, a dokrvava zbitá záda ho páčila jako oheň. Nedokázal se posadit, a tak zůstal na udusaně hlíně ležet na břiše. V místnosti nebylo nic jiného než pár ztvrdlých kožešin a ty ho moc nezahřály.

Když se znovu propadl do spánku, na chvíli na všechno zapomněl. Ale potom přišly zlé sny. Zdálo se mu, že leží na hromadě žhavých uhlíků, které se mu propalují kůží. Celým tělem mu projížděla bolest.

Pak se probudil a uvědomil si, že skutečnost je ještě horší. Z celého srdce si přál, aby byl mrtvý. Hořce plakal, že svatý Patrik nechce vyslechnout jeho prosby.

Už dřív několikrát uvažoval o smrti. Doma v Irsku odešlo několik jeho stejně starých kamarádů, když ve vesnici řádil mor. Stávalo se taky, že umřela novorozeňata. Maminka hodně mluvila o jeho maličkém bráškově, který zůstal naživu jen několik dní.

Ale že by on sám měl zemřít, na to ještě nikdy nepomyslel. Nenapadlo ho to dokonce ani tehdy, když je unesli vikingové. Tenkrát se cítil jenom strašlivě bezmocný. Bezmocný a vyděšený. Ale měl naději a té se držel stejně křečovitě jako tonoucí stébla.

Teď ale věděl, že zemře. Ani božské mocnosti mu už nemohou pomoci.

Když ho nezdolala bolest, mňhaly se mu před očima nejasné obrazy. Vzpomínal na rodnou vesničku, na jejich malou usedlost a černobílé krávy, které se pásly kolem. Viděl tmavě zelené louky a

velký dubový les plný světla i stínů. Viděl jejich klášterní kostelík, po jehož kamenných zdech šplhá břečťan. Plakal a nehty zarýval do tvrdé, ušlapané hlíny. Bylo mu dvanáct a měl zemřít.

Vždyť mu život sotva začal!

Vtom zvedl hlavu a zaposlouchal se. Pronikly k němu zvuky z okolního světa. Slyšel huk a křik a řehotání koní. To asi přijíždějí Ossurovi příbuzní na pohřeb náčelníkova syna.

Reim se domyslel, že sklep, v němž leží, je přímo pod náčelníkovou hodovní síní, protože nad hlavou se mu ozývalo dupání a křik. Potom uslyšel, jak začali mrtvého oplakávat. Zpívali a recitovali celou noc. Byly to písně o bohovi smrti Ódinovi a o životě v sídle bohů, ve Valhalle. Tam přijde každý, koho zabila zbraň, aby navždycky pokračoval v boji a válčení.

Reim sebou škubl. Byl si jist, že někde blízko slyší čísi hlas. Za dveřmi někdo stál.

„Reime,“ zašeptal hlas. „To jsem já, Amed.“

Reim ucítil, jak mu v těle vyšlehl maličký plamínek radosti. Tak přece jen není v té temnotě se svým strachem úplně sám.

Amed namáhavě lámal severský jazyk: „Tady chleba pro tebe. Dnes já dát tobě.“

Reim rukama šmátral po zemi, až nahmatal kus chleba. Na spodní straně dveří byla totiž díra – snad se tudy kdysi prokousala myš.

„Díky,“ zašeptal.

„Dveře na železný zámek,“ koktal Amed. „Jinak my utečeme spolu. Už musím jít.“

Reim naslouchal, jak po špičkách odchází. Pak byl už zase sám.

Okusoval kůrku a snažil se, aby mu vydržela co nejdéle. Ruch v náčelníkově síni pomalu utichal. Reim usoudil, že většinu hostů uspala medovina.

* * *

Den po pohřební hostině přijel na dvorec Ossura Černého malý průvod. Na prvním koni seděla mladá žena, ještě skoro děvčátko, zahalená do šedivého pláště s kapuci. Když dojeli na dvůr, shodila kapuci a seskočila z koně. Z očí jí plálo odhodlání. Dala znamení, aby muži počkali venku. Přivázali koně ke sloupu a opřeli se o oštěpy. Zůstali bez hnutí stát, zatímco drobná dívčí postava zamířila ke vchodu do síně. Zevnitř uslyšela zpívat plačky. Jejich zpěv zněl, jako

když vlci vyjí na měsíc. Pod vrcholem hory na severu se černala čerstvě navršená pohřební mohyla.

Náčelník Ossur Černý vyšel ven: Hned za ním šla jeho manželka, drobná, bledá žena, jejíž obličej napůl zakrýval plátěný šátek.

„Co máš na srdci, milá příbuzná, že nemůžeš poslat některého ze svých otroků se vzkazem?“

„Jsou věci, které žádný otrok nedokáže dobře vyřídit,“ řekla Helga. Snažila se mluvit tak, jak mluví dospělé, rozumné ženy. „Jestli tě udivuje, že se mnou nepřišel Starkodd, tak je to proto, že sedí u medoviny a má jisté obtíže s vyjadřováním. A ještě větší obtíže by mu činilo, kdyby se měl posadit na koně.“ Podívala se na ně dotčeně a řekla: „Máte tady na dvorci divné zvyky, když hosta, který k vám jel celou noc, ani nepozvete do tepla pod střechem.“

Ossur ustoupil stranou, aby Helga mohla vejít do síně. Vzdychl: „To žal mě činí zahořklým, drahá příbuzná. Ten, kdo ztratí syna, bývá vždy pln smutku.“

„Tvůj smutek ti ovšem nijak nebrání myslet na pomstu,“ řekla Helga a postavila se před Ossura. Sahala mu sotva do poloviny prsou. Dala si ruce v bok a pohodila hlavou: „Držíš tu v zajetí otroka, který – pokud vím – patří sedláku Bredemu. Žádám tě, abys toho otroka propustil, jak nejrychleji můžeš.“

Ossur se díval na Helgu a zdálo se, že nevěří svým vlastním uším. Potom se zamračil a zařval: „Ty ses snad zbláznila! Tos vážila celou tu dlouhou cestu, jen abys požádala o milost pro jednoho otroka? V tom případě ti mohu rovnou říct, že to byla dlouhá cesta k ničemu!“

„Žádám tě o milost především pro Bredeho,“ řekla Helga. „Brede je spravedlivý muž, který v celém kraji nemá ještě ani jediného nepřítele.“

Ossur praštil pěstí do sloupu. „Ten otrok musí zemřít!“ burácel. „A navíc vím bezpečně, že patří jarlově rodině v Norsku. Jestli si tenhle sedláček Brede na něho dělá nárok, postarám se, aby z toho jeho hospodářství, co si tady ve vesnici s vypětím všech sil postavil, moc nezbylo!“

Helze se zablýsklo v očích. Sevřenou pěstí zamávala Ossurovi přímo před nosem. „Takhle může mluvit jen ten, kdo je velmož navrch, ale ubohý jako ten nejposlednější červ uvnitř v duši!“ zaječela. „Jak si můžeš být tak jistý, že to byl právě Reim, kdo provedl ten hanebný čin?“

Ossur byl už vzteky celý bledý. Sáhl na polici na stěně a mrštil na

stůl zlomený šíp. „Jestli znáš písmo run,“ zavrčel, „přečteš si jméno sama.“

„Je to Reimův šíp,“ přikývla Helga.

Ossur se uchechtl. „Lepší důkaz, kdo je vrah, neexistuje,“ řekl krátce. „A teď, milá příbuzná, se můžeš se svým průvodem zase pěkně otočit a jet zpátky domů.“

„Nepojedu zpátky, dokud ti něco nepovím,“ hřímala Helga. „Jsme tady v kraji tři svobodní lidé, všichni přes patnáct zim, kteří jsme ochotni svědčit v této věci na sněmu. Reim měl dobrý luk, který jen zřídka kdy minul cíl, na nějž mířil. Je pravda, že šípy byly označeny jeho jménem. Ale taky je pravda, že Grim Gissursson Reimovi luk i šípy ukradl, když jsme jednou na planině střídali!“

Ossur se ve svém křesle předklonil a pozorně si prohlížel její obličej. „Je to pravda, co mi tu říkáš?“

„Na Snorresgardu a Toresgardu najdeš další svědky,“ odpověděla Helga. „Tam bydlí ti, kteří si ten den hráli s námi. Jestli chceš, můžeš tam zajet. Ale obávám se, že tam dostaneš stejnou odpověď...“

Ossur se zamyslel. Jeho oči se proměnily v chladné černé kameny. „Tak to tedy byl Grim, syn Gissura Lodinssona,“ zašeptal pomalu. „Mezi našimi rody nikdy nebyl opravdový mír...“

Vstal a utáhl si opasek. „Chopte se ostrých zbraní,“ zavolal na své muže, kteří seděli na konci stolu. „Vyberte ty nejlepší meče a oštěpy! Nejspíš je budeme ještě dnes potřebovat.“

Jeho žena Tjodhilda seděla celou dobu stranou a jen poslouchala. Teď se zvedla. Byla drobná jako vrabčátko, ale přesto vypadala důstojně, když se tak vztyčila s šátkem na hlavě a všemi klíči od dvorce u pasu.

„Měl bys své syny vychovávat jinak, Ossure,“ řekla, „než aby neustále mysleli na pomstu. Je to pro nás tvrdá rána, že jsme ztratili Narveho, tak nedopusť, aby jeho smrt vedla k dalším neštěstím. Jednou přece musí mezi našimi rody nastat mír. Však náš syn taky nebyl tak úplně bez viny, sám víš nejlíp, jak uměl být bojechtivý a zpučný...“

Ossur ji odstrčil. „Připravte se do boje, chlapi!“ vykřikl. „Máme před sebou jiné a důležitější úkoly než dohadovat se tady s ženskými.“

„Ale co Reim?“ zeptala se Helga. „Bredeho otrok...“

Ossur si přes hlavu natáhl brnění a meč si připnul pevněji k opasku. „Už mě tyhle řečičky nebaví,“ rozkřikl se. „Ten mrňous otrocká ať je rád, že zůstal naživu. A Bredeho pozdravuj a vyříd' mu,

že kdyby si toho otroka byl koupil řádně na trhu, tak bych mu ho nahradil ve stříbře, jak se sluší. Ale jakmile se vrátím, pošlu ho lodí zpátky do Norska. Možná že se z toho ostatní otroci poučí, že utíkat od svého pána se nevyplácí...“

* * *

Na Bredesgardu nastal večer.

„Tak se mi zdá, že slyším řinčet zbraně,“ řekla Bergliota a zadívala se z okna. Když uviděla, jak velká družina ozbrojených mužů se k nim blíží na koních s vlající hřívou, zakryla si rukou ústa, aby nevykřikla. „Už jedou, Brede,“ zašeptala, „Kéž nás všichni bohové ve Valhalle ochraňují.“ Jejich synové se rozhodně chopili zbraní. Ravn držel oštěp zdravou rukou.

V sinavém světle, které pronikalo větracím otvorem ve střeše, se bělal Bredeho obličej. „Jen aby nám nespálili dvorec,“ řekl tiše. „Stálo mě to hodně dřiny, než jsem ho postavil.“

Bez dechu napětím seděli a čekali.

Tu Bergliota znovu vykřikla: „V životě bych... Oni jedou dál!“

„To se ti jen zdá,“ řekl Brede. „Kterým směrem jedou?“

„Jedou na západ,“ odpověděla rozčileně Bergliota. „Směrem ke dvorci náčelníka Gissura.“

„Potom si to nedovedu vysvětlit jinak, než že našli skutečného vraha,“ řekl Brede. „Mezi náčelnickými rody se schyluje k dalším rozepřím.“

Brede a Bergliota se napjatě dívali přes údolí směrem na západ, ale nezahlédli odtamtud ani kouř, ani nezaslechli nic, co by naznačovalo, že muži spolu skřížili zbraně.

Později se dozvěděli proč.

U Gissura byla toho dne Aud. Gissur ji zavolal, protože se mu podařilo zjistit něco nového o požáru na svém dvorci. Když viděla, jak bojovníci přijíždějí, vyšla na dvůr a postavila se před zástup ozbrojených mužů.

„Uhni mi z cesty, Aud,“ rozkřikl se Ossur Černý.

„Nejdřív chci slyšet, co vás sem přivádí,“ řekla Aud.

„Nepřivádějí mě žádné přátelské pohnutky,“ hřímal Ossur. „Kdo neví, že jsme včera pochovali syna, ten musí být slepý i hluchý. A já teď už vím, že ho nezabil žádný ubohý otrok, ale náčelnický syn!“ Zvedl do výšky zlomený šíp. „A já jsem si teď se silnou družinou

přijel pro luk, k němuž tenhle šíp patří! Nejspíš se moc nemýlím, když tvrdím, že ho tady u tebe najdu!“

Vtom se ve dveřích objevil Grim: z jedné strany ho podpíral bratr a z druhé otec. Byl bledý jako stín a oči měl jako dvě temné díry. Promluvil jeho otec:

„Tady máš ten luk,“ zvolal a hodil ho Ossurovi k nohám. „Nepřinesl nám nic jiného než prokletí. Můj syn má na souboj s Narvem věčnou vzpomínku – ránu, která ho skoro připravila o nohu. Od té hrůzné noci ležel až dodnes v bezvědomí a už nikdy z něho žádný skvělý náčelník nebude. Kdyby ten šíp nezasáhl Narveho, skončil by možná ve Valhalle můj syn.“

„Však on se tam stejně dostane,“ zavrčel Ossur a vytasil meč. „Ale pamatuj si, že to nebyl náš rod, kdo porušil mír!“

Vtom před jeho koně vběhla Aud. Sukně i šátek za ní v prudkém větru divoce vlály. „Když někdo zapaluje dvorce tady ve vesnici,“ zvolala, „tak tomu já porušení míru říkat musím!“

„Dej si pozor na jazyk, Aud!“ Ossurovi zlověstně potemněly oči. „Chceš snad říct, že někdo z naší rodiny zavinil požár Gissurova dvorce?“

„Tohle se našlo hned vedle spáleniště,“ řekla Aud a natáhla k němu ruku. „Je to stříbrná jehlice, která – jak vím – patří tvému rodu už po mnoho generací.“

Ossur se shýbl. Vzal jehlicí do ruky a dlouho na ni upřeně hleděl. Ti, kteří u něho stáli nejbliž, později tvrdili, že viděli, jak se velkému náčelníkovi v očích zalesklo cosi mokrého.

„Ta jehlice patřila Narvemu,“ řekl potichu. „Dostal ji jako prvorozený syn ještě doma v Norsku, když začal chodit.“

Zastrčil meč zpátky do pochvy. Dlouho pak seděl v sedle mlčky. Nakonec pravil: „Když vidím tenhle drobný stříbrný šperk, moc chutí do boje nemám. Moudrá Aud má pravdu. Bude nejlepší, když se vrátíme domů.“

Ale na dvorci u Ossura bylo zatím velké pozdvižení. Služebnictvo a otroci pobíhali sem a tam jako vyplašené slepice. Když náčelníkova družina odjela, přivalil se na dvůr obrovitý medvěd. Na zadních se dokolébál až ke sklepu, kde byl uvězněný ten irský otrok, rozbil zámek na kusy a kluka si odnesl. Nikdo ještě v životě nic podobného nezažil. Určitě v tom měly prsty temné mocnosti. A zvláštní bylo, že zmizela i ta mrňavá černá čupřinka z Arábie.

Na Bredesgardu shrabovala Bergliota uhlíky v ohništi a chystala se

ulehnout. „Dnes v noci se stala spousta zvláštních věcí,“ řekla, „o kterých se bude ve vesnici ještě dlouho povídat.“

Popošla k lavici a posadila se k svému muži a synům. Ruka jí vklouzla do Bredeho velké dlaně. „Děkuji všem bohyním osudu, že je v kraji zase mír,“ řekla tiše. „Ale přesto jsem trošku nesvá. Nemohu si pomoci, ale pořád musím myslet na ty dvě irské děti, které se teď plaví přes širé moře do rodné země.“

* * *

Cesta přes moře vedla rovnou k Hebridám. Tady měl Havtor vyložit některé zboží a naložit jiné. Arabský klučik se rozhodl vystoupit už tady. Prý tu má známé, říkal. Když ho tehdy vikingové unesli a odvezli sem na sever, zakotvily jejich lodě na čas v přístavu na Hebridách. Amed byl tehdy nemocný, měl nějakou chorobu, která mu spalovala a užírala tělo. Vikingové ho tehdy odvedli k jedné mladé hodné ženě, která se vyznala v léčení. Kdyby se mu tak podařilo najít její domek, určitě by se časem našla příležitost, aby se s nějakou lodí dostal domů.

Tira s Reimem se za ním dlouho zamyšleně dívali. Do Arábie je daleko. Leží až úplně na druhé straně celého velkého světa. Ani jeden z nich nevěřil, že se tam Amed někdy dostane. Ale nedokázali ho zklamat. Jeho černá očka zářila jako hvězdy, když zase stál oběma nohama na pevné zemi Jižních ostrovů – té nepohostinné zemičky uprostřed větrného oceánu. „Hodně štěstí!“ volali za ním a chlapec jim odpověděl ve své mateřštině.

Přes den se plavili podle slunce a v noci podle hvězd.

Jenom jedinkrát je zastihla hustá mlha. Ale to bylo v okamžiku, kdy jim to přišlo tak vhod, že Bentein začal uvažovat, jestli snad sám svatý Patrik nad nimi nedrží ochrannou ruku. Stalo se to na půli cesty mezi Hebridami a Irským mořem. Zničehonic před sebou zahlédli cizí lodě. Ve svěžím vánku pluly hezky zčerstva a plachty se jim větrem jen nadýmaly.

Za tu dobu, co se plavili přes oceán, viděli mnoho lodí, ale vždycky byly daleko. Ovšem tyhle lodě mířily přímo k nim.

„Posádka asi potřebuje nějakou pomoc,“ usoudil Reim. „Možná že jim došla pitná voda...“

Havtor se zlověstně zasmál: „Kdepak, těmhle chlapíkům nejde o pitnou vodu.“ Zatnul zuby. „Ty dračí hlavy a znaky na plachtách já znám. Jsou to vikingové, námořní piráti!“

Na palubě lodi zavládl chaos. „Tahle pakáž málokdy se svým loupením čeká, až dorazí ke břehu,“ zavrčel Bentein. „Jen hlupák by nevěděl, jaký je to skvělý obchod, vybrat loď nacpanou zbožím. Tak chlapi, teď budeme potřebovat všechny znalosti, co jsme se kdy o námořnickém řemesle naučili!“

Všichni spoléhali na starého Havtora. Celý svůj život se plavil mezi Norskem, Islandem a ostrovy na západě. Sám o sobě říkával, že to, co o lodích a o plachtách neví on, to už ani nestojí za to, aby si tím někdo zatěžoval hlavu. Když se mu někdo snažil radit, rozzuřil se jako lev. „Suchozemci ustrašení,“ hřmál a nadával, „jděte si léčit mořskou nemoc!“

Za tu dobu, co se Havtor plavil jako námořní obchodník, ho vikingové pronásledovali skoro každické léto, ale jemu se pokaždé podařilo uniknout.

Teď se postavil ke kormidlu a na posádku vyštěkával jeden rozkaz za druhým. Loď přetínala jednu vlnu za druhou, až rozpěněná voda zaplavovala palubu. Plachta se klenula v napjatém oblouku.

Ale vikinské lodě je doháněly. Už byly tak blízko, že rozeznávali muže na palubách. Za štíty, které visely podél obrubnice, se vynořovaly hlavy v helmách a blyštivé zbraně. Za chvíli se dostanou na dostřel.

Vtom se zničehonic začalo zatemňovat slunce. Přes hladinu se nejprve přihnal mlžný opar, ale za okamžik už jejich loď zahalila šedá mlha, hustá jako vlna na hřbetě ovce. Neviděli před sebe ani na krok, ale poslepu pluli dál. Když se mlha zase zvedla, byly dračí lodě s ozbrojenými vikingsy pryč.

Tira se hrůzou otřásla. Ať už při nich stály dobré či zlé mocnosti, cítila, jak jí po zádech běhá mráz. Jako by sám mořský drak vystrčil hlavu nad hladinu a svým mocným dechem kolem nich nafoukal mlhu. Ale Havtor se jen spokojeně usmíval a tvrdil, že se vsadí o svůj plnovous, že jim tahle svižná projížďka o několik dní zkrátila cestu.

* * *

Tira věděla, že i kdyby se dožila sta let, nikdy by nezapomněla na ten den, kdy vpluli do Dublinu. Jako by se po dlouhé, předlouhé noci

probudila do zlatavého rána, v němž se ve vzduchu i na moři třpytily sluneční paprsky. A v tom neuvěřitelném světle se před ní začalo objevovat město, malé i velké domy, cimbuří a věže.

Loď na vlnách jen tancovala. Tira stála až úplně na špici přídě a cítila, jak se jí po těle od hlavy až do prstů u nohou rozlévá radost. Byla jako ta začarovaná princezna, která se po mnoha letech zajetí vrací domů. Loď byla pták svobody, který ji na svých silných křídlech přinesl až na zelený ostrov, který tak dobře znala. Vzduch se chvěl jásavým zvoněním všech zvonů ve městě a na břehu stál irský lid a čekal...

„Patriku!“ vykřikla a vrhla se bratrovi kolem krku. „Mám takovou radost, že bych tě rozmačkala. Jsme doma v Irsku!“

„A to kvůli tomu musíš takhle vyvádět?“ Patrik se od ní odtáhl a otočil se k ní zády. Vtom zahlédla, že má oči plné slz. Ramena se mu chvěla. Popotáhl a hřbetem ruky si utřel nos.

Copak tomu opravdu věřili, že se někdy vrátí domů? Celý ten čas, kdy byli v Norsku jako otroci, si o mamince a tátovi, o babičce Gaelioně a o bráškově a sestřičkách skoro ani netroufali promluvit. V duchu na ně ale mysleli a opatrovali všechny krásné vzpomínky jako drahocenný poklad. Teprve teď pochopili, že jsou zase volní. Bylo to jako v překrásném snu. Vrátili se do země, kam patří. Vrátili se k tajemným lesům, k úrodným irským polím a loukám, kde roste obilí a spousta lučního kvítí a k nekonečnému, modrému nebi, které se klene nad zeleným ostrovem svatého Patrika.

„Připravte uvazovací lano!“ Havtorův hromový hlas zaburácel po palubě. Připlouvali k jednomu z velkých přístavišť ve městě a posádka bude mít plné ruce práce, aby loď přivázala. Na palubě zavládl ruch a shon. Po přístavišti pobíhalo několik mužů, mávali rukama a ukazovali, kde má loď přirazit. Reim musel vyskočit na břeh s uvazovacím lanem.

„Skoro bych řekl, že se vám teď dýchá trochu volněji, co?“ řekl Bentein a dloubl Reima do boku. „Tak se pro příště koukejte od vikingů a pirátů držet radši dál.“

Bentein potřeboval, aby mu pomohli vyložit všechn náklad. A tak se Tira s Reimem pustili do vynášení kožených pytlů a sudů na břeh. Na můstku stál břichatý chlapík, který chytil balíky, které mu Bentein házel.

„Co to v těch pytlích máš?“ smál se. „Jsou obrovské jako dům, ale váží míň než dech.“

„Islandské ptačí peří,“ volal na něho přes můstek Bentein. „A tady jsou balíky sukna. Chyťte! A podívej se na tohle!“ Bentein vyskočil na břeh a rozvázel řemínek na jednom pytli. „Jen se podívej, tady bys našel lecjaké lákadlo pro dublinská děvčata.“ A vytáhl bílou kožešinu polární lišky, která v ostrém ranním světle zářila jako sníh. Tlustěoch po ní přešel hřbetem ruky a s uznáním pokýval hlavou. Za takové překrásné kožešiny určitě dostane takovou cenu, jakou si řekne.

Bentein s obchodníkem naložili všechno zboží na vůz, který pak odtáhl přes přístaviště k jednomu ze skladišť. Tira a Reim se loudali za nimi. U přístavních můstků kotvila jedna loď vedle druhé a všude se nakládalo a vykládalo zboží. Tolik ruchu Tira ještě nikdy neviděla, A že může být na světě tolik lidí, kolik jich je pohromadě tady v Dublinu, to už vůbec nechápala. Nakukovala do úzkých uliček, které vedly od skladišť do středu města. Hemžilo se to tam dětmi, které lezly po zemi a hrály si, chodily tam ženy s koši a vědry, a muži tahali vozíky se zbožím nebo nosili na zádech těžké vaky. Ti, kteří byli oblečeni nejvybraněji, nenesli vůbec nic. Viděla muže v pláštích s kožešinovou podšívkou a lemováním, kteří měli opasky se stříbrným kováním a zlatem vykládané meče. Vtom zůstala bez dechu údivem stát nad několika dívkami, které v hloučku kráčely po jedné ze širokých ulic. Mohly být přibližně v jejím věku. Měly na sobě dlouhé šaty, které byly zřejmě ušity z nejjemnějšího hedvábí, protože látka se při chůzi jen leskla a šustila. Na prsou měly spoustu zlatých šperků a vzácných kamenů. Šly hrdě vzpřímené a neohlížely se ani napravo, ani nalevo.

„Pojď,“ pobízel ji Reim, „na co tam tak koukáš?“

Doběhla ostatní. Po obou stranách ulice stály domy, jejichž stěny byly z proplétaného proutí a utěsněné jílem. Nad střechami se vznášel kouř a jako šedá mlha visel nad celým městem. Ze všech dveří neustále vycházeli lidé a jiní zase vcházeli, a na jednom místě dokonce zahlédla člověka, který do ohrady hned za domem zaháněl kozy. Zvířata se vzpouzela a muž nadával a klel. Jinde zas uviděla studnu, u níž stálo několik děvčátek a tahalo za provaz, aby do džberů nabraly vodu. Uprostřed ulice si pár dětí hrálo v kruhu jakousi hru, takže jim Bentein musel vyhubovat, aby uhnuly z cesty. Všude bylo tolik domů, že se Tira bála, aby se neztratila, protože zpátky by už určitě nikdy netrefila. Udělá nejlíp, když se bude držet ostatních.

Ve středu města zastavili před velkým domem. Dveře se v okamžení otevřely a Benteinovi vyšel s rozevřenou náručí vstříc

vysoký muž.

„Tak tebe to moře pořád ještě nezdolalo,“ řekl a zasmál se, až se to celou ulicí rozléhalo. „Však ty víš, jak se udržet na vlnách, ty starý mořský orle!“

Do Reima a Tiry jako když udeří. Zůstali bez dechu stát. Vždyť ten člověk mluví norsky! Tu si všimli, že i děti, které pobíhají po ulici, mluví norsky. To nechápali. Vždyť jsou v Dublinu, doma v Irsku, tak jak to, že všichni kolem mluví norsky? Tiry se pomalu zmocňovala mrazivá hrůza.

„Pojďte,“ řekl Bentein a vybídl je, aby si pospíšili a pomohli mu složit všechny vaky z vozu.

Tira se tak roztrásla, že mu to nemohlo uniknout. „Už zase ti není dobře?“ zamumlal. „Asi toho na tobě chci trochu moc.“

Tira se postavila před Benteina a podívala se mu zpříma do očí. „Ten člověk je Nor,“ řekla s takovou zlostí, že slova skoro plivala. „Dostal jsi tři marky stříbra za to, že nás převezeš přes moře do Irska. A tys nás podvedl. Víím, že chceš, abychom se stali otroky tady u toho člověka. Prodals nás, jako sedláci prodávají na trhu dobytek!“

Bentein se na ni užasle díval. „A kdypak jsi na to přišla, děvenko?“

Tira byla tak rozčilená, že začala poskakovat na místě. „Nesnaž se z toho vykrotit!“ skoro zaječela. Z očí jí vytryskly slzy. „Celé město je plné norských vikingů!“

„Samozřejmě že je,“ odpověděl Bentein a vůbec nevypadal, že by ho to nějak vyvádělo z rovnováhy. „Irové už dávno ztratili vládu nad tímhle územím. Říká se, že tohle město začali stavět norští vikingové, kteří zahnali obyvatele, co tu žili dřív. Ale postupem času se začali ženit s irskými dívkami a přestali být tak výbojní. Seveřané se usadili podél celého pobřeží. Stali se z nich sedláci, jako jsme my, a vikingů a jiných útočníků se bojí stejně jako sami Irové. Tak je tomu už sto let.“

Bentein se usmál a to už se rozesmála i Tira s Reimem. Ten kousíček Irska, odkud oni pocházejí, leží tak stranou, že se tam jen zřídka dostala nějaká novinka. V jejich vesničce mluvili všichni keltsky a nebyli tam žádní obchodníci, kteří by se s cizím zbožím plavili sem a tam a přinášeli čerstvé zprávy. Když se zamysleli, přece jen si vzpomněli, že jim mniší o této části Irska, která byla obsazena cizinci, kdysi vyprávěli. Ale jim to vždycky připadalo spíš jako pohádka, když jim mniší něco povídali. Teprve teď pochopili, že svět

je nekonečně veliký.

* * *

Druhý den se vydali do úzkých uliček Dublinu. Zahnuli do jedné širší ulice a najednou se ocitli na rozlehlém prostranství s domy kolem dokola. Bylo to městské tržiště. Tady bylo ale živo! Něco podobného ještě v životě neviděli. Sedláci sem přijeli se zeleninou a s ovocem, stály tu vozy s řepou, zelím a lesklými červenými jablíčky, prodávala se tu vejce a velké sýry, víno v kameninových džbánkách, sladké pšeničné placky a ořechy. V klecích mávaly křídly slepice a dobytek bučel. Někde se utrhl pár ovcí, které teď zmateně pobíhaly mezi stánky a vyvolávaly na tržišti zmatek. Lidé nadávali nebohému pasáčkovi, který se snažil sehnat své stádečko dohromady, a hrozili mu pěstmi. Pasáček byl celý schvácený, udýchaný a obličej mu žhnul jako samo slunce, jak lezl po čtyřech pod stánky, aby vytáhl některé ze svých jehňat nebo těžkého berana. A pořád mu od rozzlobených obchodníků hrozil kopanec nebo zlé slovo. Ovšem všude kolem postávali dobráčci, kteří se jen chechtali a měli z toho legraci. Několika mazaným prckům se dokonce podařilo pár jehňat schovat, takže chudák pasáček měl se svým stádem ještě víc trápení. Na jednom konci tržiště byly stánky obchodníků, kteří prodávali dřevěné a kostěné předměty. Měli tam vystavená krásná pouzdra na dlouhé nože, hrací kostky z mrožích klů, a kříže a skříňky, jaké potřebují kněží a mniši v kostelích a klášterech. Řezbář se vyhříval na sluníčku před svým stánkem a pracoval. Sešlo se tam mnoho lidí, aby obdivovali jeho šikovnost. Jistou rukou vedl nůž a dřevěný předmět otáčel a natáčel tak zručně, že se na něm objevovaly nejroztodivnější ozdůbky a vzory.

„Viděli jste to?“ pokyvovali lidé uznale hlavami. „To je šikovný řemeslník.“ A protože řezbář byl navíc vtipný vypravěč, který uměl dobře prodat i zábavnou historku, našlo se hodně zájemců, kteří z pláště vytáhli stříbrnou minci a vyměnili ji za pouzdro na nůž nebo za lžici se zdobenou rukojetí.

Vtom Tira chytila bratra za ruku. „Podívej se támhle,“ špitla. Reim otočil hlavu ve směru, kam Tira ukazovala. Leknutím sebou trhl. Stál tam houf lidí svázaných řemeny a provazy. Stáli v tom rohu tržiště, kde se prodával dobytek. Byli do půl těla nazí a kolem nich obcházelo hodně zájemců, kteří si je důkladně prohlíželi.

„Máme tady krásné zboží na prodej!“ vyřvával statný rudovousý viking, „všichni jsou mladí a silní!“ Reim vzal Tiru za ruku a snažil se, aby už byli od tohoto kouta tržiště co nejdál.

Tak v Irsku je to tedy stejné: vikingové se vydávají za moře, aby loupili majetek a otroky, a jak je vidět, nezastavují se u jejich stánků jen Seveřané. I leckterý zámožný Kelt si rád koupí dobrého otroka na práci.

Tiru zavalily vzpomínky. Všechno to příkoří, které s Reimem zažili, se ještě umocnilo, když se dívala na tu skupinku spoutaných nešťastníků v koutě tržiště. Cítila se bezmocná. Nemohla udělat vůbec nic. Musela se jen otočit a jít pryč.

„Támhle je Bentein!“ vykřikla najednou.

Stál mezi svými pytli s ptačím peřím a prodával. Kožešiny měl rozvěšené na jakémsi stojanu a spokojeně se usmíval. Zdálo se, že se před jeho stánkem sešly všechny mladé ženy z Dublinu. Se zájmem si prohlížely hebké kožešiny, mazlily se s nimi a zkoušely si je dát kolem krku. Bentein s nimi žertoval a pomrkával tu na jednu, tu zas na druhou. Tira a Reim se v jeho blízkosti přece jen cítili víc v bezpečí. Vždyť stále ještě nevěděli, jak se dostanou z Dublinu dál do vnitrozemí. V žaludku jim kručelo. Dlouho se dívali po zlatavých pecnech chleba, které se prodávaly opodál.

Vtom se něco přihodilo.

„Reime,“ zašeptala Tira. „Poslouchej dobře!“ Z houfu mladých žen uslyšeli jasný hlas, který se odlišoval od ostatních. Podle řeči poznali, že dívka pochází z jejich kraje. Stála u Benteinova stánku a vyptávala se na cenu jedné překrásné kožešiny. Na sobě měla dlouhý červenohnědý plášť lemovaný kuní kožešinou a na rukávech jí visely maličké zvonečky. Vlasy měla vyčesané a stočené do zlaté sítky. Vypadala ohromně vznešeně. Dlouho si se svou přítelkyní prohlížela kožešinu. Potom se podívala do peněženky. Zasmála se: „Budu se muset nejprve zeptat svého muže. Schoval si všechny stříbrňáky, abych je nenašla, dokud se nevrátí.“

„Prodám tu kožešinu rád třeba i jen za hubičku nebo za dvě,“ žertoval Bentein a pomrkával po kráskách. Vyprskly smíchy, zavěsily se do sebe a odkráčely.

V tom okamžiku dopadla malá kožená peněženka na zem. Jako vítř byl Reim u nich a už jim peněženku podával. Dámě v plášti se uklonil.

Mile se usmála. Jako by neviděla jeho otrhané šaty a špinavé ruce.

„Děkuji ti, chlapče. Moc ti toho za tvoji službu dát nemohu, protože tahle peněženka je stejně prázdná jako mísa s moukou, když si v ní zařadily myši.“

„To nevádí,“ odpověděl Reim. „Kdo moc nemá, ten ani moc nečeká.“

Žena promluvila ještě přívětivěji: „Ty jsi nejspíš ze stejného kraje jako já, ty malý špindíro.“ Jmenovala městečko, odkud pocházela. Bylo to hned vedle vesničky, kde vyrostl Reim s Tirou.

„To je od Dublinu daleko,“ poznamenala. „Jak jste se sem dostali? Ale co, vypadáte, že máte hlad jako vlci. Pojd'te se mnou k nám, něco se tam pro vás najde.“

Ted' se na nás usmálo štěstí, pomyslela si Tira, když procházela za oběma ženami úzkými uličkami. Minuli mnoho domků ze zdíva proplétaného proutím, až došli ke stavení, které bylo podstatně větší než ostatní. Ženy vešly dovnitř a Reim s Tirou za nimi. Mladá žena dala pokyny služebným, aby pro ně připravily trochu jídla a vína, a zatímco se hladově cpali vším, co na míse bylo, posadila se k nim, aby si s nimi popovídala.

Tira a Reim mluvili jeden přes druhého a hostitelčino dobré víno jim úplně zamotalo hlavu. Když mladá žena uslyšela o jejich dlouhé pouti, docela jí to vzalo dech.

Ale ano, dobře věděla, že vikingové přepadli jejich vesnici. Viděla tehdy, jak se nad lesem nese kouř z požáru a brzy se do místa, kde bydlela, donesly i další zprávy o nájezdu. Uchýlilo se k nim mnoho mnichů a taky mnoho mužů, žen a dětí, kteří z vypálené vesnice utekli. Ona i její rodina jim pomáhali, jak to jen šlo. Ošetřovali zraněné a utěšovali k smrti vyděšené děti.

Později se provdala za zámožného keltského obchodníka z Dublinu. Manžel má se Seveřany, kteří tady ve městě žijí, dobré styky. Ale jí se nelíbí jejich pohanské zvyky, které si někteří z nich ještě ponechávají, protože z domova byla vychována v přísně křesťanské víře. Proto často jezdí do malého klášterního kostelíka, sotva půl dne cesty z města.

A najednou se rozzářila: „V tom klášteře žije mimochodem člověk, kterého možná znáte. Hned zítra vám poradím, kudy se tam dostanete...“

* * *

To se ví, že v Norsku bylo krásně, pomyslela si Tira. V duchu si představila fjordy, v nichž se jako dračí oko temně zelenalo moře, představila si šedavě modré hory za úsvitu, měkké mechové lesní palouky, kde se bělaly sasanky, hluboké, šumící smrkové lesy a rozčeřeně řeky, které se nezadržitelně řítily do fjordu.

To se ví, že bylo krásně i na Islandu, kde se řeky jako široké stříbřité stuhy vinuly mezi pastvinami, kde byla lávová pole posetá začarovanými kameny, kde v březovém háji šustilo a zpívalo listí a kde se nad horami rozpínala obrovská ledovcová ramena a oslnivě bíle zářila k modrému nebi.

Ale nikde jinde na celé zemi není tak krásně jako v Irsku. Nikde jinde nejsou louky tak zelené, nikde není vzduch tak průzračný a prosluněný. Nikde jinde nezpívají ptáci tak krásně.

Seděla v zahrádce mezi klášterními budovami a zdálo se jí, že vzduch je plný zlatavého světla. Ze záhonů s bylinkami, kde rostl tymián, kerblík a kmín, se nesla silná vůně koření. Velké žluté a červené květy ve slunci jen zářily. Po vysokých šedých zdech se šplhaly lesklé tmavozelené listy břechťanu. Klášter se v nich málem celý ztratil. Mezi listy si propěvovali ptáčci. A jak tu hřeje sluníčko!

„Přestože nejsi příliš bohatá, sestřičko, tak jedné věci máš každopádně víc než dost,“ řekl Reim, aby ji poškádlil, „a to jsou píhy. Jak tu tak sedím na lavičce, vidím, jak ti jedna za druhou naskakují. Jestli se k nim přidá ještě jediná, budeš vypadat, jako bys byla z Arábie.“

„Ále, jen nepovídej,“ bránila se Tira a zatahala ho za zrzavou kšticí. Ale hlas jí zněl spokojeně. „Jen se nakloň támhle nad studnu, ty chytráčku, a uvidíš, že mezi sourozenci je určitá podoba.“

Reim se chtěl bránit, ale vtom ji chytil za ruku a špitl: „Tiše, támhle někdo jde!“

Na konci zahrady se objevil břichatý chlapík v hnědém. Přestože sluníčko pálilo, měl na hlavě kapuci. Nepoznali ho, dokud nedošel až úplně k nim. Vtom zvedl obličej a děti pohlédli do páru dobrosrdečných očí, které měly stejnou barvu jako ořechy na podzim.

„Bratře Kormaku!“

V mžiku byl u nich a už je objímal. Dlouho, předlouho tam stáli a sluníčko na ně svítlo. Střídavě se smáli a zase plakali. Nikdo z nich ze sebe nevypravil ani slovo, dokud bratr Kormak opět nezvedl hlavu.

„Ach bože,“ řekl. „Že jsme ale tu růžičku, co nám tady roste u nohou, důkladně zalili.“ Rukávem pláště si utřel oči a nos.

„Patrik,“ řekl a štípl ho do ucha, „a Sunniva.“ Vzal do ruky její copy a dlouze se na ni zadíval. „Nemohu uvěřit, že jste to opravdu vy. Musím si na vás sáhnout.“

Patrik a Sunniva... Už víc než dva roky je tak nikdo neoslovil. Zvykli si na svá nová jména, která dostali v otroctví, až málem zapoměli, že byli v Irsku pokřtěni. Ale Sunniva teď už nikdy neřekne svému bráškově Reime. A on ji už nikdy neosloví jménem Tira. Od této chvíle se jmenují Patrik a Sunniva.

„Pojďte se mnou,“ vyzval je bratr Kormak.

Šel před nimi přes zahrádku s bylinkami, kde klášterní bratři kypřili rostlinkám půdu. Prošli ovocnou zahradou se starými, sukovitými stromy, na kterých se už brzy začervená spousta jablíček a sladkých modrých švestek. Prošli stínem sloupoví a kolem klášterního kostelíka až do rozlehlého kamenného sálu.

„Ach bože,“ zasténal bratr Kormak a stíral si z čela pot. „Tady se dá konečně dýchat.“ Posadil se na lavici.

„Máme si moc co vyprávět. Strašně moc,“ řekl vážně. „Ale nejdřív bych chtěl, abyste se najedli. Musíte už mít hlad.“

Na stůl už připravil kus chleba a sýra a pár pohárů vína. „Jen se pořádně najezte,“ vybídl je. „Však já vím, jak to chodí s hříbaty, když rostou o překot.“

Posadili se a sledovali každé sousto, které si tlustý mnich dával do úst. Sami si brali málo, ale netroufali si promluvit, dokud bratr Kormak nedojedl. Potom se poplácal po kulatém bříšku a hřbetem ruky si utřel pusou. Zpřímá se na ně podíval a řekl: „Však já vím, co máte na srdci a na co se chcete zeptat. Ale buďte trpěliví a dozvíte se všechno pěkně popořádku:

Jistě se divíte, jak jsem se sem dostal.

Když vikingové přepadli naši vesnici a vypálili klášter, dohodli jsme se my klášterní bratři, že se musíme vydat na dlouhou pouť. Než jsme vyrazili, pohřbili jsme mrtvé. Zraněné jsme vzali s sebou: přivázali jsme je na koně a opustili jsme vesnici. Bylo to strašné, vidět za sebou tu kouřící hromadu trosek. Z kláštera se nám nepodařilo zachránit nic než několik málo knih, které někteří z bratrů schovali v zahradě, hned jak začalo hořet. Ty knihy byly to jediné, co jsme s sebou měli, když jsme dorazili sem. Tady v klášteře žijí mniši stejného řádu, jako jsme my. Tady si zatím žijeme klidně a dobře. Já osobně už od života nežádám nic jiného, než abych směl tu a tam trošku proplít záhonky zeleniny a číst si slova Písma.“

Bratr Kormak potřásl hlavou. „Představte si, že se něco takového mohlo stát v naší klidné, tiché vesničce, to by si byl nikdo nepomyslel...“

Ale tu se rozzářil, jako by se probral z vlastních myšlenek: „Ale zato bych vám přál vidět, jak je teď naše vesnice krásná! Všechna stavení jsou úplně nová. Starý mlynář mele obilí jako dřív, z kovářny se kouří a krávy i koně se zase klidně pasou na loukách. Tvůj otec, Patriku, je pracovitý a zručný člověk. V celé vesnici není ani jediný dům, který by nepomáhal od základů stavět. Ale však on má taky šikovnou ženu. Má dost práce se svým vlastním hospodářstvím, ale přesto vždycky ví, kde lidé potřebují pomoc.“

„Žije táta? Žije maminka?“

„No, řekl bych, že ano. Není to ani půl roku, co jsem je viděl naposledy. Od té doby, co jste se jim tak divně ztratili, oba trochu prošedivěli...“

„A Moira s Karou?“

„Ty taky.“

„A mrňous Roderik?“

„Už by se mu asi nelíbilo, kdybyste mu říkali mrňous. Když jsem ho viděl posledně, zrovna mu vypadly dva přední zuby, takže skoro nemohl ani pískat. Učil se střílet novým lukem. Nejdřív sice přikládal šíp hrotem k sobě, ale mistrem se ještě nikdo nestal přes noc.“

Patrik a Sunniva se smáli. V duchu viděli svého snaživého brášku, který měl – pokud je to vůbec možné – ještě víc pih a ještě zrzavější čupřinu než ostatní sourozenci.

Ale bratr Kormak zvažněl. Jako by na jeho dobromyslnou tvář padl stín, jako by mu v přívětivých očích zhaslo světlo: „A teď přijde to, co vám vyprávím nerad. Babička Gaeliona umřela.“

Jeho slova zasáhla Tiru jako šíp. Zasekla se do ní a bodala ji do prsou, znovu a znovu. Proč, když všechno dopadlo tak dobře? Proč, když se vrátili domů, ke všemu známému a drahému? A přitom je babička Gaeliona mrtvá...

„Bylo to na ni moc, vidět, jak celé hospodářství hoří, a být svědkem řádění vikingů. Ale nejhorší pro ni asi bylo, že zajali a odvedli do otroctví vás dva. Pořád na vás myslela. Byl jsem v jejích posledních chvílích u ní. Než zavřela oči, řekla mi, že vás vidí, jako byste stáli přímo u jejího lůžka. Tady jsou, ty děti moje zlaté, řekla, teď už vím, že se vrátí...“

Ucítila ve své dlani Patrikovu ruku. Byla to krása takhle se držet a procházet klášterní zahradou. Vzduch voněl medem a kořením. Vítr si pohrával se žlutými, bílými a zářivě červenými květy. Po hlíně se proháněli mravenečci. Na listech a na stéblech trávy seděli mrňaví brouci. Žlutý motýl vypadal jako kytička, která se vznesla ze stonku: ve zlatavém světle si lehce poletoval a třepetal křídly. Bylo léto, čas života. Stromy i květiny každý rok umírají, ale když přijde jaro a léto, jako by se z dlouhého spánku probudily k novému životu. Sunniva pevně svírala Patrikovu pěst a věděla, že on si myslí totéž.

Tak babička Gaeliona už nežije. Ale Sunniva snad nikdy dřív necítila tak silně, že babička přece jen žije dál. Mezi stébly trávy a mezi květinami viděla její milý obličej. Ve větru slyšela její hlas. Šeptal jí o rytířích a o dracích, o trolech a skřítcích z podzemí, a o všem tom zvláštním, co se stalo v Irsku před dávnými a dávnými časy. Babiččina slova se jí rozezněla v uších a vzpomínky, které v sobě uchovávala, opět ožily. Jednou to někomu předám, pomyslela si, předám všechno to krásné, co mi babička Gaeliona vyprávěla. Hodně dětí bude poslouchat, budou se divit a v duši si schovají sen a pohádku. A tu pochopila, že tak je to se všemi lidmi, které má člověk rád. Navždy žijí dál v myšlenkách těch, kteří tu zůstali.

„Teď se mnou vy dva pojdte do stáje,“ vyzval je bratr Kormak. „Chci vám něco ukázat, ještě než se setmí.“

Šli za ním přes ohradu, kde měli bratři svoje domácí zvířata. Pár střapatých koz se procházelo po louce a uždibovalo trsy trávy, a stádo černých a bílých krav polehávalo a pospávalo u vyhřáté klášterní zdi. V ohrádce poskakovala maličká králičí mláďata.

„Kdepak, člověk si už nikde nemůže být jist,“ povzdychl si bratr Kormak „I koně musíme na noc zavírat, protože se bojíme zlodějů. Tady v klášteře,“ řekl a ukázal napříč zahradou, „jsme si postavili vysokou věž. Každý den se tam jeden z bratrů vyšplhá a hlídkuje, aby nás nepřepadli žádní lupiči nebo válečníci. Tady v kraji je teď zvykem mít pod kutnou připravenou sekyru. Ať už loupí a drancují vikingové nebo naši krajané, vždycky je nejlepší být ve střehu.“

Bratr Kormak otevřel dveře do stáje. Bylo tam dusno. Ucítili silný pach kožených postrojů a koňského hnoje.

„Počkejte tady,“ řekl, „hned se vrátím a přivedu zvíře, které budeme potřebovat, až se vydáme na cestu do rodných krajů.“

Vešel do stáje a zmizel ve tmě. Slyšeli, jak uvnitř koním domlouvá a tiše si s nimi povídá. Chvilí nato se vrátil a vedl silnou šedou klisnu. Měla krásné, lesklé oči a na čele velkou, světlou hvězdu.

„Tady vám vedu jednoho věrného irského přítele, který na vás určitě nezapomněl,“ řekl mnich. „Ale vy jste možná zapomněli na ni?“

„Snad to není...“ vykotal ze sebe Patrik.

„Že by to byla...?“ řekla Sunniva a vtom se celá rozzářila. Samozřejmě je to ona!

„Vždyť je to Hvězda!“

Hvězdo! Hvězdičko! Oba se k ní rozběhli a hladili ji po hebké srsti na čele a mezi ušima. Když ji viděli naposledy, bylo to malé šedivé hříbátko, které poskakovalo na dlouhých, nejistých nožkách. To kvůli Hvězdě se vlastně dostali do zajetí. Když vikingové tehdy připluli na svých tmavých dračích lodích, všichni utekli a schovali se v lese. Ale když útočníci zapálili jejich usedlost, napadla je oba stejná myšlenka:

Hvězda zůstala ve stáji! Hvězda tam uhoří! A tak se vrátili, aby hříbě odvázali. A tehdy je vikingové zajali a odvezli za oceán.

„Ale proč je Hvězda tady?“

Bratr Kormak koně pohladil po krku: „Sedlák Neal, váš otec, mě požádal, abych ji vzal s sebou. Když mu shořelo hospodářství, nechtěl ji už u sebe mít. Ale slíbil jsem mu, že mu ji jednoho dne přivedu zpátky. Jsem zvědavý, co tomu řekne, až si to k němu příkluše dospělý kůň s dvěma mladými lidmi, které určitě taky hned pozná.“

Mnich se shýbl a ukázal na Hvězdinu nohu. Měla na ní jizvu po velké ráně. Když utíkala z hořícího statku, hnala se do stráně a o nějaký kámen si tak šeredně rozřízla nohu, že nějaký čas dokonce ani nevěřili, že to přežije. „Ale řádně jsme ji ošetřovali,“ řekl bratr Kormak, „a vypadá to, že rána srostla. Trochu na tu jednu nohu ještě napadá, ale stejně je to dobrý běžec.“

„Tak jsme na tom stejně,“ řekla Sunniva. Opřela si hlavu o bok zvířete a znovu a znovu hladila jeho teplé, měkké tělo. „Obě máme na vikingy špatné vzpomínky. Mně se ta ruka asi taky nikdy pořádně nezahojí.“

„Myslíš, že nás unese oba dva?“ zeptal se Patrik.

„To bych řekl,“ zasmál se bratr Kormak. „Svalila by se jen pod tíhou jistého nenasytného klášterního bratra, ale takové dva drozdečky, jako jste vy, zvládne jako nic.“

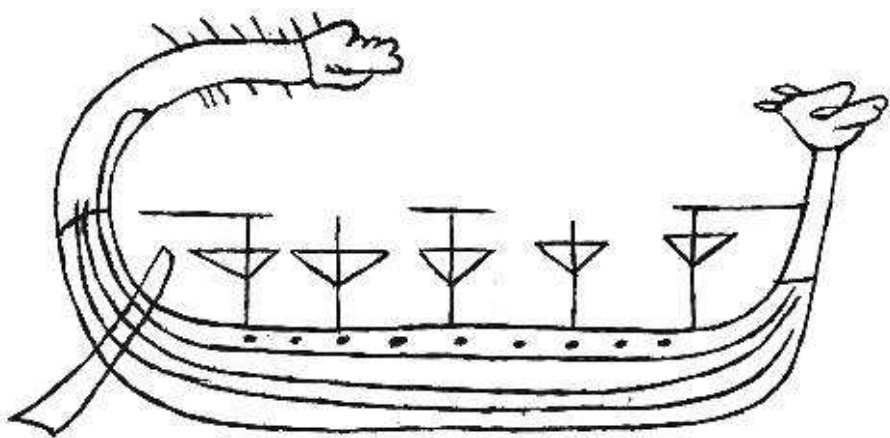
Sunniva si vylezla do sedla a Patrik si sedl za ni. Potom se klusem rozjeli přes louky a pole, které patřily ke klášteru. Kůň našlapoval opatrně, jako by chápal, jak drahocenný náklad veze. Patrik a Sunniva... Patrik a Sunniva... zpívala jeho kopyta. Jména z otroctví navždy zmizela.

Vtom zahlédli ptáka. Vznášel se ve vzduchu vysoko nad nimi a provázel je přes stráň, kudy jeli. Patrik se otočil a ukázal na něho: „Vidíš támhle nahoře toho velikého ptáka? Toho s těmi modrými křídly? Už jsi někdy takového zvláštního ptáka viděla?“

Sunniva se usmála: „Vždyť s námi byl pořád. Letěl s námi celou dobu přes moře na Island a z Islandu zpátky sem na náš zelený ostrov. Copak si nepamatuješ tu pohádku, co nám kdysi vyprávěla babička Gaeliona?“

Přikývl. Teď to pochopil. Po celém těle se mu rozléval šťastný a spokojený pocit. Oči měl plné zlatavého světla, modrého nebe a letní zeleně.

Vždyť nad hlavami jim kroužil pták svobody.

KNIHY ODVAHY A DOBRODRUŽSTVÍ

Řídí Jarmila Rosíková

Svazek 180

Torill Thorstad Haugerová

V ZAJETÍ VIKINGŮ

Ilustroval Jiří Pavlík. Graficky upravil Zdeněk Kudělka. Z norských originálů *Røvet av vikinger* a *Flugten fra vikingene* vydaných nakladatelstvím Gyldendal Norsk Forlag v Oslu roku 1978 a 1979 přeložila Hana Ševčíková. Vydal jako svou 7599. publikaci Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1988. Odpovědná redaktorka Jitka Minaříková. Výtvarný redaktor Jiří Fixl. Technická redaktorka Jaroslava Pavlíčková.

Ze sazby písma Baskerville vytiskla Severografia, n. p., Ústí n. Lab. 16,55 AA (13,57 text, 2,98 ilustrace), 16,79 VA
Náklad 45 000 výtisků. 1. vydání. 13-865-88 14/54

Vázaný výtisk 25 Kčs

Pro čtenáře od deseti let.